

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΣΧΟΛΗ

ΤΜΗΜΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΑΤΡΙΒΗ

Ο Β. Σ. ΤΗΣ ΑΝΙΣΚΡΑΤΙΑΣ

ΕΘΝΟΥΣ, ΚΟΙΝΗΣ ΕΚΘΡΟΝ ΣΧΟΛΗΣ

© Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

(Αριθμ. 42579) fol. 359-360

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

026000336899

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΣΧΟΛΗ - ΤΜΗΜΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΑΤΡΙΒΗ

Ο βίος της Αγίας Κικιλίας.

Εισαγωγή, Κριτική έκδοση, σχόλια

(Codex Athonensis Μονής Δοχειαρίου 5 {Λάμπρος 2679}

fol. 369-390)

ΙΩΑΝΝΑ ΦΩΤΟΥ

Λίγα λόγια για τη παρούσα μελέτη

Η παρούσα εργασία φέρνει τον τίτλο «ο βίος της αγίας Κικιλίας, κριτική έκδοση, σχόλια και μετάφραση». Η πηγή που χρησιμοποίησα ήταν ο περγαμηνός κώδικας της Μονής Δοχειαρίου 5 (αριθμός Καταλόγου Σπυρίδωνος Λάμπρου 2679) που στο τεχνικό φύλλο περιγραφής του Ιδρύματος Βλατάδων φέρει τον τίτλο «Υπόμνημα εἰς τὸν ἅγιον Ἀπόστολον Φίλιππον» και εκτείνεται σε 397 φύλια. Το χειρόγραφο αυτό περιλαμβάνει εκτός από το Υπόμνημα που ανέφερα ήδη άλλα 17 αγιολογικά κείμενα, ανάμεσα στα οποία τον Βίο του ἁγίου ἱερομάρτυρος Κλήμεντος ἐπισκόπου Ῥώμης (φολια 133v – 204v), το Μαρτύριο του ἁγίου Ἰακώβου τοῦ Πέρσου (φόλια 244r – 254r), το Βίο του ἁγίου Στεφάνου τοῦ Νέου (φόλια 254v – 306r). Ο βίος της αγίας Κικιλίας είναι το προτελευταίο κείμενο και καταλαμβάνει τα φύλια από 369 recto έως και 389 verso. Το χειρόγραφο περιλάμβανε πάνω από 28 μικρογραφίες από τις οποίες η 27^η απεικόνιζε την αγία Κικιλία, αλλά έχει αποκοπεί. Στο τελευταίο φύλλο δίνεται δε εικονογραφία από σκηνές του μαρτυρίου της αγίας (κατά τον Λάμπρο του αγίου Κλήμεντος). Πρόκειται για ένα χειρόγραφο που κατά τον Λάμπρο ανάγεται κατά πάσα πιθανότητα σε αντιγραφέα του 12^{ου} αιώνα. Το κείμενο αραδιάζεται σε δύο στήλες σε κάθε φύλλο και πάνω δεξιά ακολουθεί αύξουσα σελιδαρίθμηση με αραβικούς αριθμούς. Η γραφή είναι δεξιοκλινή, στρογγυλή και μικρογράμματη. Η ανάγνωση έγινε από φωτογραφική λήψη. Το κείμενο δεν παρουσιάζει ιδιαίτερες δυσκολίες στην ανάγνωσή του. Σημειώνεται δε ότι σε κάποια σημεία απαντάται υγρασία όπως στο fol 387 verso ενώ στο fol 369 verso λείπει κομμάτι από την περγαμηνή που αντιστοιχεί στην αποκομμένη εικόνα της αγίας. Παρόλα αυτά το κείμενο αντιγράφηκε από έναν καλό γραφέα ο οποίος δεν παρουσιάζει γραμματικές και συντακτικές ανωμαλίες που να δυσχεραίνουν την ανάγνωση και την κατανόηση του κειμένου.

Η αβεβαιότητα της χρονολόγησης της συγγραφής του παρόντος βίου έγκειται στο γεγονός της παραγωγής πολλών διηγήσεων σχετικών με την αγία Κικιλία ελληνικής και λατινικής προέλευσης, προϊόντων έρευνας πολλών ανώνυμων συγγραφέων με απροσδιόριστους τόπους σύνταξης και συγκερασμό πολλών ετερογενών στοιχείων. Σε μια πρώτη προσπάθεια αναγωγής της πρώτης συγγραφής του βίου της αγίας Κικιλίας, συγκλίνουμε στην άποψη ότι ο πρώτος βίος της δεν μπορεί να είχε γραφτεί πριν από τον 5^ο αι. Συγκεκριμένα όπως υποστηρίζει ο Erbes σε σχετικό του άρθρο του στο *Zeitschrift für Kirchengeschichte* η λατινική εκδοχή του βίου της δεν μπορεί να

τοποθετηθεί νωρίτερα από τον 5^ο αι καθώς η αγία δεν απαντάται νωρίτερα στις λίστες των Ρωμαίων μαρτύρων.

Σε αυτό το σημείο θα ήθελα να επισημάνω ότι πρώτος ο *Francois Halkin* στον τόμο του «*Sixineditsd' hagiologiebyzantine*» εξέδωσε τον παρόντα βίο. Όμως παρατηρημένα η έκδοσή του χωλαίνει παρουσιάζοντας πολλές αβλεψίες και λάθη. Αυτό οφείλεται ίσως είτε σε βιαστική ανάγνωση είτε σε ελαττωματική φωτογραφική λήψη. Τα οφέλη της σύγχρονης τεχνολογίας καθιστούν την ανάγνωση πιο εύκολη με αποτέλεσμα η εργασία μου να εντοπίσει όλα τα λάθη του *Halkin* και να εξομαλύνει όλες τις ανωμαλίες που προέκυπταν. Η κριτική μου έκδοση αναθεωρεί και διορθώνει λοιπόν την έκδοσή του παρουσιάζοντας έναν πλήρη και εξαντλητικό κατάλογο λαθών. Σας παραθέτω ένα παράδειγμα:

Η σελ. 93: Βαλλερριανόν

D fol. 372 recto.: Ούαλλερριανόν

Επιπρόσθετα τονίζω αναφορικά με τη διπλωματική μεταγραφή ακολουθώ το σύστημα της *Enrica Follieri* όπως εφαρμόζεται στο έργο της *Codices von Vatopedi*.

Αφήνοντας πίσω το ερευνητικό-επιστημονικό κομμάτι της παρούσης μελέτης ασ εστιάσουμε στο κείμενο όπως μας παραδίνεται και συγκεκριμένα στο πρόσωπο της αγίας Κικιλίας που τιμάται. Η αγία Κικιλία μαρτυρείται πρωτίστως από λατινικές πηγές και δευτερευόντως από ελληνικές. Είναι μια από τις μεγαλύτερες αγίες της λατινικής καθολικής εκκλησίας και είναι η προστάτης της εκκλησιαστικής μουσικής. Στην ορθόδοξη εκκλησία τιμάται στις 22 Νοεμβρίου. Η μνήμη της θα πρέπει να εορτάζεται από πρώιμη περίοδο καθώς απαντάται σε συναξάρια και άλλα λειτουργικά βιβλία της Δυτικής Εκκλησίας. Ο χρόνος δράσης της αγίας προβληματίζει τους ερευνητές καθώς οι ποικίλες παραδόσεις του βίου της παρουσιάζουν αφενός ελλείψεις ως προς την αναφορά ιστορικών πληροφοριών και αφετέρου χρήση αναχρονιστικών στοιχείων (όπως η προσθήκη του πάπα Ουρβανού, οποίος τοποθετείται στα χρόνια του Αλέξανδρου Σεβήρου). Πότε έδρασε λοιπόν η αγία; Ο *Fortunatus*, επίσκοπος του Πουατιέ τον 6^ο αιώνα τοποθετεί τη δράση της γύρω στο 176-180 μ.Χ επί βασιλείας Μάρκου Αυρηλίου και Κόμμοδου. Την ίδια άποψη ενστερνίζεται και ο *Giovanni Battista de Rossi*, χριστιανός αρχαιολόγος στο έργο του «*La Roma Sottoterranea Christiana*». Από την άλλη πλευρά, με αφορμή την αναφορά στον πάπα Ουρβανό προτείνεται η άποψη ότι ο χρόνος δράσης της αγίας τοποθετείται

στα χρόνια του Αλέξανδρου Σεβήρου γύρω δηλαδή στο 230 μ.Χ. Την εκδοχή αυτή υποστηρίζει και ο Συμεών ο Μεταφραστής στο Μηνολόγιό του. Άλλα πάλι την τοποθετούν στα χρόνια του Διοκλητιανού.

Οριοθετώντας γενικά το χρόνο δράσης της αγίας και των συμμαρτύρων της, μεταφερόμαστε στους πρώτους αιώνες του χριστιανισμού σε μια εποχή μετέωρη, κατά την οποία η παλαιά τάξη της ειδωλολατρίας κλονίζεται από το νέο μαζικό κύμα μύησης και ανάπτυξης του χριστιανισμού. Σύμφωνα με το κείμενό μας, η Κικιλία γεννήθηκε στη Ρώμη από πλούσιους και επιφανείς γονείς. Είχε μεγάλη πίστη στον Χριστό. Αφιερώθηκε από μικρή στην προσευχή προς τον Θεό, υποσχόμενη δια βίου παρθενία. Όταν οι γονείς της την ανάγκασαν να παντρευτεί μ' έναν ειδωλολάτρη νέο ονόματι Βαλλεριανό, η Κικιλία συμβούλευσε τον σύζυγό της, το ίδιο βράδυ του γάμου τους, να πάει να βαπτιστεί στον Επίσκοπο Ουρβανό και να ζήσουν εν παρθενία. Ο Βαλλεριανός ασπάστηκε τη χριστιανική πίστη, δέχθηκε το άγιο βάπτισμα και μετέστρεψε επίσης τον αδελφό του Τιβούρτιο. Λίγο αργότερα και οι δύο αδελφοί καταδικάστηκαν σε θάνατο για την πίστη τους, αλλά δεν αρνήθηκαν τον Χριστό, ακόμη και εν όψει του θανάτου. Ενώ οδηγούνταν στον τόπο της εκτελέσεώς τους οι αδελφοί οδήγησαν αυτοί στην πίστη τον επικεφαλή της φρουράς της φυλακής Μάξιμο! Μαρτύρησαν και οι τρεις για τον Ιησού Χριστό. Η αγία Κικιλία ενταφίασε μαζί τα άψυχα σώματά τους. Ύστερα ήλθε η δική της σειρά να δικαστεί. Διότι χάρις σ' αυτήν όλο και περισσότεροι εθνικοί ασπάζονταν τη χριστιανική πίστη. Σε ένα μόνο βράδυ η Κικιλία μετέστρεψε στον Χριστιανισμό τετρακόσιους ειδωλολάτρες! Όταν ο έπαρχος τη ρώτησε από πού αντλούσε την άφοβη παρρησία της, εκείνη του είπε: «Από μια καθαρή συνείδηση και ακλόνητη πίστη!». Την βασάνισαν βάνουσα και την καταδίκασαν σε αποκεφαλισμό. Ο δήμιος τη χτύπησε τρεις φορές στον αυχένα με το ξίφος, αλλά ήταν αδύνατο να τη φονεύσει. Η Κικιλία απλώς τραυματίστηκε και από τις πληγές της έρρεε ποταμηδόν το αίμα, το οποίο οι πιστοί μάζευαν προκειμένου να θεραπευτούν. Τρεις μέρες αργότερα η μάρτυς και παρθένος του Χριστού απεβίωσε.

Χωρίς αμφιβολία ο παρών βίος λειτουργεί ηθικοπλαστικά προς τον αναγνώστη πιστό για αυτό και δεν θα μπορούσε να είχε γραφτεί σε μια τεχνικά ιδιάζουσα γλώσσα με επιτηδευμένο ύφος. Απαντάται δικανική φρασεολογία σε κάποια σημεία και συχνά ανιχνεύονται δάνεια από τους πρώιμους πατέρες της Εκκλησίας και την Καινή Διαθήκη. Η απλότητα των φράσεων, η πιστή χρονική ακολουθία στον άξονα δράσης των γεγονότων προσφέρουν μια διηγηματική κομψότητα που είναι ικανή να

προσελκύσει και να παραδειγματίσει. Η αφήγηση δεν αναλώνεται σε δύσκαμπτες φράσεις και μακρόσυρτες λεπτομέρειες ενώ ταυτόχρονα η παράλληλη παρεμβολή κάποιων μυθιστορηματικών επεισοδίων ξεκουράζουν τον αναγνώστη και εντείνουν το αίσθημα συμπάθειας για τα πρότυπα που ο βίος θέτει.

Από την άλλη αξιοσημείωτο είναι το γεγονός της άντλησης πραγματολογικών στοιχείων, ιστορικών προσώπων και κοινωνικών, νομοθετικών και εθιμοτυπικών πληροφοριών. Για παράδειγμα γίνεται μνεία για τον έπαρχο Τούρκιο Αλμάκιο, ως έπαρχο της Ρώμης, πρόσωπο που δεν είναι γνωστό από άλλες πηγές και τον Μάξιμο τον κεντυρίωνα, στρατιωτικό αξίωμα ανάλογο με το ελληνικό αξίωμα του εκατόνταρχου. Σχετικές αναφορές γίνονται επίσης για το κοινωνικό πλαίσιο της δίωξης των χριστιανών και συγκεκριμένα για το νομοθετικό πλαίσιο της διαδικασίας της παραπομπής στους άρχοντες και της εκτέλεσης των κατηγορουμένων που δεν αρνούνται το χριστιανισμό, προσφέροντας έτσι πλούτο στοιχείων σχετικών με το Ρωμαϊκό δίκαιο όπως εμφανίζεται να εφαρμόζεται σε τέτοιου είδους αγιολογικά κείμενα.

Ως αναπόσπαστα κομμάτια στο ψηφιδωτό της ηθογραφίας των κεντρικών προσώπων στο βίο λειτουργούν οι αγώνες λόγου μεταξύ των μαρτύρων και του έπαρχου, οι οποίοι παρουσιάζουν μια τυπική δομή που ακολουθεί τον κανόνα των αρχικών ερωτήσεων περί ονόματος και καταγωγής, της έκθεσης επιχειρημάτων μέχρι την κορύφωση της ύβρεως των μαρτύρων απέναντι στον έπαρχο και την τελική καταδίκη τους. Οι αγώνες λόγου στο παρόντα βίο παρουσιάζονται με βαθμό αυξανόμενης κλιμάκωσης. Αυτό σημαίνει ότι τα άτομα που εμφανίζονται μπροστά στον έπαρχο ακολουθούν την κλίμακα του ασθενέστερου σε επιχειρηματολογία και φρόνηση ως του ισχυρότερου. Για αυτό πρώτα εμφανίζεται ο Τιβούρτιος του οποίου η επιχειρηματολογία έγκειται στα πνευματικά οφέλη της μέλλουσας ζωής και την επικείμενη αιώνια ανταμοιβή τους στον παράδεισο έναντι των πρόσκαιρων, επίγειων και ασήμαντων αγαθών. Στη συνέχεια στο βήμα καλείται ο αδερφός του Βαλλερριανός ο οποίος στηρίζει το λόγο του Τιβουρτίου με τη χρήση παραβολής από τον κόσμο της γεωργίας και την υποστήριξη της τιμωρίας των βασιλιάδων στη μελλοντική ζωή και της ύψιστης λατρείας στον έναν και μοναδικό Θεό. Τέλος η κορύφωση έρχεται με τη σκηνή της Κικιλίας απέναντι στον έπαρχο, ως σθεναρούς γυναικείας φιγούρας έτοιμης να θυσιάσει στο όνομα της πίστης της. Ο διάλογος γίνεται πιο κοφτός προκαλώντας ζωντάνια και αγωνία με δεσπόζουσα τη μορφή της αγίας, η οποία δεν διστάζει απέναντι στις απειλές του έπαρχου.

Επιπρόσθετα δίνονται πολλά σκηνοθετικά στοιχεία με εναλλασσόμενες σκηνές τόπου δράσης προσώπων, όπως ο γαμήλιος κοιτώνας, η εμφάνιση ενός Αγγέλου, η συνάντηση του Βαλλερριανού με τον πάπα Ουρβανό στην Άππια οδό, ο αγώνας λόγου των μαρτύρων ενώπιον του έπαρχου, η εκτέλεση των μαρτύρων στον τόπο Πάγο, η ταφή τους από την Αγία Κικιλία, ο αγώνας λόγου της αγίας με τον έπαρχο, η τιμωρία της αγίας στο λουτρό, ο θάνατός της.

Έχοντας παρακαταθήκη το συγκερασμό όλων των παραπάνω στοιχείων και πληροφοριών δεν είναι τυχαίο που ο βίος της αγίας γνώρισε τόσο μεγάλη διάδοση και αποτέλεσε πηγή έμπνευσης πλείστων μεταγενέστερων λογοτεχνικών έργων όπως “TheSecondNun’sTale” από το *TheCanterburytales* του Chaucer, έργων κλασικής όπερας και θεατρικών παραστάσεων.

Κλείνοντας λοιπόν θα ήθελα να πω ότι με χαροποιεί η εκπόνηση της παρούσης μελέτης, η οποία επέδρασε διττά στα οφέλη που απεκόμισα ως φιλόλογος και ως άνθρωπος.

Όσα φιλόλογος θεωρώ ότι ο βίος της αγίας Κικιλίας αποτελεί ένα φιλολογικό και λογοτεχνικό κομψοτέχνημα στον κόσμο της αγιολογίας. Βέβαια, δεν διεκδικεί το μεγάλο στόμφο, τη ρητορική δεινότητα, το μεγαλόστομο ύφος και την επιδεικτική χρήση σχημάτων λόγων των περισσότερων κλασικών έργων όπως θα περίμενε πιθανώς ένας φιλόλογος. Όμως η γλωσσική αρτιότητα, η διηγηματική ροή της αφήγησης και η απλότητα των λεκτικών μέσων εξαίρουν το αγέρωχο φρόνημα της αγίας Κικιλίας και των συμμαρτύρων της και την προωθούν στη σφαίρα προτύπων χωρίς να της στερούν αρετές και αξίες.

Ιωάννα Φώτου

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΣΧΟΛΗ

ΤΜΗΜΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

Μεταπτυχιακή Διατριβή

Ο βίος της Αγίας Κικιλίας. Εισαγωγή, Κριτική έκδοση, σχόλια (Codex Athonensis Μονής Δοχειαρίου 5 {Λάμπρος 2679} fol. 369-390)

Ιωάννα Φώτου

Επιβλέπων Καθηγητής:

Καθηγητής Αλέξανδρος Αλεξάκης

Ιωάννινα, Σεπτέμβριος 2012

Περιεχόμενα

Πρόλογος

Page | - 2 -

Ιστορικό Πλαίσιο Δράσης

Χρονολόγηση κειμένου

Γλώσσα –μορφή χειρογράφου

Παρατηρήσεις για το γραφέα του χειρογράφου

Είδος κειμένου –Παρατηρήσεις

Επιδράσεις-Διάδοση

Παρατηρήσεις στην έκδοση του F. Halkin

Διπλωματική έκδοση του κειμένου

Κριτική έκδοση του κειμένου

Μετάφραση

Συντομογραφίες

Βιβλιογραφία

Πρόλογος

Θα αρχίσω λίγο ανορθόδοξα. Ούσα φοιτήτρια του κλασικού τομέα θαύμαζα όλα τα κλασικά αρχαία κείμενα που λειτουργούν ως φιλολογικά κομψοτεχνήματα μελέτης και έμπνευσης. Ήμουν επιφυλακτική ως προς τα βυζαντινά και όλου αυτού του ιστορικού φάσματος, θεωρώντάς τα απλά δίχως ιδιαίτερες φιλολογικές αξιώσεις μελέτης και επιστημονικής προσέγγισης. Ομολογώ λοιπόν, ότι μετά την εισαγωγή μου στο εν λόγω τομέα των μεταπτυχιακών σπουδών, αναθεωρώ και αναγνωρίζω την ύψιστη σημασία και αξία που σηματοδοτούν τα βυζαντινά κείμενα, παραδίδοντας πολύτιμες ιστορικές γνώσεις, ενσαρκώνοντας ηθικές αξίες συνυφασμένες επί το πλείστον με την καθαρότητα της χριστιανικής πίστης και ανοίγοντας ένα νέο παράθυρο φιλοσοφικών συζητήσεων σκέψεων και ερεισμάτων. Ενίσχυση λοιπόν στο παραπάνω στέκεται και η μελέτη του παρόντος βίου, ο οποίος αν και δεν χαίρει περίτεχνα ρητορικά σχήματα, υψηλό ύφος, ωστόσο με κέρδισε καθώς γνωρίσματα που προβάλλονται στο κείμενο π.χ η αγωνιστικότητα της αγίας Κικιλίας, η αγνότητα, η ταπείνωσή της, η σθεναρή γυναικεία φύση μπροστά στη σκληρότητα της εξουσίας, δεν στερούν καθόλου βασικά χαρακτηριστικά πρότυπων κλασικών ηρώων θυμίζοντας ίσως μια άλλη Αντιγόνη. Στο πλαίσιο λοιπόν της μελέτης αυτού του βίου και των ποικίλων οφελών που αποκόμισα ως φιλόλογος αλλά και ως άνθρωπος, θα ήθελα να εκφράσω την ευγνωμοσύνη μου στον καθηγητή μου κ. Αλέξανδρο Αλεξάκη, ο οποίος με την πολύτιμη βοήθειά του, τις αστείρευτες γνώσεις του και την ακούραστη συμπαράστασή του, με καθοδήγησε σωστά σε όλες τις πτυχές έρευνας της παρούσης μελέτης.

Θερμές ευχαριστίες θα ήθελα να απευθύνω και στα δύο μέλη της επιτροπής Καθηγητή κ. Ι. Μαυρομάτη για τη στήριξη του και τον καθηγητή κ. Ι. Πολέμη που με τιμά η παρουσία του στην παρουσίαση και εξέταση της διπλωματικής μου διατριβής. Ιδιαίτερες ευχαριστίες φυσικά απευθύνω επίσης και προς όλους τους καθηγητές του τμήματος Φιλολογίας που παρακολούθησα μαθήματα στο κύκλο των μεταπτυχιακών μου σπουδών που συνέβαλαν με την επιστημονική τους κατάρτιση στον εμπλουτισμό της επιμόρφωσής μου. Επιπρόσθετα θα ήθελα να ευχαριστήσω και την κ. Ι. Ματσούλη, γραμματέα του τομέα, για το ενδιαφέρον της και την προθυμία της να με εξυπηρετήσει σε διάφορα διοικητικά κωλύματα που εμφανίστηκαν κατά την πορεία της φοίτησής μου.

Ξεχωριστές και ειλικρινείς ευχαριστίες αποδίδω στους αγαπημένους συναδέλφους της υπηρεσίας μου και τους φίλους μου για το πραγματικό τους ενδιαφέρον και την αμέριστη στήριξή τους μέχρι το τέλος, σε όλες τις αντίξοες συνθήκες που μου επιβλήθηκαν ως μεταπτυχιακή σπουδάστρια.

Page | 4

Τέλος δε θα μπορούσα να μην σταθώ σε ξεχωριστή μνεία, βαθύτατη ευγνωμοσύνη και ευχαριστίες εκ βάθους καρδιάς για την οικογένειά μου, τους γονείς μου και τον αδερφό μου. Η ακλόνητη αγάπη και πίστη τους για μένα, η σωτήρια υπομονή τους, η ηθική συνεισφορά τους και η ανιδιοτελής αφοσίωσή τους αποτελούν για μένα ιδανικά, αξίες που θα με δεσμεύουν για όλη μου τη ζωή.

Ιστορικό Πλαίσιο

Η αγία Κικιλία μαρτυρείται κυρίως από Λατινικές πηγές και κατά δεύτερο λόγο από Ελληνικές. Στις Λατινικές πηγές αναφέρεται ως μία από τις τέσσερις κύριες Παρθενομάρτυρες της Δυτικής Εκκλησίας και η μνήμη της τόσο στην Καθολική όσο και στην Ορθόδοξη Εκκλησία γιορτάζεται στις 22 Νοεμβρίου. Η καθιέρωση της μνήμης της πιθανόν να ανάγεται σε πολύ πρώιμη περίοδο καθώς το μαρτύριό της (μαζί με αυτό των τριών της συμμαρτύρων) περιλαμβάνεται σε *Συναξάρια* και άλλα λειτουργικά βιβλία της Δυτικής Εκκλησίας. Στα λειτουργικά βιβλία της Εκκλησίας του Μιλάνου, η Λατινική εκδοχή του μαρτυρίου της αποδίδεται στον Αμβρόσιο Μεδιολάνων (έζησε 337-379). Page | 5

Παρ' όλα αυτά είναι πολύ δύσκολο να βρεθεί η ακριβής χρονολόγηση της Αγίας Κικιλίας ανάμεσα στους αγίους. Ο πρωιμότερος συγγραφέας που την αναφέρει είναι ο Φορτουνάτος επίσκοπος του Πουατιέ προς το τέλος του 6^{ου} αιώνα. Σύμφωνα με την δική του εκδοχή η αγία Κικιλία πέθανε στη Σικελία την περίοδο 176-180 μ.Χ. κάτω από τον αυτοκράτορα Μάρκο Αυρήλιο ή τον αυτοκράτορα Κόμμοδο. Ο παρών βίος και η εκδοχή στο *Μηνολόγιο* του Συμεών του Μεταφραστή (της οποίας δυστυχώς είναι τυπωμένη μόνο η πολύ μεταγενέστερη Λατινική μετάφραση PG 116, 163-180), τοποθετούν την αγία στην εποχή που Πάπας της Ρώμης ήταν ο Ουρβανός και αυτοκράτορας ο Αλέξανδρος Σεβήρος, και το μαρτύριό της γύρω στο έτος 230 μ.Χ. Ταυτόχρονα άλλα Ελληνικά μηνολόγια αναφέρουν ότι μαρτύρησε στη Ρώμη επί Διοκλητιανού (284-305). Επιπλέον ο παρών βίος αναφέρει ότι τον καιρό που έδρασε η αγία Κικιλία και οι μάρτυρες Βαλλεριανός και Τιβούρτιος, έπαρχος της πόλης Ρώμης ήταν ο Τούρκιος Αλμάκιος¹ ο οποίος διέκειτο εχθρικά σε οποιαδήποτε εκδήλωση χριστιανισμού. Το πρόσωπο του Αλμακίου δεν είναι γνωστό από άλλες πηγές.

¹ Clarke, M., *World noted women Types womanly Attibutes of all lands and ages*, σελ 87

Σε μια προσπάθεια λοιπόν ορισμού του χρόνου δράσης της αγίας, με δεδομένο την έλλειψη καθαρά ιστορικών πληροφοριών από το βίο και αναλογιζόμενοι και την ύπαρξη πολλών αναχρονιστικών στοιχείων², διατυπώνονται οι εξής απόψεις χρονολόγησης του βίου της:

Page | 6

1. Τα λατινικά κείμενα την τοποθετούν στην εποχή του Αλέξανδρου Σεβήρου 208-235 μ.Χ (Lightfoot, J. B., *The apostolic fathers II*, σελ 520)
2. Τα ελληνικά στα Μηναία την τοποθετούν στην εποχή του Διοκλητιανού 244-315 μ.Χ. (Lightfoot, *The apostolic fathers II*, σελ 520)
3. Ο Giovanni Battista De Rossi, χριστιανός αρχαιολόγος στο έργο του "La Roma Sottoteerranea Cristiana" (ii. p.147 sq) την τοποθετεί γύρω στον 2^ο αιώνα επί Μάρκου Αυρηλίου και Κόμμοδου το 180 μ.Χ (Lightfoot, *The apostolic fathers II*, σελ 520-522) και <http://www.newadvent.org/cathen/03471b.htm>, Ιούλιος 2012.
4. Ο Venantius Honorius Clementianus Fortunatus, λατίνος ποιητής και υμνογράφος στο έργο του *Miscellanea*, 1,20:86, την τοποθετεί επίσης στη βασιλεία του Μάρκου Αυρηλίου και Κόμμοδου (177 μ.Χ) *Catholic Encyclopedia: St. Caecilia*, <http://www.newadvent.org/cathen/03471b.htm>, Ιούλιος 2012
5. Ο Ado, επίσκοπος της Βιέννης στο *Μαρτυρολόγιό* του, την τοποθετεί επίσης στη βασιλεία του Μάρκου Αυρηλίου και Κόμμοδου (177 μ.Χ) *Catholic Encyclopedia: St. Caecilia* <http://www.newadvent.org/cathen/03471b.htm> Ιούλιος 2012

¹ Lightfoot, *The apostolic fathers II*, 1, σελ 522 και Clarke, *World noted women Types womanly Attributes of all lands and ages*, σελ 103

² Lightfoot, *The apostolic fathers II*, 1, σελ 517 και Kane, T., *The troyes Memoire Translated with an introduction, The making of medieval Tapestry*, σελ.21

Χρονολόγηση του κειμένου

Το αντίγραφο του χειρογράφου που μελέτησα από τη μονή Δοχειαρίου ανάγεται πιθανότατα σε αντιγραφέα του 12^{ου} αιώνα. Παρόλα αυτά το αυθεντικό κείμενο είναι πρωιμότερης περιόδου. Ο χρόνος συγγραφής του όμως είναι πολύ δύσκολο να προσδιοριστεί. Το πρόβλημα αυτό οξύνεται καθώς η παραγωγή πολλών χειρογράφων σε ελληνική και λατινική γλώσσα είναι προϊόν της εργασίας ανώνυμων γραφέων, σε απροσδιόριστους τόπους σύνταξης και συγκερασμό ποικίλων ετερογενών στοιχείων¹. Page | 7

Οι ερευνητές προβληματίζονται ως προς την ακριβή ενταξή του και έτσι υπαγορεύονται οι εξής εικασίες:

1. Catholic Encyclopedia: «The oldest historical account of St. Cecilia is found in the *Martyrologium Hieronymianum*», (<http://www.newadvent.org/cathen/04739c.htm>, Ιούλιος 2012). Το *Μαρτυρολόγιο του Ιερωνύμου* ανάγεται στον 5^ο αιώνα στην πρωιμότερή του μορφή.
2. Ο H. Erbes, (*Zeitschrift für Kirchengeschichte* 9 [1888] σ. 1) θεωρεί ότι ο Λατινικός βίος της αγίας Κικιλίας δεν μπορεί να τοποθετηθεί πριν από το 5^ο αιώνα, καθώς δεν απαντάται νωρίτερα στις λίστες των Ρωμαίων μαρτύρων (W. Smith, H. Wace, *A Dictionary of Christian Biography Literature Sects and Doctrine*, σελ 1102)
3. Επίσης σύμφωνα με τον Kane, T., *The troyes Memoire Translated with an introduction, The making of medieval Tapestry*, σημ. 54 σελ 18 η συγγραφή του βίου της τοποθετείται γύρω στον 5^ο αιώνα
4. Στην Ηλιάδη, Α., *Μαρτυρολογία και Συναξάρια απ'τα πρωτο χριστιανικά χρόνια έως τον 6^ο αι μ.Χ.*, σελ 36 <http://www.archive.gr/publications/byzantium/martyrologio.pdf>, στο σχετικό απόσπασμα που αναφέρει για το συναξάρι των μαρτύρων Βαλλεριανού και Τιβουρτίου τίθεται η άποψη ότι έδρασαν στη Ρώμη στην εποχή του Διοκλητιανού (288 μ.Χ).

¹BHG σελ 99-94 και For a more detailed account. we may refer to the following: *de Vitis Sanctorum*, ed. Surius (Venice, 1581), tom. vi. p. 161, s.d. Nov. 22; *Acta Sanctorum*, by the Bollandists, s.d. April 14, p. 204; *Baronii Annales s. an.* A.D. 821; Tillemont, vol. iii. pp. 259-689; *S. Caeciliae Acta a Laderchio* (Rome, 1722), 2 vols. 4to, incorporating the work of Bosio, with large additions; *Sacred and*

Γλώσσα-Μορφή Χειρογράφου

Χωρίς αμφιβολία ο παρών βίος λειτουργεί ως υπόδειγμα, ώστε ο αναγνώστης να παραδειγματιστεί από τον ενάρετο βίο της παρούσης αγίας και να τη μιμηθεί ως πρότυπο αγωνιστικού ήθους, αγέρωχου φρονήματος, αγάπης, προσήλωσης στη Page | 8
χριστιανική πίστη, αγνότητας και ταπεινοφροσύνης¹ Με δεδομένο λοιπόν το παραπάνω δεν θα μπορούσε να είχε γραφεί σε μια τεχνικά ιδιάζουσα γλώσσα με επιτηδευμένο ύφος, η οποία θα απευθύνονταν σε ένα πεπαιδευμένο κοινό. Για αυτό τόσο η γλώσσα του όσο και το ύφος του είναι απλά, λιτά και απέριττα.

Η γλώσσα είναι η λόγια λογοτεχνική κοινή και απευθύνεται σε όλα τα μορφωτικά στρώματα. Δεν υπάρχουν τεχνικοί και φιλοσοφικοί όροι παρά μόνο σε κάποια διάσπαρτα σημεία που εξυπηρετούν τη ζωνάνια και τη δόκιμη μορφή του λόγου. Παρόλα αυτά απαντάται δικανική φρασεολογία όταν οι μάρτυρες έρχονται ενώπιον του επάρχου και ανακρίνονται, χωρίς όμως να δυσκολεύουν την κατανόηση της αφήγησης.

Η ανάγνωση έγινε από αντίγραφο που πάρθηκαν από φωτογραφική λήψη των φύλλων της περγαμηνής και ο κώδικας αποτελείται από 397 φύλλα και φέρει ως τίτλο του «Υπόμνημα εις τὸν ἅγιον Ἀπόστολον Φίλιππου». Ο βίος της αγίας Κικιλίας ξεκινά από το fol. 369 recto και τελειώνει στο fol. 389 verso. Το τελευταίο φύλλο παρουσιάζει εικονογραφία από το βίο της αγίας Κικιλίας με πρόχειρη σημείωση σημείωση «εικονογραφίες 19;».

Το κείμενο είναι ολοκληρωμένο και δεν παρουσιάζει ιδιαίτερες δυσκολίες ως προς την ανάγνωσή του. Πάνω δεξιά αναγράφεται ο αραβικός αριθμός της σελιδοποίησης των φύλλων. Το κείμενο είναι αραδιασμένο σε δύο στήλες ενώ σε κάποια φύλλα λείπουν κομμάτια λόγω σκισίματος της περγαμηνής (βλ π.χ 369 verso). Επίσης παρατηρούνται και κάποια σημεία με υγρασία δυσχεραίνοντας την ανάγνωση (βλέπε π.χ fol. 387 verso). Η γραφή είναι στρογγυλή και δεξιοκλινής μικρογράμματη.

Legendary Art, by Mrs. Jameson, 3rd ed. (Lond. 1857). pp. 583–600; Ceillier., *Histoire des Auteurs Sacrés*, vol. ii. (Paris, 1859); S. Cécile, par Dom. Guéranger (Paris, 1874).
<http://www.ccel.org/ccel/wace/biodict.html?term=Caecilia,%20st.,%20Roman%20lady>

¹ Clarke, M., *World noted women Types womanly Attibutes of all lands and ages*, σελ 103

Παρατηρήσεις για το γραφέα του χειρογράφου¹

- Ο Γραφέας είναι πολύ καλός και άριστα εκπαιδευμένος. Ελάχιστα αν όχι ανύπαρκτα λάθη
- Υπογεγραμμένες και παραγεγραμμένες υπάρχουν ελάχιστες (πχ. fol 383r)
- Στην έγκλιση συνήθως ακολουθεί βασικούς κανόνες γραμματικής αλλά υπάρχουν και κάποιες ανωμαλίες.
- Το κείμενο σε ακανόνιστα διαστήματα κεφαλαιογραφεί είτε το αρχικό γράμμα προτάσεως ή αν η πρόταση αρχίζει από τη μέση αράδας το πρώτο γράμμα της επόμενης σειράς. Π.χ fol 369^v παιδό⁴⁰-θεν

Page | 9

¹ Halkin, BHG Σελ 100, «Κηκιλίαν την λίαν καλλίνικον έν άθλητικοίς άνδραγαθήμασι –Des Μεθ'ών και ήμίν δώη μερίδα και κληρον εύρείν διά τήν άφατον φιλανθρωπίαν αυτού ... άμήν. (283c) De qua Sp. Lambros, *Catal. Athos I*, 234¹⁷; *Anal.Boll.* 44 (1926), 12¹⁰; Ehrhard II, 418, 420.

Είδος κειμένου-παρατηρήσεις

Το αγιολογικό κείμενο του βίου της αγίας Κικιλίας που μελετώ, προσφέρει πολλά βιογραφικά στοιχεία σε συνδυασμό με τη διηγηματική κομψότητα. Η λακωνική αφήγηση στερούμενη από μακρόσυρτες λεπτομέρειες αποδίδει μεστά το άμεμπτο φρόνημα της εν λόγω αγίας ενώ παράλληλα αποδίδει μέσω της φρασεολογίας του το μεγαλείο των πράξεών της. Βέβαια ένα άλλο στοιχείο που προσμετράται σε τέτοιου είδους αφηγήσεις βίων είναι το υπερφυσικό στοιχείο το οποίο διαφαίνεται διάχυτα εξισώνοντας τον άγιο με ένα κεντρικό ήρωα παραμυθιού, αποδίδοντάς του θεϊκές δυνάμεις¹. Θα μπορούσαμε λοιπόν να μιλήσουμε για μια χριστιανική βιογραφία, η οποία οργανώνει το δικό της κώδικα παράθεσης στοιχείων στον αναγνώστη-ακροατή με τον ίδιο σκοπό πάντα που επιτελεί και ένα κείμενο ρητορικού λόγου, ήτοι την τέρψη και της ενίσχυση της χριστιανικής πίστης.

Όλα τα δεδομένα είναι οργανωμένα σε ένα ιστορικό κεντρικό άξονα και εμβόλιμα διαδραματίζονται κάποια επεισόδια² που περισσότερο έχουν στόχο να εξάρουν το αγέρωχο φρόνημα των κεντρικών ηρώων. Επιπρόσθετα όλη η αφήγηση γίνεται με μια χρονική ακολουθία ενώ παράλληλα τηρείται και η σειρά αφήγησης των επεισοδίων: Παρουσίαση κεντρικών προσώπων, καταγωγή, παιδεία, ενηλικίωση, γάμος, ενάρετες πράξεις έντιμου βίου, παραπομπή και σχέσεις με την εξουσία, παράπτωμα, καταδίκη, θάνατος-λύτρωση και θαύμα.

¹ Kane, T., *The troyes Memoire Translated with an introduction, The making of medieval Tapestry*, σελ 22 και Lightfoot, J., B., *The apostolic fathers II,1* σελ 517

² Kane, T., *The troyes Memoire Translated with an introduction, The making of medieval Tapestry*, σελ 19

Ο συγγραφέας δεν έχει στόχο να αναλωθεί στην εξιστόρηση πολλών σελίδων, για αυτό το λόγο δεν προχωρεί σε ανούσιες λεπτομέρειες. Στο πλαίσιο όμως αυτό της βραχυλογίας του παραλείπει όμως και βασικές αναφορές αποδίδοντας έτσι απλά κεντρικά νοήματα (χρόνος δράσης, τόπος δράσης, κτλ). Παρόλα αυτά η εικόνα και η δράση των αγίων δίνεται με συνέπεια και σαφήνεια καθώς ο βαθύτερος στόχος του είναι να επικεντρώσει και να ανυψώσει την αγωνιστική διάθεση των αγίων ως πρότυπα μίμησης στους πιστούς¹. Αξιοσημείωτη είναι και η προσθήκη μιας παραβολής η οποία παραδειγματίζοντας με φυσικές εικόνες αποδίδει άρτια τη σύγκριση μεταξύ των χριστιανών πιστών που αγωνίζονται για τα αιώνια και άφθαρτα με τους παγανιστές κοινούς θνητούς που αρκούνται στα αγαθά της εφήμερης ζωής.

Page | 11

Τέλος αν θα επιθυμούσαμε να εντάξουμε σε κάποιο είδος τον παρόντα βίο, με βάση το διαχωρισμό του Delehaye, H., *Les Passions de Martyrs et les genres Litteraires*, σελ 319, Bruxelles, 1921 θα πρέπει να εντάσσεται στο μεικτό τύπο. Και αυτό γιατί τίθονται στην αφήγηση ιστορικοί τόποι και επωνυμίες προσώπων με τη διαδοχή μυθολογικών και φανταστικών στοιχείων που αποδίδονται με τη μορφή του θαύματος. Αν και στον προκειμένο βίο οι φορτωμένες λεπτομέρειες του υπερφυσικού στοιχείου παρουσιάζονται μόνο προς το τέλος που ισοδυναμεί με το θεϊκό μαρτύριο της αγίας.

¹ Μπουρδάρα, Κ., *Το δίκαιο στα αγιολογικά κείμενα*, σελ 23

Επιδράσεις-Διάδοση

Με έρευνα στο TLG (Thesaurus Linguae Graecae), μπορούμε να αναφερθούμε με βεβαιότητα ότι ο αντιγραφέας παρουσιάζει μια σύνδεση με τους Πατέρες της Εκκλησίας του 4^{ου} αιώνα. Και αυτό δεν είναι τυχαίο καθώς πλείστοι βίοι δανείζονται εκφράσεις και λεξιλόγιο από τα κείμενα πρωιμοτέρων πατέρων και συγγραφέων. Page | 12

- **καλλιπάρθενος:** Gregorius Nazianzenus: *In laudem Athanasii*, PG 35, 1105.36 «...τῆς ἁγίας καὶ καλλιπαρθένου Θεόκλας...»
- **μουσική συμφωνία:** Philo Judaeus: *De somniis (lib. i-ii)*, P. Wendland (εκδ.), *Philonis Alexandrini opera quae supersunt*, vol. 3, (Berlin, Reimer 1898), 1.202.8 «...καὶ ἀνακραθεῖσαι μουσικὴν συμφωνίαν ἐργάζονται...»
- **μετρία τροφή:** Athenaeus, *Deipnosophistae*, G. Kaibel (εκδ.), *Athenaei Naucratis deipnosophistarum libri xv*, vol. 2 (Leipzig, Teubner, 1887), 10.13.4 «...καὶ Ἀλέξις ἐν τῷ περὶ αὐταρκείας ἔφη μετρία τροφή κεχρησασθαι ταν Βόκχοριν καὶ τὸν πατέρα αὐτοῦ Νεόχαβιν»,
- **ἀμόλυντος παρθένος:** Joannes Chrysostomus, *In annuntiationem Beatae virginis* PG 50, 793.53 «Τὶ τὸ ἐσφραγισμένον βιβλίον, ἢ πάντως ἢ ἀμόλυντος παρθένος; »,
- **εἰδωλικῆς πλάνης:** Eusebius, *The vita Constantini* 4.37.1.6. «ὄρμη θεοσεβείας τῆς ἔμπροσθεν μεταβέβληκεν εἰδωλικῆς πλάνης, χαίρειν ἐδήλου καὶ τὴν πράξιν ἀποδέχεσθαι», Theodorus Studites, *Epistulae* 63.32 «οὐ ἡ ἄχραντος σωτηρία κόσμου, τῆς εἰδωλικῆς πλάνης ἀντίθετος.»,
- **στέφανος ἀφθαρσίας:** Joannes Damascenus, *Sacra Parallela*, PG 95.1517.9 «Τὶ ἀρπάξεις ὅπου φθόνος καὶ κατάραι, ἄρπασον ὅπου στέφανος ἀφθαρσίας»
- **ράστῶνη καὶ τρυφή:** Diodorus Siculus "*Bibliotheca historica*" 26.11.1.10 «Εἰ δὲ βούλει τὰ τῆς ραστῶνης καὶ τρυφῆς, ἀντὶ γὰρ τῶν οἰκιῶν τῶν τριωρόφων καὶ τῶν τριήρων πάρεστιν»
- **μαρτυρικῶν λειψάνων:** "*Expositio Fidei*" 88.40, «ἐκ μαρτυρικῶν λειψάνων μύρον εὐῶδες ἀναβλύζειν ἄπιστον»
- **νεότητος ἄνθος:** Gregorius Nyssenus, "*Vita sanctae Macrinae*" 4.4 «ἐν ᾧ μάλιστα τὸ τῆς νεότητος ἄνθος ἐκλάμπειν ἄρχεται», Gregorius Nanzianzenus, *In laudem Cypriani* 35.1176. 27 «τὸ τῆς νεότητος ἄνθος, τὸ τῆς φύσεως

ἄγαλμα, τὸ τῶν λόγων κράτος, τῶν τε κατὰ φιλοσοφίαν, καὶ ὅσοι τῆς ἄλλης παιδεύσεως», “*Carmina deseipso*” 1346.11 «Ποῦ δὲ λόγοι περόεντες; Ποῦ νεότητος ἄνθος ἐμῆς; διόλωλε», Basilius, “*Homillia inprincipium proverbiorum*” 31.417.44 «οὔτε νεότητος ἄνθος, οὐκ εὐθηνία οἴκου, οὐχ ἡ λουπὴ τοῦ πυβίου», “*Sermones demoribus Symeone Metaphrasta collecti*” 32.1360.40 «Οὔτε νεότητος ἄνθος, οὔτε εὐθηνία οἴκου, οὐχ ἡ λουπὴ συμμετρία τοῦ βίου», Joannes Damascenus, “*Sacra Parallela*” 95.1525.15 «οὔτε γὰρ ὑγεία σώματος, οὔτε νεότητος ἄνθος., οὔτε εὐθήνεια οἴκου»

- **οἰκονομίας μυστηρίον:** Joannis, “*Acta Joannis*” 106.12 «ἐπιστάμενοι τὸ γεγονός εἰς ἀνθρώπους τῆς οἰκονομίας μυστήριον τίνος ἔνεκεν πεπραγματεύεται», Gregorius Nyssenus, *Contra Eunomium* 3.1.46.3 «καὶ ὄλον παραδεδωκότα τὸ τῆς οἰκονομίας μυστήριον»,
- **ὑπερθέου τριάδος:** Joannes Damascenus, *Contra Jacobitas* 2.21 «καθ’ ὑπόθεσιν καὶ αἰτίαν τῆς ἀσάρκου καὶ ὑπερθέου τριάδος τρεῖς μὲν μερικὰς οὐσίας καὶ φύσεις ἐδόξασαν», Athanasius, *Sermo in annuntiationem deiparae*, PG 28, 917.27 «καθ’ ὑπόθεσιν καὶ αἰτίαν τῆς ἀσάρκου καὶ ὑπερθέου Τριάδος.»
- **ἀνυποκρίτου πίστεως:** Eriphanus, *Ancoratus*, 107.5.2 «διὰ τῆς ἐν ὑμῖν στερότητος καὶ ἀνυποκρίτου πίστεως αἰρεσιώτας στυγοῦντες», “*Expositiones in Psalmos*” 55.326.42 «Υπόμνησιν ἔχων τῆς ἐν σοὶ ἀνυποκρίτου πίστεως, ἥτις ἐνόκησε πρῶτον ἐν τῇ μάμμῃ σου Λωΐδ»,
- **θανατοῦν καὶ ζωογονεῖν:** Joannes Chrysostomus, *In catenas sancti Petri*, 54.12 «ὁ θανατοῦν καὶ ζωογονεῖν τὴν ἐνέργειαν εἰληφῶς παρ’ αὐτοῦ, δι’ ἧς ἐκεῖνος αἰτίας σοὶ ἀπεκάλυψε»
- **ἀψύχῳ ὕλῃ:** Gregorius Nyssenus, “*In Ecclesiasten*” 5.418.16 «Εἴτε ἐν τῇ ἀψύχῳ ὕλῃ, εἴτε ἐν τοῖς ἐμψύχοις θεάμασι», Joannes Chrysostomus, *Expositiones in Psalmos*, PG 55, 234.44 «Τὶ τούτων ἀλογώτερον πάλιν, οἱ λίθοις, καὶ ξύλοις καὶ ἀψύχῳ ὕλῃ τὰ ἦν ἐαυτῶν ἐγχειρίζουσι μνήμην».

Συνακόλουθα σε αὐτὸ δεν πρέπει να παραβλέψουμε καὶ τὴν ἀλληλεξάρτηση με βιβλικές ρήσεις οἱ ὁποῖες χρησιμοποιοῦνται πρὸς τεκμηρίωση τῆς χριστιανικῆς υφολογίας καὶ ιστορίας. Για παράδειγμα βλέπε 380 recto με παραπομπή του Halkin, “*Psalmoi*”. 81.7, σελ 102, «ὡμεῖς δὲ ὡς ἄνθρωποι ἀποθνήσκετε καὶ ὡς εἰς τῶν ἀρχόντων πίπτετε»

Σε συνάρτηση με το παραπάνω ο βίος της αγίας Κικιλίας αποτέλεσε έμπνευση τόσο στον ελληνικό όσο και στο λατινικό ορθόδοξο κόσμο. Διάφορα κείμενα που ενδεικτικά διαδίδουν τον βίο της είναι τα εξής:

- Βίος και Πολιτεία της Αγίας Μάρτυρος και παρθένου Κικιλίας Βιβλίου Καλούμενον Εκλόγιον τουτέστιν οι ωραιότεροι βίοι των αγίων εκ του Μεταφραστού Συμεώνος, Εκλεγμένοι και εις κοινήν μεταφρασθέντες διάλεκτον παρά Αγαπίου Μοναχού του Κρητός εκ του Ρωσσικού Ιερού Κοινοβίου του Άθωνος, Εν Αθήναις, 1869
- Caecilia Davis Weyer, *Minutius Felix a philosophical argument Early Medieval Art 300-1150 Sources and Documents*, Medieval Academy of America, Canada, 1986.
- Francisco Lavrentino, *Sancta Caecilia Drama Sacrum Latine Redditum*, Roma, Typis Buagu, 1709.
- Robert M. Correale and Mary Hamel, *Golden Legend IV [Sources and Analogues of the Canterbury Tales I]*, Cambridge 2002.

Παρατηρήσεις στην έκδοση του Francois Halkin

Ο F. Halkin εξέδωσε πρώτος το κείμενο από το ίδιο το χειρόγραφο στον τόμο του «*Six ineditis d'hagiologie byzantine*» αλλά δυστυχώς η έκδοσή του παρουσιάζει αρκετές αβλεψίες και λάθη, τα οποία οφείλονται είτε σε ελαττωματική όραση, είτε σε βιαστική ανάγνωση, είτε σε ελαττωματική φωτογραφική αναπαραγωγή του χειρογράφου και, τέλος, στην παρουσία σε δύο ή τρία σημεία τμημάτων όπου η γραφή έχει σβήσει από το χειρόγραφο (βλ. σελ. 111, σημ.30)

Page | 15

Ο εξαντλητικός κατάλογος των λαθών περιλαμβάνει τα εξής:

1. Η(alkin) σελ. 84: ἀλλὰ καὶ ἐπισήμων
D(ocheiarion 5) fol.369 verso :ἀλλὰ καὶ λίαν ἐπισήμων
2. Η σελ. 84: Βαλλερνανῶ
D fol. 369 verso:Οὐαλλερνανῶ
3. Η σελ. 90: τοίνυν καιρὸς
D fol. 370 recto: τοίνυνὸκαιρὸς
4. Ησελ. 92: ἐπανίστησι
D fol. 372 recto : ἐξάνιστησι
5. Η σελ. 93: Βαλλερνανόν
D fol. 372 recto.: Οὐαλλερνανόν
6. Η σελ. 93: ἐνεστῶτα
D fol. 372 verso: ἐστῶτα
7. Η σελ. 93: συμπεπραγμένους
D fol. 372 verso: συμπεπλεγμένους
8. Η σελ. 94: Χριστὸς ὄπερ
D fol. 373 recto: Χριστὸν ὄνπερ
9. Η σελ. 94: τῶν ἀνθρώπων ἡδόμενος
D fol. 373 recto: τῶν ἀνθρώπων κηδόμενος
10. Η σελ. 94: χίονος δὲ
D fol. 373 verso: χιόνος δε
11. Η σελ. 96: σοφοῖς
D fol. 373 verso: σοφῶς
12. Η σελ. 96-97: παρεκέλευσεν
D fol. 375 verso: παρεσκεύασεν

13. Η σελ. 97: καὶ τὸν Χριστὸν

D fol. 376 recto: καὶ τῷ Χριστῷ

14. Η σελ. 97: ὑπόγλωσ

D fol. 377 recto: ὑπούλωσ

15. Η σελ. 102: καθαράς ἀναδιδόναι

D fol.380 verso: καθαράς ἀποδιδόναι

16. Η σελ. 103: αὐτὸν θεὸν ὀνομάζειν ἀναιδευόμενος

D fol. 381 recto: αὐτὸς θεὸν ὀνομάζειν ἀναιδευόμενος

17. Η σελ. 104: ὡσὰν καὶ τῶν ὑπολελειμμένων

D fol. 381 verso: ὡς ἂν καὶ τῶν ὑπολελειμμένων

18. Η σελ. 106: βεβαίως

D fol. 383 recto.: βιαίως

19. Η σελ. 109: ἔπαρχος ἀπεκρίνατο

D fol. 386 recto: ἔπαρχος ἀπεκρίνατο

20. Η σελ. 110: δύνασαι πάντας

D fol. 387 recto : δύνασαι πάντως

21. Η σελ. 111: ἅς προπε....ἐτύξω, φιλο....ὑπερεῖδοντῶν θεῶν ἐξουδενώσεις

D fol. 387 verso: ἅς προπετώσ ἀπηρεύξω φιλοσοφῶν ὑπερειδόντας δὲ τῶν θεῶν

22. Η σελ. 111: μήτε ἄλλοις ἐπικουρίαν

D fol. 387 verso: μήτι γε ἄλλοις ἐπικουρίαν

23. Η σελ. 111: ταῦτα μαθὼν ὁἔπαρχος.....λήθην συνιέναι.....δύναμιν

D fol. 388 recto: ταῦτα μαθὼν ὁ θεόμαχος ἔπαρχος οὐκ ἐβουλήθη συνιέναι τὴν ἀνίκητον δύναμιν

24. Η σελ. 111: ὑπὸ τοῦ κατέχειτο αὐτὸν δαίμονος

D fol. 388 recto: ὑπὸ τοῦ κατέχοντος αὐτὸν δαίμονος

25. Η σελ. 112: τὴν καλλίνικον παρθένου

D fol. 388 recto: τὴν καλλίνικον τῆς παρθένου

Διπλωματική μεταγραφή του κειμένου

369 recto

+Μη(νι) τῷ αὐτῷ κβ +|¹

+Βίος καὶ μαρτύριον|²

(καὶ) θαύματα τῆς ἀγίας|³

παρθενομάρτυρος κ|⁴

κιλίας· καὶ τῶν σὺν|⁵

αὐτῇ ἀγίων μαρτύ(ρων):|⁶

Κικιλίαν τὴν λίαν καλλί|⁷

νικον ἐν ἀθλητικοῖς|⁸

ἀνδραγαθήμασι· καὶ πάνυ|⁹

περίβλεπτον καλλιπάρ|¹⁰

θενον· ἐν ὑπερφυέσι σω|¹¹

φροσύνης πλεονεκτῆ|¹²

μασι· πῶς ἂν σιωπῇ πα|¹³

ραδραμεῖν ὑπενέγκοιμεν·|¹⁴

οὐ λόγῳ παρὰ τοῦ λόγου λο|¹⁵

γικῶς τετιμημένοι· (καὶ) λο|¹⁶

γικοῖς ἐντεθραμμένοι τρό|¹⁷

ποις καὶ πράγμασι· ῥη|¹⁸

Τέον οὖν ἀριδῆλως τὰ κα|¹⁹

τ'αὐτήν (καὶ) τῶν σὺν αὐτῇ|²⁰

μαρτύρων κάλλιστα καὶ πο|²¹

λυθαύμαστα διηγήματα·|²²

ἄπερ εἰ καὶ πρὸς ἀξίαν λέ-|²³

γειν ἀμήχανον· ἀλλάγει|²⁴

369 verso

τὸ πρὸς δύναμιν διαγο|²⁵

ρεύειν ἀκίνδυνον· αὐ|²⁶

Τῇ πατρίδος μὲν ἔφυ·|²⁷

τῆς περιωνύμου καὶ πρέσ|²⁸

βυτάτης βασιλίδος τῶν|²⁹

πόλεων ῥώμης· οὐκ ἀ|³⁰

σήμων δὲ γονέων θυγά|³¹

τηρ γεγένηται· κὰν εἰ μη|³²

δὲν τοῦτο συνεισενεγκεῖν|³³

δύναται πρὸς ἀρετῆς εὐ|³⁴

κλειαν, ἀλλὰ καὶ λίαν ἐπι|³⁵

σήμων· πλούτῳ καὶ δόξῃ|³⁶

καὶ ἀξιώμασι καὶ τῇ λοι-|³⁷

πῇ τοῦ βίου λαμπρότη|³⁸

τι τὸ ἐξαίρετον λαχόντῳ·|³⁹

ὅτι μάλιστα· ἥτις παιδό|⁴⁰

θεν τῷ θεῷ πόθῳ πεδηθεῖ|⁴¹

σα τὴν θεόφθεγκτον δέλι ⁴²	πετήδευε τὴν σάρκα
τον τοῦ εὐαγγελίου ἐγκόλι ⁴³	καταδαμάζουσα ταῖς ⁶⁵
πιον πάντοτε παντα ⁴⁴	διηνεκέσιν ἀ<σιτί>αῖς καὶ ^{65a}
χοῦ περιέφερεν· ἄπαυ ⁴⁵	<lacuna vii linearum>
στον ἐν πάσαις ἡμέραις ⁴⁶	<i>370 recto</i>
τὲ καὶ νυξί μελέτην τῶν ⁴⁷	θεν δοκοῦσα. πρὸς τὴν ⁶⁶
θείων λογίων καὶ προσευχῆν ⁴⁸	ἐκείνων ἀρέσκειαν· ⁶⁷
συνεχῆ τὴν πρὸς κ(ύριον) ποι ⁴⁹	δι' ὧν ἐδήλου καὶ μὴ βου ⁶⁸
ουμένη· αὕτη γνώμη (καὶ) ⁵⁰	λομένη μονονουχὶ τὸν πρ(ὸς) ⁶⁹
Προτροπῆ τῶν γεννητόρ(ων) ⁵¹	κύριον κρύφιον ἔρωτα· πε ⁷⁰
μνηστεύεται τινὶ νεανία ⁵²	ρι οὗ πολλαχοῦ καὶ τισί ⁷¹
τῶν εὐπατριδῶν καὶ πλουσί(ων)· ⁵³	κυρίοις ἐκέχρητο δεῖ ⁷²
οὐαλλερνανῶ τοῦνομα· ὄσι ⁵⁴	γμασι. μὴ στέγουσα καρ ⁷³
τις νεανίας ἐξεκρέμμα ⁵⁵	τερεῖν τοῖς αἰνίγμασι(ν). ⁷⁴
το μὲν ἐξεστηκῶς τῶ πρὸς ⁵⁶	ἦκε τοῖνυν ὁ καιρὸς τῆς ⁷⁵
αὐτὴν ἀπλείστω πόθω· ⁵⁷	ὠρισμένης τῶν γαμηλί(ων) ⁷⁶
καὶ τὸν καιρὸν τοῦ γάμου κα ⁵⁸	θαλάμων συμπήξεως. ⁷⁷
τήπειγεν· ἡ δὲ τὸν πρὸς ⁵⁹	ηὐτρέπιστο πάντα τὰ ⁷⁸
Χ(ριστὸν) ἐγκάρδιον διατηροῦσα· ⁶⁰	πρὸς πανδαισίαν ἐπι ⁷⁹
λανθάνειν ἐμηχανᾶτο ⁶¹	τήδεια· παρεσκεύαστο ⁸⁰
τέως. τὸν τε μνηστήρα ⁶²	καὶ τὰ πρὸς μουσικὴν συμφ(ω) ⁸¹
(καὶ) τοὺς γεννήτορας ἐν οἷς ⁶³	νίαν τῶν ὀργάνων ἐξαίρει ⁸²
διαφερόντως ποιεῖν εἰ ⁶⁴	τα· (καὶ) πάντων ὡς εἰκὸς ⁸³

περὶ πολλήν παρασκευή(ν) ⁸⁴	στοτε. τοὺς ἐκλεκτοὺς ¹⁰⁷
ὑπηρεσίας ἀπησχολη ⁸⁵	ἀγγέλους ἐκκαλουμένη· ¹⁰⁸
μένων. ἐκείνη πρὸς μόνο(ν) ⁸⁶	τοὺς θαυμαστοὺς ἀποστό ¹⁰⁹
τὸν οἰκεῖον ἀποσκοποῦ ⁸⁷	λους συνεργοὺς προβαλλο ¹¹⁰
σα περικαλλέστατον τῶ(ν) ⁸⁸	μένη· (καὶ) πάντας ἀγίους ¹¹¹
ψυχῶν ἐραστήν, διὰ παν ⁸⁹	συλλήπτορας προτιθεμ(ένη)· ¹¹²
τὸς διετέλει δεομένη· δια ⁹⁰	οὐ μὴν, ἀλλὰ (καὶ) πάσας τὰς ¹¹³
τηρηθῆναι τὸ ταύτης σῶ ⁹¹	διὰ παρ(θε)νίας διαλαμπάσας ¹¹⁴
μα καὶ τὴν ψυχὴν συν τῶ ⁹²	χ(ριστο)ῦ θεραπαινίδας. δύ- ¹¹⁵
πν(εύματ)ι, ἀμόλυντον καὶ ἀμί ⁹³	<i>370 verso</i>
αντον· γεννηθῆτω ψάλ- ⁹⁴	ναμιν αὐτῇ παρασχεῖν ¹¹⁶
Λουσα κ(ύρι)ε ἡ καρδιά μου, ἄ ⁹⁵	ποτνωμένη. οὕτω τῶ ¹¹⁷
μωμος ἐν τοῖς δικαιώμα ⁹⁶	κ(υρί)ω τὴν ἑαυτῆς σ(ωτη)ρίαν σὺν ¹¹⁸
σί σου ὅπως ἂν μὴ αἰσχυρθῶ· ⁹⁷	δάκρυσι παρετίθετο· ¹¹⁹
(καὶ) τὰ τούτοις ἐπόμενα· ⁹⁸	Ἐν τούτοις (καὶ) τοῖς τοιούτοις ¹²⁰
Ἐν τούτοις σχολάζουσα νύ ⁹⁹	καλοῖς πλεονεκτήμασι ¹²¹
κτα καὶ ἡμέραν ἀδιαλεί ¹⁰⁰	διατελούσ(ης) τῆς καλλιπαρ ¹²²
πτως· νηστεία τὲ καὶ προσευ ¹⁰¹	θένου κικιλίας. νύξ ἦ ¹²³
χῆ προσκαρτεροῦσα· ¹⁰²	δη ποτὲ τελέθη· καθ' ἣν ¹²⁴
διὰ δύο ἢ καὶ τριῶν ἡμερῶ(ν) ¹⁰³	εἰώθει τὴν νύμφην τῶ νυμ ¹²⁵
μετρίας τροφῆς. μετελάμ ¹⁰⁴	φίω συνευνάζεσθαι· ἐν ἧ ¹²⁶
βανεν· ἐν οἷς οὐ διέλι ¹⁰⁵	ἐν ιδιάζοντι κοιτῶνι κα ¹²⁶
πε πρὸς συμμαχίαν ἐκά ¹⁰⁶	τὰ μόνας σὺν τῶ μνηστῆ ¹²⁷

ρι καθ' ἡσυχίαν γεγεννημ(ένη)|¹²⁸ σε βούλομαι· ὅτι μοι φίλ(ος)|¹⁵¹
τοιούτοις πρὸς αὐτὸν ἐ-|¹²⁹ ἄγγελος πέφυκε θε(ο)ῦ φο|¹⁵²
κέχρητο ῥήμασιν· ὦ|¹³⁰ βερός· ὅστις ὑπερβάλ|¹⁵³
Γλυκύτατε καὶ φίλατε|¹³¹ λοντι ζήλω. τὸ ἐμὸν σῶ|¹⁵⁴
νεανία· ἔστι μοι μυστήρι|¹³² μα φυλάττει· οὗτος εἰ ὄ|¹⁵⁵
όν τι τῶν ἀπορρήτων ἐ|¹³³ λως βραχύ τι ὑποπτεύσειε(ν)|¹⁵⁶
ξαίσιον· ὅπερ θαρρησαί|¹³⁴ ὅτι σύ με μεμολυσμένω|¹⁵⁷
σοι σήμερον προήρημαι.|¹³⁵ ἔρωτι χράναι προσέρχη·|¹⁵⁸
εἴπερ ἄρα καὶ αὐτὸς|¹³⁶ παρευθὺ τὸν ἀκάθεκτο(ν)|¹⁵⁹
ὄρκω πρότερον πληρο|¹³⁷ αὐτοῦ θυμὸν ἐπάξει ἐπὶ|¹⁶⁰
φορίαν μοι βεβαίαν πα|¹³⁸ σε· δι' οὗ μαρανθήσεταιί σου|¹⁶¹
ρασχεῖν βουληθείης· ὡσ||¹³⁹ τὸ ἄνθος τῆς ἀκμαιοτά|¹⁶²
τε σε παραφυλάξαι ἀνέκ|¹⁴⁰ της νεότητος· ἐὰν δέ|¹⁶³
φορα πάντα τὰ τοῦ πρά|¹⁴¹ γνῶ ὅτιπερ ἀπλῶς καὶ πα|¹⁶⁴
γματος ἀπόκρυφα·|¹⁴²
Ὁ δὲ προθύμως ὤμοσεν|¹⁴³ *371 recto*
αὐτῇ μηδεμιᾶ τινι παν|¹⁴⁴ ναμώμω με πόθω ποθεῖς. |¹⁶⁵
τελῶς ἐπιβουλῇ ἢ ἀνάγ|¹⁴⁵ (καὶ) τὴν ἐμὴν ἀμόλυντον|¹⁶⁶
κη προδοῦναί τι τῶν ἀ|¹⁴⁶ παρ(θε)νίαν παραφυλάτ|¹⁶⁷
πορρήτων ἢ ἀνακαλύ|¹⁴⁷ τεις. τὴν ἴσην ὡσαύτως|¹⁶⁸
ψαι πρὸς τινὰ τὸ λαληθη|¹⁴⁸ ἀγάπην ἣν ἔχει πρὸς με·|¹⁶⁹
σόμενον. ἢ δὲ πρὸς αὐ|¹⁴⁹ (καὶ) πρὸς σὲ ἐπιδείξεται·|¹⁷⁰
Τὸν ἀποκρίνεται· γνῶναί|¹⁵⁰ σης. ἐν ἰλαρότητί σοι|¹⁷²

μεταδῶ· ἐν τούτοις ¹⁷³	μαῖς συμβουλίαις πει ¹⁹⁶
Τοῖς ῥήμασι καθάπέρ τι ¹⁷⁴	σθῆναι· καὶ καθαρισθῆ ¹⁹⁷
σι βέλεσι φόβου θε(ο)ῦ βαλ ¹⁷⁵	ναι τῷ τῆς παλιγγενεσίας ¹⁹⁸
λεριανὸς τὴν καρδίαν ¹⁷⁶	λουτρῶ. πάσης κηλίδος ¹⁹⁹
βληθεῖς· πρὸς κικιλία(ν) ¹⁷⁷	ψυχῆς ἅμα καὶ σώματος· ²⁰⁰
ἡμείβετο· εἰ βούλει φιλ ¹⁷⁸	ὁμολογήσαι τε· φυλάττει(ν) ²⁰¹
τάτη πιστεῦσαι με τοῖς πα ¹⁷⁹	τὴν πίστιν ἐνὶ θε(ε)ῶ μόνω ²⁰²
ρὰ σοῦ λαλουμένοις· ¹⁸⁰	τρισυποστάτῳ παντοκρά ²⁰³
δεῖξόν μοι τοῦτον τὸν ἄγ ¹⁸¹	τορι, τότε δυνήση τὸν ²⁰⁴
γελον ὃν λέγεις· ὅπως ¹⁸²	θεῖον θεάσασθαι ἄγγελο(ν)· ²⁰⁵
περὶ τούτου δοκιμάσ(ας) ¹⁸³	ἄλλως γὰρ τοῦτον εἶδε ²⁰⁶
ἐναργῶς τὸ ἀληθές ¹⁸⁴	σθαι ἀδύνατον· ὁ δὲ με ²⁰⁷
γνώσωμαι· (καὶ) τότε προ ¹⁸⁵	Τὰ περιχαρείας πολλῆς, ²⁰⁸
θύμως ἅ προτρέπη ¹⁸⁶	τὸν καθαίροντα τήνδε ²⁰⁹
πληρώσω· εἰ δ' ἄλλον ¹⁸⁷	τὴν κάθαρσιν ἐπιζητεῖ· ²¹⁰
ἄνδρά τινα ποθοῦσάν ¹⁸⁸	Ἦ δὲ παραυτικά, πέμ ²¹¹
σε πύθοιμι· κάκεῖνον ¹⁸⁹	πει τοῦτον πρὸς οὐρβανὸν ²¹²
μετὰ σοῦ ξίφει θᾶττον ¹⁹⁰	τὸν τρισόλβιον πρεσβύ ²¹³
συναποσφάξω· πρὸς ¹⁹¹	τὴν· ὁμολογητὴν γεγονότα ²¹⁴
Ὅν ἡ πανολβία παρ(θέ)νος ¹⁹²	371 verso
μετὰ συνέσεως πολλῆς ¹⁹³	καὶ ἐπίσκοπον· ὃς ἀθλη ²¹⁵
ἀποκρίνεται· εἰ βούλει ¹⁹⁴	τικὸν δίαυλον διηγωνι ²¹⁶
Φύλατε νεανία ταῖς ἐ ¹⁹⁵	σμένος ὑπὲρ τῆς εὐσε ²¹⁷

βοῦς πίστεως, ἐν τοῖς ²¹⁸	ἐπηγγελμένων αὐτῶ με ²⁴¹
μαρτυρικοῖς ἐκέκρυπτο, ²¹⁹	γάλων πραγμάτων πλη ²⁴²
μνήμασι πόρρω που τῆς ²²⁰	ροφορίαν καὶ θεωρίαν· ²⁴³
πόλεως ῥώμης· ἔμ ²²¹	Ἦνίκα γὰρ βαλλεριανὸς ²⁴⁴
πνους ὑπολελειμμένος ²²²	τοὺς λόγους ἀπήγγελλε ²⁴⁵
θεοσεβείας (καὶ) σ(ωτη)ρίας ὑ ²²³	κικιλίας πρὸς οὐρβανὸ(ν) ²⁴⁶
πόδειγμα τῶν προσερί ²²⁴	τὸν τρισόλβιον· παρε ²⁴⁷
χομένων θ(ε)ῶ διὰ πίστεως· ²²⁵	σκεύασε μὲν αὐτὸν εὐχα- ²⁴⁸
ἔνθα τούτω περιτυχῶ(ν) ²²⁶	ριστηρίους ὕμνους χ(ριστ)ῶ· (καὶ) ²⁴⁹
τῆ μηνύσει τῶν ἐν χ(ριστ)ῶ πε ²²⁷	προσευχὰς ἐκτενεῖς ²⁵⁰
νομένων καλῶς ἀδελφ(ῶν), ²²⁸	προσενεγκεῖν, ὑπερ ²⁵¹
κατὰ τὴν ἀπίαν καλου ²²⁹	τῆς ἐκείνου σ(ωτη)ρίας· ἔ ²⁵²
μένην ὁδὸν· καὶ πάντα ²³⁰	Τι δὲ τούτου προσευχομέ ²⁵³
τὰ κατ' αὐτὸν ἀναθεῖς ²³¹	νου· ἔκστασις μετὰ τιν(ος) ²⁵⁴
κατὰ τὴν ἔνθεον ὑπο ²³²	ἐκπλήξεως ἐπ' ἐκεῖνο(ν) ²⁵⁵
θήκην κικιλίας, ἐκεῖ ²³³	ἐπέπεσεν· ὥστε· θρο ²⁵⁶
νον μὲν ἐνέπλησε πα ²³⁴	ηθέντα, ἀθρόον κατα ²⁵⁷
ρευθὺ πολλῆς ἀγαλλιάσε(ως) ²³⁵	πεσεῖν ἐπὶ τὴν γῆν· σχε ²⁵⁸
(καὶ) χαρᾶς, δοξάζοντα τὸ(ν) ²³⁶	δὸν εἰπεῖν, ὡσεὶ νεκρὸ(ν) ²⁵⁹
ὑπερένδοξον κ(ύριο)ν ἐπὶ ²³⁷	ἄφωνον· ἔδοξε γὰρ ὀ ²⁶⁰
ταῖς ἀνεκκλαλήτοις οἰκο ²³⁸	ρᾶν ἔμπροσθεν αὐτοῦ· πρε ²⁶¹
νομίαις αὐτοῦ· ἐαυτῶ ²³⁹	σβύτην τινὰ παριστά ²⁶²
δὲ προεξένησε τὴν τῶν ²⁴⁰	μενον· φοβερὸν τῶ σχή ²⁶³

ματι· τῇ δὲ μορφῇ ὑπερ|²⁶⁴

372 *recto*

φέροντα· λευχειμονοῦν|²⁶⁵

τα τοῖς ἐνδύμασι· (καὶ) πι|²⁶⁶

νακίδιον ἐπὶ χεῖρας κα|²⁶⁷

τέχοντα· χρύσειοις γράμ|²⁶⁸

μασι κεχαραγμένην περι|²⁶⁸

έχοντα γραφῆν· ὅς,τις|²⁶⁹

Τῆς χειρὸς παραχρῆμα λα|²⁷⁰

βόμενος· τὸν κείμενον|²⁷¹

ἐξανίστησι· προτρέπε|²⁷²

ταί τε διαναστάντα, τ(ῆς)|²⁷³

κεχρυσωμένης τὸ ὕφος|²⁷⁴

γραφῆς ἀναγῶναι· (καὶ) δι|²⁷⁵,

αὐτῆς ἐπιγνόντα τοῦ μυ|²⁷⁶

στηρίου τὸ μέγεθος· τῆς|²⁷⁷

ἐπηγγελμένης καθάρσει|²⁷⁸

ὡς μετασχεῖν ἀξιοθεΐη· δι|²⁷⁹,

ῆς δυνήσεται κατὰ τὴν|²⁸⁰

ὑπόσχεσιν κικιλίας κα|²⁸¹

τιδέσθαι τὸν ἐκάστω τῷ|²⁸²

πιστεύοντι δεδομένον|²⁸³

παρὰ θεοῦ φύλακα τῆς|²⁸⁴

ζωῆς ἄγγελον· ἡ δὲ πε|²⁸⁵

ριοχὴ τῆς ἐν τῷ πινακί|²⁸⁶

δίῳ κεχρυσωμένης θεο|²⁸⁷

γράφου γραφῆς, ἣν αὕτη||²⁸⁸

Εἷς θεός· μία πίστις· ἐν|²⁸⁹

βάπτισμα· εἷς θεός (καὶ) π(ατ)ῆρ|²⁹⁰

πάντων ἐν υἱῷ μονογενεῖ|²⁹¹

καὶ ἀγίῳ πνεύματι προσκυνού|²⁹²

μενος· ὁ ἐπὶ πάντων (καὶ)|²⁹³

ἐν πᾶσιν· ἀμὴν· ὡς οὖν|²⁹⁴

Καθ' ἑαυτὸν ταῦτα ἀνέγνω|²⁹⁵

λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ πρεσβύ|²⁹⁶

της· πιστεύεις ὃ τέκνο(ν)|²⁹⁷

οὕτως εἶναι ταῦτα, ἢ διστά|²⁹⁸

ζων ἔτι διατελεῖς· ὁ δὲ με|²⁹⁹

γάλη τῇ φωνῇ παραντίκα|³⁰⁰

ἐκραύγασεν· οὐκ ἔστιν ἄλ|³⁰¹

λό τι ἀληθέστερον ὃ πιστευ|³⁰²

θῆναι δύναται ὑπὸ τὸν|³⁰³

οὐ(ρα)νὸν, ἀλλ' ἡ τοῦτο μόνον·|³⁰⁴.

Ἐν δὲ τῷ ταῦτα λέγειν οὐαλ|³⁰⁵

λεριανὸν μετ' ἐκπλήξεως,|³⁰⁶

ἄφαντος ἄφνω γέγονεν ὁ|³⁰⁷

πρεσβύτες ἐκεῖνος ἐξ ὧ|³⁰⁸

φθαλμῶν αὐτοῦ· ὁ δὲ|³⁰⁹

Τρισόλβιος οὐρβανὸς πολ|³¹⁰

λοῖς παρακλητικοῖς|³¹¹

λόγοις νοθετήσας διδά|³¹²

ξας τὲ καὶ κατηγήσας|³¹³

372 verso

τὸν νέηλιν χριστοῦ στρατιώτην|³¹⁴

τοῦ θεοῦ βαπτίσματος|³¹⁵

κατηξίωσε, καὶ πρὸς κ|³¹⁶

κιλίαν ἀπέστειλε λευχε|³¹⁷

μονοῦντα (καὶ) χαίροντα|³¹⁸

Ἦν παραγενόμενος εὗρεν ἐν|³¹⁹

τῷ κοιτῶνι προσευχομέ|³²⁰

νην ἄγγελόν τε κ(υρίο)υ κατε|³²¹

δεν ἐστῶτα ἔγγιστα αὐτῆς|³²²

ἐξαστράπτοντα φλογοει|³²³

δέσει πτέρυξι καὶ μορφῆ|³²⁴

σπινθηροβολούσῃ· δύο|³²⁵

στεφάνους περικαλλεῖς|³²⁶

ἐν ταῖς χερσὶ κατέχοντα|³²⁷

ἐκ ῥόδων καὶ κρίνων συμ|³²⁸

πεπλεγμένους ὄν, τὸν|³²⁹

μὲν ἕνα, τῇ κικιλία δέδω|³³⁰

κε· τὸν δὲ ἕτερον τῷ βαλλε|³³¹

ριανῷ λέγων· τούτους|³³²

Τοὺς στεφάνους οὖς ἐκ τοῦ|³³³

παραδείσου τοῦ θεοῦ λαβῶ(ν)|³³⁴

ἄρτι πρὸς ὑμᾶς ἐκόμισα|³³⁵

προσηκόν ὑμῖν ἐστὶ καρδί|³³⁶

α καθαρὰ καὶ σώμασιν ἁ|³³⁷

μώμοις, ἀνεκάφους φυλά|³³⁸

ξαι· ὧν ἐναργὲς γνώρι|³³⁹

σμα τῆς ἀκηράτου ἐνέρ|³⁴⁰

γείας ὑμῖν, πρὸς τελεω|³⁴¹

τέραν ὑπάρξει πληροφο|³⁴²

ρίαν· τὸ μηδαμῶς μηδέ|³⁴³

ποτε μαρανθήσεσθαι|³⁴⁴

μήτε μὴν τὴν ἡδύτητα|³⁴⁵

τῆς εὐωδίας ἀποβαλεῖν|³⁴⁶

Οὐ τοῦτο δὲ μόνον· ἀλλ' ὅ|³⁴⁷

τι καὶ ἀθέατοι τοῖς πολ|³⁴⁸

λοῖς διατηρηθήσονται|³⁴⁹

παρ' ἐκεῖνοις μόνοις|³⁵⁰

θεώμενοι, τοῖς καθ' ὑ|³⁵¹

μᾶς τὸ τῆς ἀγνεΐας κάλ|³⁵²

λος ποθήσασι· πρὸς σέ|³⁵³

δὲ μάλιστα βαλλερνανὲ νῦν|³⁵⁴

ἀπεστάλην, ὡς προτιμῆ|³⁵⁵

σαντα τὴν τῆς παρ(θε)νίας|³⁵⁶

καθαρότητα τῆς ῥυπα|³⁵⁷

ρᾶς ἐμπαθείας ὄπως|³⁵⁸

ὁποῖαν ἂν βουλευθείς αἰ|³⁵⁹

τησιν, αἰτήση καὶ λήψη|³⁶⁰

Ὅ δὲ πεσὼν παρὰ τοὺς πόδας|³⁶¹

αὐτοῦ ἀπεκρίνατο·|³⁶²

οὐδὲν ἡδύτερον ἐν τῷ|³⁶³

373 recto

παρόντι μοι καταφαί|³⁶⁴

νεται βίω· τῆς τοῦ φιλ|³⁶⁵

τάτου μου παρουσίας|³⁶⁶

ἀδελφοῦ καὶ σ(ωτη)ρίας ὅ|³⁶⁷

θεν ἄδικόν μοι δοκεῖ τῷ|³⁶⁸

εἰδωλικῆς ἐλευθερω|³⁶⁹

θέντι πλάνης, περιῖ|³⁷⁰

δεῖν ἐν κινδύνῳ κείμε|³⁷¹

νον τὸν ὀμαιμονά μου (καὶ)|³⁷²

μείζονα κατὰ τὴν ἐκ|³⁷³

γενέσεως ἀκολουθίαν·|³⁷⁴

τοῦτο τοίνυν πάντων τ(ῶν)|³⁷⁵

ἄλλων αἰτημάτων προ|³⁷⁶

τίθημι· καθυκετεύων,|³⁷⁷

ὅπως τῆς ὁμοίας ἐμοῖ|³⁷⁸

κάκεϊνος μετάσχη κα|³⁷⁹

θάρσεως (καὶ) τῆς τοῦ τρι|³⁸⁰

σαγίου ὀνόματος ὁμολογί(ας)·|³⁸¹

Πρὸς ὃν ὁ μέγας ἄγγελος ἀπε|³⁸²

κρίνατο· ἐναργῶς σου τ(ὴν)|³⁸³

ἀγαθὴν πρόθεσιν παρῖ|³⁸⁴

στησι, τοῦτο τὸ νῦν αἰτη|³⁸⁵

θὲν παρὰ σοῦ· χ(ριστό)ν, ὁ,περ|³⁸⁶

μᾶλλον ἤτερ σε θερα|³⁸⁷

πέυει πλέον τῶν τῆς|³⁸⁸

σ(ωτη)ρίας τῶν ἀν(θρώπ)ων

κηδόμεν(ος)·|³⁸⁹

ὅς ὥσπερ σὲ διὰ ταύτης|³⁹⁰

τῆς θεραπαίνιδος αὐτοῦ|³⁹¹

κυκλίας προσεκαλέσατο·|³⁹²

οὕτως διὰ σοῦ καὶ τὸν σὸν|³⁹³

ἀδελφὸν θηρεύσας κερδή|³⁹⁴

σει· καὶ ἀμφοτέρους τοῖς|³⁹⁵

τοῦ μαρτυρίου νικοποιοῖς|³⁹⁶

ἀνδραγαθήμασι κατακο ³⁹⁷	ἐνταῦθα καὶ κρίνων, ⁴¹⁹
σμήσας λαμπρῶς στεφα ³⁹⁸	μυρισμὸν ἄφατον ὄσφρα ⁴²⁰
νώσει. τούτων τῶν ἱερ(ῶν) ³⁹⁹	νόμενος· οὐδὲ γὰρ εἰ κατεῖ ⁴²¹
Λογίων οὕτω λαληθέντων· ⁴⁰⁰	χον αὐτὰ τὰ ρόδα καὶ τὰ ⁴²²
ἡ ἀγγελικὴ ἐκείνη μορφῆ ⁴⁰¹	κρίνα μετὰ χειρας, ἡδύ ⁴²³
βλεπόντων αὐτῶν πρὸς ⁴⁰²	ναντο τοσαύτης ἡδίστης ⁴²⁴
οὐ(ραν)οὺς ἀναφέρεται· ⁴⁰³	εὐωδίας ὡς οἶμαι μεταδοῦ ⁴²⁵
κάκείνων εὐφραينوμέν(ων) ⁴⁰⁴	ναί μοι· ὧν τῆ ὑπερβαλ ⁴²⁶
ἐν χ(ριστ)ῶ ἐπὶ τῆ οἰκεία οἰκο ⁴⁰⁵	λούση θελχθεῖς ἡδύτη ⁴²⁷
δομῆ καὶ παραδόξω τῶν ⁴⁰⁶	τι· καὶ κρείττων ἐμαυτοῦ ⁴²⁸
ψυχῶν αὐτῶν περιποιή ⁴⁰⁷	γεγονῶς, ὅλος ἦγῃμαι δι' ὄ ⁴²⁹
σει, τιβούρτιος κατὰ συγ ⁴⁰⁸	λου ἀνακεκαινίσθαι. ⁴³⁰
κυρίαν ἦκεν ὁ φίλτατος ⁴⁰⁹	Πρὸς ὃν ὁ βαλλερμανὸς λέγει· ⁴³¹
βαλλερμαν(οῦ) ἀδελφ(ός)· ὄς ⁴¹⁰	τὴν μὲν εὐωδίαν δέξασθ(αι) ⁴³²
εἰσελθὼν ὡς εἰς γνησία(ν) ⁴¹¹	κατηξιώθης ἀδελφε· ⁴³³
νύμφην μετὰ παρρησίας, ⁴¹²	ἐμοῦ τὸ θεῖον ὑπὲρ σοῦ δυ ⁴³⁴
κατεφίλησε τὴν κεφαλῆ(ν) ⁴¹³	σωπήσαντος· τὴν δὲ πῖ ⁴³⁵
<i>373 verso</i>	στιν δι' ἑαυτοῦ ἀδίστακτον ⁴³⁶
κικιλίας. τῆς εὐωδίας δέ ⁴¹⁴	δεδεγμένος, κομίση καὶ αὐ ⁴³⁷
Τῶν ἀμαραντίνων στεφά ⁴¹⁵	τὸν τὸν ἀμαράντινον τῆς ⁴³⁸
νων αἰσθόμενος, ἐξίστα ⁴¹⁶	ἀφθαρσίας στέφανον· ⁴³⁹
μαι σφόδρα ἔφησε τὸν ⁴¹⁷	οὔπερ ἐν τοῖς ρόδοις ἐρύ ⁴⁴⁰
παρόντα καιρὸν ρόδων ⁴¹⁸	θημα χαρμονῆς θείας ἀν ⁴⁴¹

θεῖ· (καί) ἐν τοῖς κρίνοις λευ|⁴⁴²

κότης ψυχικῆς καθαρó|⁴⁴³

τητος ἐναποστίλβει.|⁴⁴⁴

Στεφάνους γὰρ ἐλάβομεν|⁴⁴⁵

ἡμεῖς ἀδελφὲ, οὗς· οἱ σοῖ|⁴⁴⁶

νῦν ὀφθαλμοὶ κατιδεῖ(ν)|⁴⁴⁷

οὐ δεδύνηται· ροδίνω|⁴⁴⁸

μὲν χροῶς εἶδει πυρρακί|⁴⁴⁹

ζοντι ὑπερλάμποντας,|⁴⁵⁰

χιόνος δὲ λευκότητα τη|⁴⁵¹

καθαρότητι ὑπερβάλλοντ(ας).|⁴⁵²

Ὁ δὲ τιβούρτιος λέγει τῷ βαλ|⁴⁵³

λεριανῷ· ὡς περὶ ἐνυπνίου|⁴⁵⁴

τούτους μοι τοὺς λόγους ὑ|⁴⁵⁵

παγορεύεις, ἢ σὺν ἀληθεία|⁴⁵⁶

λαλεῖς· καὶ ὁ βαλλεριανός|⁴⁵⁷

Ἀπεκρίνατο· ὡς ἐν ὄνειρῳ|⁴⁵⁸

μὲν μέχρι τοῦ παρόντος|⁴⁵⁹

ἐζήσαμεν ἀδελφὲ φίλτα|⁴⁶⁰

τε θεοῖς ψευδωνύμοις|⁴⁶¹

ἐν ἀπάτῃ πολυπλανοῦς|⁴⁶²

εἰδωλομανίας λατρεύσαντες|⁴⁶³

374 recto

νυὶ δὲ θ(εο)ῦ χάριτι τὴν ἀ|⁴⁶⁴

ληθῆ θεογνωσίαν ἐπε|⁴⁶⁵

γνωκότες τὴν ἀληθινὴν|⁴⁶⁶

ζωὴν ζῆν ἡρετισάμεθα·|⁴⁶⁷

Καὶ ὁ τιβούρτιος· πόθεν|⁴⁶⁸

ἔγνωσ ταῦτα· (καί) τίς ὁ διδά|⁴⁶⁹

ξας· (καί) ὁ βαλλεριανός·|⁴⁷⁰

Ἄγγελος θ(εο)ῦ ἐστὶν ὁ τούτων δι|⁴⁷¹

δάσκαλος· οὗ καὶ αὐτὸς|⁴⁷²

θεατῆς γενέσθαι δυνήση·|⁴⁷³

ἐὰν ἐκκαθαρθῆναι θελή|⁴⁷⁴

σης διὰ λουτροῦ παλιγγε|⁴⁷⁵

νεσίας, πάσης ἀκαθαρ|⁴⁷⁶

σίας τῶν εἰδωλικῶν μια|⁴⁷⁷

σμάτων· (καί) ὁ τιβούρτιος·|⁴⁷⁸

Καὶ εἰ ὅλως ὡς λέγεις ἐστὶ|⁴⁷⁹

δυνατὸν θεάσασθαι κάμῃ|⁴⁸⁰

τοῦτον ὃν λέγεις ἄγγελον τ(οῦ)|⁴⁸¹

θ(εο)ῦ, τίς ἡ βραδυτῆς τῆς|⁴⁸²

ἐμῆς καθάρσεως· (καί) ὁ|⁴⁸³

Βαλλεριανός· βραδυτῆτ(ος)|⁴⁸⁴

μὲν πρόφασις, οὐδεμία|⁴⁸⁵

πρὸς σ(ωτη)ρίαν· τοῦτο δὲ μό|⁴⁸⁶

νον συνθέσθαι θέλω σε τὰ|⁴⁸⁷
νῦν· ὥστε πᾶσαν μὲν βλάβ(ην)||⁴⁸⁸
εἰδωλικὴν ἀπαρνήσασ(θαι).|⁴⁸⁹
θ(εὸν) δὲ μόνον ἓνα γινώσκειν|⁴⁹⁰
τὸν ἐν τοῖς οὐ(ρα)νοῖς κατοῖ|⁴⁹¹
κοῦντα· πάντων ποιημᾶ|⁴⁹²
των ὄντα δημιουργόν· (καὶ) ὁ|⁴⁹³
Τιβούρτιος· ἄγνοιαν τῶν λα|⁴⁹⁴
λουμένων προβαλλόμενος,|⁴⁹⁵
ἐζήτει σαφέστερον μαθεῖν|⁴⁹⁶
τὰ βαθύτερα τῶν μυστηρί(ων)|⁴⁹⁷
(καὶ) ἀπόκρυφα· πρὸς δὲ ἢ καλ|⁴⁹⁸
Λιπάρθενος κικιλία μα|⁴⁹⁹
κρὸν διδασκαλίας ἀπέτεινε|⁵⁰⁰
λόγον· θεολογήσασα μὲν|⁵⁰¹
τὴν τοῦ ἀληθινοῦ θ(εο)ῦ δε|⁵⁰²
σποτεῖαν καὶ δυναστεῖαν·|⁵⁰³
διελέγξασα δὲ τὴν τῶν ψευ|⁵⁰⁴
δωνύμων θεῶν ἀσθένειαν|⁵⁰⁵
(καὶ) ἀναισθησίαν, ἐκ τῶν πα|⁵⁰⁶
ρὰ ταῖς θεαῖς γραφαῖς κα|⁵⁰⁷
τ' αὐτῶν προφητικῶς εἰρημ(ένων)|⁵⁰⁸
ρήμάτων· ἐν οἷς σφόδρα|⁵⁰⁹

θαμβηθέντα τὸν Τιβούρτι(ος)|⁵¹⁰
μετὰ πολλῆς κατανύξεως|⁵¹¹
καταθέμενον εἰπεῖν· ὡς|⁵¹²
ὁ μὴ οὕτω πιστεύειν ἀνεχόμε(νος)|⁵¹³
374 verso
οὐδὲν ἀλόγου διενήνοχε|⁵¹⁴
τῶν κατὰ φύσιν φρενῶν|⁵¹⁵
ἀφηρημένος· οὗ τῆ κατα|⁵¹⁶
θέσει ἢ κικιλία λίαν ἤσθει|⁵¹⁷
σα μετὰ πολλῆς περιχα|⁵¹⁸
ρείας, κατεφίλει τὰ στέρ|⁵¹⁹
να αὐτοῦ λέγουσα· νῦν|⁵²⁰
Ἀληθῶς ἔγνων σε, γνήσιο(ν)|⁵²¹
ἐμὸν ἀνδράδελφον ὄντα·|⁵²²
τὸν ἐπεγνωκότα τὴν ἀ|⁵²³
ληθῆ θεογνωσίαν· ἦν|⁵²⁴
ἐπιγνώση τελεώτερον·|⁵²⁵
ἐὰν ἀπελθὼν σὺν τῷ|⁵²⁶
σῶ φιλάτω ἀδελφῷ·|⁵²⁷
λήψη τὸ τῆς παλιγγενε|⁵²⁸
σίας λουτρὸν· πάντων|⁵²⁹
τῶν ψυχικῶν (καὶ) σαρκικῶν|⁵³⁰
μολυσμάτων τυγχάνον|⁵³¹

καθάρσιον· ὁ δὲ· ἐπι ⁵³²	ἦν νῦν λεληθότως μετὰ ⁵⁵⁴
Ρῶτα πρὸς τίνα μέλλοι ⁵³³	δέους κηρύσσειν δοκι ⁵⁵⁵
πορεύεσθαι· (καὶ) τίς ὁ τῆς ⁵³⁴	μάξει πολλοῦ· ὅς ἐάν ⁵⁵⁶
τοιαύτης καθάρσεως ⁵³⁵	αὔθις τοῖς αὐτοῖς ἐπι ⁵⁵⁷
αὐτουργός· ὡς δὲ ἠκηκό ⁵³⁶	μένων ἔτι φωραθῆ· εἶ- ⁵⁵⁸
ει τὸν οὐρβανὸν εἶναι τῆς ⁵³⁷	τε πρὸς αὐτὸν ἡμεῖς πο- ⁵⁵⁹
ἀναγεννήσεως μυσταγω ⁵³⁸	ρευόμενοι φανῶμεν· ⁵⁶⁰
γὸν· ὃν πάπαν οἱ χριστι ⁵³⁹	αὐτὸς μὲν αὐτίκα πι ⁵⁶¹
ανοὶ κατονομάζουσιν· ⁵⁴⁰	κρῶ θανάτω παραπεμ ⁵⁶²
ἄνδρα κατὰ πάντα τέ ⁵⁴³	<i>375 recto</i>
λειον ὄντα τετιμημένο(ν) ⁵⁴¹	φθήσεται· ἡμεῖς δὲ ⁵⁶³
βαθεία πολιᾶ καὶ συνεί ⁵⁴²	τοῖς ἐκ τῶν νόμων ἔ ⁵⁶⁴
σει πολλῇ κεκοσμημέ ⁵⁴³	νοχοὶ δεινοῖς κολαστη ⁵⁶⁵
νον· ἀγγελικῇ τε διαπρέ ⁵⁴⁴	ρίοις ἐσόμεθα· (καὶ) ἐν ὄ ⁵⁶⁶
ποντα πολιᾶ (καὶ) λόγω ⁵⁴⁵	σω ζητοῦμεν θεότη ⁵⁶⁷
ἀληθείας ἐντεθραμμέ ⁵⁴⁶	τα λανθάνουσαν εὐρεῖν ⁵⁶⁸
νον· ἔτι τῷ ἀτελεῖ περὶ τ(ῆν) ⁵⁴⁷	ἐν οὐ(ρα)νοῖς, ἐμπεσοῦ ⁵⁶⁹
πίστιν ὀκλάζων λογισμῶ· ⁵⁴⁸	μεθα θανάτου φανε ⁵⁷⁰
Τοῦτον ἀντέφησεν οἶδα ⁵⁴⁹	ρᾶ καταδίκη· ἐν ἀκα- ⁵⁷¹
καταδεδικασμένον ἦ ⁵⁵⁰	θέκτω θυμῷ τῆς ζω ⁵⁷²
δη δεύτερον παρά τῶν ⁵⁵¹	ῆς ἀποστερούση· πρὸς ⁵⁷³
δικαζόντων τῆς ἰδίας ⁵⁵²	᾽Ὅν ἡ σῶφρων κικιλία ἀν ⁵⁷⁴
ἔνεκεν θρησκείας· ⁵⁵³	τέλεξεν· εἰ μὲν ἦν μί ⁵⁷⁵

α ζωὴ τοῦ παρόντος ⁵⁷⁶	Λιπάρθενος κικιλία δια ⁵⁹⁹
αἰῶνος, δικαίως ἂν ἀν ⁵⁷⁷	τῆς μελιρρύτου διδασκα ⁶⁰⁰
τειχόμεθα τῶν ἐν χερ- ⁵⁷⁸	λίας αὐτῆς διεσάφησεν ⁶⁰¹
σὶ καὶ τὴν τούτων ⁵⁷⁹	ἐπὶ λεπτῶ πάντα πλατύ ⁶⁰²
ἀπώλειαν ζημίαν ἐλογι ⁵⁸⁰	τερον διαγγεῖλασα· ἐν οἷς ⁶⁰³
ζόμεθα· ἐπειδὴ δέ ⁵⁸¹	ὑπέδειξεν ἐν λόγῳ ἄλη ⁶⁰⁴
πεπέισμεθα κρεῖτ ⁵⁸²	θείας, τὸ εὐμάραντον τῆς ⁶⁰⁵
τονα ταύτης ζωὴν εἶ ⁵⁸³	προσκαίρου ζωῆς, (καὶ) τὸ ⁶⁰⁶
ναι καὶ μονιμωτέραν ⁵⁸⁴	ἀκήρατον τῆς μελλούσης ⁶⁰⁷
ἦτις οὐδέποτε τέλος ⁵⁸⁵	τὸ πολυώδυνον τῆς ἐν τῷ ⁶⁰⁸
λαβεῖν δυνήσεται. δι- ⁵⁸⁶	παρόντι βιοτῆς, (καὶ) τὸ ἀ ⁶⁰⁹
ἂ τί ταύτης τῆς προσκαί ⁵⁸⁷	νωδυνον τῆς ἐν τῷ μέλ ⁶¹⁰
ρου τὴν ἀποτυχίαν ὡς ⁵⁸⁸	λοντι διαγωγῆς· τὸ τῆς ⁶¹¹
δυστυχίαν ἡγούμεθα· δι' ἧς ⁵⁸⁹	ἀνθρωπίνης θνητότη(ος) ⁶¹²
δυνατὸν εὐκαίρως ταύ ⁵⁹⁰	<i>375 verso</i>
την ὑπεριδόντας, τῆς ⁵⁹¹	ὀλιγοχρόνιον, καὶ τὸ τ(ῆ)ς ⁶¹³
ὑψηλοτέρας τυχεῖν καὶ ⁵⁹²	ἀναστάσεως δι' αἰωνίζο(ν) ⁶¹⁴
ἀμείνονος· ὁ δὲ τιβούρι ⁵⁹³	καὶ ἀθάνατον· τὴν τῶ(ν) ⁶¹⁵
Τιος ξενακουστεῖν ἐνόμι ⁵⁹⁴	πονηρῶν ἀν(θρώπ)ων αὐτοκα ⁶¹⁶
ζεν ἐνωτιζόμενος ⁵⁹⁵	τάκριτον καταδίκην (καὶ) ⁶¹⁷
ταῦτα· μυστηρίων μεγάλ(ων) ⁵⁹⁶	ἀπέραντον. καὶ τὴν τῶν ⁶¹⁸
τοιούτων ὅλως ὑπάρχων ⁵⁹⁷	ἀγαθῶν ἀνδρῶν διαμέ ⁶¹⁹
ἄμύητος· ὥπερ ἢ καλ ⁵⁹⁸	νουςαν εἰς αἰῶνας ἀτε ⁶²⁰

λευτήτους ἀϊδιότητα. ⁶²¹	ναι μυσταγωγίας· σὺν ⁶⁴⁴
Πρὸς τούτους καὶ τὰ περὶ ⁶²²	Τούτοις καὶ τὰ περὶ τῆς ⁶⁴⁵
τῆς τρισυποστάτου ⁶²³	θεανθρώπου τοῦ λό ⁶⁴⁶
θεότητος καὶ μοναρχί ⁶²⁴	γου θαυμαστῆς οἰκονομί ⁶⁴⁷
ας σοφῶς ἄγαν θεολογί ⁶²⁵	ας εὐσεβοφρόνως φίλο ⁶⁴⁸
σασα· καὶ παραδεί ⁶²⁶	σοφήσασα· τὰ τε κα ⁶⁴⁹
γμασι καταλλήλοις ὡς ⁶²⁷	θ' ἕκαστον τῶν παραδόξων ⁶⁵⁰
ἐφικτὸν διατρανώσα ⁶²⁸	αὐτοῦ θαυμάτων τῶ ⁶⁵¹
σα τὸν διστάζοντα τοῦ ⁶²⁹	λόγω τρανώς διασαφή ⁶⁵²
του ταῖς ἀμφιβόλοις δι ⁶³⁰	σασα· (καὶ) τὰ περὶ τοῦ τι ⁶⁵³
ανοίας λογισμὸν· ταῖς ⁶³¹	μίου πάθους τοῦ ἀπα ⁶⁵⁴
ἀναντιρρήτοις ἀποδεί ⁶³²	θοῦς· (καὶ) τοῦ διὰ σ(ταυ)ροῦ θα ⁶⁵⁵
ξεσιν ἀκριβῶς ἐβεβαί ⁶³³	νάτου· ὑπὲρ τῆς τοῦ κ(όσ) ⁶⁵⁶
ωσε (καὶ) τῆ τῆς ἀληθοῦς ⁶³⁴	μου σ(ωτη)ρίας γεγενημένου ⁶⁵⁷
θεογνωσίας ὁμολογία ⁶³⁵	ὑποθεμένη· ἔτι δὲ ⁶⁵⁸
συνθέσθαι παρεσκευά ⁶³⁶	καὶ τὴν μετὰ ταφὴν τριή ⁶⁵⁹
σεν· ἀνομολογήσαντα ⁶³⁷	μερον ἔγερσιν (καὶ) τὴν εἰς ⁶⁶¹
τρανώς τὸ μέγα τῆς ⁶³⁸	οὐρανοῦς αὐθις ἀνάληψι(ν)· ⁶⁶²
σ(ωτη)ρίας μυστήριον· ὅπερ ⁶³⁹	καὶ τὴν ἐκεῖθεν τοῦ θεοῦ ⁶⁶³
οὐκ ἐξ ἀν(θρωπ)ίνης διδαχθῆ ⁶⁴⁰	376 recto
ναι διδασκαλίας ἔλεγε ⁶⁴¹	πν(εύματο)ς ἐπιφοίτησιν ἀπο ⁶⁶⁴
λογίζεσθαι· ἀλλ' ὡς ἐξ ἀγ ⁶⁴²	στολικοῖς δόγμασιν εἰ ⁶⁶⁵
γελικῆς εὐαγγελισθῆ ⁶⁴³	λικρινῶς ὑπαγορεύσασα. ⁶⁶⁶

τελεώτερον συγκατα ⁶⁶⁷	δη διδάγματα· τέκνον ⁶⁹⁰
θέσθαι τῇ ἀληθινῇ ⁶⁶⁸	φωτὸς διὰ λουτροῦ παλιγ ⁶⁹¹
λατρεῖα τὸν τιβούρτιο(ν) ⁶⁶⁹	γενεσίας, τῆς πν(ευματ)ικῆς ⁶⁹²
ἔπεισε· καὶ τῶι χ(ριστ)ῶ ⁶⁷⁰	ἀναγεννήσεως ἀνέδειξεν· ⁶⁹³
συντάξασθαι παρεσκεύασε(ν)· ⁶⁷¹	ἠξιωμένον χάριτος πολ ⁶⁹⁴
Ὅς αὐτίκα πολλῇ τῇ πα ⁶⁷²	λῆς (καὶ) θεωριῶν παραδό ⁶⁹⁵
ρακλήσει τῇ πρὸς τὸν ἴδι ⁶⁷³	ξων· ὥστε καὶ θείων ἀγγέ ⁶⁹⁶
ον ἀδελφὸν σὺν δάκρυ ⁶⁷⁴	Λων ὀπτασίας κατοπτεύειν ⁶⁹⁷
σι χρησάμενος, πρὸς ⁶⁷⁵	(καὶ) μεγάλων χαρισμάτων ⁶⁹⁸
τὸν θεόληπτον θ(εο)ῦ θε ⁶⁷⁶	(καὶ) δωρεῶν ἀκηράτων ⁶⁹⁹
ράποντα οὐρβανὸν πο ⁶⁷⁷	ἀπολαύειν· ὧν ἐξηγεῖ ⁷⁰⁰
ρευθῆναι κατέσπευσεν· ⁶⁷⁸	σθαι κατὰ μέρος τὸ μέγε ⁷⁰¹
ὄν ὁ θεϊότατος ἄν(θρωπ)ος εἰ ⁶⁷⁹	θος ἀδυνατοῦντες, διά ⁷⁰²
κεῖνος κατιδῶν· (καὶ) πάν ⁶⁸⁰	τε τὸ πλῆθος (καὶ) τὴν ὑπέρ ⁷⁰³
τα τὰ κατ' αὐτὸν παρη ⁶⁸¹	λόγον γινομένην ἐνέρ ⁷⁰⁴
κολουθηκότα καταμα ⁶⁸²	γειαν τῆς παραδοξοποιουῦ ⁷⁰⁵
θῶν. εὐχαριστηρίους μὲν ⁶⁸³	των ἐκ θ(ε)οῦ θαυμάτων ⁷⁰⁶
φωνᾶς ἀνέπεμψε τῶ ⁶⁸⁴	χορηγίας. ἐπὶ τοὺς ἀθλη ⁷⁰⁷
σ(ωτη)ρι χ(ριστ)ῶ. ὑπὲρ τῆς αὐτοῦ ⁶⁸⁵	τικοὺς ἀγῶνας αὐτοῦ τὲ ⁷⁰⁸
προμηθείας· ἐκείνον ⁶⁸⁶	(καὶ) τῶν συναθλησάντων ⁷⁰⁹
Δὲ κατηχίσας ικανῶς ⁶⁸⁷	αὐτῶ τὸν λόγον τρέψομεν· ⁷¹⁰
καὶ νουθετήσας· (καὶ) σαφέ ⁶⁸⁸	Ἦν ἐν τοῖς τότε καιροῖς ⁷¹¹
στερον διδάξας τὰ σ(ωτη)ριῶ ⁶⁸⁹	οἷς ἡ τῶν εἰδωλομανῶν· ⁷¹²

λατρεία διὰ τῶν ἀσεβῶς.⁷¹³

κεῖσθαι κυσὶ καὶ πετει⁷³⁵

376 verso

νοῖς καὶ θηρίοις τὰ μαρ⁷³⁶

βεβασιλευκότων ἐπε⁷¹⁴

τυρικὰ κατάβρωμα σῶ⁷³⁷

κράτει· ἀλμάκιός τις⁷¹⁵

ματα· ἄπερ οἱ χ(ριστο)ῦ νεό⁷³⁸

τούνομα τὴν ἐπαρχό⁷¹⁶

λέκτοι στρατιῶται· βαλ⁷³⁹

τητα τῆς ῥώμης διέ⁷¹⁷

λεριανός καὶ τιβούρτι⁷⁴⁰

πων τυραννικῶς· ὄς⁷¹⁸

ος ἐπιμελῶς ἀνερευ⁷⁴¹

εἰς τοσαύτην αὐστηρίαν⁷¹⁹

νῶντες, σεβασμίως⁷⁴²

(καὶ) ἀπέχθειαν κατὰ χριστι⁷²⁰

συνέστελλον, καὶ τῇ προ⁷⁴³

ανῶν ἐξεβακχεύθη,⁷²¹

σηκούση ὀσία, σινδόσι⁷⁴⁴

ὥστε μὴ μόνον τὸ μέχρι⁷²²

καὶ ἀρώμασι κηδεύοντες⁷⁴⁵

πικρῶν στρεβλωτηρίω(ν)⁷²³

παρεδίδουν. ἐν ἐλε⁷⁴⁶

(καὶ) κολαστηρίων ἀνυποίστω(ν),⁷²⁴

ημοσύναις καὶ προσευ⁷⁴⁷

ἐκ πολυτρόπων μηχα⁷²⁵

χαῖς διηνεκέσι σχολάζον⁷⁴⁸

νημάτων οἷς τὸν κατ' αὐτ(ῶν)⁷²⁶

τες. καὶ πάσαις ταῖς⁷⁴⁹

ἐπιτήδευε θάνατον. τ(ῆ)ς⁷²⁷

λοιπαῖς ἐντολαῖς τοῦ⁷⁵⁰

ἀμειλίκτου λύττης τὴν⁷²⁸

θ(εο)ῦ κατορθούμενοι⁷⁵¹

μανίαν· ἐκλύειν· ἀλλά⁷²⁹

Ἐν τούτοις τοίνυν θεαρέ⁷⁵²

Μηδὲ μετὰ τὴν τελευτήν⁷³⁰

στωσ ἀνατρεφομένων⁷⁵³

τὴν τῆς θηριώδους ἀπαν⁷³¹

αὐτῶν· οἱ τῇ κακία⁷⁵⁴

θρωπίας ὠμότητα ἀ⁷³²

καὶ πονηρία συζῶντες· οὐ⁷⁵⁵

ποτίθεσθαι· προσέ⁷³³

κ ἐνεγκόντες ὄρα̅ν ἐπὶ ποι⁷⁵⁶

ταττε γὰρ ἄταφα προ⁷³⁴

λὺ τὰ καλὰ ἔργα διὰ τῶ(ν)⁷⁵⁷

ἀγαθῶν ἀνδρῶν δρώμε ⁷⁵⁸	πρὸς εὐτελεῖ δουλοπρέ ⁷⁸⁰
να· βδέλυγμα γὰρ ἄμαρ ⁷⁵⁹	πειαν καὶ ἀγενῆ δυστυχία(ν) ⁷⁸¹
τωλῶ θεοσέβεια, διὰ ⁷⁶⁰	ἑαυτοὺς ἀτίμως κατάγει ⁷⁸²
βάλλουσι τούτους ἀλμακίω ⁷⁶¹	τε· ὑμᾶς αὐτοὺς ταπει ⁷⁸³
τῶ τῆς ἀσεβείας πρ(οσ) ⁷⁶²	νοὺς ποιεῖν σπεύδοντες· ⁷⁸⁴
τάτη· ἔγκλημα κατ' αὐτ(ῶν) ⁷⁶³	ὑψηλοὶ γεγονότες· τὸν ⁷⁸⁵
<i>377 recto</i>	μὲν προσόντα πλοῦτον ⁷⁸⁶
τὴν θεοσέβειαν προ ⁷⁶⁴	εἰς πρόσωπά τινα δια ⁷⁸⁷
βαλλόμενοι· οὓς αὐτίκα ⁷⁶⁵	βεβλημένα μάτην δια ⁷⁸⁸
παραστησάμενος, αἰ ⁷⁶⁶	σκορπίζοντες· τοὺς δὲ ⁷⁸⁹
μυλίοις τὲ λόγοις ὑποῦ ⁷⁶⁷	παρανομίαις ἐαλωκότ(ας) ⁷⁹⁰
λως χρησάμενος, τὴν ⁷⁶⁸	καὶ κεκολασμένους ἐκ ⁷⁹¹
πρὸς αὐτοὺς ᾧδέ πως ⁷⁶⁹	τῶν νόμων ὡς κακούργους, ⁷⁹²
ἐποιεῖτο δημηγορίαν· ⁷⁷⁰	μετὰ πολλῆς ἐνταφιά ⁷⁹³
Ἡ μὲν τῆς εὐγενείας ὑμῖν ᾧ ⁷⁷¹	ζοντες τιμῆς· ἐξ ᾧν ἀ ⁷⁹⁴
οὔτοι ἀποκληρωθεῖσα ⁷⁷²	κόλουθόν ἐστιν ὑπόληψιν ⁷⁹⁵
τύχη· τὴν ἐλευθερο ⁷⁷³	λαβεῖν συμμύστας τῶν ⁷⁹⁶
πρέπειαν τῶν τρόπων ⁷⁷⁴	τοιούτων ὑμᾶς τυγχάνον ⁷⁹⁷
προσμαρτυροῦσα· λαμ ⁷⁷⁵	τας· διὰ τὴν συνομοσία(ν) ⁷⁹⁸
προτάτους λῖαν καὶ ἐ ⁷⁷⁶	τῆς συμφωνίας. τῆς κε ⁷⁹⁹
πιδόξους ἀπέδειξεν ⁷⁷⁷	κωλυμένης ὀσίας κατα ⁸⁰⁰
ὑμᾶς· ὑμεῖς δὲ τίνι τρό ⁷⁷⁸	τολμᾶν παρανόμως· ἐκεῖ ⁸⁰¹
πω παραπειθόμενοι, ⁷⁷⁹	νοὺς καταξιοῦν. ἀλλ' ἀνά ⁸⁰²

Σχεσθέ μου νῦν καλῶς συμ⁸⁰³
βουλευόντος καὶ τοὺς αὐτο⁸⁰⁴
κράτορας ὡς θέμις τιμῆ⁸⁰⁵
σαντες. τοὺς θεοὺς θυσι⁸⁰⁶
αις ἐξευμενίσασθε.⁸⁰⁷
Πρὸς ὃν ἀπεκρίνατο τιβούρ⁸⁰⁸
τιος· εὐγενείας μὲν καὶ πλού⁸⁰⁹
του λαμπρότητός τε καὶ ⁸¹⁰
δόξης τῶν θᾶπτον παρερ⁸¹¹
χομένων, λόγος ἡμῖν οὐδεὶς⁸¹²
τοῦτο δέ ἐστιν ὅπερ μάλιστα⁸¹³
377 verso
περὶ πολλοῦ ποιούμενοι⁸¹⁴
ἐπιποθοῦμεν· ὥστε κα⁸¹⁵
ταξιοθῆναι κἂν ἐν τά⁸¹⁶
ξει δούλων καταλεγῆναι⁸¹⁷
τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων·⁸¹⁸
ὧν αὐτὸς συμμύστας καὶ⁸¹⁹
κοινωνοὺς ἡμᾶς σκώπτω(ν)⁸²⁰
ἀπεκαλέσας· οἵτινες⁸²¹
ἐμφρόνως κατέπτυσαν⁸²²
τῶν φαινομένων μὲν εἶν(αι)⁸²³
μὴ ὄντων δέ· ἀντεποιή⁸²⁴

θησαν δὲ· τῶν μὴ φαινο⁸²⁵
μένων μὲν, ὄντως δὲ ὄντων·⁸²⁶
Καὶ ὁ ἔπαρχος· σαφήνισο(ν)⁸²⁷
ἡμῖν ἔφη· περὶ ὧν ἔφθης⁸²⁸
εἰπὼν· τίνα μὲν τὰ φαι⁸²⁹
νόμενα καὶ οὐκ ὄντα· ὁ⁸³⁰
ποῖα δὲ τὰ μὴ φαινόμε⁸³¹
να καὶ ὄντα· καὶ ὁ τιβούρ⁸³²
Τιος εἶπεν· πάντα τὰ ἐν⁸³³
τῷ παρόντι κόσμῳ τερπνὰ⁸³⁴
καὶ ἡδέα· ὅσα δι' ἡδυπαθείας⁸³⁵
καὶ προσπαθείας καὶ τῆς ἄλλης⁸³⁶
ράστώνης πρὸς ἀπώλεια(ν)⁸³⁷
προσκαλοῦνται τὰς τῶ(ν)⁸³⁸
ἀφελεστέρων ψυχᾶς·⁸³⁹
ταῦτα πέφυκε φαινόμε⁸⁴⁰
να μὲν πρὸς ὀλίγον· ἀφι⁸⁴¹
πτάμενα δὲ θᾶπτον (καὶ)⁸⁴²
ἀπολλύμενα· ὅσα δὲ⁸⁴³
Πρὸς τὴν μέλλουσαν ζω⁸⁴⁴
ἦν ἐν ἐλπίσιν ἀπόκει⁸⁴⁵
ται τοῖς δικαίοις μὲν⁸⁴⁶
ἀγαθὰ· τοῖς ἀδίκοις δὲ⁸⁴⁷

κολαστήρια, ταῦτα τυγ ⁸⁴⁸	παρ' ἐμοῦ ῥηθέντα δι ⁸⁷⁰
χάνει τὰ μὴ βλεπόμενα ⁸⁴⁹	αμενοῦσι, καὶ οὐδαμῶς ⁸⁷¹
μὲν, ὑπάρχοντα δέ· ⁸⁵⁰	οὐδέποτε διαπεσοῦνται· ⁸⁷²
(καὶ) ὁ ἔπαρχος· οὐκ οἴμαί σε ⁸⁵¹	Καὶ ὁ ἔπαρχος· κἀγὼ δια ⁸⁷³
τὰ τοιαῦτα ῥήματα τῶ ⁸⁵²	τί διαγῶναι οὐ δεδύνη ⁸⁷⁴
οἰκείω νοῖ νοεῖν ἢ λέγειν· ⁸⁵³	μαι τὴν δύναμιν τῶν διὰ ⁸⁷⁵
Καὶ ὁ τιβούρτιος ἀπεκρί ⁸⁵⁴	σοῦ λαλουμένων· καὶ ὁ ⁸⁷⁶
νατο· καλῶς ὑπέλαβες ⁸⁵⁵	Τιβούρτιος· διότι ψυχικ(ός) ⁸⁷⁷
περὶ τούτου· οὐ γὰρ τῶ ἐ ⁸⁵⁶	ἄν(θρωπ)ος εἶτ' οὖν κτηνώδης ⁸⁷⁸
μ' αὐτοῦ νοῖ τὰ τοιαῦτα ⁸⁵⁷	οὐ δύναται δέξασθαι τὰ ⁸⁷⁹
δεδύνημαι διαγῶναι· ⁸⁵⁸	τοῦ πν(εύματος)· ὁ δὲ πν(ευματ)ικὸς ⁸⁸⁰
ἀλλὰ τῇ ἐμπνεύσει τοῦ ⁸⁵⁹	ἀνακρίνει μὲν πάντα· ⁸⁸¹
θείου πν(εύματος)· ὅπερ ἐν τοῖς ⁸⁶⁰	αὐτὸς δὲ ὑπ' οὐδενὸς ἀ ⁸⁸²
ἐμοῖς ἐγκάτοις ἐγκαινι ⁸⁶¹	νακρίνεται· ἐφ' οἷς μέ ⁸⁸³
σθὲν ἔλαβον· καὶ ὁ ἔπαρχ(ος) ⁸⁶²	Γα γελάσας ὁ ἔπαρχος· ἀ ⁸⁸⁴
Μήτιγε οὔτε σὺ αὐτὸς ἐπι ⁸⁶³	λογίας τε καταγνοὺς τοῦ ⁸⁸⁵
378 recto	λογιωτάτου ὁ ἀλογώτα ⁸⁸⁶
γινώσκεις ἅπερ λέγεις· ⁸⁶⁴	τος, κελεύει μὲν τοῦτον ⁸⁸⁷
Καὶ ὁ τιβούρτιος· οὐχ ἀ ⁸⁶⁵	μεταστῆναι· παραστῆ ⁸⁸⁸
πλῶς ἔγνω ἀλλ' ἀκριβῶς ⁸⁶⁶	ναι δὲ βαλλερριανόν· ⁸⁸⁹
διδαχθεῖς ἔμαθον· (καὶ) ⁸⁶⁷	ᾧτινι παραστάντι, ᾧδέ ⁸⁹⁰
πληροφορηθεῖς περὶ ⁸⁶⁸	πως εἶπεν· ἐπειδὴ ⁸⁹¹
στευκα. ὡς πάντα τὰ ⁸⁶⁹	Πρὸς τὰς ἐπερωτωμέ ⁸⁹²

νας ἀποκρίσεις· οὐχ' ὑ|⁸⁹³

γιοῦς φρονήματος ἔχων|⁸⁹⁴

λογισμὸν ὁ σὸς ἀδελφὸς|⁸⁹⁵

ἐφωράθη. σὲ νῦν εἰκό|⁸⁹⁶

τως προσκαλούμεθα·|⁸⁹⁷

οὔ κατὰ πολὺ συνετώτερ(ος)|⁸⁹⁸

οἶμαι μᾶλλον αὐτὸς ὑπάρ|⁸⁹⁹

χων, συνετωτέρας πάν|⁹⁰⁰

τως ἀποδοῦναι δυνήση|⁹⁰¹

καὶ τὰς ἀποκρίσεις·|⁹⁰²

Πρὸς ὃν ὁ βαλλεριανὸς ἀπε|⁹⁰³

κρίνατο· ἡ σὴ ἀκοή προ|⁹⁰⁴

κατειλημμένη δαιμόνω(ν)|⁹⁰⁵

ἀπάταις, πολλὴν ὑπέ|⁹⁰⁶

στη πλάνην· (καὶ) διὰ τοῦτο|⁹⁰⁷

τὸν σκοπὸν τῶν ἡμετέρω(ν)|⁹⁰⁸

λογίων οὐ δύνη κατανοῆ|⁹⁰⁹

σαι ἢ παραδέξασθαι·|⁹¹⁰

Πρὸς ὃν ὁ ἔπαρχος εἶπεν·|⁹¹¹

οὐδεὶς οὕτως ὡς ὑμεῖς|⁹¹²

πλανᾶσθε πλανᾶται·|⁹¹³

378 verso

οἵτινες ἀλογίστως κα|⁹¹⁴

ταλιπόντες τοὺς ἀναγ|⁹¹⁵

καίους ῥυθμοὺς (καὶ) χρησμοῦς|⁹¹⁶

τοῖς κακοῖς ἀκουλουθεῖ(ν)|⁹¹⁷

μᾶλλον εἴλεσθε· ἀπο|⁹¹⁸

τρέποντες μὲν τὰ χαρί|⁹¹⁹

εντα καὶ εὐφρόσυνα· τὰ|⁹²⁰

πρὸς ἀπόλαυσιν ἡδονῆς|⁹²¹

καὶ ζωῆς ἀφορμὴν ἀν|⁹²²

θρώπων γένει πρὸς|⁹²³

θεῶν δεδωρημένα·|⁹²⁴

προσιέμενοι δὲ τὰ κα|⁹²⁵

κοῦντα καὶ τήκοντα|⁹²⁶

πάντα. τὰ τὴν σ(ωτη)ριώδη|⁹²⁷

διακρουόμενα εὐετηρίαν·|⁹²⁸

Καὶ ὁ βαλλεριανὸς πρὸς|⁹²⁹

ταῦτα παραβολικῶς χρη|⁹³⁰

σάμενος παραδείγμα|⁹³¹

τι ἀπεκρίνατο· εἶδο(ν)|⁹³²

ἐγὼ ποτε κατὰ τινα και|⁹³³

ρὸν χειμέριον· παίζον|⁹³⁴

τάς τινας καὶ γελῶντας·|⁹³⁵

κώμοις (καὶ) μέθαις· ἔντε|⁹³⁶

θραμμένους· πάση τῇ|⁹³⁷

ραστώνη καὶ τρυφῆ κατε||⁹³⁸

φθαρμένους· διὰ τιν(ν)|⁹³⁹

τόπων πεδινῶν διερχο|⁹⁴⁰

μένους· ἐν οἷς ἐώρων γε|⁹⁴¹

ωργοὺς καὶ φυτοκόμους|⁹⁴²

φιλοπόνως ἐργαζομένους·|⁹⁴³

(καὶ) μετὰ πάσης ἐπιμελείας|⁹⁴⁴

ἐν κόπω καὶ πόνω καὶ|⁹⁴⁵

κάματω πολλῶ ταλαιπω|⁹⁴⁶

ρουμένους· καὶ πάντα|⁹⁴⁷

τὰ προσήκοντα τῇ γε|⁹⁴⁸

ωργία, ἐπιμελῶς ἐκτε|⁹⁴⁹

λοῦντας· οὓς ἐκεῖνοι|⁹⁵⁰

Κατωνεΐδιζον ἐλεεινοῦς|⁹⁵¹

(καὶ) ταλαιπώρους ἀποκα|⁹⁵²

λοῦντες, ὡς τὴν ἐπίπο|⁹⁵³

νον καὶ βαρεῖαν ἐργασίαν|⁹⁵⁴

ἀναδεδεγμένους. οἷς|⁹⁵⁵

ἅμα καὶ συμβουλήν προ|⁹⁵⁶

σῆγον· ἀποστῆναι μὲν|⁹⁵⁷

τῆς πολυμόχθου ταύτης|⁹⁵⁸

ταλαιπωρίας· προτιμῆ|⁹⁵⁹

σαι δὲ βίον ἄμοχθον καὶ|⁹⁶⁰

ἀταλαίπωρον· σπατά|⁹⁶¹

λη τὲ καὶ ραστώνη κατὰ|⁹⁶²

μίμησιν· ἐκείνων|⁹⁶³

379 *recto*

τὴν ἰδίαν ἐκδοῦναι ζω|⁹⁶⁴

ἦν καὶ δίαιταν· (καὶ) ταῦ|⁹⁶⁵

Τα λέγοντες, ἐξελύοντο|⁹⁶⁶

γέλωτι ἀτάκτω μυκτη|⁹⁶⁷

ρίζοντες οἱ ἄφρονες|⁹⁶⁸

τὴν τῶν ἐμφρόνων με|⁹⁶⁹

τ' ἐπιστήμης προσήκου|⁹⁷⁰

σαν ἐπιμέλειαν· ἐπει|⁹⁷¹

Δὴ δὲ ἔδει πάντως τὰς|⁹⁷²

χειμερίους ἡμέρας|⁹⁷³

ἐκεῖνας γαλήνιον ἔ|⁹⁷⁴

αρ διαδέξασθαι· (καὶ) ὁ καὶ|⁹⁷⁵

ρὸς ἦκεν ἐν ᾧ τῶν ποι|⁹⁷⁶

λυανθῶν λειμώνων ἡ τερ|⁹⁷⁷

πνότης ποικιλομέ|⁹⁷⁸

νη τὴν εὐωδίαν ἠδεῖαν|⁹⁷⁹

ἀπέπνεε· τὰ τε λή|⁹⁸⁰

α λευκαινόμενα ταῖς|⁹⁸¹

χώραις πρὸς θερισμὸ(ν)|⁹⁸²

εὐτρεπῆ κατηρτίζον ⁹⁸³	σίας προτιμήσαντες, ¹⁰⁰⁶
το· ἀμπελῶνές τε τῶ ⁹⁸⁴	τὴν οἰκειαν ἀβελτηρίαν ¹⁰⁰⁷
καρπῶ περκάζοντι ⁹⁸⁵	ἀποκλαιόμενοι πρὸς ¹⁰⁰⁸
βρίθοντες πρὸς τρυγη ⁹⁸⁶	ἀλλήλους ἔλεγον· ὦ τῆς ¹⁰⁰⁹
τὸν τοὺς γεωργοὺς προ ⁹⁸⁷	ἀβουλίας· ὦ τῆς ἀπροι ¹⁰¹⁰
ετρέποντο· (καὶ) τῶν λοιπ(ῶν) ⁹⁸⁸	σεξίας ἦν ἀθλίως ὑπέ ¹⁰¹¹
πολυειδῶν δένδρων ἐγ ⁹⁸⁹	στημεν· οὗτοι γὰρ οἱ πρὸς ¹⁰¹²
κάρπων οἱ κλάδοι μελίρ ⁹⁹⁰	ὀλίγον καιρὸν κοπιάσαν ¹⁰¹³
ρυτον καρπὸν καὶ ὠραῖον ⁹⁹¹	<i>379 verso</i>
- τοῖς φυτοκόμοις πρου ⁹⁹²	τες νῦν εὐφραίνονται· ¹⁰¹⁴
βάλλοντο· τότε δὴ τό ⁹⁹³	τῶν οἰκειῶν κόπων (καὶ) ¹⁰¹⁵
Τε τῶν νομιζομένων ἐ ⁹⁹⁴	καρπῶν εὐκαιρῶς μετα ¹⁰¹⁶
κείνων ἀφρόνων ἐπι ⁹⁹⁵	λαμβάνοντες· οὗς ἡμεῖς ¹⁰¹⁷
τούτοις πᾶσιν εὐφραι ⁹⁹⁶	ἀφρόνως ἐν γέλῳ τι ¹⁰¹⁸
νομένων καὶ τοὺς πό ⁹⁹⁷	θέμενοι καὶ μυκτηρί ¹⁰¹⁹
νους τῶν οἰκειῶν καρ ⁹⁹⁸	ζοντες, τὴν ζωὴν αὐτῶν ¹⁰²⁰
πῶν μετὰ χαρᾶς ἐσθιόν ⁹⁹⁹	ὡς ταλαίπωρον μάτην ¹⁰²¹
των καὶ συλλεγόντων ¹⁰⁰⁰	ἐταλανίζομεν· οἴτινες ¹⁰²²
ἐν ἀγαλλιάσει τὰ δρᾶ ¹⁰⁰¹	νῦν ἀποδείκνυνται ἐ ¹⁰²³
γματα αὐτῶν, οἱ σοφοὶ ¹⁰⁰²	π' αὐτῶν τῶν πραγμάτ(ων) ¹⁰²⁴
καὶ φρόνιμοι παρ' ἑαυ ¹⁰⁰³	ἐπιστήμονες καὶ συνετοί· ¹⁰²⁵
τοῖς εἶναι δοκοῦντες, ¹⁰⁰⁴	ἡμεῖς δὲ μωροὶ καὶ παρά ¹⁰²⁶
(καὶ) τὴν ἀργίαν τῆς ἐργα ¹⁰⁰⁵	φρονες ἠλέγχθημεν ἄμε ¹⁰²⁷

λῶς τὰς ἡμέρας τῆς ἑαυ ¹⁰²⁸	τὴν χρεῖαν χορηγεῖν· ἀ ¹⁰⁵¹
τῶν ζωῆς δαπανήσαν ¹⁰²⁹	τημέλητα σώματα νε ¹⁰⁵²
τες· μήτε ἑαυτοὺς πρ(ὸς) ¹⁰³⁰	κρῶν ἐνταφιάζειν· (καὶ) ¹⁰⁵³
ἐργασίαν διεγεῖραι θελή ¹⁰³¹	τὰς τῶν μαρτυρικῶν λει ¹⁰⁵⁴
σαντες, μήτε τοῖς ἐρ ¹⁰³²	ψάνων μετὰ πάσης ἐπι ¹⁰⁵⁵
γαζομένοις χεῖρα δοῦναι ¹⁰³³	μελείας καὶ τιμῆς ποιεῖ(ν) ¹⁰⁵⁶
βοηθείας βουλευθέντες· ¹⁰³⁴	καταθέσεις· ἐν οἷς (καὶ) ¹⁰⁵⁷
Πρὸς ταῦτα ὁ ἑπαρχος ἀ ¹⁰³⁵	παραπαίοντας ἔκρι ¹⁰⁵⁸
πεκρίνατο· συνετώς ¹⁰³⁶	νας ἡμᾶς ὡς μή μετὰ τῶ(ν) ¹⁰⁵⁹
μέν σε θεωρῶ διὰ τῶν ¹⁰³⁷	εὐφραينوμένων συνευ ¹⁰⁶⁰
εἰρημένων ῥημάτων φθεγ ¹⁰³⁸	φραينوμένους· μήτε ¹⁰⁶¹
γόμενον· οὐ μὴν δὲ πρ(ὸς) ¹⁰³⁹	μὴν μετὰ τῶν ἀδιαφόρ(ως) ¹⁰⁶²
τὴν ἐμὴν πεῦσιν φαίνη ¹⁰⁴⁰	βιούντων συναδιαφορ(εῖν) ¹⁰⁶³
μοι κατάλληλον δοῦναι ¹⁰⁴¹	<i>380 recto</i>
τὴν ἀπόκρισιν. (καὶ) ὁ ¹⁰⁴²	ἀνεχομένους, μήτε ῥή ¹⁰⁶⁴
Βαλλεριανός· ἄφρονας ¹⁰⁴³	μασι καὶ πράγμασιν ἀνε ¹⁰⁶⁵
ἡμᾶς καὶ ἀσυνέτους ¹⁰⁴⁴	λευθέροις. τὴν προσοῦ ¹⁰⁶⁶
εἴρηκας εἶναι, ἐν τῶ ¹⁰⁴⁵	σαν ἡμῖν εὐγένειαν ἐ ¹⁰⁶⁷
τὰ ὑπάρχοντα ἡμῶν ¹⁰⁴⁶	νυβρίζειν βεβουλημένους· ¹⁰⁶⁸
δεομένοις διαδιδόναι· ¹⁰⁴⁷	Ἄλλ' ἐλεύσεται καιρὸς, ὅ ¹⁰⁶⁹
ὄρφανοῖς καὶ χήραις ἐ ¹⁰⁴⁸	τ' ἂν τοὺς καρποὺς ταύ ¹⁰⁷⁰
πικουρεῖν· πᾶσι τὲ ¹⁰⁴⁹	της ἡμῶν τῆς προσκαί ¹⁰⁷¹
τοῖς ἐνδέεσι τὰ πρὸς ¹⁰⁵⁰	ρου θλίψεως μυριοπλα ¹⁰⁷²

σίους χαρμονικῶς κομῖ ¹⁰⁷³	λετε λαμβάνειν χαρμονή(ν) ¹⁰⁹⁶
σώμεθα· ὁπότ' ἂν ἡμῶ(ν) ¹⁰⁷⁴	καὶ ἀγαλλίασιν; (καὶ) ὁ
εὐφραينوμένων θρηνη ¹⁰⁷⁵	βαλλερῖαν(ός)· ¹⁰⁹⁷
σωσιν ἐκεῖνοι οἱ ταῖς ¹⁰⁷⁶	Τίνες γάρ ἐστε ὑμεῖς, (καὶ) τί ¹⁰⁹⁸
ματαίαις χαρμοσύναις ¹⁰⁷⁷	νες οἱ βασιλεῖς ὑμῶν· οἷ ¹⁰⁹⁹
ἐξαπατῶμενοι νῦν· ¹⁰⁷⁸	δοκεῖτε πλανώμενοι τὸ ¹¹⁰⁰
ὁ γὰρ παρῶν καιρὸς, ¹⁰⁷⁹	ἀνεύθυνον ἔξειν ἔφ' οἷς ¹¹⁰¹
ἐργασίας ἐστὶ καιρὸς (καὶ) ¹⁰⁸⁰	ἐπράξατε· μὴ οὖν μάτ(ην) ¹¹⁰²
σπορᾶς· ὁ δὲ μέλλων ¹⁰⁸¹	ἀμερίμνωσ διακεείμενος ¹¹⁰³
-	σεαυτὸν φρεναπατᾶν ¹¹⁰⁴
ἀνταποδόσεως (καὶ) ἀπο ¹⁰⁸²	νόμιζε· ἀλλ' εὖ ἴσθι τοῦτο ¹¹⁰⁵
λαύσεως· οἱ γ' οὖν ἐν ταύ ¹⁰⁸³	τὸ περὶ ὑμῶν γεγραμμένο(ν) ¹¹⁰⁶
Τη τῆ ζωῆ σπείραντες ἐν ¹⁰⁸⁴	ἐναργῶς γιγνόμενον, ὅτι ¹¹⁰⁷
δάκρυσι καθὼς ἄδει δα(βι)δι ¹⁰⁸⁵	ὑμεῖς, ὡς ἀν(θρωπ)οι ¹¹⁰⁸
ὁ παρ' ἡμῖν μελωδὸς θεο ¹⁰⁸⁶	ἀποθνήσκετε (καὶ) ὡς εἶς ¹¹⁰⁹
κίνητος ἐν τῆ μελλούσῃ ¹⁰⁸⁷	τῶν ἀρχόντων πίπτετε· ¹¹¹⁰
(καὶ) μακαρία ζωῆ θεριοῦσι(ν) ¹⁰⁸⁸	πληρουμένου γὰρ (τοῦ καιροῦ in
αἰωνίαν χαρὰν (καὶ) ἀγαλλίασι(ν)· ¹⁰⁸⁹	marg.) τῆς ζω(ῆ)ς ¹¹¹¹
Ὁ ἑπαρχὸς εἶπεν· οὐκ οὖν ¹⁰⁹⁰	ὑμῶν· τοσαύτην ἀπαχθῆ ¹¹¹²
(καὶ) ἡμεῖς καὶ οἱ βασιλεῖς ¹⁰⁹¹	σεσθε θ(ε)ῶ ἀποδοῦναι ἀπο ¹¹¹³
κατὰ τὸν σὸν τοῦ λόγου ¹⁰⁹²	λογίαν· ¹¹¹⁴
σκοπὸν, αἰώνιον θρηνο(ν) ¹⁰⁹³	<i>380 verso</i>
ἔξομεν, ὑμεῖς δὲ μόνοι (καὶ) ¹⁰⁹⁴	ὁπόσῃν ὑμῖν παρεχώρη ¹¹¹⁵
οἱ μεθ' ὑμᾶς αἰωνίαν μέλ ¹⁰⁹⁵	

σε παρασχεθῆναι τῆς ¹¹¹⁶	ἔθος ἐστὶν οὐχὶ θεοῖς· ἀλλὰ ¹¹³⁹
ἐξουσίας μεγαλειότητα ¹¹¹⁷	θ(ε)ῶ καθ' ἐκάστην ἡμέραν ¹¹⁴⁰
Πρὸς ταῦτα μηκέτι δυνά ¹¹¹⁸	(καὶ) ὥραν θυσίας καθαρὰς ¹¹⁴¹
μενος ἀποκρίνασθαι ὁ ¹¹¹⁹	ἀποδιδόναι· ὁ ἔπαρχος εἶπ(εν) ¹¹⁴²
ἔπαρχος, λέγει· τί δὴ πε ¹¹²⁰	Τίς ἐστὶν ὁ θ(ε)ὸς ἐκεῖνος. ὧτι ¹¹⁴³
ριστροφαῖς ποικίλων λόγων ¹¹²¹	νι ὑμεῖς λέγετε τὰς ὑμετέρ(ας) ¹¹⁴⁴
χρονοτριβοῦντες περὶ ¹¹²²	θυσίας ἀποδιδόναι· οἱ μάρ ¹¹⁴⁵
τὰ καίρια καὶ ἀναγκαῖα ¹¹²³	Τυρεὺς ἀπεκρίναντο· ἐ ¹¹⁴⁶
βραδύνομεν· δύο γὰρ προ ¹¹²⁴	νὸς ὄντος (καὶ) μόνου θ(εο)ῦ ἀλη ¹¹⁴⁷
τάσεων ὑμῖν ἐν τῷ πα ¹¹²⁵	θινοῦ. πῶς αὐτὸς ἡμᾶς ¹¹⁴⁸
ρόντι προτεινομένων ¹¹²⁶	ἐπερωτᾶς, τίνι (καὶ) ποίω ¹¹⁴⁹
ἀνάγκη πᾶσα τὸ ἐν αἰρε ¹¹²⁷	θ(ε)ῶ θυσίαν προσφέρομεν ¹¹⁵⁰
τίσασθαι· ἢ γὰρ χρεῶν ὑ ¹¹²⁸	Ὁ ἔπαρχος εἶπεν· αὐτὸν ὄν ¹¹⁵¹
μῖν λιβανωτὸν προσενεγ ¹¹²⁹	λέγετε μόνον ὄντα θ(ε)ὸν, ὄνο ¹¹⁵²
κεῖν τοῖς θεοῖς εἰς θυσίαν, ¹¹³⁰	μαστι ζητῶ μαθεῖν τίς ἐστι ¹¹⁵³
(καὶ) πορευθῆναι πρὸς τὰ ἴδια ¹¹³¹	Βαλλεριανὸς ἔφη· θ(εο)ῦ ὄνομα ¹¹⁵⁴
πάσης βλάβης ἐκτός ¹¹³²	ζητῶν, οὐδαμῶς εὐρεῖν ¹¹⁵⁵
ἢ τοῦτο ποιεῖν ἀπαναινο ¹¹³³	δυνήση· ὥσπερ οὐδὲ ¹¹⁵⁶
μένοις, διὰ πολυτρό ¹¹³⁴	πτεροῖς πρὸς τὸ πετασθῆν(αι) ¹¹⁵⁷
πων κολαστηρίων, πικρὸ(ν) ¹¹³⁵	χρήσασθαι. ὁ ἔπαρχ(ος) εἶπε(ν) ¹¹⁵⁸
τὸ τέλος τῆς ζωῆς ἀπε ¹¹³⁶	Οὐδ' ἢ τοῦ περιδόξου διδῶς ¹¹⁵⁹
νέγκασθαι. πρὸς ὃν ἀπε ¹¹³⁷	προσηγορία, ὄνομά ἐστι θ(εο)ῦ ¹¹⁶⁰
Κρίναντο οἱ μάρτυρες· ἡμί(ν) ¹¹³⁸	Καὶ ὁ βαλλεριανὸς ἔφη ¹¹⁶¹

ὄν ὡς φθορέα καὶ φονέα· ¹¹⁶²	στε πάνυ τοῖς εἰδώλοις ¹¹⁸⁴
μοιχόν τε καὶ βέβηλον οἱ κα ¹¹⁶³	(καὶ) δαιμονίους λατρεύοντες· ¹¹⁸⁵
θ' ὑμᾶς σοφοὶ πάντες ἀπο ¹¹⁶⁴	οἴτινες καθάπερ ἀπὸ ναυ ¹¹⁸⁶
381 recto	αγίου ἀπόβλητοι σχίδακες ¹¹⁸⁷
γράφονται· (καὶ) αὐτὴ ἡ πεῖ ¹¹⁶⁵	ὑπελείφθητε· εἰς οὐδὲν ¹¹⁸⁸
ρα τῶν πραγμάτων ἡ ἀ ¹¹⁶⁶	ἕτερον προχωροῦντες, ¹¹⁸⁹
λήθεια προσμαρτυρεῖ· ¹¹⁶⁷	πλὴν ἵνα πυρὸς ὑπέκκαυ ¹¹⁹⁰
πῶς αὐτὸς θ(εὸ)ν ὀνομάζειν ¹¹⁶⁸	μα. γένησθε· ἐπὶ τούτοις ¹¹⁹¹
ἀναιδευόμενος οὐκ αἰσχύ ¹¹⁶⁹	Τοῖς ῥήμασιν τὸ τῆς ὀργῆς ¹¹⁹²
νη· θ(εὸ)ς γὰρ ἐκεῖνος ἂν μό ¹¹⁷⁰	ἀνδράποδον λίαν ὀργισθεῖς, ¹¹⁹³
νος κυρίως κληθεῖη καὶ ἀ ¹¹⁷¹	προσέταξε ῥοπάλοις τὸ(ν) ¹¹⁹⁴
ληθῶς, ὁ πάσης ἀμαρτί ¹¹⁷²	μάρτυρα τύπτεσθαι· ¹¹⁹⁵
ας ὑπέρτερος· (καὶ) πάς(ης) ¹¹⁷³	ἐκεῖνος δὲ σφοδρῶς ¹¹⁹⁶
δυνάμεως ἔμπλεως· ¹¹⁷⁴	ῥαβδιζόμενος μετὰ πε ¹¹⁹⁷
Ὁ ἑπαρχος εἶπεν· οὐκ οὖν ¹¹⁷⁵	ριχαρείας, ἤρξατο λέγει(ν)· ¹¹⁹⁸
ὁ κόσμος ἅπας πλανᾷ(ται). ¹¹⁷⁶	Ἴδου καιρὸς ὄν πάνυ διψῶ(ν) ¹¹⁹⁹
καὶ σὺ σὺν τῷ σῶ ἀδελφῶ ¹¹⁷⁷	ἐπεθύμουν· ἰδοὺ νῦν ἡ ¹²⁰⁰
μόνοι θ(εὸ)ν ἀληθῆ ἔγνωτε; ¹¹⁷⁸	μέρα ἦν ἰδεῖν πάλαι ἐπε ¹²⁰¹
Βαλλεριανὸς εἶπεν· ἀναρί ¹¹⁷⁹	πόθουν· ἰδοὺ σ(ωτη)ρίας ὥρα ¹²⁰²
θμητον πλῆθος τοῦ χρι ¹¹⁸⁰	πάσης ἐορτῆς ἐμοὶ χαρι ¹²⁰³
στιανισμοῦ τὴν ἔνθεον ¹¹⁸¹	εστέρα· τυπτομένου δὲ ¹²⁰⁴
θηρσκειάν ἐδέξατο· καὶ ¹¹⁸²	Τοῦ γενναίου μάρτυρος, ὁ ¹²⁰⁵
μᾶλλον ὑμεῖς ὀλιγοστοὶ ἐ ¹¹⁸³	κήρυξ κράζων ἐβόα· θεοῦς ¹²⁰⁶

(καὶ) θεὰς μηδ' ὄλωσ θέλε βλα ¹²⁰⁷	αὐτοῦ τούνομα ταρκυνίου, ¹²²⁸
σφημεῖν· ἐκεῖνος δὲ με ¹²⁰⁸	τὴν ταχίστην θανατηφόρο(ν) ¹²³⁰
γαλοφωνέστερον πρὸς τὸν ¹²⁰⁹	ψῆφον ἐξενεγκεῖν κατ' αὐ ¹³²¹
περιεστηκότα λαὸν ἔλεγε(ν) ¹²¹⁰	τῶν· ὡς αἰτίων δημοσί ¹²³²
Ἄνδρες πολῖται ῥωμαίων· ¹²¹¹	ας στάσεως δῆθεν γεγενη ¹²³³
ὁρᾶτε μήτις ὑμᾶς ἐκ ¹²¹²	μένων· ὡς ἂν καὶ τῶν ὑ ¹²³⁴
τῆς ἀληθοῦς ὁμολογίας ¹²¹³	πολελεμμένων αὐτοῖς ¹²³⁵
χ(ριστο)ῦ τοῦ θ(εο)ῦ (καὶ) σ(ωτῆ)ρ(ο)ς τοῦ κόσμου ¹²¹⁴	χρημάτων ἐγκρατῆς γέ ¹²³⁶
<i>381 verso</i>	νηται, πρὸ τοῦ διανεμη ¹²³⁷
μετακινήσει ἀλλὰ στῆ ¹²¹⁵	θῆναι πάντα ταῦτα τοῖς ¹²³⁸
τε ἀνδρείως· (καὶ) πάντας ¹²¹⁶	ἐνδέεσι· δίδωσι τοιαύτ(ην) ¹²³⁹
θεοὺς λιθίνους καὶ ξυλίνους, ¹²¹⁷	κατὰ τῶν ἀγίων ἀπόφασι(ν)· ¹²⁴⁰
χρυσοῦς τὲ καὶ ἀργυροῦς ¹²¹⁸	Μαξίμω τοίνυν κεντυρίω ¹²⁴¹
(καὶ) χαλκοῦς, οὓς ὁ ἑπαρχος ¹²¹⁹	νι τὴν ἀπαγωγὴν ἐπιτρέ ¹²⁴²
πλανώμενος σέβεται, ¹²²⁰	ψας· ὥστε κατέναντι ¹²⁴³
εἰς πῦρ βαλόντες χωνεῦ ¹²²¹	τῆς τοῦ διὸς εἰδωλικῆς ¹²⁴⁴
σατε· αἰωνίου γὰρ πυρὸς ¹²²²	εἰκόνοσ· ἀπενεγκεῖν ¹²⁴⁵
ἀνάλωτον παρανάλωμα ¹²²³	αὐτοῦσ· ἐν ἧ μὴ βουλομέ ¹²⁴⁶
γενήσονται πάντες οἱ θρη ¹²²⁴	νοῖσ θυσίαν προσενεγκεῖ(ν), ¹²⁴⁷
σκεύοντες αὐτοῖς· τότε ¹²²⁵	κεφαλικὴν τιμωρίαν ἀμ ¹²⁴⁸
Καθυποβληθεῖς ὁ ἑπαρχ(ο)ς ¹²²⁶	φοτέροις ἐπενεγκεῖν· ¹²⁴⁹
παρὰ τοῦ συγκαθέδρου ¹²²⁷	Καὶ δὴ παραλαβὼν τοῦς ¹²⁵⁰
	ἀγίους ὁ ῥηθεῖς μάζιμος ¹²⁵¹

μετὰ τῶν ὑπ' αὐτὸν δημίω(ν), ¹²⁵²	παν αὐτῷ κεφαλαιωδῶς ¹²⁷⁴
(καὶ) πρὸς τὸν ὠρισμένον τό ¹²⁵³	ἐκθέμενοι διεσάφησα(ν) ¹²⁷⁵
πον ἀπάγων· συμπαθεία ¹²⁵⁴	ὑποθέμενοι τῶν δύο ¹²⁷⁶
τινὶ περιπαθῶς τὰ σπλάγ ¹²⁵⁵	ζῶων τὸ συμπέρασμα ¹²⁷⁷
χνα κινηθεῖς, ὡς μέλ ¹²⁵⁶	(καὶ) τὸ διάφορον ὅσον τῆς ¹²⁷⁸
λοντας ἀπόλλυσθαι, κα ¹²⁵⁷	μελλούσης, πρὸς τὴν πα ¹²⁷⁹
τοικτίζετο δῆθεν θρηνῶ(ν) ¹²⁵⁸	ροῦσαν· πρὸς τούτοις τὲ, ¹²⁸⁰
τὸ τῆς προσοῦσης αὐτοῖς ¹²⁵⁹	τὴν τῆς ἀποκειμένης ἐλ ¹²⁸¹
νεότητος ἄνθος· τὸ πε ¹²⁶⁰	πίδος βεβαίωσιν· (καὶ) τῆς ¹²⁸²
-	αἰωνιζούσης μακαριότη ¹²⁸³
ριφανὲς τῆς εὐγενείας· ¹²⁶¹	τος τὴν ἐπίτευξιν· ἐ ¹²⁸⁴
τὸ τοῦ πλούτου πολυόλβο(ν) ¹²⁶²	Πειδὴ δὲ πρὸς τὸν οἶκον ἀ ¹²⁸⁵
καὶ τὸ τοῦ βίου ὑπέρλαμπρο(ν) ¹²⁶³	φίκοντο τοῦ μαξίμου οἱ ¹²⁸⁶
καταπληττόμενος ἅμα ¹²⁶⁴	μάρτυρες, οὐκ αὐτὸν μόνο(ν) ¹²⁸⁷
(καὶ) τὴν αὐτῶν πρὸς θάνατο(ν) ¹²⁶⁵	τὸν μάξιμον· ἀλλὰ (καὶ) πάν ¹²⁸⁸
ὄρμη ¹²⁶⁶	τας τοὺς ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ ¹²⁸⁹
382 recto	(καὶ) τοὺς δημίους αὐτοῦς κα ¹²⁹⁰
καὶ τῆς ἀντιμισθίας μα ¹²⁶⁷	τηγήσαντες, παρεσκευ ¹²⁹¹
θεῖν· τὴν εὐκλειαν περι ¹²⁶⁸	ασαν πιστεῦσαι προθύμως ¹²⁹²
πολλοῦ ποιούμενος· πα ¹²⁶⁹	ἐπὶ τὸν κ(ύριο)ν ἡμῶν ἰ(ησοῦ)ν
ρ' οὗ συνθήκας πίστεως ¹²⁷⁰	Χ(ριστό)ν. ὅ ¹²⁹³
ἀμετατρέπτου λαβόντες ¹²⁷¹	Περ γνοῦσα κικιλία ἢ τρισό ¹²⁹⁴
οἱ μάρτυρες· τὸ τῆς θείας ¹²⁷²	λβια παρθ(έ)νος, παραγίνεται ¹²⁹⁵
οἰκονομίας μυστήριον ἅ ¹²⁷³	

μετὰ τῶν ἱερέων νυκτὸς ¹²⁹⁶	τελειώσεως τὸν οὕτω κα ¹³¹⁸
πρὸς αὐτούς· ἐν ᾗ (καὶ) πάν ¹²⁹⁷	λούμενον πάγον· τέσσαρα ¹³¹⁹
τες παραχρῆμα κατη ¹²⁹⁸	σημεῖα τῆς μεγαλοπόλεως ¹³²⁰
χηθέντες· ἐβαπτίσθη ¹²⁹⁹	ρόμης ἀπέχοντα· ἔνθα ¹³²¹
σαν εἰς τὸ τῆς ὑπερθέου ¹³⁰¹	παρὰ τὴν τοῦ ναοῦ τῶν ¹³²²
τριάδος παντοδύναμον ¹³⁰²	εἰδώλων πύλην ἢ πάροδ(ος) ¹³²³
ὄνομα· καὶ δὴ γενομένης ¹³⁰³	ᾗν παράνομόν τε πρόσ ¹³²⁴
Εὐφροσύνης μεγάλης ἐπὶ τῆ ¹³⁰⁴	ταγμα δημοσία τεθέσπιστο· ¹³²⁵
τούτων σ(ωτη)ρίῳ ἀναγεννήσει ¹³⁰⁵	Ὡς ἵνα τίς ἄν(θρωπ)ος δι' ἐκείνης ¹³²⁶
ἡ καλλικέλαδος κικιλία ¹³⁰⁶	διερχόμενος· εἰ μὴ λιβανῶ ¹³²⁷
τοὺς προτρεπτικούς (καὶ) πα ¹³⁰⁷	τὸν τῶ τοῦ διὸς εἰδῶλω προ ¹³²⁸
ραινετικούς ἐρητόρευε λόγους ¹³⁰⁸	σαγάγοι τιμωρίας θανα ¹³²⁹
ἐπαλείφουσα τὸν νεοφώ ¹³⁰⁹	τηφόροις ἔκδοτος γένοιτο· ¹³³⁰
τιστον (καὶ) νεόλεκτον κ(υρίῳ)υ στρατὸ(ν) ¹³¹⁰	Εἶχον οὖν συνεπομένους οἱ ¹³³¹
(καὶ) προθυμοποιῶσα πρὸς ¹³¹¹	ἄγιοι τοὺς ἀπάγοντας αὐ ¹³³²
τὸν προκείμενον δρόμον (καὶ) ¹³¹²	τοὺς στρατιώτας· ἀντί ¹³³³
σκοπὸν τοῦ βραβείου, τῆς ¹³¹³	δημίῳν, δεσμίους διὰ χ(ριστὸ)ν ¹³³⁴
ἐπου(ραν)ίου κλήσεως· ἀπα ¹³¹⁴	γεγεννημένους· μεθ' ὧν ἐ ¹³³⁵
Γόμενοι τοίνυν οἱ μάρτυρες, ¹³¹⁵	πὶ τοῦ τόπου φθάσαντες, ¹³³⁶
ἐπορεύοντο σὺν πολλῇ προ ¹³¹⁶	(καὶ) τὰς ἐξ ἔθους τῶ θ(ε)ῶ κα ¹³³⁷
θυμία ἐπὶ τὸν τόπον τῆς ¹³¹⁷	θαρᾶς θυσίας διὰ προσευ ¹³³⁸
382 verso	χῆς μετ' εὐχαριστίας ἀπο ¹³³⁹
	δεδωκότες πολλῆς· κλί ¹³⁴⁰

ναντες τοὺς αὐχένας τ(ήν) ¹³⁴¹	ἐπὶ τῇ θεά τότε συνελή ¹³⁶⁴
διά ξίφους ἐδέξαντο τε ¹³⁴²	λυθότα λαὸν. πλῆθος ¹³⁶⁵
λείωσιν· δι' ἧς τὸ πρόσ ¹³⁴³	οὐκ ἐλάχιστον τῷ χ(ριστ)ῷ πεπι ¹³⁶⁶
καιρον (καὶ) φθαρτὸν ἀπολι ¹³⁴⁴	στευκὸς, παραυτικά προ ¹³⁶⁷
πόντες σκῆνος, τῶν ἀ ¹³⁴⁵	<i>383 recto</i>
κηράτων γερῶν τῆς ἀφθαρ ¹³⁴⁶	σέδραμεν· οἴτινες τὴν ¹³⁶⁸
σίας ἐπέτυχον· ὧν τὰς ¹³⁴⁷	πολυπλανῆ λατρείαν λι ¹³⁶⁹
μακαρίας ψυχὰς καθά ¹³⁴⁸	πόντες. τὴν ἀληθῆ θε(ο)ῦ ¹³⁷⁰
περ παρθ(έ)νους ἀπὸ θα ¹³⁴⁹	θησκείαν ἠλλάξαντο· ¹³⁷¹
λάμου λαμπροφορούσας ¹³⁵⁰	(καὶ) τῷ τῆς εὐσεβείας προα ¹³⁷²
έωρακέναι κατηξίω(αι), ¹³⁵¹	σπιστῆ πάπα οὐρβανῶ· ¹³⁷³
ὁ μακαριώτατος μάξιμος ¹³⁵²	ἐκόντες ἑαυτοὺς ἐπιδε ¹³⁷⁴
κατ' αὐτὴν τὴν ὥραν τῆς ¹³⁵³	δώκασι. τὸ σ(ωτή)ριον λουτρὸν ¹³⁷⁵
αὐτῶν τελειώσεως, ἀγ ¹³⁵⁴	δι' αὐτοῦ τῆς ἀναγεννήσει ¹³⁷⁶
κάλαις ἀγγέλων ἐγκολπίους ¹³⁵⁵	ως λαβεῖν ἐξαιτούμενοι· ¹³⁷⁷
ἀναλαμβανομένους πρ(ὸς) ¹³⁵⁶	Τῆς δὲ τοιαύτης φήμης ¹³⁷⁸
οὐραν(οὺς) ροίζω ταχυτήτος ¹³⁵⁷	εἰς τὰς τοῦ ὑπάρχου ¹³⁷⁹
πολλῆς. τῆς προσούσης ¹³⁵⁸	φθασάσης ἀκοὰς· καὶ ¹³⁸⁰
αὐτοῖς δίκην πτερύγων ¹³⁵⁹	μάλιστα περὶ τοῦ τῶν δη ¹³⁸¹
ἐπάρσεως· ἅπερ με ¹³⁶⁰	μίων ἐξάρχου μαξίμου ¹³⁸²
Τὰ δακρῶν (καὶ) ὄρκων φρι ¹³⁶¹	τὴν πλάνην λιπόντος ¹³⁸³
κτῶν πληροφοροῦντος ¹³⁶²	(καὶ) τῷ χ(ριστ)ῷ πανοικεσία προ ¹³⁸⁴
τοῦ μαξίμου· πάντα τὸν ¹³⁶³	σελθόντος, προσέταξε ¹³⁸⁵

μολυβδίναις σφύραις ἀ ¹³⁸⁶	ἐδέξατο· μετὰ δὲ ταύτη(ν) ¹⁴⁰⁹
φειδῶς αὐτὸν τυπτόμε ¹³⁸⁷	Τὴν κατὰ τοῦ μάρτυρος μα ¹⁴¹⁰
νον βιαίως τῆς ζωῆς στε ¹³⁸⁸	ξίμου παράνομον πρᾶξιν· ¹⁴¹¹
ρηθῆναι· (καὶ) τούτου τοῦ ¹³⁸⁹	ἐπὶ πλέον ἐμμανῆς γενό ¹⁴¹²
Πονηροῦ προστάγματος εἰς ¹³⁹⁰	μενος ὁ ἀνοσιώτατος ¹⁴¹³
ἔργον γεγενημένου· ἡ φι ¹³⁹¹	ἔπαρχος, κατὰ τῆς σεβα ¹⁴¹⁴
λόχριστος (καὶ) φιλόμαρτυς ¹³⁹²	σμίας κικιλίας ὀπλίζεται· ¹⁴¹⁵
κικιλία λαβοῦσα τὸ μαρ ¹³⁹³	καὶ ταύτην παραστησάμενος ¹⁴¹⁶
τυρικὸν σαρκίον τοῦ καρ ¹³⁹⁴	ἐπὶ τοῦ βήματος, τὰς ¹⁴¹⁷
-	
τερόφρονος μαξίμου. ἐν ¹³⁹⁵	<i>383 verso</i>
-	
τιμία μιᾶ κατέθετο λάρ ¹³⁹⁶	τῶν ὑπαρχόντων περι ¹⁴¹⁸
νακι· μετὰ τῶν προτελει ¹³⁹⁷	ουσίας ἀπῆτει τῶν μακα ¹⁴¹⁹
ωθέντων μαρτύρων, βαλ ¹³⁹⁸	ρίων μαρτύρων, βαλλερι ¹⁴²⁰
λεριανοῦ (καὶ) τιβουρτίου· ¹³⁹⁹	ανοῦ καὶ τιβουρτίου· προ ¹⁴²¹
ἐν ἧι διὰ χειρὸς λοθοξόου ¹⁴⁰⁰	φάσεως εὐκαίρου τῷ δο ¹⁴²²
φοίνικα γλυφῆναι προ ¹⁴⁰¹	κεῖν δραξάμενος, διὰ τὸ ¹⁴²³
σέταξε, πρὸς ἐνδειξι(ν) ¹⁴⁰²	σύζυγον αὐτὴν βαλλεριανοῦ ¹⁴²⁴
τῆς δίκην φοίνικος ἔξαν ¹⁴⁰³	ὀνομασθῆναι· ὡς δὲ διε ¹⁴²⁵
θησάσης πίστεως αὐτοῦ· ¹⁴⁰⁴	Γνώκει μαθὼν πάντα τὰ ¹⁴²⁶
ὄστις τὴν τῆς ἀναστάσεως ¹⁴⁰⁵	τῆς ἐκείνων ὑπάρξεως ¹⁴²⁷
πίστωσιν ἐν παραδείγμα ¹⁴⁰⁶	ὑπολελειμμένα τοῖς ¹⁴²⁸
τι φοίνικος ἀνθοῦντος ¹⁴⁰⁷	πένησιν παρ' αὐτῆς διανε ¹⁴²⁹
τρόπῳ παραπλησίως ¹⁴⁰⁸	μηθέντα· καὶ ἀπεγνώ ¹⁴³⁰

κει τοῦ κέρδους τῆς ἀρ¹⁴³¹
παγῆς, ἐφ' ἑτέραν τρέ¹⁴³²
πεται δολιότητος κακουρ¹⁴³³
γίαν· καὶ γὰρ προστάτ¹⁴³⁴
τει τοῖς ὑπηρέταις κα¹⁴³⁵
ταναγκάσαι ταύτην λιβα¹⁴³⁶
νωτὸν εἰς θυσίαν τῷ τοῦ¹⁴³⁷
διὸς βωμῷ προσενεγκεῖ(ν)·¹⁴³⁸
“Ἦτις ἀπεκρίνατο τοῖς¹⁴³⁹
ἐπὶ τούτῳ κατεπεύγουσι¹⁴⁴⁰
μετὰ παρρησίας πολλῆς·¹⁴⁴¹
οὕτως εἰποῦσα· ὑμεῖς¹⁴⁴²
ὦ ἄνδρες ὑπηρέται τυγ¹⁴⁴³
χάνοντες τοῦ ἄρχοντος¹⁴⁴⁴
ὕμῶν, σπεύδετε πάντα¹⁴⁴⁵
τὰ πρὸς θεραπείαν ἐ¹⁴⁴⁶
κείνου ἐπιτελεῖν· ἐμοὶ¹⁴⁴⁷
δὲ μᾶλλον ἐπίδοξόν ἐστι¹⁴⁴⁸
(καὶ) πάνυ περιπόθητον¹⁴⁴⁹
πάντα τὰ προσπί¹⁴⁵⁰
πτοντα δεινὰ ὑπενεγ¹⁴⁵¹
κεῖν ὑπὲρ τῆς ἀγάπης¹⁴⁵²
(καὶ) πίστεως τοῦ δεσπότη μου¹⁴⁵³

(καὶ) νυμφίου χ(ριστο)ῦ τοῦ θ(εο)ῦ·
οὐ¹⁴⁵⁴

δέποτε γὰρ ἠρετισάμην¹⁴⁵⁵

προτιμῆσαι τὰ τερπνὰ¹⁴⁵⁶

τῆς παρουσίας προσκαί¹⁴⁵⁷

ρου ἀπολαύσεως, τῆς¹⁴⁵⁸

εἰς ἐκεῖνον ὁμολογίας·¹⁴⁵⁹

περὶ μὲν οὖν ἐμαυτῆς, οὐ¹⁴⁶⁰

δαμῶς δειλιῶ οὐδέ μῆν¹⁴⁶¹

δέδοικα· πᾶν ὅτιοῦν¹⁴⁶²

προθύμως ὑπὲρ αὐτοῦ¹⁴⁶³

παρεσκευασμένη παθ(εῖν)·¹⁴⁶⁴

περὶ δὲ τῆς ὑμετέρας ἀγω¹⁴⁶⁵

νιῶσα μάλιστα πονῶ νεό¹⁴⁶⁶

τητος· ὑπηρετεῖν πα¹⁴⁶⁷

384 recto

ρανόμοις προστάγμασι πο¹⁴⁶⁸

νηροτάτου ἄρχοντος ἀ¹⁴⁶⁹

ναγκαζομένης, δι' ὧν ὁ¹⁴⁷⁰

κατὰ ψυχὴν ἄφυκτος¹⁴⁷¹

κίνδυνος ἐν ματαιότη¹⁴⁷²

τι φρενῶν ἐπακολουθεῖ¹⁴⁷³

Ταῦτα δημηγορούσης τῆς¹⁴⁷⁴

μεγάλης κικιλίας, ἦν ¹⁴⁷⁵	βεῖν χρυσόν· ἀποβαλεῖ ¹⁴⁹⁸
ιδεῖν ἅπαντας τοὺς ¹⁴⁷⁶	σθαι φθορὰν, (καὶ) κερδήσαι ¹⁴⁹⁹
ἀκούοντας πρὸς δάκρυ ¹⁴⁷⁷	ἀφθαρσίαν· δοῦναι οἶκο(ν) ¹⁵⁰⁰
α καὶ θρῆνον κεκινημέ ¹⁴⁷⁸	ἐπίκηρον, (καὶ) κληρονομῆ ¹⁵⁰¹
νοὺς· παράκλησιν προ ¹⁴⁷⁹	σαι σκηνὴν ἀκήρατον· ¹⁵⁰²
σάγοντας καὶ συμβουλή(ν) ¹⁴⁸⁰	προέσθαι τὰ ἀπολλύ ¹⁵⁰³
ματαίαν· μηδαμῶς ¹⁴⁸¹	μενα καὶ εὐρέσθαι τὰ μέ ¹⁵⁰⁴
ἀνασχέσθαι παραδοῦναι ¹⁴⁸²	νοντα· παραδραμεῖν ¹⁵⁰⁵
εἰς ἀπώλειαν τὸ τῆς προ ¹⁴⁸³	τά πρόσκαιρα, (καὶ) παρα ¹⁵⁰⁶
σούσης αὐτῆ νεότητος ¹⁴⁸⁴	λαβεῖν τὰ αἰώνια· αὐτῆ ¹⁵⁰⁷
ἄνθος· μὴ δὲ τὴν τῆς ¹⁴⁸⁵	γάρ ἐστὶν ἡ πασῶν πραγμα ¹⁵⁰⁸
εὐπρέπειας ὠραιότη ¹⁴⁸⁶	τιῶν μεγίστη καὶ κερδαλεω ¹⁵⁰⁹
τα τοῦ σωματικοῦ καλ ¹⁴⁸⁷	τέρα· αἵματος βραχυτά ¹⁵¹⁰
λους, γνώμης ἐκουσιό ¹⁴⁸⁸	του βασιλείαν ἀσάλευτον ¹⁵¹¹
τητι παραπέμψαι θα ¹⁴⁸⁹	ἐν οὐ(ρα)νῶ ὠνήσασθαι· ¹⁵¹²
νάτω· πρὸς οὓς πάνυ ¹⁴⁹⁰	Μετὰ δὲ τὸ ταῦτα (καὶ) τούτων ¹⁵¹³
Συνετῶς ἀπεκρίνατο· οὐ ¹⁴⁹¹	πλείονα τοῖς συναθροῖ ¹⁵¹⁴
κ ἔστι τοῦτο ὃ ἄνδρες ὄπερ ¹⁴⁹²	σθεῖσι πλήθεσιν ὑποθέ ¹⁵¹⁵
ὑμεῖς κακῶς εἰδότες ¹⁴⁹³	σθαι κάλλιστα τὴν καλλι ¹⁵¹⁶
ὑπολαμβάνετε νεότη ¹⁴⁹⁴	πάρθενον κικιλίαν· ἀνελ ¹⁵¹⁷
τὰ ἀπωλέσαι· ἀλλὰ μᾶλ ¹⁴⁹⁵	<i>384 verso</i>
λον καλῶς ἀνταλλάξαι· ¹⁴⁹⁶	θοῦσαν ἐφ' ὑψηλῆς πα ¹⁵¹⁸
δοῦναι πηλόν, καὶ ἀντιλα ¹⁴⁹⁷	ρατυχούσης πέτρας· ὡς ¹⁵¹⁹

τε πᾶσι καθάπερ ἐξ ἀ ¹⁵²⁰	μην τῆς ἀγίας ἐκβεβη ¹⁵⁴²
πόπτου τινὸς τρανώς ¹⁵²¹	κότων μετακληθεῖς ὀ ¹⁵⁴³
ἐξακούεσθαι· (καὶ) πάντ(ων) ¹⁵²²	ἀγιώτατος πάπας οὐρ ¹⁵⁴⁴
Πειθαρχεῖν ὑπισχνουμέν(ων) ¹⁵²³	βανὸς· παραγίνεται ἐν ¹⁵⁴⁵
τοῖς ταύτης θεοπνεύ ¹⁵²⁴	τῷ οἴκῳ αὐτῆς· ἔνθα ¹⁵⁴⁶
στοις ῥήμασι· (καὶ) καθομο ¹⁵²⁵	συνηθροισμένους εὐρῶ(ν) ¹⁵⁴⁷
λογούντων πιστεύειν εἰλι ¹⁵²⁶	τοὺς πιστεύσαντας· κα ¹⁵⁴⁸
κρινῶς ἐπὶ τὸν κ(ύριον) ἰ(ησοῦ)ν χ(ριστό)ν· ¹⁵²⁷	τηγήσας ἐβάπτισε ¹⁵⁴⁹
περιχαρείας ἐπὶ τούτοις ¹⁵²⁸	πλείους τῶν τετρακοσί(ων) ¹⁵⁵⁰
πλησθεῖσα πολλῆς, με ¹⁵²⁹	ὄντας μιγάδας· ἐκ παν ¹⁵⁵¹
ταστέλλεταιί τινας ἐξ αὐτ(ῶν)· ¹⁵³⁰	τὸς γένους (καὶ) ἀζιώματος, ¹⁵⁵²
πρὸς τὸν ἄδικον δικα ¹⁵³¹	ἡλικίας τὲ πάσης (καὶ) τύχ(ης)· ¹⁵⁵³
στήν διωρίαν μικρὰν ἐξαι ¹⁵³²	Ἐν οἷς ἦν προλάμπων λαμ ¹⁵⁵⁴
τήσοντας· ὥστε μὴ κα ¹⁵³³	πρότατος ἀνὴρ τούνο ¹⁵⁵⁵
τασπεῦσαι τὴν τῆς ἀθλή ¹⁵³⁴	μα γορδιανός· ὃς ἐν συ ¹⁵⁵⁶
σεως αὐτῆς τελείωσιν· ¹⁵³⁵	βαινέσει (καὶ) προσευχῆ τοῦ ¹⁵⁵⁷
ἄχρισ ἂν πάντας αὐτοῦς ¹⁵³⁶	μεγάλου πάπα· τὸν οἶ ¹⁵⁵⁸
παρασκευάση κοινωνούς ¹⁵³⁷	κον τῆς ἀείπαιδος κικι ¹⁵⁵⁹
γενέσθαι θείας υἰοθεσίας ¹⁵³⁸	λίας τῷ ὀνόματι αὐτοῦ ¹⁵⁶⁰
διὰ τοῦ σ(ωτη)ριώδους βαπτί ¹⁵³⁹	ἐπεκάλεσεν, ἐκκλησία(ν) ¹⁵⁶¹
σματος· τούτων οὕτω ¹⁵⁴⁰	παρασκευάσας γενέ ¹⁵⁶²
Γεγενημένων καὶ κατὰ γνώ ¹⁵⁴¹	σθαι καθολικὴν· ἔνθα ¹⁵⁶³
	καθ' ἐκάστην ἡμέραν ἔκ ¹⁵⁶⁴

τοτε τῆς χ(ριστο)ῦ κληρονομίας ¹⁵⁶⁵	ται δὲ διὰ τῶν οἰκείων ὑ ¹⁵⁸⁷
ηῦξανε σὺν κέρδει πολλῶ ¹⁵⁶⁶	πασπιστῶν συνήθω ¹⁵⁸⁸
τὸ ποιμνιον· τῆς δὲ τοῦ ¹⁵⁶⁷	αὔθις διαστρέφειν τὰς ¹⁵⁸⁹
385 recto	ὁδοὺς κ(υρίο)υ τὰς εὐθείας· ¹⁵⁹⁰
δολεροῦ διαβόλου ἀγέλης ¹⁵⁶⁸	ὁ γὰρ παρανομώτατος ἔ ¹⁵⁹¹
ἐλάττωσις σὺν ἀμυθῆ ¹⁵⁶⁹	παρχος θυμομαχῶν κατὰ ¹⁵⁹²
τω ζημία ἐγίγνετο· τοῦ ¹⁵⁷⁰	τῆς εὐσεβείας, τὴν καλλι ¹⁵⁹³
μακαρίτου πάπα μά ¹⁵⁷¹	πάρθενον κικιλίαν τῶ ¹⁵⁹⁴
λιστα λεληθότως ἐμφιλο ¹⁵⁷²	δικαστικῶ παραστῆναι ¹⁵⁹⁵
χωροῦντος· ἐκεῖσε κα ¹⁵⁷³	προστάττει βήματι· ¹⁵⁹⁶
τά τινα κρεῖττονα οἰκο ¹⁵⁷⁴	Τὴν δὲ μετὰ σταθεροῦ παρα ¹⁵⁹⁷
νομίαν· τῆς τῶν προσερ ¹⁵⁷⁵	στᾶσαν φρονήματος, ἐ ¹⁵⁹⁸
χομένων τῆ πίστει σ(ωτη)ρί ¹⁵⁷⁶	πύθετο λέγων ὁ ἀλιτήριος· ¹⁵⁹⁹
ας ἔνεκεν· (καὶ) τῶν ἐκ πλά ¹⁵⁷⁷	λέγε μοι γύναι· τί σοι ἐστὶν ὄ ¹⁶⁰⁰
νης ἐπιστρεφόντων, χά ¹⁵⁷⁸	νομα· ποία δὲ τύχη·· πρ(ὸς) ¹⁶⁰¹
ριν χειραγωγίας πρὸς ¹⁵⁷⁹	Ἵὸν ἡ μάρτυς ἀπεκρίνατο· ¹⁶⁰²
τὴν ἀλήθειαν· ἐν ὄσω ¹⁵⁸⁰	τὴν μὲν τοῦ ὀνόματος κλη ¹⁶⁰³
Δὲ ταῦτα τοῦτον τὸν τρῶ ¹⁵⁸¹	σιν, κικιλία καλοῦμαι· ¹⁶⁰⁴
πον ἐπράττετο, οὐκέτι ¹⁵⁸²	τὴν δὲ τύχην, περίδοξος ¹⁶⁰⁵
καθεκτὸς ἦν ὁ τοῦ φθό ¹⁵⁸³	πάνυ τυγχάνω γένους εὐγέ ¹⁶⁰⁶
νου π(α)τήρ· ὀρᾶν ἐπὶ πολὺ ¹⁵⁸⁴	νεστάτου· ὁ ἔπαρχος εἶπε(ν)· ¹⁶⁰⁷
τὴν ἐπὶ τὸ κρεῖττον τῶν ¹⁵⁸⁵	Ἐγὼ σε περὶ θρησκείας ἐ ¹⁶⁰⁸
ἀν(θρώπ)ων ἀλλοίωσιν· ἄρχε ¹⁵⁸⁶	περωτῶ μᾶλλον, ἢ περὶ ¹⁶⁰⁹

γένους· ἡ ἀγία λέγει· ¹⁶¹⁰	πίνη ἐξουσία, ἔουκεν ἀ ¹⁶³³
Ἡ ἐπερώτησίς σου ἀπὸ αἱ ¹⁶¹¹	σκῶ πνεύματος πεπλη ¹⁶³⁴
φρονος ἐνήρξατο ἀρχῆς· ¹⁶¹²	σμένω· ὅς ἐάν τι μικρᾶ ¹⁶³⁵
ἦτις δύο δοκεῖ τὰς ἀπο ¹⁶¹³	ράφιδι διακεντηθῆ, πᾶν ¹⁶³⁶
κρίσεις, ἐν μιᾷ προτάσει ¹⁶¹⁴	τὸ ἐν αὐτῷ φύσημα δια ¹⁶³⁷
πυνθάνεσθαι· ὁ ἔπαρχος ¹⁶¹⁵	πνεῦσαν ἐκκενοῖ· (καὶ) τὴν ¹⁶³⁸
Εἶπε· πόθεν σοι ἡ τοσαύτη ¹⁶¹⁶	ἐξ ὄγκου θᾶττον ἢ λόγος· ¹⁶³⁹
παρρησία· ἀποκρίνεται ¹⁶¹⁷	ὑπομένει ταπεινώσιν· ὁ ¹⁶⁴⁰
<i>385 verso</i>	Ἐπαρχος εἶπεν· ἀπὸ ὕβρεως ¹⁶⁴¹
ἡ μάρτυς· ἀπὸ συνειδή ¹⁶¹⁸	ἀρξαμένη, εἰς ὕβριν κατέ ¹⁶⁴²
σεως ἀγαθῆς, (καὶ) πίστεως ¹⁶¹⁹	ληξας· καὶ ἡ μάρτυς ¹⁶⁴³
ἀνυποκρίτου· (καὶ) ὁ ἔπαρχ(ος)· ¹⁶²⁰	Ἐβρις οὐ λέγεται· λόγος ἐν ἀ ¹⁶⁴⁴
ἄγνοεῖς ποίας ἐξουσίας ¹⁶²¹	ληθεία δίχα σφάλματος ¹⁶⁴⁵
εἰμί· καὶ ἡ μάρτυς· αὐτ(ός) ¹⁶²³	λεγόμενος· ὅθεν ἡ τὴν ¹⁶⁴⁶
Οἶμαι μᾶλλον ἀγνοεῖς ὅποίας ¹⁶²⁴	ὕβριν ἐνδίκως ἀπόδειξο(ν), ¹⁶⁴⁷
ἐξουσίας τυγχάνεις· ἐπεὶ ¹⁶²⁵	ἢ σεαυτὸν παίδευσον· μη ¹⁶⁴⁸
εἰ παρ' ἐμοῦ μαθεῖν ἐθε ¹⁶²⁶	δαμῶς ἄδικον καταδίκ(την) ¹⁶⁴⁹
λήσεις περὶ ταύτης, ἐγώ ¹⁶²⁷	ἀνευθύνοις ἐπιφέρειν· ¹⁶⁵⁰
σοι τὸ ἀληθές ἀληθινοῖς ¹⁶²⁸	Καὶ ὁ ἔπαρχος εἶπεν· ἀγνοεῖς ¹⁶⁵¹
ρήμασι φανερώσω· (καὶ) ὁ ἔ ¹⁶²⁹	τὸ πρόσταγμα τῶν αἰτήτῃ ¹⁶⁵²
Παρχος· εἰπέ ἡμῖν ἐάν τι πε(ρι) ¹⁶³⁰	των αὐτοκρατόρων· ὁ κα ¹⁶⁵³
τούτου χρήσιμον ἔγνωσ· ¹⁶³¹	τὰ πάσης προτέθειται ¹⁶⁵⁴
(Καὶ) ἡ μάρτυς· πᾶσα ἀνθρω ¹⁶³²	τῆς οἰκουμένης παρα ¹⁶⁵⁵

κελευόμενον· τούς μὴ τὸ ¹⁶⁵⁶	ὄνομα ἐπικεκλημένοι, ¹⁶⁷⁸
τοῦ χριστιανισμοῦ ἀπαρ ¹⁶⁵⁷	οὐδαμῶς ἀρνήσασθαι δυ ¹⁶⁷⁹
νουμένους σέβας· πολυ ¹⁶⁵⁸	νάμεθα· αἰρετώτερον γάρ ¹⁶⁸⁰
τρόποις βασανιστηρίων ¹⁶⁵⁹	ἐστιν ἡμῖν εὐκλέως μᾶλλον ¹⁶⁸¹
κακώσεσι πικρῶ παρα ¹⁶⁶⁰	ὑπὲρ τῆς εἰς αὐτὸν πίστε(ως) ¹⁶⁸²
πέμπεσθαι θανάτῳ; ¹⁶⁶¹	ἀποθανεῖν. ἢ δυστυχῶς ¹⁶⁸³
Ἦ μάρτυς εἶπε· μίαν (καὶ) τὴν ¹⁶⁶²	ζῆν τὸν πάση σαρκὶ ζωὴν ¹⁶⁸⁴
αὐτὴν πλάνην πλανῶν ¹⁶⁶³	παρέχοντα χ(ριστὸ)ν αθετήσασι(ν) ¹⁶⁸⁵
ται· οἱ τε βασιλεῖς ὑμῶ(ν) ¹⁶⁶⁴	Ὁ ἔπαρχος εἶπεν ἐν ἐκ τ(ῶν) ¹⁶⁸⁶
(καὶ) οἱ ἄρχοντες αὐτῶν· οἱ ¹⁶⁶⁵	δύο τούτων τῶν προτει ¹⁶⁸⁷
κατὰ σὲ φρονοῦντες τὰ ¹⁶⁶⁶	νομένων σοι ποιῆσαι προ ¹⁶⁸⁸
μάταια· μὴ συνιέναι δυ ¹⁶⁶⁷	θυμήθητι· ἢ τοῖς θεοῖς ¹⁶⁸⁹
νηθέντες, ἄθεσμον εἶναι ¹⁶⁶⁸	θυσίαν προσενεγκεῖν ἐπὶ ¹⁶⁹⁰
386 recto	πάντων ἐπίνευσον, ἢ ¹⁶⁹¹
νόμον πάντη καὶ ἄτοπον· ¹⁶⁶⁹	εἰ τοῦτο πρᾶξιαι προφαν(ῶς) ¹⁶⁹²
καταναγκάζειν ὡς θεοῦς ¹⁶⁷⁰	ἐρυθριᾶς λόγῳ μόνῳ ἄρ ¹⁶⁹³
θεραπεύειν τοὺς αἰσθη ¹⁶⁷¹	νησαι σεαυτὴν μὴ οὕσαν χρι ¹⁶⁹⁴
σεως πάσης (καὶ) πνοῆς ἀ ¹⁶⁷²	στιανὴν, καὶ παραχρη ¹⁶⁹⁵
μοιροῦντας. ἀθετεῖν δὲ ¹⁶⁷³	παντὸς τοῦ πταισματο ¹⁶⁹⁶
τὸν ὄντως ὄντα καὶ μόνον ¹⁶⁷⁴	σου τὴν συγχώρησιν ἀπο ¹⁶⁹⁷
ζῶντα θ(εὸ)ν. ὃν ἡμεῖς ἐν ἀ ¹⁶⁷⁵	λήψῃ. καὶ ἡ ἀγία μέγα ¹⁶⁹⁸
ληθινῇ καρδίᾳ ἐπεγνώκ ¹⁶⁷⁶	Γελάσασα κατὰ τῆς ἀφορ ¹⁶⁹⁹
τες· καὶ τὸ τούτου θαυμαστὸ(ν) ¹⁶⁷⁷	σύνης αὐτοῦ λέγει· ὦ κα ¹⁷⁰⁰

τακρίτου κριτοῦ ἀσύνη ¹⁷⁰¹	τέλος τοῖς σοῖς κατη ¹⁷²³
τος προτροπή καὶ συμ ¹⁷⁰²	γόροις· εἰ δὲ μὴ βουλη ¹⁷²⁴
βουλή κατησχυμμένη· δι' ¹⁷⁰³	θείης ἀρνήσασθαι, τῇ ¹⁷²⁵
ῆς πρὸς ἄρνησιν ἐκκαλεῖ ¹⁷⁰⁴	σῆ ἀνοία τοῦτο καταπρά ¹⁷²⁶
ται θεοῦ καὶ ἀθῶαν ἀπο ¹⁷⁰⁵	ξη, ὅπερ τῇ ἀποφάσει ¹⁷²⁷
φῆναί με κατεπαγγέεται· ¹⁷⁰⁶	ὑποπέσεις· ἡ μάρτυς ¹⁷²⁸
ὥσπερ ἂν εἴτις τινὰ πρ(ὸς) ¹⁷⁰⁷	Ἀπεκρίνατο· ἡ τούτων ¹⁷²⁹
φόνον ἄδικον ὀρμᾶν ἐπιτρέ ¹⁷⁰⁸	κατηγορία, ἐμοὶ εἰς εὐφη ¹⁷³⁰
ποι καὶ φονικῆς αἰτίας ¹⁷⁰⁹	μίαν λογίζεται· ἡ δὲ πα ¹⁷³¹
ἀνεύθυνον ἔσσεσθαι ματαί(ως) ¹⁷¹⁰	ρὰ σοῦ μοι προσαγομένη ¹⁷³²
διῖσχυρίζοιτο· πλὴν, ¹⁷¹¹	κόλασις, ἀνάρρησις καὶ ¹⁷³³
εἰ βούλει μου κατηγορεῖν, ¹⁷¹²	νίκη· μὴ τοίνην ὡς τινα ¹⁷³⁴
διατί προτρέπη πρὸς ἄρ ¹⁷¹³	παραπαίουσαν παιδεύ ¹⁷³⁵
νησιν· εἰ δὲ θέλεις ἀνεύ ¹⁷¹⁴	ειν με νόμιζε· ἀλλὰ συ ¹⁷³⁶
θυνον ἀπολύσαι, διατί ¹⁷¹⁵	νέτισον σεαυτὸν, ὥστε ¹⁷³⁷
λελογισμένως οὐ θέλεις ¹⁷¹⁶	μὴ προπετῶς πρὸς ἄρ ¹⁷³⁸
ἐκζητῆσαι· (καὶ) ὁ ἑπαρχος ¹⁷¹⁷	νησιν τοῦ χ(ριστο)ῦ μου προτρέ ¹⁷³⁹
Ἀπεκρίνατο· οἱ κατήγοροι ¹⁷¹⁸	πεσθαι· ὁ ἑπαρχ(ος) εἶπε(ν)· ¹⁷⁴⁰
fol. 386v	Ὡ ταλαίπωρον κόριον· ¹⁷⁴¹
πάρεισιν· οἵτινες ὡς χρι ¹⁷¹⁹	ἀγνοεῖς τὴν παρὰ τῶν ¹⁷⁴²
στιανὴν σε καταμαρτυ ¹⁷²⁰	αὐτοκρατόρων μοι δεδο ¹⁷⁴³
ροῦσιν· ἐὰν οὖν αὐτὴ τα ¹⁷²¹	μένην ἐξουσίαν εἰς τὸ ¹⁷⁴⁴
χέως ἀρνήση, δώσεις ¹⁷²²	θανατοῦν καὶ ζωογονεῖ(ν)· ¹⁷⁴⁵

ὅτι μετὰ τοσαύτης ὑπε ¹⁷⁴⁶	fol. 387r
ρηφανίας μοι ἀποκρίνη; ¹⁷⁴⁷	θανάτου καὶ ζωῆς· θα ¹⁷⁶⁹
Ἦ μάρτυς ἀπεκρίνατο· ¹⁷⁴⁸	νατοῦν μὲν γὰρ δύνασαι ¹⁷⁷⁰
ἄλλω τρόπῳ τίς εἶποι τι ¹⁷⁴⁹	πάντως, οὐ μὴν δὲ καὶ ¹⁷⁷¹
νὰ ὑπερήφανον. (καὶ) ἄλ ¹⁷⁵⁰	ζωογονεῖν· τοῦτο γὰρ ¹⁷⁷²
λω τεθαρρηκότα· ἐγὼ ¹⁷⁵¹	μόνου θε(ο)ῦ κυρίως ἐστὶ τὸ ¹⁷⁷³
τοίνυν τεθαρρηκυῖα ¹⁷⁵²	καινὸν ἔργον, τοῦ θανά ¹⁷⁷⁴
ἄλλ' οὐχ' ὑπερρηφανευομέ ¹⁷⁵³	του (καὶ) ζωῆς ἐξουσιάζοντ(ος)· ¹⁷⁷⁵
νη λελάληκα· καὶ γὰρ ἡ ¹⁷⁵⁴	αὐτὸς μὲν γὰρ ζωὴν ἐκ ¹⁷⁷⁶
μεῖς τὸ τῆς ὑπερηφα ¹⁷⁵⁵	ζώντων ἐξάραι ῥαδίως ¹⁷⁷⁷
νίας πάθος, ὡς ἀπο ¹⁷⁵⁶	ἄγαν ἐργάση· νεκροῖς ¹⁷⁷⁸
τρόπαιον πάνυ βδελυτ ¹⁷⁵⁷	δὲ ζωὴν περιποιήσαι ¹⁷⁷⁹
τόμενοι παραιτούμεθα· ¹⁷⁵⁸	σθαι, οὐδαμῶς ἂν πο ¹⁷⁸⁰
σὺ δὲ εἰ τὸ ἀληθὲς μαν ¹⁷⁵⁹	τε δυνήση· ἀδύνατο(ν) ¹⁷⁸¹
θάνειν οὐκ ἀπο(ω s. lin.)θη, (καὶ) ¹⁷⁶⁰	γὰρ τοῦτο καθὼς οἶσθα ¹⁷⁸²
πάλιν σε διδάξω ψευδοῦ ¹⁷⁶¹	(καὶ) αὐτὸς· οὐ μόνον σοι, ¹⁷⁸³
λαλήσαντα· (καὶ) ὁ ἔπαρχ(ος)· ¹⁷⁶²	ἀλλὰ καὶ αὐτοῖς τοῖς ¹⁷⁸⁴
Ποῖον εἰπέ ψευδὸς ἡμῶ(ν) ¹⁷⁶³	βασιλεῦσι τοῖς τὴν πρ(όσ) ¹⁷⁸⁵
τοῖς λόγοις ἐπηκολού ¹⁷⁶⁴	καιρον δεδωκόσι σοι ¹⁷⁸⁶
θησε· καὶ ἡ μάρτυς· ¹⁷⁶⁵	ταύτην ἐξουσίαν· ¹⁷⁸⁷
Τοῖς ἔναγχος εἰρημένους, ¹⁷⁶⁶	ἐχρῆν οὖν εἰπεῖν μᾶλ ¹⁷⁸⁸
δι' ὧν δεδομένην σοι παρὰ ¹⁷⁶⁷	λον ἀληθέστερον· ὡς ¹⁷⁸⁹
βασιλέων ἔφης ἐξουσία(ν) ¹⁷⁶⁸	θανάτου σε παρεσκευ ¹⁷⁹⁰

ασαν ὑπηρετήν οἱ σοῖ ¹⁷⁹¹	νων προκειμένους. ἐν ¹⁸¹⁴
βασιλεῖς, ἀλλ' οὐχὶ ζω ¹⁷⁹²	λίθω (καὶ) χαλκῶ· καὶ μολίβδω ¹⁸¹⁵
ἥς ἐξουσιαστήν. ἐὰν ¹⁷⁹³	(καὶ) τῇ λοιπῇ κατεσκευα ¹⁸¹⁶
γάρ τι παρὰ ταῦτα πλέο(ν) ¹⁷⁹⁴	σμένους ἀψύχω ὕλη· ¹⁸¹⁷
εἰπεῖν πειραθείης, ἀ ¹⁷⁹⁵	Ὁ ἑπαρχος εἶπεν· τὰς ¹⁸¹⁸
σύστατα φωραθήση δια ¹⁷⁹⁶	fol. 387v
ψευδόμενος· ὁ ἑπαρχος εἶπ(ε)· ¹⁷⁹⁷	ἐμὰς ὕβρεις ἅς προπε ¹⁸¹⁹
Μὴ πολυλόγει φιλόνεικον ¹⁷⁹⁸	τῶς ἀπηρεύξω, φιλο ¹⁸²⁰
γύναιον· ἀλλ' ἀπόθου λοι ¹⁷⁹⁹	σοφῶν ὑπερεῖδον· ¹⁸²¹
πὸν τὴν περιττὴν ταύ ¹⁸⁰⁰	τὰς δὲ τῶν θεῶν ἐξου ¹⁸²²
την τόλμαν καὶ παρρησία(ν)· ¹⁸⁰¹	δενώσεις, οὐδαμῶς ¹⁸²³
(καὶ) πειθαρχήσασα τοῖς ¹⁸⁰²	ὑπενεγκεῖν δύναμαι· ¹⁸²⁴
τῶν αὐτοκρατόρων πρ(οσ) ¹⁸⁰³	Ἡ ἀγία λέγει· πάντα μὲν ¹⁸²⁵
τάγμασι, προθύμως ¹⁸⁰⁴	ὅσα διὰ τοῦ στόματός ¹⁸²⁶
πρόσελθε (καὶ) θῦσον τοῖς ¹⁸⁰⁵	σου λαληθέντα διέγνων ¹⁸²⁷
ἀθανάτοις θεοῖς· ¹⁸⁰⁶	σται, καταγέλωτος καὶ ¹⁸²⁸
Ἡ μάρτυς εἶπε· διαπορῶ ¹⁸⁰⁷	χλεύης πᾶσιν ἐφάνη ¹⁸²⁹
πῶς πῆρωςιν ἐκούσιον ¹⁸⁰⁸	σαν ἔμπλεα· τοῦτο ¹⁸³⁰
τοῖς ὀφθαλμοῖς σου πε ¹⁸⁰⁹	δὲ τῶν ἄλλων ἀπάντω(ν) ¹⁸³¹
ριβαλῶν, θεοὺς ἀποκα ¹⁸¹⁰	καταγελαστότερόν ἐστι· ¹⁸³²
λεῖν ἀναιδεύῃ τοὺς πρὸ ¹⁸¹¹	τὸ τὸν παρὰ πάντω(ν) ¹⁸³³
τῶν ὀφθαλμῶν πάντω(ν) ¹⁸¹²	θεωρούμενον λίθον θ(εὸ)ν ¹⁸³⁴
τῶν τρανώς ὄραῖν δυναμέ ¹⁸¹³	προσμαρτυρεῖν (καὶ) θυσί ¹⁸³⁵

αις θεραπεύειν παρα ¹⁸³⁶	μή δυναμένων μήτε ¹⁸⁵⁹
κελεύεσθαι· περι ὧν ¹⁸³⁷	ἑαυτοῖς ἐπαμῦναι· ¹⁸⁶⁰
ἐὰν ἐπιτρέπης, δίδωμι ¹⁸³⁸	μήτιγε ἄλλοις ἐπικουρί ¹⁸⁶¹
γνώμην ὅπως γνῶς ἕναρ ¹⁸³⁹	αν παρέξαι· ἐπὶ τοῦ ¹⁸⁶²
γῶς αὐτῇ τῇ πείρα, ὅ ¹⁸⁴⁰	Τοις τοῖς θεοπνεύστοις ¹⁸⁶³
περ τῇ θεᾷ διαγινῶναι οὐ ¹⁸⁴¹	ρήμασι τὸ τῆς μανίας ¹⁸⁶⁴
κ ἠθέλησας· αἰσχροὺν γὰρ ¹⁸⁴²	ἀνδράποδον πλήρης ¹⁸⁶⁵
(καὶ) λίαν ἄτοπον ὑπὸ ¹⁸⁴³	ὀργῆς γεγονὸς, προστάτ ¹⁸⁶⁶
παντὸς τοῦ πλήθους ¹⁸⁴⁴	τει τὴν καλλιπάρθ(ε)νον ¹⁸⁶⁷
γέλωτά σε καταγινωσκό ¹⁸⁴⁵	μάρτυρα πρὸς τὸν οἰκεῖο(ν) ¹⁸⁶⁸
μενον ὄφλειν· πάντες ¹⁸⁴⁶	fol. 388r
γὰρ ἐπίστανται τὸν θ(εὸ)ν ¹⁸⁴⁷	οἶκον αὐτῆς ἀπενεχθῆ ¹⁸⁶⁹
ἐν οὐ(ρα)νοῖς κατοικεῖν· ¹⁸⁴⁸	ναι· κάκεῖσε βληθεῖ ¹⁸⁷⁰
Ταῦτα δὲ διαγινώσκουσι ¹⁸⁴⁹	σαν ἐν λουτρῶ ἐκπυρω ¹⁸⁷¹
σαφῶς, μορφᾶς δαι ¹⁸⁵⁰	θέντι σφοδρῶς, ἀσφα ¹⁸⁷²
μονίων ὄντα ἐν λίθοις ¹⁸⁵¹	λῶς φυλάττεσθαι· μέ ¹⁸⁷³
ἀψύχοις καὶ ταῖς ἄλλαις ¹⁸⁵²	χρῖς ἂν τῷ λάβρω τῆς ¹⁸⁷⁴
ύλαις πεποιημένα· ¹⁸⁵³	φλογὸς ὑπέκκαύματι ¹⁸⁷⁵
ἅπερ ἐὰν δοκιμάσαι ¹⁸⁵⁴	βιαίως διαφονήση· ¹⁸⁷⁶
διὰ πυρὸς πειραθείης ¹⁸⁵⁵	Ἔμεινεν οὖν ἡ καλλίνικ(ος) ¹⁸⁷⁷
μαθήση σαφῶς τὸ ¹⁸⁵⁶	παρθενομάρτυς ἐφ' ὅ ¹⁸⁷⁸
τούτων ἀνάισθητον ὡς ¹⁸⁵⁷	λον χρόνου νυχθήμερο(ν)· ¹⁸⁷⁹
ἀσθενὲς καὶ ἀνάληγο(ν)· ¹⁸⁵⁸	ἔνδοθεν τοῦ λουτροῦ ¹⁸⁸⁰

κάτωθεν ὑποκαιομέ ¹⁸⁸¹	θένου μάρτυρος ἀποτε ¹⁹⁰⁴
νου τῆ τῶν ξύλων ἐξε ¹⁸⁸²	μεῖν κεφαλὴν. ἦν ¹⁹⁰⁵
πίτηδες πολυῦλω ¹⁸⁸³	Ὁ ἀποσταλεῖς ἀπηνῆς ¹⁹⁰⁶
φλογί, μηδὲν ὄλωσ πα ¹⁸⁸⁴	σπεκουλάτωρ ἐπὶ τρισί ¹⁹⁰⁷
θοῦσα δεινόν· τετήρη ¹⁸⁸⁵	πατάξας πληγαῖς, (καὶ) ¹⁹⁰⁸
ται γὰρ ἀβλαβῆς, ὑπὸ ¹⁸⁸⁶	μὴ δυνηθεῖς ἀποτεμεῖ(ν). ¹⁹⁰⁹
θείας φρουρουμένη χά ¹⁸⁸⁷	κατέλιπεν ἔτι ζῶσαν ἀ ¹⁹¹⁰
ριτος· ὡς μὴ μόνον αἰ ¹⁸⁸⁸	ποστάζουσαν αἵματος ¹⁹¹¹
σθομένη τινὸς στενοχω ¹⁸⁸⁹	πλῆθος ἐφ' ἡμέραις ¹⁹¹²
ρίας ἢ ὀλιγωρίας, ἀλλ' οὐ ¹⁸⁹⁰	τρισίν· ὅπερ οἱ διὰ τοῦ λό ¹⁹¹³
δὲ μικρᾶς νοτίδος ἐξ ἰ ¹⁸⁹¹	γου αὐτῆς πιστεύσαντες ¹⁹¹⁴
δρωτος ἔχνος ἐπιφε ¹⁸⁹²	ὄχλοι προσερχόμενοι ἐν ¹⁹¹⁵
ρομένη τῶ σώματι· ¹⁸⁹³	καθαροῖς ὀθονίοις ἀπέ ¹⁹¹⁶
Ταῦτα μαθῶν ὁ θεόμαχ(ος) ¹⁸⁹⁴	μασσον· πίστει λαμβά ¹⁹¹⁷
ἔπαρχος, οὐκ ἐβουλήθη(ν) ¹⁸⁹⁵	νοντες· (καὶ) φυλάσσοντες ¹⁹¹⁸
συνιέναι τὴν ἀνίκη ¹⁸⁹⁶	fol. 388v
τον δύναμιν τοῦ πάντα ¹⁸⁹⁷	ἑαυτοῖς εἰς ἀγιασμόν· δι' ὃ ¹⁹¹⁹
δυναμένου θε(εο)ῦ· ἀλλ' ὃ ¹⁸⁹⁸	λων μέντοιγε τῶν τριῶν ¹⁹²⁰
λος ὑπὸ τοῦ κατέχοντ(ος) ¹⁸⁹⁹	ἡμερῶν ὧν ἡ μάρτυς μετὰ ¹⁹²¹
αὐτὸν δαίμονος σκοτι ¹⁹⁰⁰	τὴν τομὴν ἐπέζησε· κα ¹⁹²²
σθεις· προσέταξεν ἐν ¹⁹⁰¹	θῶς παρὰ κ(υρίο)υ αἰτησα ¹⁹²³
αὐτῶ τῶ βαλανίω ξίφει ¹⁹⁰²	μένη καὶ λαβοῦσα τὴν ¹⁹²⁴
τὴν καλλίνικον τῆς παρ ¹⁹⁰³	παρελίδα ζωὴν, προ ¹⁹²⁵

εσήμανεν εἰποῦσα τῷ ¹⁹²⁶	νασα, περι τὸ συμπέρα ¹⁹⁴⁸
πάπα· οὐ διέλυεν ἐπὶ ¹⁹²⁷	σμα τῆς τρίτης ἡμέρας ¹⁹⁴⁹
στηρίζουσα καὶ νουθετοῦ ¹⁹²⁸	εἰς προσευχὴν ἑαυτῆν ¹⁹⁵⁰
σα ὄσουσπερ ἀνεθρέ ¹⁹²⁹	παραστήσασα, ἔστη ¹⁹⁵¹
ψατο καὶ ὄσους ἐδίδαξε(ν) ¹⁹³⁰	κατὰ ἀνατολὰς ἐπὶ πολὺ ¹⁹⁵²
ὀδηγήσασα πρὸς εὐ ¹⁹³¹	τοῦ θεοῦ δεομένη (καὶ) περι ¹⁹⁵³
σέβειαν· οἷς καὶ διεμέ ¹⁹³²	πάντων τῶν συμφερόν ¹⁹⁵⁴
ρισεν ἅπαντα τὰ προ ¹⁹³³	των τῷ κόσμῳ ποτηῖω ¹⁹⁵⁵
σόντα αὐτῆ· (καὶ) πάντας ¹⁹³⁴	μένη· καθαίρεσιν μὲν ¹⁹⁵⁶
αὐτοὺς τῷ μακαρίτη πά ¹⁹³⁵	παντελεῖ τῆς εἰδωλο ¹⁹⁵⁷
πα οὐρβανῷ παρέθετο ¹⁹³⁶	λατρείας, ἀνέγερσιν δέ ¹⁹⁵⁸
ὦ καὶ παραδέδωκε τὸν ¹⁹³⁷	τῆς ἀληθοῦς θεογνωσί ¹⁹⁵⁹
ἴδιον οἶκον ἐπισκήψασα ¹⁹³⁸	ας (καὶ) τῆς ἀπλανοῦς ἐπίδο ¹⁹⁶⁰
μετασκευάσαι καὶ καθιε ¹⁹³⁹	σιν πίστεως, ἐκτενῶς, ¹⁹⁶¹
ρῶσαι τοῦτον εἰς θεοῦ κατοί ¹⁹⁴⁰	ἐξαιτουμένη· συγχώ ¹⁹⁶²
κητήριον· καὶ συνακτῆ ¹⁹⁴¹	ρησίν τε παισμάτων, ¹⁹⁶³
ριον πιστῶν ἐπισυνηγμέ ¹⁹⁴²	τοῖς τὴν ἡμέραν τῆς κοι ¹⁹⁶⁴
νων εἰς τὸ σ(ωτήρ)ιον ὄνομα χ(ριστο)ῦ· ¹⁹⁴³	μήσεως αὐτῆς ἐπιτε ¹⁹⁶⁵
ἐκκλησίαν ἀγίαν εἰς αἰῶ ¹⁹⁴⁴	λοῦσι μνηστευομένη· καί ¹⁹⁶⁶
νας ἐσόμενον· ταῦτα ¹⁹⁴⁵	παντοίων ἀγαθῶν ἄφθο ¹⁹⁶⁷
Θεοσεβῶς διαθεμένη καὶ ¹⁹⁴⁶	νον χορηγίαν· τῆς οὖν ¹⁹⁶⁸
καθὼς θέμις συμπερά ¹⁹⁴⁷	fol. 389r
	τοιαύτης προσευχῆς ἐ ¹⁹⁶⁹

τι ἐν τῷ στόματι αὐτῆς ¹⁹⁷⁰	προθύμως ἐπλήρωσε· ¹⁹⁹²
οὔσης περιχαρῶς εἰς ¹⁹⁷¹	τὴν οἰκίαν αὐτῆς καθιε ¹⁹⁹³
χεῖρας θεοῦ ζῶντος μετὰ ¹⁹⁷²	ρῶσας καὶ κατοικίαν κα ¹⁹⁹⁴
πολλῆς ἰλαρότητος, τῆ(ν) ¹⁹⁷³	τασκευάσας θεοῦ· ἔνθα ¹⁹⁹⁵
κεχαριτωμένην παρέθετο ¹⁹⁷⁴	τά θεῖα μυστήρια διαπαν ¹⁹⁹⁶
ψυχὴν· εἰκάδα Δευτέρα(ν) ¹⁹⁷⁵	τὸς, μυστικῶς ἐπιτελεῖ ¹⁹⁹⁷
ἀναβαίνοντος τοῦ νοεμ ¹⁹⁷⁶	ται· θεραπεῖαι τὲ παν ¹⁹⁹⁸
βρίου μηνός. ἧς τὸ καρ ¹⁹⁷⁷	τοίων πηγάζουσι παθη ¹⁹⁹⁹
τερικώτατον σκῆνωμα ¹⁹⁷⁸	μάτων· εἰς περυτοίησι(ν) ²⁰⁰⁰
χερσὶν ἱεραῖς· οὐρβανοῦ ¹⁹⁷⁹	ψυχῶν καὶ σωμάτων· εἰς ²⁰⁰¹
τοῦ τρισολβίου πάπα ¹⁹⁸⁰	μνημόσυνον αἰώνιον ²⁰⁰²
μετὰ τῆς πρεπούσης τι ¹⁹⁸¹	τῆς ἀειμνήστου παρθε ²⁰⁰³
μῆς συγκομισθὲν καὶ κη ¹⁹⁸²	νομάρτυρος· εἰς δόξαν ²⁰⁰⁴
δευθὲν· ἀξιοπρεπῶς ¹⁹⁸³	δὲ χ(ριστο)ῦ τοῦ ἐνδοξαζομέ ²⁰⁰⁵
κατετέθη μεταξύ σορῶ(ν) ¹⁹⁸⁴	νου ἐν τοῖς ἀγίοις αὐτοῦ· ²⁰⁰⁶
μαρτυρικῶν· ἔνθα ¹⁹⁸⁵	μεθ' ὧν καὶ ἡμῖν δώη ²⁰⁰⁷
πάντες οἱ προηθληκό ¹⁹⁸⁶	μερίδα καὶ κληρον ²⁰⁰⁸
τες ὁμολογηταὶ καὶ ἱε ¹⁹⁸⁰	εὐρεῖν διὰ τὴν ἄφα ²⁰⁰⁹
ράρχαι κ(υρίο)υ κατέκειντο· ¹⁹⁸⁷	τον φιλαν(θρωπ)ίαν αὐτοῦ ²⁰¹⁰
ὁ μέντοι μακαρίτης πά ¹⁹⁸⁸	ἐν τῇ μελλούσῃ ζωῇ· ²⁰¹¹
πας οὐρβανὸς πάντα ¹⁹⁸⁹	ὅτι αὐτῷ ἐστὶν ἡ βασι ²⁰¹²
τὰ παρὰ τῆς ἀγίας μάρ ¹⁹⁹⁰	λεία καὶ ἡ δύναμις ²⁰¹³
τυρος ἐντεταλμένα ¹⁹⁹¹	(καὶ) ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶν ²⁰¹⁴

νας τῶν αἰώνων |²⁰¹⁵

ἀμήν:- |²⁰¹⁶

Κριτική έκδοση

(Codex Athonensis Docheiariou 5, fol. 369^v)

+Μηνὶ τῷ αὐτῷ κβ' +.

Page | - 63 -

Βίος καὶ μαρτύριον καὶ θαύματα τῆς ἁγίας παρθενομάρτυρος Κικιλίας καὶ τῶν σὺν αὐτῇ ἁγίων μαρτύρων.

1. Κικιλίαν τὴν λίαν καλλίνικον ἐν ἀθλητικοῖς ἀνδραγαθήμασι καὶ πάνυ περιβλεπτον καλλιπάρθενον ἐν ὑπερφυέσι σωφροσύνης πλεονεκτήμασι πῶς ἂν σιωπῇ παραδραμεῖν ὑπενέγκοιμεν οἱ λόγῳ παρὰ τοῦ λόγου λογικῶς τετιμημένοι καὶ λογικοῖς ἐντεθραμμένοι τρόποις καὶ πράγμασι; Ῥητέον οὖν ἀριδῆλως τὰ κατ' αὐτὴν καὶ τῶν σὺν αὐτῇ μαρτύρων κάλλιστα καὶ πολυθαύμαστα διηγήματα, ἅπερ εἰ καὶ πρὸς ἀξίαν λέγειν ἀμήχανον, (fol 369^v) ἀλλὰ γε τὸ πρὸς δύναμιν διαγορεύειν ἀκίνδυνον. Αὕτη πατρίδος μὲν ἔφθ τῆς περιωνύμου καὶ πρέσβυτάτης βασιλίδος τῶν πόλεων Ῥώμης. Οὐκ ἀσήμων δὲ γονέων θυγάτηρ γεγένηται, (κἂν εἰ μηδὲν τοῦτο συνεισενεγκεῖν δύναται πρὸς ἀρετῆς εὐκλειαν) ἀλλὰ καὶ λίαν ἐπισήμων, πλούτῳ καὶ δόξῃ καὶ ἀξιώμασι καὶ τῇ λοιπῇ τοῦ βίου λαμπρότητι τὸ ἐξάίρετον λαχόντων ὅτι μάλιστα. "Ἦτις παιδόθεν τῷ θείῳ πόθῳ πεδηθεῖσα τὴν θεόφθεγκτον δέλτον τοῦ Εὐαγγελίου ἐγκόλπιον πάντοτε πανταχοῦ περιέφερον ἄπαυστον ἐν πάσαις ἡμέραις τε καὶ νυξὶ μελέτην τῶν θείων λογίων καὶ προσευχὴν συνεχῆ τὴν πρὸς Κύριον ποιουμένην. Αὕτη γνώμη καὶ προτροπῇ τῶν γεννητόρων μνηστευεταί τινα νεανία τῶν εὐπατριδῶν καὶ πλουσίων, Οὐαλλερνανῶ τοῦνομα, ὅστις νεανίας ἐξεκρέματο^{1,a} μὲν ἐξεστηκῶς τῷ πρὸς αὐτὴν ἀπλήστῳ² πόθῳ καὶ τὸν καιρὸν τοῦ γάμου κατήπειγεν.

^a Λουκ. 19.48

¹ ἐξεκρέματο *cod.* ² ἀπλείστῳ *cod.*

2. Ἡ δὲ τὸν πρὸς Χριστὸν ἐγκάρδιον <πόθον>¹ διατηροῦσα λανθάνειν ἐμηχανᾶτο τέως τὸν τε μνηστῆρα καὶ τοὺς γεννήτορας, ἐν οἷς διαφερόντως ποιεῖν ἐπετήδευε, τὴν σάρκα καταδαμάζουσα ταῖς διηνεκέσιν ἀσιτίαις καὶ <...>².(fol 370^r) ...θεν δοκοῦσα, πρὸς τὴν ἐκείνων ἀρέσκειαν, δι' ὧν ἐδήλου καὶ μὴ βουλομένη μονονουχὶ τὸν πρὸς Κύριον κρύφιον ἔρωτα, περὶ οὗ πολλαχοῦ καὶ τισι κυρίοις ἐκέχρητο δείγμασι, μὴ στέγουσα καρτερεῖν τοῖς αἰνίγμασιν. Ἦκε τοίνυν ὁ καιρὸς τῆς ὠρισμένης τῶν γαμηλίων θαλάμων συμπήξεως. Ἡὐτέριστο πάντα τὰ πρὸς πανδαισίαν ἐπιτήδεια, παρεσκεύαστο καὶ τὰ πρὸς μουσικὴν συμφωνίαν τῶν ὀργάνων ἐξάίρετα καὶ πάντων, ὡς εἰκός, περὶ πολλὴν παρασκευὴν ὑπηρεσίας ἀπασχολημένων, ἐκείνη πρὸς μόνον τὸν οἰκεῖον ἀποσκοποῦσα περικαλλέστατον τῶν ψυχῶν ἐραστήν, διὰ παντὸς διετέλει δεομένη διατηρηθῆναι τὸ ταύτης σῶμα καὶ τὴν ψυχὴν σὺν τῷ πνεύματι ἀμόλυντον καὶ ἀμίαντον, «γεννηθήτω», ψάλλουσα «Κύριε ἡ καρδία μου, ἄμωμος ἐν τοῖς δικαιώμασί σου ὅπως ἂν μὴ αἰσχυνθῶ»^a καὶ τὰ τούτοις ἐπόμενα. Ἐν τούτοις σχολάζουσα νύκτα καὶ ἡμέραν ἀδιαλείπτως νηστεία τε καὶ προσευχῇ προσκαρτεροῦσα, διὰ δύο ἢ καὶ τριῶν ἡμερῶν μετρίας τροφῆς μετελάμβανεν, ἐν οἷς οὐ διέλιπε πρὸς συμμαχίαν ἐκάστοτε τοὺς ἐκλεκτοὺς ἀγγέλους ἐκκαλουμένη, τοὺς θαυμαστοὺς ἀποστόλους συνεργοὺς προβαλλομένη καὶ πάντας ἀγίους συλλήπτορας προτιθεμένη, οὐ μὴν, ἀλλὰ καὶ πάσας τὰς διὰ παρθενίας διαλαμπάσας Χριστοῦ θεραπαινίδας δὺ(fol 370^v)ναμιν αὐτῇ παρασχεῖν ποτιωμένη, οὕτω τῷ Κυρίῳ τὴν ἑαυτῆς σωτηρίαν σὺν δάκρυσιν παρετίθετο.

^a Ψαλμ. 118.80

¹ *addidi*

² *lacuna vii linearum*

3. Ἐν τούτοις καὶ τοῖς τοιούτοις καλοῖς πλεονεκτήμασι διατελούσης τῆς καλλιπαρθένου Κικιλίας, νὺξ ἤδη ποτὲ τελέθει^{1a} καθ' ἣν εἰώθει τὴν νύμφην τῷ νυμφίῳ συνευνάζεσθαι, ἐν ᾗ ἐν ἰδιάζοντι κοιτῶνι κατὰ μόνας σὺν τῷ μνηστῆρι καθ' ἡσυχίαν γεγενημένη τοιούτοις πρὸς αὐτὸν ἐκέχρητο ῥήμασιν: «ὦ γλυκύτατε καὶ φίλτατε νεανία, ἔστι μοι μυστήριόν τι τῶν ἀπορρήτων ἐξάισιον, ὅπερ θαρρῆσαι σοι σήμερον προήρημαι, εἴπερ ἄρα καὶ αὐτὸς ὄρκῳ πρότερον πληροφορίαν μοι βεβαίαν παρασχεῖν βουληθείης, ὥστε σε παραφυλάξαι ἀνεκφορα πάντα τὰ τοῦ πράγματος ἀπόκρυφα». Ὁ δὲ προθύμως ὤμοσεν αὐτῇ μηδεμιᾶ τινι παντελῶς ἐπιβουλῇ ἢ ἀνάγκῃ προδοῦναί τι τῶν ἀπορρήτων ἢ ἀνακαλύψαι πρὸς τινὰ τὸ λαληθησόμενον. Ἡ δὲ πρὸς αὐτὸν ἀποκρίνεται: «Γνωναί σε βούλομαι, ὅτι μοι φίλος ἄγγελος πέφυκε Θεοῦ φοβερός, ὅστις ὑπερβάλλοντι ζήλῳ τὸ ἐμὸν σῶμα φυλάττει. Οὗτος εἰ ὄλως βραχὺ τι ὑποπτεύσειεν ὅτι σύ με μεμολυσμένῳ ἔρωτι χρᾶναι προσέρχῃ, παρευθὺ τὸν ἀκάθεκτον αὐτοῦ θυμὸν ἐπάξει ἐπὶ σέ, δι' οὗ μαρανθήσεται σου τὸ ἄνθος τῆς ἀκμαιοτάτης νεότητος. Ἐὰν δὲ γνῶ ὅτιπερ ἀπλῶς καὶ πα(fol. 371') ναμῶμῳ με πόθῳ ποθεῖς καὶ τὴν ἐμὴν ἀμόλυντον παρθενίαν παραφυλάττεις, τὴν ἴσην ὡσαύτως ἀγάπην, ἣν ἔχει πρὸς με, καὶ πρὸς σέ ἐπιδείξεται καὶ τῆς χάριτος αὐτοῦ πάσης ἐν ἰλαρότητί σοι μεταδῶ». Ἐν τούτοις τοῖς ῥήμασι, καθάπερ τισὶ βέλεσι, φόβῳ² Θεοῦ Βαλλερμανὸς τὴν καρδίαν βληθεὶς πρὸς Κικιλίαν ἡμίβετο· «Εἰ βούλει φιλότατη πιστεῦσαί με τοῖς παρὰ σοῦ λαλουμένοις, δεῖξόν μοι τοῦτον τὸν ἄγγελον, ὃν λέγεις, ὅπως περὶ τούτου δοκιμάσας ἐναργῶς τὸ ἀληθὲς γνώσωμαι. Καὶ τότε προθύμως ἂ προτρέπη πληρώσω. Εἰ δ' ἄλλον ἄνδρα τινὰ ποθοῦσάν σε πύθοιμι, κάκεῖνον μετὰ σοῦ ξίφει θάττον συναποσφάξω». Πρὸς ὃν ἡ πανολβία παρθένος μετὰ συνέσεως πολλῆς ἀποκρίνεται: «Εἰ βούλει, φίλτατε νεανία, ταῖς ἐμαῖς συμβουλίαις πεισθῆναι καὶ καθαρισθῆναι τῷ τῆς παλιγγενεσίας λουτρῷ^b πάσης κηλίδος ψυχῆς ἅμα καὶ σώματος, ὁμολογήσαι τε φυλάττειν τὴν πίστιν ἐνὶ Θεῷ μόνῳ τρισυποστάτῳ παντοκράτορι, τότε δυνήσῃ τὸν θεῖον θεάσασθαι ἄγγελον, ἄλλως γὰρ τοῦτον εἰδέσθαι ἀδύνατον».

^a Νύξ... τελέθει: Homerus, *Ilias* 7, 282

^b Τίτ. 3.5

¹ τελέθη *cod.* ² φόβου *cod.*

4. Ὁ δὲ μετὰ περιχαρείας πολλῆς τὸν καθαίροντα τήνδε τὴν κάθαρσιν ἐπιζητεῖ. Ἡ δὲ παραυτικά πέμπει τοῦτον πρὸς Οὐρβανὸν τὸν τρισόλβιον πρεσβύτεν ὁμολογητὴν γεγονότα (fol. 371^v) καὶ ἐπίσκοπον, ὃς ἀθλητικὸν διαυλον διηγωνισμένος ὑπὲρ τῆς εὐσεβοῦς πίστεως ἐν τοῖς μαρτυρικοῖς ἐκέκρυπτο μνήμασι πόρρω που τῆς πόλεως Ῥώμης, ἔμπνους ὑπολελειμμένος, θεοσεβείας καὶ σωτηρίας ὑπόδειγμα τῶν προσερχομένων Θεῷ διὰ πίστεως. Ἐνθα τούτῳ περιτυχὼν τῇ μηνύσει τῶν ἐν Χριστῷ πενομένων καλῶς ἀδελφῶν κατὰ τὴν Ἀππίαν καλουμένην ὁδὸν καὶ πάντα τὰ κατ' αὐτὸν ἀναθείς κατὰ τὴν ἔνθεον ὑποθήκην Κικιλίας, ἐκεῖνον μὲν ἐνέπλησε παρευθὺ πολλῆς ἀγαλλιάσεως καὶ χαρᾶς, δοξάζοντα τὸν ὑπερένδοξον Κύριον ἐπὶ ταῖς ἀνεκλαλήτοις οἰκονομίαις αὐτοῦ, ἑαυτῷ δὲ προεξένησε τὴν τῶν ἐπηγγελμένων αὐτῷ μεγάλων πραγμάτων πληροφορίαν καὶ θεωρίαν. Ἦνίκα γὰρ Βαλλεριανὸς τοὺς λόγους ἀπήγγελλε Κικιλίας πρὸς Οὐρβανὸν τὸν τρισόλβιον, παρεσκεύασε μὲν αὐτὸν εὐχαριστηρίους ὕμνους Χριστῷ καὶ προσευχὰς ἐκτενεῖς προσενεγκεῖν ὑπὲρ τῆς ἐκείνου σωτηρίας. Ἐτι δὲ τοῦτου προσευχομένου ἔκστασις μετὰ τινος ἐκπλήξεως ἐπ' ἐκεῖνον ἐπέπεσεν, ὥστε θροηθέντα ἀθρόον καταπεσεῖν ἐπὶ τὴν γῆν σχεδὸν εἰπεῖν ὡσεὶ νεκρὸν ἄφωνον. Ἐδοξε γὰρ ὁρᾶν ἔμπροσθεν αὐτοῦ πρεσβύτεν τινὰ παριστάμενον φοβερὸν τῷ σχήματι, τῇ δὲ μορφῇ ὑπερ(fol 372^r)φέροντα, λευχειμονοῦντα τοῖς ἐνδύμασι καὶ πινακίδιον ἐπὶ χεῖρας κατέχοντα χρυσεῖς γράμμασι κεχαραγμένην περιέχον¹ γραφήν, ὅστις τῆς χειρὸς παραχρῆμα λαβόμενος τὸν κείμενον ἐξανίστησι προτρέπεται τε διαναστάντα τῆς κεχρυσωμένης τὸ ὕφος γραφῆς ἀναγνῶναι καὶ δι' αὐτῆς ἐπιγνόντα τοῦ μυστηρίου τὸ μέγεθος τῆς ἐπηγγελμένης καθάρσεως μετασχεῖν ἀξιοθεῖη, δι' ἧς δυνησεται κατὰ τὴν ὑπόσχεσιν Κικιλίας κατιδέσθαι τὸν ἐκάστω τῷ πιστεύοντι δεδομένον παρὰ Θεοῦ φύλακα τῆς ζωῆς ἄγγελον. Ἡ δὲ περιοχὴ τῆς ἐν τῷ πινακιδίῳ κεχρυσωμένης θεογράφου γραφῆς ἦν αὕτη: «*Εἷς Θεός, μία πίστις, ἐν βάπτισμα, εἷς Θεὸς καὶ πατὴρ πάντων, ἐν υἱῷ μονογενεῖ καὶ ἀγίῳ πνεύματι προσκυνούμενος, ὁ ἐπὶ πάντων καὶ ἐν πᾶσιν.*» Ἀμήν.^a Ὡς οὖν καθ' ἑαυτὸν ταῦτα ἀνέγνω λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ πρεσβύτερος: «Πιστεύεις, ὦ τέκνον, οὕτως εἶναι ταῦτα ἢ διστάζων ἔτι διατελεῖς;» Ὁ δὲ μεγάλη τῇ φωνῇ παραυτικά ἐκραύγασεν: «Οὐκ ἔστιν ἄλλο τι ἀληθέστερον ὃ πιστευθῆναι δύναται ὑπὸ τὸν οὐρανόν, ἀλλ' ἢ τοῦτο μόνον».

^a Ἐφεσ. 4.6

¹ περιέχοντα *cod.*

5. Ἐν δὲ τῷ ταῦτα λέγειν Οὐαλλεριανὸν μετ' ἐκπλήξεως ἄφαντος ἄφνω γέγονεν ὁ πρεσβύτες ἐκεῖνος ἐξ ὀφθαλμῶν αὐτοῦ. Ὁ δὲ τρισόλβιος Οὐρβανὸς πολλοῖς παρακλητικοῖς λόγοις νουθετήσας διδάξας τε καὶ κατηχήσας (fol 372^v) τὸν νέηλυν Χριστοῦ στρατιώτην, τοῦ θείου βαπτίσματος κατηξίωσε καὶ πρὸς Κικιλίαν ἀπέστειλε λευχειμονοῦντα καὶ χαίροντα. Ἦν παραγενόμενος εὗρεν ἐν τῷ κοιτῶνι προσευχομένην ἄγγελόν τε Κυρίου κατεῖδεν ἐστῶτα ἔγγιστα αὐτῆς ἐξαστράπτοντα φλογοειδέσι πτέρυξι καὶ μορφῇ σπινθηροβολοῦση, δύο στεφάνους περικαλλεῖς ἐν ταῖς χερσὶ κατέχοντα ἐκ ρόδων καὶ κρίνων συμπεπλεγμένους, ὧν τὸν μὲν ἓνα τῇ Κικιλίᾳ δέδωκε τὸν δὲ ἕτερον τῷ Βαλλεριανῷ λέγων· «Τούτους τοὺς στεφάνους οὓς ἐκ τοῦ παραδείσου τοῦ Θεοῦ λαβὼν ἄρτι πρὸς ὑμᾶς ἐκόμισα, προσῆκον ὑμῖν ἐστὶ καρδία καθαρᾶ καὶ σώμασιν ἀμόμοις ἀνεπάφους φυλάξαι, ὧν ἐναργὲς γνῶρισμα τῆς ἀκηράτου ἐνεργείας ὑμῖν πρὸς τελεωτέραν ὑπάρξει πληροφορίαν τὸ μηδαμῶς μηδέποτε μαρानθήσεσθαι, μήτε μὴν τὴν ἡδύτητα τῆς εὐωδίας ἀποβαλεῖν· οὐ τοῦτο δὲ μόνον, ἀλλ' ὅτι καὶ ἀθέατοι τοῖς πολλοῖς διατηρηθήσονται, παρ' ἐκείνοις μόνους θεώμενοι τοῖς καθ' ὑμᾶς τὸ τῆς ἀγνείας κάλλος ποθήσασι. Πρὸς σὲ δὲ μάλιστα, Βαλλεριανέ, νῦν ἀπεστάλην ὡς προτιμήσαντα τὴν τῆς παρθενίας καθαρότητα τῆς ῥυπαρᾶς ἐμπαθείας, ὅπως ὅποιαν ἂν βουληθεῖς αἴτησιν αἰτήση καὶ λήψη». Ὁ δὲ πεσὼν παρὰ τοὺς πόδας αὐτοῦ ἀπεκρίνατο· «Οὐδὲν ἡδύτερον ἐν τῷ (fol 373^r) παρόντι μοι καταφαίνεται βίῳ τῆς τοῦ φιλάτου μου παρουσίας ἀδελφοῦ καὶ σωτηρίας· ὅθεν ἄδικόν μοι δοκεῖ τῷ εἰδωλικῆς ἐλευθερωθέντι πλάνης περιδεῖν ἐν κινδύνῳ κείμενον τὸν ὁμαίμονά μου καὶ μείζονα κατὰ τὴν ἐκ γενέσεως ἀκολουθίαν. Τοῦτο τοίνυν πάντων τῶν ἄλλων αἰτημάτων προτιθήμι, καθικετεύων ὅπως τῆς ὁμοίας ἐμοὶ κἀκεῖνος μετάσχῃ καθάρσεως καὶ τῆς τοῦ τρισαγίου ὀνόματος ὁμολογίας». Πρὸς δὲ ὁ μέγας ἄγγελος ἀπεκρίνατο· «Ἐναργῶς σου τὴν ἀγαθὴν πρόθεσιν παρίστησι τοῦτο τὸ νῦν αἰτηθὲν παρὰ σοῦ Χριστόν, ὅσπερ, †μᾶλλον ἤπερ†¹, σὲ θεραπεύει πλέον τῶν τῆς σωτηρίας τῶν ἀνθρώπων κηδόμενος. Ὅς, ὅσπερ σὲ διὰ ταύτης τῆς θεραπαινίδος αὐτοῦ Κικιλίας προσεκαλέσατο, οὕτως διὰ σοῦ καὶ τὸν σὸν ἀδελφὸν θηρεύσας κερδήσει καὶ ἀμφοτέρους τοῖς τοῦ μαρτυρίου νικοποιοῖς ἀνδραγαθήμασι κατακοσμήσας λαμπρῶς στεφανώσει».

¹ sic cod., locus non intellegitur

6. Τούτων τῶν ἱερῶν λογίων οὕτω λαληθέντων, ἡ ἀγγελικὴ ἐκείνη μορφή, βλεπόντων αὐτῶν, πρὸς οὐρανοὺς ἀναφέρεται, κάκεινων εὐφραينوμένων ἐν Χριστῷ ἐπὶ τῇ οἰκείᾳ οἰκοδομῇ καὶ παραδόξῳ τῶν ψυχῶν αὐτῶν περιποιήσει, Τιβούρτιος κατὰ συγκυρίαν ἤκεν, ὁ φίλιτος Βαλλεριανοῦ ἀδελφός, ὃς, εἰσελθὼν ὡς εἰς γνησίαν νύμφην, μετὰ παρρησίας κατεφίλησε τὴν κεφαλὴν (fol 373^v) Κικιλίας. Τῆς εὐωδίας δὲ τῶν ἀμαραντίνων στεφάνων αἰσθόμενος· «Ἐξίσταμαι σφόδρα», ἔφησε, «τὸν παρόντα καιρὸν ῥόδων ἐνταῦθα καὶ κρίνων μυρισμὸν ἄφατον ὀσφραίνόμενος. Οὐδὲ γὰρ εἰ κατεῖχον αὐτὰ τὰ ῥόδα καὶ τὰ κρίνα μετὰ χεῖρας ἠδύναντο τοσαύτης ἠδίστης εὐωδίας, ὡς οἶμαι, μεταδοῦναί μοι. Ἴδεν τῇ ὑπερβαλλούσῃ θελχθεῖς ἠδύτητι καὶ κρείττων ἐμαντοῦ γεγονώς, ὄλος ἤγημαι δι' ὄλου ἀνακεκαινίσθαι». Πρὸς ὃν ὁ Βαλλεριανὸς λέγει: «Τὴν μὲν εὐωδίαν δέξασθαι κατηξιώθης ἀδελφέ, ἐμοῦ τὸ θεῖον ὑπὲρ σοῦ δυσωπήσαντος, τὴν δὲ πίστιν δι' ἑαυτοῦ ἀδίστακτον δεδεγμένος, κομίση καὶ αὐτὸν τὸν ἀμαράντινον τῆς ἀφθαρσίας στέφανον, οὐπερ ἐν τοῖς ῥόδοις ἐρύθημα χαρμονῆς θείας ἀνθεῖ καὶ ἐν τοῖς κρίνοις λευκότης ψυχικῆς καθαρότητος ἐναποστίλβει. Στεφάνους γὰρ ἐλάβομεν ἡμεῖς, ἀδελφέ, οὓς οἱ σοὶ νῦν ὀφθαλμοὶ κατιδεῖν οὐ δεδύνηται, ῥοδίνῳ μὲν χροᾶς εἶδει πυρρακίζοντι ὑπερλάμποντα, χιόνος δὲ λευκότητα τῇ καθαρότητι ὑπερβάλλοντα». Ὁ δὲ Τιβούρτιος λέγει τῷ Βαλλεριανῷ· «Ὡς περὶ ἐνυπνίου τούτους μοι τοὺς λόγους ὑπαγορεύεις, ἢ σὺν ἀληθείᾳ λαλεῖς;» Καὶ ὁ Βαλλεριανὸς ἀπεκρίνατο· «Ὡς ἐν ὄνειρῳ μὲν μέχρι τοῦ παρόντος ἐξήσαμεν, ἀδελφέ φίλιτατε, θεοῖς ψευδωνύμοις ἐν ἀπάτῃ πολυπλανοῦς εἰδωλομανίας λατρεύσαντες. (fol 374^v) Νυνὶ δέ, Θεοῦ χάριτι τὴν ἀληθῆ θεογνωσίαν ἐπεγνωκότες, τὴν ἀληθινὴν ζωὴν ζῆν ἠρετισάμεθα». Καὶ ὁ Τιβούρτιος· «Πόθεν ἔγνωσ ταῦτα καὶ τίς ὁ διδάξας;» καὶ ὁ Βαλλεριανός· «Ἄγγελος Θεοῦ ἐστὶν ὁ τούτων διδάσκαλος, οὗ καὶ αὐτὸς θεατῆς γενέσθαι δυνήση, ἐὰν ἐκκαθαρθῆναι θελήσης διὰ λουτροῦ παλιγγενεσίας πάσης ἀκαθαρσίας τῶν εἰδωλικῶν μiasμάτων». Καὶ ὁ Τιβούρτιος· «Καὶ εἰ ὅλως, ὡς λέγεις, ἐστὶ δυνατόν θεάσασθαι κάμῃ τοῦτον, ὃν λέγεις, ἄγγελον τοῦ Θεοῦ, τίς ἢ βραδυτῆς τῆς ἐμῆς καθάρσεως;»

7. Καὶ ὁ Βαλλεριανός· «Βραδυτήτος μὲν πρόφασις οὐδεμία πρὸς σωτηρίαν. Τοῦτο δὲ μόνον συνθέσθαι θέλω σε τὰ νῦν, ὥστε πᾶσαν μὲν βλάβην εἰδωλικὴν ἀπαρνήσασθαι, Θεὸν δὲ μόνον ἕνα γινώσκειν τὸν ἐν τοῖς οὐρανοῖς κατοικοῦντα, πάντων ποιημάτων ὄντα δημιουργόν». Καὶ ὁ Τιβούρτιος ἄγνοιαν τῶν λαλουμένων προβαλλόμενος, ἐζήτηε σαφέστερον μαθεῖν τὰ βαθύτερα τῶν μυστηρίων καὶ ἀπόκρυφα. Πρὸς δὲ ἢ καλλιπάρθενος Κικιλία μακρὸν διδασκαλίας ἀπέτεινε λόγον, θεολογήσασα μὲν τὴν τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ δεσποτείαν καὶ δυναστείαν, διελέγξασα δὲ τὴν τῶν ψευδωνύμων θεῶν ἀσθένειαν καὶ ἀναισθησίαν ἐκ τῶν παρὰ ταῖς θείαις γραφαῖς κατ' αὐτῶν προφητικῶς εἰρημένων ῥημάτων. Ἐν οἷς σφόδρα θαμβηθέντα τὸν Τιβούρτιον μετὰ πολλῆς κατανύξεως καταθέμενον εἶπεῖν ὡς· «ὁ μὴ οὕτω πιστεύειν ἀνεχόμενος (fol 374^v) οὐδὲν ἀλόγου διενήνοχε τῶν κατὰ φύσιν φρενῶν ἀφηρημένος». Οὗ τῆ καταθέσει ἢ Κικιλία λίαν ἠσθεῖσα μετὰ πολλῆς περιχαρείας, κατεφύλει τὰ στέρνα αὐτοῦ λέγουσα· «Νῦν ἀληθῶς ἔγνω σε γνήσιον ἐμὸν ἀνδράδελφον ὄντα, τὸν ἐπεγνωκότα τὴν ἀληθῆ θεογνωσίαν, ἣν ἐπιγνώση τελεώτερον, εἰς ἀπελθὼν σὺν τῷ σὺ φιλάτῳ ἀδελφῷ λήψη τὸ τῆς παλιγγενεσίας λουτρόν, πάντων τῶν ψυχικῶν καὶ σαρκικῶν μολυσμάτων τυγχάνον καθάρσιον». Ὁ δὲ ἐπηρώτα πρὸς τίνα μέλλοι πορεύσεσθαι καὶ τίς ὁ τῆς τοιαύτης καθάρσεως αὐτουργός. Ὡς δὲ ἠκηκόει τὸν Οὐρβανὸν εἶναι τῆς ἀναγεννήσεως μυσταγωγόν, ὃν πάπαν οἱ χριστιανοὶ κατονομάζουσιν, ἄνδρα κατὰ πάντα τέλειον ὄντα, τετιμημένον βαθεῖα πολιᾷ καὶ συνέσει πολλῇ κεκοσμημένον, ἀγγελικῆ τε διαπρέποντα πολιᾷ καὶ λόγῳ ἀληθείας ἐντεθραμμένον, ἔτι τῷ ἀτελεῖ περὶ τὴν πίστιν ὀκλάζων λογισμῷ·

8. «Τοῦτον», ἀντέφησεν, «οἶδα καταδεδικασμένον ἤδη δεύτερον παρὰ τῶν δικαζόντων τῆς ἰδίας ἔνεκεν θρησκευίας, ἦν νῦν λεληθότως μετὰ δέους κηρύσσειν δοκιμάζει πολλοῦ· ὃς ἐὰν αὐθις τοῖς αὐτοῖς ἐπιμένων ἔτι φωραθῆ, εἴτε πρὸς αὐτὸν ἡμεῖς πορευόμενοι φανῶμεν, αὐτὸς μὲν αὐτίκα πικρῶ θανάτῳ παραπεμ(fol 375^r)φθῆσεται, ἡμεῖς δὲ τοῖς ἐκ τῶν νόμων ἔνοχοι δεινοῖς κολαστηρίοις ἐσόμεθα καὶ ἐν ὄσῳ ζητοῦμεν θεότητα λανθάνουσα εὑρεῖν ἐν οὐρανοῖς, ἐμπεσοῦμεθα θανάτου φανερᾶ καταδίκη ἐν ἀκαθέκτῳ θυμῷ τῆς ζωῆς ἀποστερούση». Πρὸς δὲ ἢ σώφρων Κικιλία ἀντέλεξεν· «Εἰ μὲν ἦν μία ζωὴ τοῦ παρόντος αἰῶνος, δικαίως ἂν ἀντειχόμεθα τῶν ἐν χερσὶ καὶ τῆν τούτων ἀπώλειαν ζημίαν ἐλογιζόμεθα. Ἐπειδὴ δὲ πεπείσμεθα κρεῖττονα ταύτης ζωῆς εἶναι καὶ μονιμωτέραν, ἥτις οὐδέποτε τέλος λαβεῖν δυνήσεται, διὰ τί ταύτης τῆς προσκαίρου τὴν ἀποτυχίαν ὡς δυστυχίαν ἠγοῦμεθα, δι' ἧς δυνατὸν εὐκαίρως ταύτην ὑπεριδόντας τῆς ὑψηλοτέρας τυχεῖν καὶ ἀμείνονος;» Ὁ δὲ Τιβούρτιος ξενακουστῆ^a ἐνόμιζεν ἐνωτιζόμενος ταῦτα μυστηρίων μεγάλων τοιούτων ὅλως ὑπάρχων ἀμύητος. Ὡπερ ἢ καλλιπάρθενος Κικιλία διὰ τῆς μελιρρύτου διδασκαλίας αὐτῆς διεσάφησεν ἐπὶ λεπτῷ πάντα πλατύτερον διαγγείλασα· ἐν οἷς ὑπέδειξεν ἐν λόγῳ ἀληθείας τὸ εὐμάραντον τῆς προσκαίρου ζωῆς καὶ τὸ ἀκήρατον τῆς μελλούσης, τὸ πολυώδυνον τῆς ἐν τῷ παρόντι βιοτῆς καὶ τὸ ἀνώδυνον τῆς ἐν τῷ μέλλοντι διαγωγῆς, τὸ τῆς ἀνθρωπίνης θνητότητος (fol 375^v) ὀλιγοχρόνιον καὶ τὸ τῆς ἀναστάσεως διαιωνίζον καὶ ἀθάνατον, τὴν τῶν πονηρῶν ἀνθρώπων αὐτοκατάκριτον καταδίκην καὶ ἀπέραντον καὶ τὴν τῶν ἀγαθῶν ἀνδρῶν διαμένουσαν εἰς αἰῶνας ἀτελευτήτους ἀιδιότητα.

^a ξενακουστῆⁱⁿ *hapax pace* Halkin, *sed vocabulum exstat in Menaeis in canonem Ananiae Apostoli*

9. Πρὸς τούτοις, καὶ τὰ περὶ τῆς τρισυποστάτου θεότητος καὶ μοναρχίας σοφῶς ἄγαν θεολογήσασα καὶ παραδείγμασι καταλλήλοις, ὡς ἐφικτόν, διατρανώσασα, τὸν διστάζοντα τούτου ταῖς ἀμφιβόλοις διανοίας λογισμὸν ταῖς ἀναντιρρήτοις ἀποδείξεσιν ἀκριβῶς ἐβεβαίωσε καὶ τῇ τῆς ἀληθοῦς θεογνωσίας ὁμολογία συνθέσθαι παρεσκεύασεν ἀνομολογήσαντα τρανῶς τὸ μέγα τῆς σωτηρίας μυστήριον, ὅπερ οὐκ ἐξ ἀνθρωπίνης διδαχθῆναι διδασκαλίας ἔλεγε λογίζεσθαι, ἀλλ'ὡς ἐξ ἀγγελικῆς εὐαγγελισθῆναι μυσταγωγίας. Σὺν τούτοις καὶ τὰ περὶ τῆς θεανθρώπου τοῦ λόγου θαυμαστῆς οἰκονομίας εὐσεβοφρόνως φιλοσοφήσασα, τὰ τε καθ'ἕκαστον τῶν παραδόξων αὐτοῦ θαυμάτων τῷ λόγῳ τρανῶς διασαφήσασα καὶ τὰ περὶ τοῦ τιμίου πάθους τοῦ ἀπαθοῦς καὶ τοῦ διὰ σταυροῦ θανάτου ὑπὲρ τῆς τοῦ κόσμου σωτηρίας γεγενημένου ὑποθεμένη. Ἐτι δὲ καὶ τὴν μετὰ ταφὴν τριήμερον ἔγερσιν καὶ τὴν εἰς οὐρανοὺς αὐτῆς ἀνάληψιν καὶ τὴν ἐκεῖθεν τοῦ (fol 376') θείου πνεύματος ἐπιφοίτησιν ἀποστολικοῖς δόγμασιν εἰλικρινῶς ὑπαγορεύσασα τελεώτερον, συγκαταθέσθαι τῇ ἀληθινῇ λατρείᾳ τὸν Τιβούρτιον ἔπεισε, καὶ τῷ Χριστῷ συντάξασθαι παρεσκεύασεν. Ὅς αὐτίκα πολλῇ τῇ παρακλήσει τῇ πρὸς τὸν ἴδιον ἀδελφὸν σὺν δάκρυσιν χρησάμενος, πρὸς τὸν θεόληπτον Θεοῦ θεράποντα Οὐρβανὸν πορευθῆναι κατέσπευσεν. Ὅν ὁ θεϊότατος ἄνθρωπος ἐκεῖνος κατιδὼν καὶ πάντα τὰ κατ'αὐτὸν παρηκολουθηκότα καταμαθὼν, εὐχαριστηρίους μὲν φωνὰς ἀνέπεμψε τῷ σωτῆρι Χριστῷ ὑπὲρ τῆς αὐτοῦ προμηθείας· ἐκεῖνον δὲ κατηγήσας ἰκανῶς καὶ νουθετήσας καὶ σαφέστερον διδάξας τὰ σωτηριώδη διδάγματα, τέκνον φωτὸς^a διὰ λουτροῦ παλιγγενεσίας τῆς πνευματικῆς ἀναγεννήσεως ἀνέδειξεν, ἡξιωμένον χάριτος πολλῆς καὶ θεωριῶν παραδόξων, ὥστε καὶ θείων ἀγγέλων ὀπτασίας κατοπτεῦειν καὶ μεγάλων χαρισμάτων καὶ δωρεῶν ἀκηράτων ἀπολαύειν. Ὡν ἐξηγεῖσθαι κατὰ μέρος τὸ μέγεθος ἀδυνατοῦντες διὰ τε τὸ πλῆθος καὶ τὴν ὑπὲρ λόγον γινομένην ἐνέργειαν τῆς παραδοξοποιῦ τῶν ἐκ Θεοῦ θαυμάτων χορηγίας ἐπὶ τοὺς ἀθλητικούς ἀγῶνας αὐτοῦ τε καὶ τῶν συναθλησάντων αὐτῷ τὸν λόγον τρέψομεν.

^a Ἐφεσ. 5.8

10. Ἦν ἐν τοῖς τότε καιροῖς, οἷς ἡ τῶν εἰδωλομανῶν λατρεία διὰ τῶν ἀσεβῶς
βεβασυλευκότων ἐπεκράτει, (fol 376^v) Ἀλμάκιος τις τοῦνομα τὴν ἐπαρχότητα τῆς
Ῥώμης διέπων τυραννικῶς, ὃς εἰς τοσαύτην αὐστηρίαν καὶ ἀπέχθειαν κατὰ χριστιανῶν
ἐξεβακχεύθη, ὥστε μὴ μόνον τὸ μέχρι πικρῶν στρεβλωτηρίων καὶ κολαστηρίων
ἀνυποίστων ἐκ πολυτρόπων μηχανημάτων, οἷς τὸν κατ' αὐτῶν ἐπιτήδευε θάνατον, τῆς
ἀμειλίκτου λύττης τὴν μανίαν ἐκλύειν, ἀλλὰ μηδὲ μετὰ τὴν τελευτὴν τὴν τῆς
θηριώδους ἀπανθρωπίας ὠμότητα ἀποτίθεσθαι. Προσέταττε γὰρ ἄταφα προκεῖσθαι
κυσι καὶ πετεινοῖς καὶ θηρίοις τὰ μαρτυρικὰ κατάβρωμα σώματα. Ἄπερ οἱ Χριστοῦ
νεόλεκτοι στρατιῶται Βαλλεριανὸς καὶ Τιβούρτιος ἐπιμελῶς ἀνερευνῶντες,
σεβασμίως συνέστελλον καὶ τῇ προσηκούσῃ ὀσίᾳ σινδόσι καὶ ἀρώμασι κηδεύοντες
παρεδίδουν, ἐν ἐλεημοσύναις καὶ προσευχαῖς διηνεκέσι σχολάζοντες καὶ πάσαις ταῖς
λοιπαῖς ἐντολαῖς τοῦ Θεοῦ κατορθούμενοι. Ἐν τούτοις τοίνυν θεαρέστως
ἀνα<σ>τρεφομένων¹ αὐτῶν, οἱ τῇ κακίᾳ καὶ πονηρίᾳ συζῶντες οὐκ ἐνεγκόντες ὄραν
ἐπὶ πολὺ τὰ καλὰ ἔργα διὰ τῶν ἀγαθῶν ἀνδρῶν δρώμενα, βδέλυγμα γὰρ ἀμαρτωλῶ
θεοσέβεια,^a διαβάλλουσι τούτους Ἀλμακίῳ τῷ τῆς ἀσεβείας προστάτῃ (fol. 377^v)
ἔγκλημα κατ' αὐτῶν τὴν θεοσέβειαν προβαλλόμενοι. Οὓς αὐτίκα παραστησάμενος.
αἰμυλίῳ τε λόγοις ὑπούλῳ χρησάμενος τὴν πρὸς αὐτοὺς ὧδέ πως ἐποιεῖτο
δημηγορίαν· «Ἡ μὲν τῆς εὐγενείας ὑμῖν, ᾧ οὗτοι, ἀποκληρωθεῖσα τύχη τὴν
ἐλευθεροπρέπειαν τῶν τρόπων προσμαρτυροῦσα λαμπροτάτους λίαν καὶ ἐπιδόξους
ἀπέδειξεν ὑμᾶς. Ὑμεῖς δὲ τίνι τρόπῳ παραπειθόμενοι πρὸς εὐτελεῖ δουλοπρέπειαν καὶ
ἀγενῆ δυστυχίαν ἑαυτοὺς ἀτίμως κατάγετε, ὑμᾶς αὐτοὺς ταπεινοὺς ποιεῖν σπεύδοντες
ὑψηλοὶ γεγονότες, τὸν μὲν προσόντα πλοῦτον εἰς πρόσωπά τινα διαβεβλημένα μάτην
διασκορπίζοντες, τοὺς δὲ παρανομίαις ἐαλωκότας καὶ κεκολασμένους ἐκ τῶν νόμων
ὡς κακούργους μετὰ πολλῆς ἐνταφιάζοντες τιμῆς, ἐξ ὧν ἀκόλουθόν ἐστιν ὑπόληψιν
λαβεῖν συμμύστας τῶν τοιούτων ὑμᾶς τυγχάνοντας διὰ τὴν συνωμοσίαν τῆς
συμφωνίας τῆς κεκωλυμένης ὀσίας κατατολμῶν παρανόμως ἐκείνους καταξιοῦν; Ἄλλ'
ἀνάσχεσθέ μου νῦν καλῶς συμβουλευόντος καὶ τοὺς αὐτοκράτορας, ὡς θέμις,
τιμήσαντες, τοὺς θεοὺς θυσίαις ἐξευμενίσασθε».

^a Σοφ. Σιρ. 1.24

¹ἀνατρεφομένων *cod.*

11. Πρὸς ὃν ἀπεκρίνατο Τιβούρτιος· «Εὐγενείας μὲν καὶ πλούτου λαμπρότητός τε καὶ δόξης, τῶν θᾶττον παρερχομένων, λόγος ἡμῖν οὐδεὶς· τοῦτο δὲ ἐστὶν ὅπερ (fol 377^v) περὶ πολλοῦ ποιούμενοι ἐπιποθοῦμεν, ὥστε καταξιοθῆναι κἂν ἐν τάξει δούλων καταλεγεῖναι τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων, ὧν αὐτὸς συμμύστας καὶ κοινωνοὺς ἡμᾶς σκώπτων ἀπεκάλεσας, οἵτινες ἐμφρόνως κατέπτυσαν τῶν φαινομένων μὲν εἶναι, μὴ ὄντων δέ, ἀντεποιήθησαν δὲ τῶν μὴ φαινομένων μὲν, ὄντως δὲ ὄντων». Καὶ ὁ ἑπαρχος· «Σαφήνισον ἡμῖν», ἔφη, «περὶ ὧν ἔφθης εἰπών. Τίνα μὲν τὰ φαινόμενα καὶ οὐκ ὄντα, ὅποια δὲ τὰ μὴ φαινόμενα καὶ ὄντα;» Καὶ ὁ Τιβούρτιος εἶπεν· «Πάντα τὰ ἐν τῷ παρόντι κόσμῳ τερπνὰ καὶ ἡδέα, ὅσα δι' ἠδυπαθείας καὶ προσπαθείας καὶ τῆς ἄλλης ῥαστώνης πρὸς ἀπώλειαν προσκαλοῦνται τὰς τῶν ἀφελεστέρων ψυχὰς· ταῦτα πέφυκε φαινόμενα μὲν πρὸς ὀλίγον, ἀφιπτάμενα δὲ θᾶττον καὶ ἀπολλύμενα. Ὅσα δὲ πρὸς τὴν μέλλουσαν ζωὴν ἐν ἐλπίσιν ἀπόκειται τοῖς δικαίοις μὲν ἀγαθὰ, τοῖς ἀδίκους δὲ κολαστήρια, ταῦτα τυγχάνει τὰ μὴ βλεπόμενα μὲν, ὑπάρχοντα δέ». Καὶ ὁ ἑπαρχος· «Οὐκ οἶμαί σε τὰ τοιαῦτα ῥήματα τῷ οἰκείῳ νοῖ νοεῖν ἢ λέγειν». Καὶ ὁ Τιβούρτιος ἀπεκρίνατο· «Καλῶς ὑπέλαβες περὶ τούτου· οὐ γὰρ τῷ ἑμαυτοῦ νοῖ τὰ τοιαῦτα δεδύνημαι διαγῶναι, ἀλλὰ τῇ ἐμπνεύσει τοῦ θεοῦ πνεύματος, ὅπερ ἐν τοῖς ἐμοῖς ἐγκάτοις ἐγκαινισθὲν ἔλαβον». Καὶ ὁ ἑπαρχος· «Μὴ τί γε οὔτε σὺ αὐτὸς ἐπι(fol 378^r)γινώσκεις ἅπερ λέγεις;» Καὶ ὁ Τιβούρτιος· «Οὐχ ἀπλῶς ἔγνω, ἀλλ' ἀκριβῶς διδαχθεὶς ἔμαθον καὶ πληροφορηθεὶς πεπίστευκα, ὡς πάντα τὰ παρ' ἐμοῦ ῥηθέντα διαμενοῦσι καὶ οὐδαμῶς οὐδέποτε διαπεσοῦνται». Καὶ ὁ ἑπαρχος· «Κάγῳ διατί διαγῶναι οὐ δεδύνημαι τὴν δύναμιν τῶν διὰ σοῦ λαλουμένων;» Καὶ ὁ Τιβούρτιος· «Διότι ψυχικὸς ἄνθρωπος, εἴτ' οὖν κτηνώδης, οὐ δύναται δέξασθαι τὰ τοῦ πνεύματος. Ὁ δὲ πνευματικὸς ἀνακρίνει μὲν πάντα, αὐτὸς δὲ ὑπ' οὐδενὸς ἀνακρίνεται».^a

^a 1 Κορ. 2.14-15

12. Ἐφ'οἷς μέγα γελάσας ὁ ἑπαρχος, ἀλογίας τε καταγνοῦς τοῦ λογιωτάτου ὁ ἀλογώτατος, κελεύει μὲν τοῦτον μεταστῆναι, παραστῆναι δὲ Βαλλεριανόν, ὅτινι παραστάντι ἄδὲ πως εἶπεν· «Ἐπειδὴ πρὸς τὰς ἐπερωτωμένας ἀποκρίσεις, οὐχ ὑγιοῦς φρονήματος ἔχων λογισμόν ὁ σὸς ἀδελφὸς ἐφωράθη, σὲ νῦν εικότως προσκαλούμεθα, οὐ κατὰ πολὺ συνετώτερος οἶμαι μᾶλλον αὐτὸς ὑπάρχων, συνετωτέρας πάντως ἀποδοῦναι δυνήσῃ καὶ τὰς ἀποκρίσεις». Πρὸς ὃν ὁ Βαλλεριανὸς ἀπεκρίνατο· «Ἡ σὴ ἀκοὴ προκατειλημμένη δαιμόνων ἀπάταις πολλὴν ὑπέστη πλάνην καὶ διὰ τοῦτο τὸν σκοπὸν τῶν ἡμετέρων λογίων οὐ δύνῃ κατανοῆσαι ἢ παραδέξασθαι». Πρὸς ὃν ὁ ἑπαρχος εἶπεν· «Οὐδεὶς οὕτως, ὡς ὑμεῖς πλανᾶσθε, πλανᾶται, (fol 378^v) οἵτινες ἀλογίστως καταλιπόντες τοὺς ἀναγκαίους ρυθμοὺς καὶ χρησμοὺς τοῖς κακοῖς ἀκουλουθεῖν μᾶλλον εἴλεσθε, ἀποτρέποντες μὲν τὰ χαρίεντα καὶ εὐφρόσυνα, τὰ πρὸς ἀπόλαυσιν ἡδονῆς καὶ ζωῆς ἀφορμὴν ἀνθρώπων γένει πρὸς θεῶν δεδωρημένα, προσιέμενοι δὲ τὰ κακοῦντα καὶ τήκοντα πάντα, τὰ τὴν σωτηριώδη διακρουόμενα εὐετηρίαν».

13. Καὶ ὁ Βαλλεριανὸς πρὸς ταῦτα παραβολικῶ χρησάμενος παραδείγματι ἀπεκρίνατο· «Εἶδον ἐγὼ ποτε κατὰ τινὰ καιρὸν χειμέριον παίζοντάς τινὰς καὶ γελῶντας, κώμοις καὶ μέθαις ἐντεθραμμένους πάσῃ τε ῥαστώνῃ καὶ τρυφῇ κατεφθαρμένους, διὰ τινῶν τόπων πεδινῶν διερχομένους, ἐν οἷς ἐώρων γεωργοὺς καὶ φυτοκόμους φιλοπόνως ἐργαζομένους καὶ μετὰ πάσης ἐπιμελείας ἐν κόπῳ καὶ πόνῳ καὶ καμάτῳ πολλῶ ταλαιπωρουμένους καὶ πάντα τὰ προσήκοντα τῇ γεωργίᾳ ἐπιμελῶς ἐκτελοῦντας· οὗς ἐκεῖνοι κατωνείδιζον ἐλεεινοὺς καὶ ταλαιπώρους ἀποκαλοῦντες, ὡς τὴν ἐπίπονον καὶ βαρεῖαν ἐργασίαν ἀναδεδεγμένους. Οἷς ἅμα καὶ συμβουλήν προσήγον ἀποστῆναι μὲν τῆς πολυμόχθου ταύτης ταλαιπωρίας, προτιμῆσαι δὲ βίον ἄμοχθον καὶ ἀταλαίπωρον, σπατάλη τε καὶ ῥαστώνῃ κατὰ μίμησιν ἐκείνων (fol 379^f) τὴν ἰδίαν ἐκδοῦναι ζῶην καὶ δίαιταν. Καὶ ταῦτα λέγοντες ἐξελύοντο γέλῳτι ἀτάκτῳ μυκτηρίζοντες οἱ ἄφρονες τὴν τῶν ἐμφρόνων μετ' ἐπιστήμης προσήκουσαν ἐπιμέλειαν. Ἐπειδὴ δὲ ἔδει πάντως τὰς χειμερίους ἡμέρας ἐκεῖνας γαλήνιον ἔαρ διαδέξασθαι καὶ ὁ καιρὸς ἦκεν, ἐν ᾧ τῶν πολυανθῶν λειμώνων ἢ τερπνότης ποικιλλομένη τὴν εὐωδίαν ἠδεῖαν ἀπέπνεε τὰ τε λήϊα λευκαινόμενα ταῖς χώραις πρὸς θερισμὸν εὐτρεπῆ κατηρτίζοντο, ἀμπελῶνες τε τῷ καρπῷ περκάζοντι βρίθοντες πρὸς τρυγητὸν τοὺς γεωργοὺς προετρέποντο καὶ τῶν λοιπῶν πολυειδῶν δένδρων ἐγκάρπων, οἱ κλάδοι μελίρρυτον καρπὸν καὶ ὠραῖον τοῖς φυτοκόμοις προὔβαλλοντο, τότε δὴ τότε τῶν νομιζομένων ἐκείνων ἀφρόνων ἐπὶ τούτοις πᾶσιν εὐφραινομένων καὶ τοὺς καρποὺς τῶν οἰκείων κόπων¹ μετὰ χαρᾶς ἐσθιόντων καὶ συλλεγόντων ἐν ἀγαλλιάσει τὰ δράγματα αὐτῶν, οἱ σοφοὶ καὶ φρόνιμοι παρ' ἑαυτοῖς εἶναι δοκοῦντες καὶ τὴν ἀργίαν τῆς ἐργασίας προτιμήσαντες, τὴν οἰκείαν ἀβελτηρίαν ἀποκλαιόμενοι πρὸς ἀλλήλους ἔλεγον·

¹ τοὺς πόνους τῶν οἰκείων καρπῶν *cod.*

14. «ὦ τῆς ἀβουλίας! ὦ τῆς ἀπροσεξίας, ἦν ἀθλίως ὑπέστημεν! Οὗτοι γὰρ οἱ πρὸς ὀλίγον καιρὸν κοπιᾶσαντες νῦν (fol 379^v) εὐφραίνονται, τῶν οἰκείων κόπων καὶ καρπῶν εὐκαιρῶς μεταλαμβάνοντες, οὓς ἡμεῖς ἀφρόνως ἐν γέλῳ τιθέμενοι καὶ μυκτηρίζοντες τὴν ζωὴν αὐτῶν ὡς ταλαίπωρον μάτην ἐταλανίζομεν, οἵτινες νῦν ἀποδείκνυνται ἐπ' αὐτῶν τῶν πραγμάτων, ἐπιστήμονες καὶ συνετοί. Ἡμεῖς δὲ μωροὶ καὶ παράφρονες ἠλέγχθημεν, ἀμελῶς τὰς ἡμέρας τῆς ἑαυτῶν ζωῆς δαπανήσαντες, μήτε ἑαυτοὺς πρὸς ἐργασίαν διεγείρει θελήσαντες, μήτε τοῖς ἐργαζομένοις χεῖρα δοῦναι βοηθείας βουληθέντες». Πρὸς ταῦτα ὁ ἔπαρχος ἀπεκρίνατο· «Συνετῶς μὲν σὲ θεωρῶ διὰ τῶν εἰρημένων ῥημάτων φθειγόμενον· οὐ μὴν δὲ πρὸς τὴν ἐμὴν πεῦσιν φαίνη μοι κατάλληλον δοῦναι τὴν ἀπόκρισιν». Καὶ ὁ Βαλλεριανός· «Ἄφρονας ἡμᾶς καὶ ἀσυνέτους εἴρηκας εἶναι ἐν τῷ τὰ ὑπάρχοντα ἡμῶν δεομένοις διαδιδόναι ὄρφανοῖς καὶ χήραις ἐπικουρεῖν, πᾶσι τε τοῖς ἐνδεέσι τὰ πρὸς τὴν χρείαν χορηγεῖν, ἀτμῆλῃτα σώματα νεκρῶν ἐνταφιάζειν καὶ τὰς τῶν μαρτυρικῶν λειψάνων μετὰ πάσης ἐπιμελείας καὶ τιμῆς ποιεῖν καταθέσεις. Ἐν οἷς καὶ παραπαίοντας ἔκρινας ἡμᾶς, ὡς μὴ μετὰ τῶν εὐφραينوμένων συνεφραينوμένους, μήτε μὴν μετὰ τῶν ἀδιαφόρως βιούντων συναδιαφορεῖν (fol 380^r) ἀνεχομένους, μήτε ῥήμασι καὶ πράγμασι ἀνελευθέρους τὴν προσοῦσαν ἡμῖν εὐγένειαν ἐνυβρίζειν βεβουλημένους. Ἄλλ' ἐλεύσεται καιρὸς, ὅτ' ἂν τοὺς καρποὺς ταύτης ἡμῶν τῆς προσκαιροῦ θλίψεως μυριοπλασίους χαρμονικῶς κομισώμεθα, ὅπότε ἂν ἡμῶν εὐφραينوμένων, θρηνήσωσιν ἐκεῖνοι οἱ ταῖς ματαίαις χαρμοσύναις ἐξαπατώμενοι νῦν. Ὁ γὰρ παρῶν καιρὸς ἐργασίας ἐστὶ καιρὸς καὶ σπορᾶς, ὁ δὲ μέλλον ἀνταποδόσεως καὶ ἀπολαύσεως. Οἱ γοῦν ἐν ταύτῃ τῇ ζωῇ σπείραντες ἐν δάκρυσι, καθὼς ᾄδει Δαβὶδ ὁ παρ' ἡμῖν μελωδὸς θεοκίνητος, ἐν τῇ μελλούσῃ καὶ μακαρίᾳ ζωῇ θεριοῦσιν αἰωνίαν χαρὰν καὶ ἀγαλλίασιν^α».

^α Ψαλμ. 125.5

15 Ὁ ἑπαρχος εἶπεν· «Οὐκ οὖν καὶ ἡμεῖς καὶ οἱ βασιλεῖς κατὰ τὸν σὸν τοῦ λόγου σκοπὸν αἰώνιον θρῆνον ἔξομεν, ὑμεῖς δὲ μόνοι καὶ οἱ μεθ' ὑμᾶς αἰωνίαν μέλλετε λαμβάνειν χαρμονὴν καὶ ἀγαλλίασιν;» Καὶ ὁ Βαλλερμανός· «Τίνες γάρ ἐστε ὑμεῖς καὶ τίνες οἱ βασιλεῖς ὑμῶν, οἱ δοκεῖτε πλανώμενοι τὸ ἀνεύθυνον ἔξειν, ἐφ' οἷς ἐπράξατε; Μὴ οὖν μάρτην ἀμερίμως διακείμενος σεαυτὸν φρεναπατᾶν νόμιζε, ἀλλ' εὔ ἴσθι τοῦτο τὸ περὶ ὑμῶν γεγραμμένον ἐναργῶς γιγνόμενον, ὅτι ὑμεῖς ὡς ἄνθρωποι ἀποθνήσκετε καὶ ὡς εἰς τῶν ἀρχόντων πίπτετε^α. Πληρουμένου γὰρ τοῦ καιροῦ τῆς ζωῆς ὑμῶν, τοσαύτην ἀπαχθήσεσθε Θεῷ ἀποδοῦναι ἀπολογία, (fol 380^v) ὁπόσῃν ὑμῖν παρεχώρησε παρασχεθῆναι τῆς ἐξουσίας μεγαλειότητα». Πρὸς ταῦτα μηκέτι δυνάμενος ἀποκρίνασθαι ὁ ἑπαρχος λέγει· «Τί δὴ περιστροφαῖς ποικίλων λόγων χρονοτριβοῦντες περὶ τὰ καίρια καὶ ἀναγκαῖα βραδύνομεν; Δύο γὰρ προτάσεων ὑμῖν ἐν τῷ παρόντι προτεινομένων, ἀνάγκη πᾶσα τὸ ἐν αἰρετίσασθαι· ἢ γὰρ χρεῶν ὑμῖν λιβανωτῶν προσενεγκεῖν τοῖς θεοῖς εἰς θυσίαν καὶ πορευθῆναι πρὸς τὰ ἴδια πάσης βλάβης ἐκτός, ἢ τοῦτο ποιεῖν ἀπαναινομένοις διὰ πολυτρόπων κολαστηρίων πικρὸν τὸ τέλος τῆς ζωῆς ἀπενέγκασθαι». Πρὸς ὃν ἀπεκρίναντο οἱ μάρτυρες· «Ἡμῖν ἔθος ἐστὶν οὐχὶ θεοῖς, ἀλλὰ Θεῷ καθ' ἑκάστην ἡμέραν καὶ ὥραν θυσίας καθαρὰς ἀποδιδόναι». Ὁ ἑπαρχος εἶπεν· «Τίς ἐστὶν ὁ Θεὸς ἐκεῖνος. ὅτι ὑμεῖς λέγετε τὰς ὑμετέρας θυσίας ἀποδιδόναι;» Οἱ μάρτυρες ἀπεκρίναντο· «Ἐνὸς ὄντος καὶ μόνοι Θεοῦ ἀληθινοῦ, πῶς αὐτὸς ἡμᾶς ἐπερωτᾷ τίνι καὶ ποίῳ Θεῷ θυσίαν προσφέρομεν;» Ὁ ἑπαρχος εἶπεν· «Αὐτόν, ὃν λέγετε μόνον ὄντα Θεόν, ὀνομαστὶ ζητῶ μαθεῖν τίς ἐστὶ.» Βαλλερμανός εἶπεν· «Θεοῦ ὄνομα ζητῶν οὐδαμῶς εὐρεῖν δυνήσῃ, ὥσπερ οὐδὲ πτεροῖς πρὸς τὸ πετασθῆναι χρήσασθαι».

^α Ψαλμ. 81.7

16. Ὁ ἔπαρχος εἶπεν· «Οὐδ' ἡ τοῦ περιδόξου Διὸς προσηγορία ὄνομά ἐστι Θεοῦ;» Καὶ ὁ Βαλλεριανὸς ἔφη· «Ὅν ὡς φθορέα καὶ φονέα, μοιχόν τε, καὶ βέβηλον οἱ καθ' ὑμᾶς σοφοὶ πάντες ἀπο(fol 381^ϛ)γράφονται καὶ αὐτὴ ἡ πείρα καὶ τῶν πραγμάτων ἡ ἀλήθεια προσμαρτυρεῖ. πῶς αὐτὸς Θεὸν ὀνομάζειν ἀναιδευόμενος οὐκ αἰσχύνῃ; Θεὸς γὰρ ἐκεῖνος ἂν μόνος κυρίως κληθεῖη καὶ ἀληθῶς, ὁ πάσης ἀμαρτίας ὑπέρτερος καὶ πάσης δυνάμεως ἔμπλεως». Ὁ ἔπαρχος εἶπεν· «Οὐκ οὖν ὁ κόσμος ἅπας πλανᾶται καὶ σὺ σὺν τῷ σῷ ἀδελφῷ μόνοι Θεὸν ἀληθῆ ἔγνωτες;» Βαλλεριανὸς εἶπεν· «Ἀναρίθμητον πλῆθος τοῦ χριστιανισμοῦ τὴν ἔνθεον θρησκείαν ἐδέξατο καὶ μᾶλλον ὑμεῖς ὀλιγοστοὶ ἐστε πάνυ τοῖς εἰδώλοις καὶ δαιμονίοις λατρεύοντες, οἵτινες καθάπερ ἀπὸ ναυαγίου ἀπόβλητοι σχίδακες ὑπελείφθητε, εἰς οὐδὲν ἕτερον προχωροῦντες, πλὴν ἵνα πυρὸς ὑπέκκαυμα γένησθε.» Ἐπὶ τούτοις τοῖς ῥήμασιν τὸ τῆς ὀργῆς ἀνδράποδον λίαν ὀργισθεὶς, προσέταξε ῥοπάλοις τὸν μάρτυρα τύπτεσθαι. Ἐκεῖνος δὲ σφοδρῶς ῥαβδιζόμενος μετὰ περιχαρείας, ἤρξατο λέγειν· «Ἴδου καιρὸς, ὃν πάνυ διψῶν, ἐπεθύμουν! Ἴδου νῦν ἡμέρα, ἣν ἰδεῖν πάλαι ἐπεπόθουν! Ἴδου σωτηρίας ὥρα πάσης ἐορτῆς ἐμοὶ χαριεστέρα!». Τυπτομένου δὲ τοῦ γενναίου μάρτυρος, ὁ κῆρυξ κράζων ἐβόα· «Θεοὺς καὶ θεὰς μηδόλως θέλε βλασφημεῖν». Ἐκεῖνος δὲ μεγαλοφωνέστερον πρὸς τὸν περιεστηκότα λαὸν ἔλεγεν· «Ἄνδρες πολῖται Ῥωμαίων, ὁρᾶτε μὴ τις ὑμᾶς ἐκ τῆς ἀληθοῦς ὁμολογίας Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ καὶ σωτῆρος τοῦ κόσμου (fol 381^ϛ) μετακινήσῃ, ἀλλὰ στῆτε ἀνδρείως καὶ πάντας θεοὺς λιθίνους καὶ ξυλίνους, χρυσοῦς τε καὶ ἀργυροῦς καὶ χαλκοῦς, οὓς ὁ ἔπαρχος πλανώμενος σέβεται, εἰς πῦρ βαλόντες χωνεύσατε. Αἰωνίου γὰρ πυρὸς ἀνάλωτον παρανάλωμα γενήσονται πάντες οἱ θρησκεύοντες αὐτοῖς». Τότε καθυποβληθεὶς ὁ ἔπαρχος παρὰ τοῦ συγκαθέδρου αὐτοῦ τοῦνομα Ταρκυνίου τὴν ταχίστην θανατηφόρον ψῆφον ἐξενεγκεῖν κατ' αὐτῶν, ὡς αἰτίων δημοσίας στάσεως δῆθεν γεγενημένων, ὡς ἂν καὶ τῶν ὑπολελειμμένων αὐτοῖς χρημάτων ἐγκρατῆς γένηται πρὸ τοῦ διανεμηθῆναι πάντα ταῦτα τοῖς ἐνδέεσι, δίδωσι τοιαύτην κατὰ τῶν ἁγίων ἀπόφασιν· Μαξίμω τοίνυν κεντυρίωνι τὴν ἀπαγωγὴν ἐπιτρέψας, ὥστε κατέναντι τῆς τοῦ Διὸς εἰδωλικῆς εἰκόνας ἀπενεγκεῖν αὐτούς, ἐν ἧ μὴ βουλομένοις θυσίαν προσενεγκεῖν κεφαλικὴν τιμωρίαν ἀμφοτέροις ἐπενεγκεῖν».

17. Καὶ δὴ παραλαβὼν τοὺς ἁγίους ὁ ῥηθεὶς Μάξιμος μετὰ τῶν ὑπ' αὐτὸν δημίων καὶ πρὸς τὸν ὠρισμένον τόπον ἀπάγων, συμπαθεία τινὶ περιπαθῶς τὰ σπλάγχνα κινηθεὶς, ὡς μέλλοντας ἀπόλλυσθαι κατοικτιζέτο δῆθεν θρηνῶν τὸ τῆς προσούσης αὐτοῖς νεότητος ἄνθος, τὸ περιφανὲς τῆς εὐγενείας, τὸ τοῦ πλούτου πολυόλβον καὶ τὸ τοῦ βίου ὑπέρλαμπρον, καταπληττόμενος ἅμα καὶ τὴν αὐτῶν πρὸς θάνατον ὁρμῆν (fol 382^r) καὶ τῆς ἀντιμισθίας μαθεῖν τὴν εὐκλειαν περὶ πολλοῦ ποιούμενος. Παρ' οὗ συνθήκας πίστεως ἀμετατρέπτου λαβόντες οἱ μάρτυρες, τὸ τῆς θείας οἰκονομίας μυστήριον ἅπαν αὐτῷ κεφαλαιωδῶς ἐκθέμενοι διεσάφησαν, ὑποθέμενοι τῶν δύο ζωῶν τὸ συμπέρασμα καὶ τὸ διάφορον ὅσον τῆς μελλούσης πρὸς τὴν παροῦσαν, πρὸς τούτοις τε τὴν τῆς ἀποκειμένης ἐλπίδος βεβαίωσιν καὶ τῆς αἰωνιζούσης μακαριότητος τὴν ἐπίτευξιν. Ἐπειδὴ δὲ πρὸς τὸν οἶκον ἀφίκοντο τοῦ Μαξίμου οἱ μάρτυρες, οὐκ αὐτὸν μόνον τὸν Μάξιμον, ἀλλὰ καὶ πάντα τοὺς ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ καὶ τοὺς δημίους αὐτοῦς κατηγήσαντες παρεσκεύασαν πιστεῦσαι προθύμως ἐπὶ τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν· ὅπερ γνοῦσα Κικιλία, ἡ τρισολβία παρθένος, παραγίνεται μετὰ τῶν ἱερέων νυκτὸς πρὸς αὐτούς, ἐν ἧ καὶ πάντες παραχρῆμα κατηγηθέντες ἐβαπτίσθησαν εἰς τὸ τῆς ὑπερθέου τριάδος παντοδύναμον ὄνομα. Καὶ δὴ γενομένης εὐφροσύνης μεγάλης ἐπὶ τῇ τούτων σωτηρίῳ ἀναγεννήσει, ἡ καλλικέλαδος Κικιλία τοὺς προτρεπτικοὺς καὶ παραινετικοὺς ἐρητόρευε λόγους, ἐπαλείφουσα τὸν νεοφώτιστον καὶ νεόλεκτον Κυρίου στρατὸν καὶ προθυμοποιοῦσα πρὸς τὸν προκειμένον δρόμον καὶ σκοπὸν τοῦ βραβείου τῆς ἐπουρανίου κλήσεως.^a Ἀπαγόμενοι τοίνυν οἱ μάρτυρες, ἐπορεύοντο σὺν πολλῇ προθυμίᾳ ἐπὶ τὸν τόπον τῆς (fol 382^v) τελειώσεως τὸν οὕτω καλούμενον Πάγον, τέσσαρα σημεῖα τῆς μεγαλουπόλεως Ῥώμης ἀπέχοντα, ἔνθα παρὰ τὴν τοῦ ναοῦ τῶν εἰδώλων πύλην ἡ πάροδος ἦν παράνομόν τε πρόσταγμα δημοσίᾳ τεθέσπιστο, ὡς ἵνα τις ἄνθρωπος δι' ἐκείνης διερχόμενος, εἰ μὴ λιβανωτὸν τῷ τοῦ Διὸς εἰδώλῳ προσάγοι, τιμωρίαις θανατηφόροις ἔκδοτος γένοιτο.

^a Halkin, F. *Subsidia Hagiographica*, σελ. 105

18. Εἶχον οὖν συνεπομένους οἱ ἅγιοι τοὺς ἀπάγοντας αὐτοὺς στρατιώτας, ἀντὶ δημίων δεσμίους διὰ Χριστὸν γεγενημένους. Μεθ' ὧν ἐπὶ τοῦ τόπου φθάσαντες καὶ τὰς ἐξ ἔθους τῷ Θεῷ καθαρὰς θυσίας διὰ προσευχῆς μετ' εὐχαριστίας ἀποδεδωκότες πολλῆς, κλίναντες τοὺς αὐχένας τὴν διὰ ξίφους ἐδέξαντο τελείωσιν, δι' ἧς τὸ πρόσκαιρον καὶ φθαρτὸν ἀπολιπόντες σκῆνος, τῶν ἀκηράτων γερῶν τῆς ἀφθαρσίας ἐπέτυχον. Ὡν τὰς μακαρίας ψυχὰς καθάπερ παρθένους ἀπὸ θαλάμου λαμπροφορούσας ἑωρακέναι κατηξίωται ὁ μακαριώτατος Μάξιμος κατ' αὐτὴν τὴν ὥραν τῆς αὐτῶν τελειώσεως, ἀγκάλαις ἀγγέλων ἐγκολπίους ἀναλαμβανομένους πρὸς οὐρανοὺς ροίζῳ ταχυτήτος πολλῆς τῆς προσούσης αὐτοῖς δίκην πτερύγων ἐπάρσεως. Ἄπερ μετὰ δακρύων καὶ ὄρκων φρικτῶν πληροφοροῦντος τοῦ Μαξίμου πάντα τὸν ἐπὶ τῇ θεᾷ τότε συνελλυθότα λαόν, πλῆθος οὐκ ἐλάχιστον τῷ Χριστῷ πεπιστευκὸς παραυτίκα προ(fol 383')σέδραμεν. Οἵτινες τὴν πολυπλανῆ λατρείαν λιπόντες τὴν ἀληθῆ Θεοῦ θρησκείαν ἠλλάξαντο, καὶ τῷ τῆς εὐσεβείας προασπιστῇ πάπᾳ Οὐρβανῷ ἐκόντες ἑαυτοὺς ἐπιδεδώκασιν, τὸ σωτήριον λουτρὸν δι' αὐτοῦ τῆς ἀναγεννήσεως λαβεῖν ἐξαιτούμενοι. Τῆς δὲ τοιαύτης φήμης εἰς τὰς τοῦ ὑπάρχου φθασάσης ἀκοάς, καὶ μάλιστα περὶ τοῦ τῶν δημίων ἐξάρχου Μαξίμου τὴν πλάνην λιπόντος καὶ τῷ Χριστῷ πανοικεσία προσελθόντος, προσέταξε μολυβδίναις σφύραις ἀφειδῶς αὐτὸν τυπτόμενον βιαίως τῆς ζωῆς στερηθῆναι.

19. Καὶ τούτου τοῦ πονηροῦ προστάγματος εἰς ἔργον γεγενημένου, ἡ φιλόχριστος καὶ φιλόμαρτυς Κικιλία λαβοῦσα τὸ μαρτυρικὸν σαρκίον τοῦ καρτερόφρονος Μαξίμου, ἐν τιμῇ μιᾷ κατέθετο λάρνακι μετὰ τῶν προτελειωθέντων μαρτύρων, Βαλλεριανοῦ καὶ Τιβουρτίου, ἐν ἧ δια χειρὸς λοθοξόου φοίνικα γλυφῆναι προσέταξε πρὸς ἔνδειξιν τῆς δίκην φοίνικος ἐξανθησάσης πίστεως αὐτοῦ, ὅστις τὴν τῆς ἀναστάσεως πίστωσιν ἐν παραδείγματι φοίνικος ἀνθοῦντος τρόπῳ παραπλησίῳ ἐδέξατο. Μετὰ δὲ ταύτην κατὰ τοῦ μάρτυρος Μαξίμου τὴν παράνομον πρᾶξιν, ἐπιπλέον ἐμμανῆς γενόμενος ὁ ἀνοσιώτατος ἔπαρχος. κατὰ τῆς σεβασμίας Κικιλίας ὀπλίζεται· καὶ ταύτην παραστησάμενος ἐπὶ τοῦ βήματος, τὰς (fol 383^v) τῶν ὑπαρχόντων περιουσίας ἀπῆτει τῶν μακαρίων μαρτύρων Βαλλεριανοῦ καὶ Τιβουρτίου, προφάσεως εὐκαίρου τῷ δοκεῖν δραξάμενος διὰ τὸ σύζυγον αὐτὴν Βαλλεριανοῦ ὀνομασθῆναι. Ὡς δὲ διεγνώκει μαθὼν πάντα τὰ τῆς ἐκείνων ὑπάρξεως ὑπολειμμένα τοῖς πένησιν παρ' αὐτῆς διανεμηθέντα, καὶ ἀπεγνώκει τοῦ κέρδους τῆς ἀρπαγῆς, ἐφ' ἑτέραν τρέπεται δολιότητος κακουργίαν. Καὶ γὰρ προστάττει τοῖς ὑπηρεταῖς καταναγκάσαι ταύτην λιβανωτὸν εἰς θυσίαν τῷ τοῦ Διὸς βωμῷ προσενεγκεῖν. Ἦτις ἀπεκρίνατο τοῖς ἐπὶ τούτῳ καὶ κατεπείγουσι μετὰ παρρησίας πολλῆς, οὕτως εἰποῦσα· «Ὑμεῖς, ὦ ἄνδρες, ὑπηρεταῖς τυγχάνοντες τοῦ ἄρχοντος ὑμῶν, σπεύδετε πάντα τὰ πρὸς θεραπείαν ἐκείνου ἐπιτελεῖν. Ἐμοὶ δὲ μᾶλλον ἐπίδοξόν ἐστι καὶ πάνυ περιπόθητον πάντα τὰ προσπίπτοντα δεινὰ ὑπενεγκεῖν ὑπὲρ τῆς ἀγάπης καὶ πίστεως τοῦ δεσπότου μου καὶ νυμφίου Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ. Οὐδέποτε γὰρ ἡρετισάμην προτιμῆσαι τὰ τερπνὰ τῆς παρούσης προσκαίρου ἀπολαύσεως τῆς εἰς ἐκεῖνον ὁμολογίας. Περὶ μὲν οὖν ἐμαυτῆς οὐδαμῶς δειλιῶ οὐδέ μὴν δέδοικα, πᾶν ὅτιοῦν προθύμως ὑπὲρ αὐτοῦ παρεσκευασμένα παθεῖν· περὶ δὲ τῆς ὑμετέρας ἀγωνιώσα μάλιστα πονῶ νεότητος, ὑπηρετεῖν πα(fol 384^r)ρανόμοις προστάγμασι πονηροτάτου ἄρχοντος ἀναγκαζομένης, δι' ὧν ὁ κατὰ ψυχὴν ἄφυκτος κίνδυνος ἐν ματαιότητι φρενῶν ἐπακολουθεῖ».

20. Ταῦτα δημηγορούσης τῆς μεγάλης Κικιλίας, ἦν ἰδεῖν ἅπαντας τοὺς ἀκούοντας πρὸς δάκρυα καὶ θρῆνον κεινημένους, παράκλησιν προσάγοντας καὶ συμβουλὴν ματαίαν, μηδαμῶς ἀνασχέσθαι παραδοῦναι εἰς ἀπώλειαν τὸ τῆς προσούσης αὐτῇ νεότητος ἄνθος, μηδὲ τὴν τῆς εὐπρέπειας ὠραιότητα τοῦ σωματικοῦ κάλλους γνώμης ἐκουσιότητι παραπέμψαι θανάτῳ. Πρὸς οὓς πάνυ συνετῶς ἀπεκρίνατο: «Οὐκ ἔστι τοῦτο, ὧ ἄνδρες, ὅπερ ὑμεῖς κακῶς εἰδότες ὑπολαμβάνετε, νεότητα ἀπώλεσαι, ἀλλὰ μάλλον καλῶς ἀνταλλάξαι, δοῦναι πηλὸν καὶ ἀντιλαβεῖν χρυσόν, ἀποβαλέσθαι φθορὰν καὶ κερδησαί ἀφθαρσίαν, δοῦναι οἶκον ἐπίκηρον καὶ κληρονομήσαι σκηνὴν ἀκήρατον, προέσθαι τὰ ἀπολλύμενα καὶ εὔρεσθαι τὰ μένοντα, παραδραμεῖν τὰ πρόσκαιρα καὶ παραλαβεῖν τὰ αἰώνια». Αὕτη γάρ ἐστιν ἡ πασῶν πραγματειῶν μεγίστη καὶ κερδαλεωτέρα· αἵματος βραχυτάτου βασιλείαν ἀσάλευτον ἐν οὐρανῷ ὠνήσασθαι. Μετὰ δὲ τὸ ταῦτα καὶ τούτων πλείονα τοῖς συναθροισθεῖσι πλήθεσιν ὑποθέσθαι κάλλιστα τὴν καλλιπάρθενον Κικιλίαν, ἀνελ(fol 384^v)θοῦσαν ἐφ' ὑψηλῆς παρατυχούσης πέτρας, ὥστε πᾶσι καθάπερ ἐξ ἀπόπτου τινὸς τρανῶς ἐξακούεσθαι καὶ πάντων πειθαρχεῖν ὑπισχνουμένων τοῖς ταύτης θεοπνεύστοις ῥήμασι καὶ καθομολογούντων πιστεύειν εἰλικρινῶς ἐπὶ τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν, περιχαρείας ἐπὶ τούτοις πλησθεῖσα πολλῆς, μεταστέλλεταιί τινας ἐξ αὐτῶν πρὸς τὸν ἄδικον δικαστὴν διωρίαν μικρὰν ἐξαιτήσοντας, ὥστε μὴ κατασπεῦσαι τὴν τῆς ἀθλήσεως αὐτῆς τελείωσιν, ἄχρις ἂν πάντας αὐτοὺς παρασκευάσῃ κοινωνοὺς γενέσθαι θείας υἰοθεσίας διὰ τοῦ σωτηριώδους βαπτίσματος.

21. Τούτων οὕτω γεγενημένων καὶ κατὰ γνώμην τῆς ἁγίας ἐκβεκηκότων, μετακληθεὶς ὁ ἀγιώτατος πάπας Οὐρβανός, παραγίνεται ἐν τῷ οἴκῳ αὐτῆς, ἔνθα συνηθροισμένους εὐρῶν τοὺς πιστεύσαντας, κατηχήσας ἐβάπτισε πλείους τῶν τετρακοσίων ὄντας μιγάδας ἐκ παντὸς γένους καὶ ἀξιώματος, ἡλικίας τε πάσης καὶ τύχης. Ἐν οἷς ἦν προλάμπων λαμπρότατος ἀνὴρ τοῦνομα Γορδιανός, ὃς ἐν συναινέσει καὶ προσευχῇ τοῦ μεγάλου πάπα, τὸν οἶκον τῆς ἀείπαιδος Κικιλίας τῷ ὀνόματι αὐτοῦ ἐπεκάλεσεν, ἐκκλησίαν παρασκευάσας γενέσθαι καθολικὴν, ἔνθα καθ' ἐκάστην ἡμέραν ἔκτοτε τῆς Χριστοῦ κληρονομίας ἠῤῥξανε σὺν κέρδει πολλῷ τὸ ποιμνιον, τῆς δὲ τοῦ (fol 385') δολεροῦ διαβόλου ἀγέλης ἐλάττωσις σὺν ἀμυθήτῳ ζημίᾳ ἐγίνετο, τοῦ μακαρίτου πάπα μάλιστα λεληθότως ἐμφιλοχωροῦντος ἐκεῖσε κατὰ τινα κρεῖττονα οικονομίαν, τῆς τῶν προσερχομένων τῇ πίστει σωτηρίας ἔνεκεν καὶ τῶν ἐκ πλάνης ἐπιστρεφόντων χάριν χειραγωγίας πρὸς τὴν ἀλήθειαν. Ἐν ὅσῳ δὲ ταῦτα τοῦτον τὸν τρόπον ἐπράττετο, οὐκέτι καθεκτὸς ἦν ὁ τοῦ φθόνου πατὴρ ὄραν ἐπὶ πολὺ τὴν ἐπὶ τὸ κρεῖττον τῶν ἀνθρώπων ἀλλοίωσιν. Ἄρχεται δὲ διὰ τῶν οἰκείων ὑπασπιστῶν συνήθως αὐθις *διαστρέφειν τὰς ὁδοὺς Κυρίου τὰς εὐθείας.*^a Ὁ γὰρ παρανομώτατος ἔπαρχος θυμομαχῶν κατὰ τῆς εὐσεβείας τὴν καλλιπάρθενον Κικιλίαν τῷ δικαστικῷ παραστήναι προστάττει βῆματι. Τὴν δὲ μετὰ σταθεροῦ παραστᾶσαν φρονήματος, ἐπύθετο λέγων ὁ ἀλιτήριος· «Λέγε μοι γύναι· τί σοί ἐστιν ὄνομα, ποία δὲ τύχη;» Πρὸς ὃν ἡ μάρτυς ἀπεκρίνατο· «Τὴν μὲν τοῦ ὀνόματος κλησιν, Κικιλία καλοῦμαι, τὴν δὲ τύχην, περιδοξος πάνυ τυγχάνω γένους εὐγενεστάτου». Ὁ ἔπαρχος εἶπεν· «Ἐγὼ σε περὶ θρησκείας ἐπερωτῶ μᾶλλον ἢ περὶ γένους.» Ἡ ἁγία λέγει· «Ἡ ἐπερώτησίς σου ἀπὸ ἄφρονος ἐνήρξατο ἀρχῆς, ἥτις δύο δοκεῖ τὰς ἀποκρίσεις ἐν μιᾷ προτάσει πυνθάνεσθαι».

^a Πράξ. 13.10

22. Ὁ ἑπαρχος εἶπε: «Πόθεν σοι ἡ τοσαύτη παρρησία;» Ἀποκρίνεται (fol 385^v) ἡ μάρτυς: «Ἀπὸ συνειδήσεως ἀγαθῆς καὶ πίστεως ἀνυποκρίτου». Καὶ ὁ ἑπαρχος: «Ἄγνοεῖς ποίας ἐξουσίας εἰμί;» Καὶ ἡ μάρτυς: «Αὐτὸς οἶμαι μᾶλλον ἄγνοεῖς ὁποίας ἐξουσίας τυγχάνεις, ἐπεὶ εἰ παρ' ἐμοῦ μαθεῖν ἐθέλησεις περὶ ταύτης, ἐγὼ σοι τὸ ἀληθὲς ἀληθινοῖς ῥήμασι φανερώσω». Καὶ ὁ ἑπαρχος: «Εἰπέ ἡμῖν ἂν τι περὶ τούτου χρήσιμον ἔγνως» Καὶ ἡ μάρτυς: «Πᾶσα ἀνθρωπίνη ἐξουσία ἔοικεν ἀσκῶ πνεύματος πεπλησμένῳ, ὃς ἂν τινι μικρᾷ ῥαφίδι διακεντηθῆ πᾶν τὸ ἐν αὐτῷ φύσημα διαπνεῦσαν ἐκκενοῖ καὶ τὴν ἐξ ὄγκου θᾶττον ἢ λόγος ὑπομένει ταπεινώσιν». Ὁ ἑπαρχος εἶπεν: «Ἀπὸ ὕβρεως ἀρξαμένη εἰς ὕβριν κατέληξας». Καὶ ἡ μάρτυς: «Ὑβρις οὐ λέγεται λόγος ἐν ἀληθείᾳ δίχα σφάλματος λεγόμενος. Ὅθεν ἢ τὴν ὕβριν ἐνδίκως ἀπόδειξον ἢ σεαυτὸν παιδεύσον, μηδαμῶς ἄδικον καταδίκην ἀνευθύνους ἐπιφέρειν». Καὶ ὁ ἑπαρχος εἶπεν: «Ἄγνοεῖς τὸ πρόσταγμα τῶν ἀητήτων αὐτοκρατόρων ὃ κατὰ πάσης προτέθειται τῆς οἰκουμένης, παρακελυόμενον τοὺς μὴ τὸ τοῦ χριστιανισμοῦ ἀπαρνούμενους σέβας, πολυτρόποις βασανιστηρίων κακώσεσι πικρῶ παραπέμπεσθαι θανάτῳ;» Ἡ μάρτυς εἶπε: «Μίαν καὶ τὴν αὐτὴν πλάνην πλανῶνται, οἱ τε βασιλεῖς ἡμῶν καὶ οἱ ἄρχοντες αὐτῶν οἱ κατὰ σὲ φρονοῦντες τὰ μάταια, μὴ συνιέναι δυνηθέντες ἄθεσμον εἶναι (fol 386^r) νόμον πάντη καὶ ἄτοπον καταναγκάζειν ὡς θεοὺς θεραπεύειν τοὺς αἰσθήσεως πάσης καὶ πνοῆς ἀμοιροῦντας, ἀθετεῖν δὲ τὸν ὄντως ὄντα καὶ μόνον ζῶντα Θεόν, ὃν ἡμεῖς ἐν ἀληθινῇ καρδίᾳ ἐπεγνωκότες καὶ τὸ τούτου θαυμαστὸν ὄνομα ἐπικεκλημένοι, οὐδαμῶς ἀρνήσασθαι δυνάμεθα: αἰρετώτερον γάρ ἐστιν ἡμῖν εὐκλεῶς μᾶλλον ὑπὲρ τῆς εἰς αὐτὸν πίστεως ἀποθανεῖν ἢ δυστυχῶς ζῆν τὸν πάση σαρκὶ ζῶν παρέχοντα Χριστὸν ἀθετήσασιν».

23. Ὁ ἑπαρχος εἶπεν· «Ἐν ἐκ τῶν δύο τούτων τῶν προτεινομένων σοι ποιῆσαι προθυμήθητι, ἢ τοῖς θεοῖς θυσίαν προσενεγκεῖν ἐπὶ πάντων ἐπίνευσον ἢ, εἰ τοῦτο πρᾶξαι προφανῶς ἐρυθριάς, λόγῳ μόνῳ ἄρνησαι σεαυτὴν μὴ οὖσαν χριστιανὴν, καὶ παραχρῆμα παντὸς τοῦ πταίσματός σου τὴν συγχώρησιν ἀπολήψῃ». Καὶ ἡ ἀγία μέγα γελάσασα κατὰ τῆς ἀφροσύνης αὐτοῦ λέγει· «Ἦ κατακρίτου κριτοῦ ἀσύνητος προτροπὴ καὶ συμβουλή κατησχυμμένη, δι' ἧς πρὸς ἄρνησιν ἐκκαλεῖται Θεοῦ καὶ ἀθῶαν ἀποφῆναι με κατεπαγγέλεται, ὥσπερ ἂν εἴ τις τινὰ πρὸς φόνον ἄδικον ὀρμᾶν ἐπιτρέποι καὶ φονικῆς αἰτίας ἀνεύθυνον ἔσεσθαι ματαίως διῖσχυρίζοιτο. Πλὴν εἰ βούλει μου κατηγορεῖν, διατί προτρέπη πρὸς ἄρνησιν; Εἰ δὲ θέλεις ἀνεύθυνον ἀπολύσαι, διατί λελογισμένως οὐ θέλεις ἐκζητῆσαι;». Καὶ ὁ ἑπαρχος ἀπεκρίνατο· «Οἱ κατηγοροὶ (fol 386^v) πάρειςιν, οἵτινες ὡς χριστιανὴν σε καταμαρτυροῦσιν. Ἐὰν οὖν αὐτὴ ταχέως ἀρνήσῃ, δώσεις τέλος τοῖς σοῖς κατηγοροῖς. Εἰ δὲ μὴ βουληθεῖς ἀρνήσασθαι, τῇ σῇ ἀνοία τοῦτο καταπράξῃ, ὅπερ τῇ ἀποφάσει ὑποπέσεις». Ἡ μάρτυς ἀπεκρίνατο· «Ἡ τούτων κατηγορία ἐμοὶ εἰς εὐφημίαν λογίζεται, ἢ δὲ παρὰ σοῦ μοι προσαγομένη κόλασις ἀνάρρησις καὶ νίκη. Μὴ τοίνυν ὡς τινα παραπαίουσαν παιδεύειν με νόμιζε, ἀλλὰ συνέτισον σεαυτὸν ὥστε μὴ προπετῶς πρὸς ἄρνησιν τοῦ Χριστοῦ μου προτρέπεσθαι». Ὁ ἑπαρχος εἶπεν· «Ἦ ταλαίπωρον κόριον! Ἄγνοεῖς τὴν παρὰ τῶν αὐτοκρατόρων μοι δεδομένην ἐξουσίαν εἰς τὸ θανατοῦν καὶ ζωογονεῖν, ὅτι μετὰ τῆς ὑπερηφανίας μοι ἀποκρίνη;» Ἡ μάρτυς ἀπεκρίνατο· «Ἄλλῳ τρόπῳ τις εἶποι τινὰ ὑπερήφανον καὶ ἄλλῳ τεθαρρηκότα. Ἐγὼ τοίνυν τεθαρρηκυῖα, ἀλλ' οὐχὶ ὑπερηφανευομένη λελάληκα. Καὶ γὰρ ἡμεῖς τὸ τῆς ὑπερηφανείας πάθος, ὡς ἀποτρόπαιον πάνυ βδελυττόμενοι, παραιτούμεθα, σὺ δὲ εἰ τὸ ἀληθὲς μανθάνειν οὐκ ἀπωθῇ καὶ πάλιν σὲ διδάξω ψευδῆ λαλήσαντα».

24. Καὶ ὁ ἑπαρχος: «Ποῖον, εἰπέ, ψεῦδος ἡμῶν τοῖς λόγοις ἐπηκολούθησε;» Καὶ ἡ μάρτυς: «Τοῖς ἑναγχος εἰρημένοις, δι' ὧν δεδομένην σοι παρὰ βασιλέων ἔφης ἐξουσίαν (fol 387') θανάτου καὶ ζωῆς· θανατοῦν μὲν γὰρ δύνασαι πάντως, οὐ μὴν δὲ καὶ ζωογονεῖν· τοῦτο γὰρ μόνου Θεοῦ κυρίως ἐστὶ τὸ καινὸν ἔργον τοῦ θανάτου καὶ ζωῆς ἐξουσιάζοντος· αὐτὸς μὲν γὰρ ζῶν ἐκ ζώντων ἐξᾶραι ῥαδίως ἄγαν ἐργάση· νεκροῖς δὲ ζῶν περιποιήσασθαι, οὐδαμῶς ἂν ποτε δυνηθῆ. Ἀδύνατον γὰρ τοῦτο, καθὼς οἶσθα καὶ αὐτός, οὐ μόνον σοὶ ἀλλὰ καὶ αὐτοῖς τοῖς βασιλεῦσι τοῖς τὴν πρόσκαιρον δεδωκόσι σοι ταύτην ἐξουσίαν. Ἐχρῆν οὖν εἰπεῖν μᾶλλον ἀληθέστερον, ὡς θανάτου σε παρεσκεύασαν ὑπηρετήν οἱ σοὶ βασιλεῖς, ἀλλ' οὐχὶ ζωῆς ἐξουσιαστήν. Ἐὰν γὰρ τι παρὰ ταῦτα πλέον εἰπεῖν πειραθείης, ἀσύστατα φωραθήσῃ διαψευδόμενος». Ὁ ἑπαρχος εἶπε: «Μὴ πολυλόγει φιλόνεικον γύναιον, ἀλλ' ἀπόθου λοιπὸν τὴν περιττὴν ταύτην τόλμαν καὶ παρρησίαν καὶ πειθαρχήσασα τοῖς τῶν αὐτοκρατόρων προστάγμασι, προθύμως πρόσελθε καὶ θῦσον τοῖς ἀθανάτοις θεοῖς». Ἡ μάρτυς εἶπε: «Διαπορῶ πῶς πῆρῶσιν ἐκούσιον τοῖς ὀφθαλμοῖς σου περιβαλόν, θεοὺς ἀποκαλεῖν ἀναίδεῦη τοὺς πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν πάντων τῶν τρανῶς ὄραν δυναμένων προκειμένους ἐν λίθῳ καὶ χαλκῷ καὶ μολύβδῳ καὶ τῇ λοιπῇ κατεσκευασμένους ἀψύχῳ ὕλῃ». Ὁ ἑπαρχος εἶπεν: «Τὰς (fol 387') σὰς ὑβρεῖς, ἅς προπετῶς ἀπηρεύξω, φιλοσοφῶν ὑπερεῖδον, τὰς δὲ τῶν θεῶν ἐξουδενώσεις, οὐδαμῶς ὑπενεγκεῖν δύναμαι».

25. Ἡ ἀγία λέγει «Πάντα μὲν ὅσα διὰ τοῦ στόματός σου λαληθέντα διέγνωσται, καταγέλωτος καὶ χλεύης πᾶσιν ἐφάνησαν ἔμπλεα. Τοῦτο δὲ τῶν ἄλλων ἀπάντων καταγελαστότερόν ἐστι, τὸ τὸν παρὰ πάντων θεωρούμενον λίθον Θεὸν προσμαρτυρεῖν καὶ θυσίαις θεραπεύειν παρακελεύεσθαι· περὶ ὧν, ἐὰν ἐπιτρέπῃς, δίδωμι γνώμην ὅπως γνῶς ἐναργῶς αὐτῇ τῇ πείρᾳ, ὅπερ τῇ θεᾷ διαγνῶναι οὐκ ἠθέλησας. Αἰσχρὸν γὰρ καὶ λίαν ἄτοπον ὑπὸ παντὸς τοῦ πλήθους γέλωτά σε καταγινωσκόμενον ὀφλεῖν.¹ πάντες γὰρ ἐπίστανται τὸν Θεὸν ἐν οὐρανοῖς κατοικεῖν. Ταῦτα δὲ διαγιγνώσκουσι σαφῶς, μορφᾶς δαιμονίων ὄντα ἐν λίθοις ἀψύχοις καὶ ταῖς ἄλλαις ὕλαις πεποιημένα, ἅπερ ἐὰν δοκιμάσαι διὰ πυρὸς πειραθείης, μαθήσῃ σαφῶς τὸ τούτων ἀναίσθητον ὡς ἀσθενὲς καὶ ἀνάλητον, μὴ δυναμένων μήτε ἑαυτοῖς ἐπαμῦναι, μήτι γε ἄλλοις ἐπικουρίαν παρέξαι». Ἐπὶ τούτοις τοῖς θεοπνεύστοις ῥήμασι τὸ τῆς μανίας ἀνδράποδον πλήρες ὀργῆς γεγονός, προστάττει τὴν καλλιπάρθενον μάρτυρα πρὸς τὸν οἰκεῖον (fol 388^r) οἶκον αὐτῆς ἀπενεχθῆναι κάκεισε βληθεῖσαν ἐν λουτρῷ ἐκτυρωθέντι σφοδρῶς, ἀσφαλῶς φυλάττεσθαι μέχρις ἂν τῷ λάβρῳ τῆς φλογὸς ὑπεκκαύματι βιαίως διαφώνησῃ. Ἐμεινεν οὖν ἡ καλλίνικος παρθενομάρτυς ἐφ' ὅλον χρόνον νυχθήμερον ἔνδοθεν τοῦ λουτροῦ κάτωθεν ὑποκαιομένου τῇ τῶν ξύλων ἐξεπίτηδες πολυῦλῳ φλογὶ μηδὲν ὅλως παθοῦσα δεινόν. Τετήρηται γὰρ ἀβλαβῆς ὑπὸ θείας φρουρουμένη χάριτος, ὡς μὴ μόνον αἰσθημένη τινὸς στενοχωρίας ἢ ὀλιγορίας, ἀλλ' οὐδὲ μικρᾶς νοτίδος ἐξ ἰδρώτος ἵχνος ἐπιφερομένη τῷ σώματι.

¹ ὀφλεῖν *cod.*

26. Ταῦτα μαθὼν ὁ θεομάχος ἔπαρχος οὐκ ἐβουλήθη¹ συνιέναι τὴν ἀνίκητον δύναμιν τοῦ πάντα δυναμένου Θεοῦ, ἀλλ' ὄλος ὑπὸ τοῦ κατέχοντος αὐτὸν δαίμονος σκοτισθεὶς προσέταξεν ἐν αὐτῷ τῷ βαλανίῳ² ξίφει τὴν καλλίνικον τῆς παρθένου μάρτυρος ἀποτεμεῖν κεφαλὴν. Ἦν ὁ ἀποσταλεὶς ἀπηνῆς σπεκουλάτωρ ἐπὶ τρισὶ πατάξας πληγαῖς καὶ μὴ δυνηθεὶς ἀποτεμεῖν, κατέλιπεν ἔτι ζῶσαν ἀποστάζουσαν αἵματος πλήθος ἐφ' ἡμέραις τρισίν, ὅπερ οἱ διὰ τοῦ λόγου αὐτῆς πιστεύσαντες ὄχλοι προσερχόμενοι ἐν καθαροῖς ὀθονίοις ἀπέμασσον, πίστει λαμβάνοντες καὶ φυλάσσοντες (fol 388^v) ἑαυτοῖς εἰς ἀγιασμόν. Δι' ὅλων μέντοιγε τῶν τριῶν ἡμερῶν, ὧν ἡ μάρτυς μετὰ τὴν τομὴν ἐπέζησε, καθὼς παρὰ Κυρίου αἰτησαμένη καὶ λαβοῦσα τὴν παρ' ἐλπίδα ζωὴν προεσήμανεν εἰποῦσα τῷ πάπα, οὐ διέλιπεν ἐπιστηρίζουσα καὶ νουθετοῦσα ὅσουςπερ ἀνεθρέψατο καὶ ὅσους ἐδίδαξεν ὁδηγήσασα πρὸς εὐσέβειαν, οἷς καὶ διεμέρισεν ἅπαντα τὰ προσόντα αὐτῇ καὶ πάντας αὐτοὺς τῷ μακαρίτῃ πάπῃ Οὐρβανῷ παρέθετο, ὃ καὶ παραδέδωκε τὸν ἴδιον οἶκον, ἐπισκήψασα μετασκευάσαι καὶ καθιερῶσαι τοῦτον εἰς Θεοῦ κατοικητήριον καὶ συνακτήριον πιστῶν ἐπισυνηγμένων εἰς τὸ σωτήριον ὄνομα Χριστοῦ, ἐκκλησίαν ἁγίαν εἰς αἰῶνας ἐσόμενον. Ταῦτα θεοσεβῶς διαθεμένη καὶ καθὰ θέμις συμπεράνασα περὶ τὸ συμπέρασμα τῆς τρίτης ἡμέρας εἰς προσευχὴν ἑαυτὴν παραστήσασα, ἔστη κατὰ ἀνατολὰς ἐπὶ πολὺ τοῦ Θεοῦ δεομένη καὶ περὶ πάντων τῶν συμφερόντων τῷ κόσμῳ ποτνωμένη, καθαίρεισιν μὲν παντελεῖ τῆς εἰδωλολατρείας, ἀνέγερσιν δὲ τῆς ἀληθοῦς θεογνωσίας καὶ τῆς ἀπλανοῦς ἐπίδοσιν πίστεως ἐκτενωῶς ἐξαιτουμένη, συγχώρησιν τε πταισμάτων τοῖς τὴν ἡμέραν τῆς κοιμήσεως αὐτῆς ἐπιτελοῦσι μνηστευομένη καὶ παντοίων ἀγαθῶν ἄφθονον χορηγίαν.

¹ ἐβουλήθην *cod.*

² *ita cod.*

27. Τῆς οὖν (fol 389^v) τοιαύτης προσευχῆς ἔτι ἐν τῷ στόματι αὐτῆς οὔσης περιχαρῶς εἰς χεῖρας Θεοῦ ζῶντος^a μετὰ πολλῆς ἰλαρότητος τὴν κεχαριτωμένην παρέθετο ψυχὴν, εἰκάδα δευτέραν ἀναβαίνοντος τοῦ νοεμβρίου μηνός. Ἦς τὸ καρτερικώτατον σκῆνωμα χερσὶν ἱεραῖς Οὐρβανοῦ τοῦ τρισολβίου πάπα μετὰ τῆς πρεπούσης τιμῆς συγκομισθὲν καὶ κηδευθὲν ἀξιοπρεπῶς κατετέθη μεταξὺ σορῶν μαρτυρικῶν, ἔνθα πάντες οἱ προηθληκότες ὁμολογηταὶ καὶ ἱεράρχαι Κυρίου κατέκειντο. Ὁ μέντοι μακαρίτης πάπας Οὐρβανὸς πάντα τὰ παρὰ τῆς ἀγίας μάρτυρος ἐντεταλμένα προθύμως ἐπλήρωσε, τὴν οἰκίαν αὐτῆς καθιερώσας καὶ κατοικίαν κατασκευάσας Θεοῦ, ἔνθα τὰ θεῖα μυστήρια διαπαντὸς μυστικῶς ἐπιτελεῖται, θεραπείαι τε παντοίων πηγάζουσι παθημάτων εἰς περιποίησιν ψυχῶν καὶ σωμάτων, εἰς μνημόσυνον αἰώνιον τῆς ἀειμνήστου παρθενομάρτυρος, εἰς δόξαν δὲ Χριστοῦ τοῦ ἐνδοξαζομένου ἐν τοῖς ἀγίοις αὐτοῦ. Μεθ' ὧν καὶ ἡμῖν δώη μερίδα καὶ κληρὸν εὐρεῖν διὰ τὴν ἄφατον φιλανθρωπίαν αὐτοῦ ἐν τῇ μελλούσῃ ζωῇ· ὅτι αὐτοῦ ἐστὶν ἡ βασιλεία καὶ ἡ δύναμις καὶ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων, ἀμήν.

^a Ἐβρ. 10.31

Μετάφραση

Εισαγωγή στο Βίο της αγίας Κικιλίας

1 Ο βίος και το μαρτύριο και τα θαύματα της αγίας παρθενομάρτυρος Κικιλίας¹ και των αγίων που μαρτύρησαν μαζί της. Page | - 90 -

Η Κικιλία που έχει πολύ ωραίες νίκες στους αθλητικούς αγώνες και είναι ονομαστή καλλιπάρθενος με τα υπεράνθρωπα προσόντα της σωφροσύνης πως θα αντέχαμε να αποσιωπηθεί εμείς που έχουμε τιμηθεί από το Λόγο και έχουμε τραφεί με αυτούς τους λογικούς τρόπους και πράγματα. Λοιπόν ας διηγηθούμε φανερά τα θαυμαστά και πανέμορφα διηγήματα που έχουν να κάνουν με αυτήν και αυτούς που μαρτύρησαν μαζί της. Τα οποία αν και είναι αδύνατο να τα διηγηθώ όπως αξίζουν όμως, τουλάχιστον, είναι ασφαλές να τα παραθέσω στο μέτρο που μπορώ. Αυτή πατρίδα είχε την ονομαστή και παλαιά αυτοκρατορική πόλη, τη Ρώμη και ήταν κόρη επιφανών γονιών (αν και αυτό δεν μπορεί να προσφέρει κάτι για τη δόξα της αρετής), οι οποίοι ήταν και ονομαστοί για τον πλούτο, τη δόξα τα αξιώματα και για το ότι τους είχε τύχει στον ύψιστο βαθμό μια ζωή εξαιρετικά λαμπρή. Αυτή μάλιστα από παιδί δεσμεύτηκε με το θείο πόθο και έφερε στην αγκαλιά της πάντα και παντού το θεόπνευστο Ευαγγέλιο. Κάθε μέρα και νύχτα επιδίδονταν σε ασταμάτητη μελέτη των θείων λόγων και προσευχόταν συνεχώς προς τον Κύριο. Αυτή με προτροπή των γονιών της μνηστεύθηκε με κάποιο ευγενή νεαρό και πλούσιο ο οποίος λεγόταν Βαλλερριανός, ο οποίος νεαρός έχοντας χάσει το νου του από τον υπερβολικό πόθο προς εκείνη επέσπευδε τον καιρό του γάμου.² Εκείνη όμως διατηρούσε στην καρδιά της το πόθο για το Χριστό και έβρισκε προφάσεις να ξεφεύγει από το μνηστήρα της και από τους γονείς σε όσα φρόντιζε να κάνει με διαφορετικό τρόπο από εκείνους δαμάζοντας ανηλεώς τη σάρκα με συνεχείς νηστείες..... για την ευχαρίστηση των γονιών της μέσω των οποίων ακόμη και χωρίς τη θέλησή της φανέρωνε τον κρυφό της έρωτα για τον Κύριο για τον οποίο σε πολλές περιπτώσεις έδινε ξεκάθαρα δείγματα χρησιμοποιώντας υπαινιγμούς γιατί δεν ανεχόταν να κάνει υπομονή.

¹ Για την ετυμολογία του ονόματός της βλ. Correale R. M. and M. Hamel, *Golden Legend IV*, σελ 504.

² Ηλιάδη, Α., *Μαρτυρολόγια και Συναξάρια απ'τα πρωτο χριστιανικά χρόνια έως τον 6^ο αι. μ.Χ* (Αθήνα, 2003), σελ 34.

Η γαμήλια τελετή

2 Έφτασε ο καιρός που είχε οριστεί για το στήσιμο των γαμήλιων τελετών. Ετοιμάστηκαν όλα όσα ήταν χρήσιμα για το γλέντι και δόθηκε φροντίδα για τα καλύτερα όργανα για τη μουσική απόλαυση.¹ Και ενώ όπως ήταν φυσικό όλοι ήταν Page | - 91 - απασχολημένοι με τις φροντίδες της προετοιμασίας, εκείνη, έχοντας αποκλειστικά το νου της στραμμένο στον πανέμορφο εραστή των ψυχών, συνεχώς παρακαλούσε να διατηρηθεί το σώμα της και η ψυχή μαζί με το πνεύμα της αμόλυντα και καθαρά ψάλλοντας «ας είναι άψογη η καρδιά μου στην τήρηση των νόμων σου για να μην ντροπιαστώ» και όσα ακολουθούν. Ούσα απασχολημένη με τέτοια πράγματα νύχτα και μέρα ασταμάτητα εξασκούσε νηστεία και προσευχή και κάθε δύο και τρεις μέρες έτρωγε λίγη τροφή ενώ κατά τη διάρκεια τους δεν έπαυε κάθε τόσο να προσκαλεί συνέχεια τους εκλεκτούς αγγέλους να προβάλλει ως συνεργάτες τους θαυμαστούς αποστόλους και να παρουσιάζει όλους τους άγιους βοηθούς . Όχι μόνο αυτό, αλλά παρακαλούσε και όλες όσες δούλες του Χριστού έλαμψαν για την παρθενία τους να της δώσουν δύναμη και με αυτόν τον τρόπο εμπιστευόταν με δάκρυα της σωτηρία της στον Κύριο.

¹ Η αγ. Κικιλία θεωρείται και η αγία της μουσικής βλ. Smith W., Wace, H. *A Dictionary of Christian Biography Literature Sects and Doctrine*, σελ 1102 «st και Clarke, M. *World noted women Types womanly Attibutes of all lands and ages*, σελ 96-97. Τέλος στο Kane, T. *The troyes Memoire Translated with an introduction, The making of medieval Tapestry*, σελ 20.

Σκηνή στον κοιτώνα-Η δοκιμασία στην οποία υποβάλλει η Αγ. Κικιλία το μνηστήρα της

3 Μέσα σε τέτοιες και τόσες σημαντικές καλές ασχολίες περνούσε τον καιρό της η καλλιπάρθενος Κικιλία ώσπου κάποτε έφτασε η νύχτα κατά την οποία η συνήθεια Page | - 92 - υποχρέωνε τη νύμφη με το γαμπρό να κοιμηθούν στο ίδιο το κρεβάτι. Εκείνη τη νύχτα βρέθηκε μόνη της με το μνηστήρα ήσυχα σε έναν απομονωμένο κοιτώνα και αυτά τα λόγια είπε σε εκείνον: «Γλυκέ και αγαπημένε νέε, έχω κάποιο θαυμαστό απόρρητο μυστικό το οποίο έχω την πρόθεση σήμερα να στο εμπιστευτώ. Εάν βέβαια και εσύ ο ίδιος θελήσεις να μου δώσεις σίγουρη διαβεβαίωση με όρκο πριν ότι θα φυλάξεις κρυφά όλα τα μυστικά του θέματος. Και εκείνος πρόθυμα της ορκίστηκε ότι κάτω από καμιά πίεση ή εξαναγκασμό δε θα προδώσει κάτι από τα μυστικά ή θα αποκαλύψει όσα του πει σε κάποιον άλλον. Και εκείνη του απαντά: «Θέλω να ξέρεις ότι φίλος μου είναι ένας φοβερός άγγελος του Θεού ο οποίος φυλά το σώμα μου με υπερβολικό ζήλο. Αυτός αν υποπτευθεί έστω το παραμικρό ότι με πλησιάζεις για να με προσβάλεις με αισχρό έρωτα, αμέσως θα στρέψει εναντίον σου τον ασυγκράτητό του θυμό, ο οποίος θα σου μαράνει το άνθος της ακμαιοτήτας της νεότητάς σου. Εάν όμως από την άλλη αντιληφθεί ότι απλά με ποθείς με αγνότατο πόθο και φυλάς την παρθενία μου αμόλυντη θα δείξει και απέναντί σου ακριβώς την ίδια αγάπη που έχει για μένα και με χαρά θα σου προσφέρει όλη τη χάρη του». Με αυτά τα λόγια ο Βαλλεριανός πληγώθηκε στην καρδιά σαν να ήταν βέλη που κουβαλούν το φόβο του Θεού και απάντησε προς την Κικιλία: «Αν θέλεις αγαπημένη να πιστέψω όσα μου λες δείξε μου αυτόν τον άγγελο που αναφέρεις ούτως ώστε να αντιληφθώ την αλήθεια έχοντας ο ίδιος ερευνήσει το ζήτημα. Και τότε θα εκπληρώσω με προθυμία αυτά τα οποία μου ζητάς. Αν όμως πληροφορηθώ ότι ποθείς κάποιον άλλο άντρα, θα σας σφάξω μαζί με σένα και εκείνον με το ξίφος». Προς αυτόν η δοξασμένη παρθένος αποκρίνεται με πολλή σύνεση: «Αγαπημένε μου νέε αν θέλεις να ακολουθήσεις τις συμβουλές μου και να καθαριστείς με το μπάνιο της αναγέννησης από κάθε σωματική και ψυχική κηλίδα και να ομολογήσεις ότι θα φυλάς την πίστη σε ένα μόνο Θεό τρισυπόστατο και παντοκράτορα τότε θα μπορέσεις να δεις το θεϊκό άγγελο, γιατί με άλλον τρόπο να τον δεις είναι αδύνατο».

Ο Βαλλεριανός εκχριστιανίζεται

4 Και εκείνος με μεγάλη χαρά ψάχνει να βρει εκείνον που θα του προσφέρει αυτή την κάθαρση. Και εκείνη αμέσως τον στέλνει στον Ουρβανό,¹ το δοξασμένο πρεσβύτερο, που έγινε ομολογητής και επίσκοπος, ο οποίος έχοντας αγωνιστεί στο στάδιο της Page | - 93 - άθλησης για χάρη της ευσεβούς πίστεως κρυβόταν στα μνήματα των μαρτύρων² κάπως μακριά από την πόλη της Ρώμης, έχοντας μείνει ζωντανός ως υπόδειγμα θεοσέβειας και σωτηρίας για αυτούς που προσέρχονταν στο Θεό μέσω της πίστεως. Και εκείνος συνάντησε τον Ουρβανό εκεί μετά από πληροφορίες κάποιων χριστιανών αδερφών που καλώς εξασκούσαν τη φτώχεια³ στην οδό που λέγεται Άππια⁴ και αφού του εμπιστεύθηκε όλα τα σχετικά με τον εαυτό του, σύμφωνα με τη θεϊκή υπόδειξη της Κικιλίας τον γέμισε αμέσως με πολλή χαρά και αγαλλίαση κάνοντάς τον να δοξάζει τον υπερένδοξο Κύριο για τις ανείπωτες φροντίδες του ενώ για τον εαυτό του έγινε η αιτία για να βεβαιωθεί και να παρατηρήσει τα μεγάλα πράγματα τα οποία του είχε υποσχεθεί (ενν. η Κικιλία). Διότι όταν ο Βαλλεριανός ανέφερε τους λόγους της Κικιλίας προς τον τρισμακάριστο Ουρβανό τον έκανε να προσφέρει ευχαριστηρίους ύμνους και εκτενείς προσευχές στο Χριστό για τη σωτηρία του. Και ενώ εκείνος προσευχόταν, το Βαλλεριανό κατέλαβε έκσταση μαζί με κάποια έκπληξη ώστε τρομαγμένος ξαφνικά να πέσει στη γη έτσι που θα λέγαμε ότι ήταν άφωνος σχεδόν σαν νεκρός. Και του φάνηκε ότι μπροστά του είδε να στέκεται ένας πρεσβύτερος φοβερός στην εμφάνιση και ξεχωριστός στη μορφή με ρούχα λευκού χρώματος, ο οποίος στα χέρια του κρατούσε μια μικρή πινακίδα που περιείχε ένα κείμενο με χρυσά γράμματα.

¹ Για τον Ουρβανό βλέπε: Smith, W., Wace, H., *A Dictionary of Christian Biography Literature Sects and Doctrine* σελ 1062, Lightfoot, J., B., *The apostolic fathers II,1* σελ 520, *The troyes Memoire Translated with an introduction, The making of medieval Tapestry*, σελ 19 και σελ 386-387

² Clarke, M., *World noted women Types womanly Attibutes of all lands and ages*, σελ 91

³ Μπουρδάρα, Κ., *Το δίκαιο στα αγιολογικά κείμενα*, σελ 43.

⁴ Clarke, M., *World noted women Types womanly Attibutes of all lands and ages*, σελ 91

5 Αυτός λοιπόν έπιασε το χέρι αμέσως και σήκωσε το Βαλλεριανό που βρισκόταν στο έδαφος και αφού τον σήκωσε τον προέτρεψε να διαβάσει το περιεχόμενο του χρυσού κειμένου και μέσω του κειμένου συνειδητοποιώντας το μέγεθος του μυστηρίου να αξιωθεί να γίνει μέτοχος της κάθαρσης, την οποία την είχε υποσχεθεί (ενν. η Κικιλία). Μέσα από αυτήν την κάθαρση θα μπορούσε, σύμφωνα με την υπόσχεσή της, να δει το φύλακα άγγελο που δίνεται από το Θεό σε καθένα πιστό. Και το περιεχόμενο της θεόγραφτης γραφής που ήταν πάνω στην πινακίδα. «Ένας Θεός, μία πίστη, ένα βάπτισμα. Ένας Θεός και πατέρας των όλων, ο οποίος προσκυνείται στον Υιό το μονογενή και το Άγιο Πνεύμα, ο οποίος είναι πάνω από όλα και μέσα σε όλα. Αμήν». Καθώς λοιπόν διάβαζε μόνος του αυτά του λέει ο πρεσβύτες «Πιστεύεις παιδί μου ότι αυτά είναι έτσι ή ακόμη δυσπιστείς;» Και εκείνος με δυνατή φωνή είπτε: «Δεν υπάρχει κάτω από τον ουρανό κάτι άλλο πιο αληθινό στο οποίο να μπορεί κανείς να πιστέψει εκτός από αυτό μόνο».

Ο Βαλλεριανός επιστρέφει στον κοιτώνα-Ο Θεϊκός Αρραβώνας

6 Και ενώ με έκπληξη έλεγε αυτά, ο Βαλλεριανός, ο πρεσβύτες εξαφανίστηκε από τα μάτια του και ο τρισμακάριστος Ουρβανός αφού νουθέτησε το Βαλλεριανό με πολλούς παρηγορητικούς λόγους και αφού δίδαξε και κατήχησε το νεόφερτο στρατιώτη του Χριστού του έκανε άξιο για το θείο βάπτισμα και τον έστειλε στην Κικιλία λευκοφορεμένο και χαρούμενο. Επιστρέφοντας βρήκε την Κικιλία να προσεύχεται στο υπνοδωμάτιο και είδε επίσης καθαρά έναν άγγελο του Κυρίου να στέκεται πολύ κοντά σε εκείνη και να αστράφτει με φλογερά φτερά και με πρόσωπο που σπινθηροβόλούσε και να κρατά δύο πολύ ωραία στεφάνια στα χέρια του φτιαγμένα από ρόδα και κρίνα.

7 Από τα οποία στεφάνια το ένα το έδωσε στην Κικιλία και το άλλο στο Βαλλεριανό λέγοντας: «Αυτά τα στεφάνια τα οποία, παίρνοντάς τα από το παράδεισο του Θεού πριν λίγο, σας τα έφερα, θα πρέπει εσείς να τα διαφυλάττετε απείραχτα με καθαρή καρδιά και αμόλυντα σώματα και για απόλυτη βεβαιότητα δική σας θα διαπιστώσετε ως ξεκάθαρο γνώρισμα της αγνής ενέργειας το ότι ποτέ δε θα μαραθούν ούτε θα χάσουν το γλυκό του άρωμα. Και όχι μόνο αυτό, αλλά θα παραμείνουν αθέατα στους πολλούς και θα τα βλέπουν μόνο εκείνοι οι οποίοι πόθησαν το κάλλος της αγνότητας όπως εσείς. Και επιπλέον Βαλλεριανέ έχω σταλεί τώρα σε σένα, γιατί προτίμησες την καθαρότητα της παρθενίας από τη βρωμερή προσκόλληση στα πάθη ούτως ώστε να ζητήσεις και να πάρεις οποιαδήποτε αίτημα θελήσεις. Και εκείνος πέφτοντας στα πόδια του απάντησε: «Δε μου φαίνεται τίποτε πιο γλυκό στην παρούσα ζωή από την παρουσία του πολυαγαπημένου μου αδερφού και τη σωτηρία του. Γιατί μου φαίνεται άδικο εγώ που απελευθερώθηκα από την πλάνη των ειδώλων να παραβλέψω τον αδερφό μου που είναι μεγαλύτερός (μου) σύμφωνα με τη σειρά των γεννήσεων και που βρίσκεται σε κίνδυνο. Αυτό λοιπόν από όλα μου τα άλλα αιτήματα ήταν το πρώτο ικετεύοντας και εκείνος να γίνει μέτοχος της ίδιας καθάρσεως που πέτυχα και εγώ και της ομολογίας του τρισάγιου ονόματος. Σε αυτό ο μέγας άγγελος αποκρίθηκε: «Αυτό που τώρα ζήτησες ξεκάθαρα φανερώνει την καλή σου πρόθεση. Η πρόθεσή σου σε βοηθά και ο Χριστός που φροντίζει περισσότερο για τη σωτηρία των ανθρώπων αυτός, όπως σε προσκάλεσε μέσω της δούλης του της Κικιλίας έτσι αφού συλλάβει μέσω εσού και τον αδερφό σου θα τον κερδήσει και καταστολίζοντας και τους δυο σας με τα νικηφόρα ανδραγαθήματα του μαρτυρίου θα σας φορέσει λαμπρά στεφάνια». Καθώς αυτά τα λόγια ειπώθηκαν με αυτόν τον τρόπο η αγγελική μορφή ανέβηκε στους ουρανούς ενώ εκείνοι την έβλεπαν.

Άφιξη Τιβουρτίου και εκχριστιανισμός του

8 Και ενώ εκείνοι ένιωθαν ευφροσύνη χάρις στο Χριστό για την ωφέλεια και την απρόσμενη φροντίδα των ψυχών τους, έφτασε κατά σύμπτωση ο Τιβούρτιος, ο πολυαγαπημένος αδερφός του Βαλλεριανού, ο οποίος μπαίνοντας με θάρρος φίλησε το κεφάλι της Κικιλίας σαν να ήταν γνήσια νύφη του. Και καθώς αντιλήφθηκε την ευωδία των αμαράντινων στεφάνων είπε: «Κοντεύω να χάσω το νου μου καθώς αυτήν την εποχή μυρίζω εδώ το ανείπωτο άρωμα των ρόδων και των κρίνων. Γιατί ακόμη και αν είχα στα χέρια μου αυτά, τα ρόδα και τα κρίνα δε θα μπορούσαν, όπως εγώ νομίζω, να μου προσφέρουν μια τόσο ευχάριστη ευωδία. Έχοντας γοητευτεί από την υπερβολική ευωδία και έχοντας ξεπεράσει τον εαυτό μου νομίζω ότι έχω ανανεωθεί ολοκληρωτικά. Σε αυτό ο Βαλλεριανός λέει: «Αδερφέ μου αξιώθηκες βέβαια να δεχτείς την ευωδία, επειδή εγώ παρακάλεσα το θείο για χάρη σου. Την πίστη όμως όταν δεχτείς χωρίς δισταγμό ο ίδιος, θα πάρεις και το ίδιο το αμαράντινο στεφάνι της αφθαρσίας στου οποίου τα ρόδα ανθίζει το κόκκινο χρώμα της θείας χαράς και στους κρίνους αστράφτει η λευκότητα της καθαρότητας της ψυχής. Διότι εμείς αδερφέ δεχτήκαμε στεφάνια τα οποία τώρα τα μάτια σου δεν μπορούν να δουν και τα οποία λάμπουν υπερβολικά με ένα κόκκινο χρώμα που σαν χρωστική ύλη κοκκινίζει βαθιά και με λευκότητα που ξεπερνά στην καθαρότητα το χιόνι».

9 Και ο Τιβούρτιος λέει στο Βαλλεριανό: «Μου λες αυτά τα λόγια σαν να παραμιλάς στον ύπνο σου ή λες αλήθεια;» Και ο Βαλλεριανός απάντησε: «Αγαπημένε μου αδερφέ μέχρι τώρα ζήσαμε σαν όνειρο λατρεύοντας ψευδωνύμους Θεούς μέσα στην απάτη της πλανερής ειδωλομανίας. Τώρα όμως με τη χάρη του Θεού, έχοντας αντιληφθεί την αληθινή θεογνωσία διαλέγουμε να ζήσουμε την πραγματική ζωή». Και ο Τιβούρτιος: «Από πού τα έμαθες αυτά; Και ποιος σου τα δίδαξε;» Και ο Βαλλεριανός λέει: «Άγγελος Θεού είναι ο δάσκαλος αυτών των λόγων και θα μπορέσεις και εσύ ο ίδιος να τον δεις αν θελήσεις να καθαριστείς με το λουτρό της αναγεννήσεως από κάθε ακαθαρσία των δουλικών μiasμάτων». Και ο Τιβούρτιος λέει πάλι: «Και αν πράγματι, όπως λες, είναι δυνατό να δω και εγώ αυτόν τον άγγελο του Θεού που αναφέρεις για ποιο λόγο καθυστερούμε την κάθαρσή μου;» Και ο Βαλλεριανός: «Δεν υπάρχει καμιά καθυστέρηση όταν πρόκειται για σωτηρία. Αλλά αυτό μόνο θέλω εσύ να συμφωνήσεις, ώστε να απαρνηθείς κάθε ειδωλολατρική κακία και να αναγνωρίσεις μόνο ένα Θεό που κατοικεί στους ουραμούς και που είναι ο δημιουργός όλων των κτισμάτων». Και ο Τιβούρτιος προβάλλοντας την άγνοια του για όσα άκουγε ζήτησε να μάθει με μεγαλύτερη ακρίβεια τα πιο απόκρυφα μυστήρια. Και η καλλιπάρθενος Κικιλία λοιπόν του απηύθυνε ένα μακρύ διδακτικό λόγο μιλώντας θεολογικά για την κυριαρχία και τη δύναμη του αληθινού Θεού ανασκευάζοντας την αρρώστια των ψευδωνύμων Θεών και την αναισθησία τους από όσα λόγια έχουν προφητικά ειπωθεί εναντίον τους μέσα στις γραφές.

10 Και με αυτά τα λόγια ο Τιβούρτιος θαμπώθηκε και με μεγάλη κατάνυξη δέχτηκε να πει ότι: «Αυτός που δεν ανέχεται να πιστεύει με αυτόν τον τρόπο δεν διαφέρει σε τίποτα από ένα άμυαλο και κάποιον που να έχει χάσει τα λογικά του!» Με την ομολογία του η Κικιλία ευχαριστήθηκε πάρα πολύ και με μεγάλη χαρά, φίλησε το στέρνο του λέγοντας: «Τώρα στα αλήθεια αναγνωρίζω ότι είσαι γνήσιος αδερφός του άντρα μου που αντιλήφθηκε την αληθινή θεογνωσία, την οποία θα γνωρίσεις και εσύ καλύτερα αν πας μαζί με τον αγαπημένο σου αδερφό και δεχτείς το λουτρό της αναγεννήσεως που είναι η κάθαρση όλων των ψυχικών και σαρκικών μολυσμάτων». Και εκείνος ρωτούσε σε ποιον θα έπρεπε να πάει και ποιος θα είναι αυτός ο υπεύθυνος για αυτό τον καθαρισμό. Και όταν άκουσε ότι αυτός που μυεί στην αναγέννηση είναι ο Ουρβανός, τον οποίο οι χριστιανοί ονομάζουν πάπα και είναι άντρας τέλειος σε όλα και τον οποίο τιμά και το βαθύ γήρας (τα κάτασπρα μαλλιά) και το στολίζει μεγάλη σύνεση και διαπρέπει στον αγγελικό τρόπο ζωής και είχε μεγαλώσει με το λόγο της αληθείας, ο Τιβούρτιος που ακόμη λύγιζε κάτω από το βάρος της ατελούς γνώσης του για την πίστη είπε: «Αυτός γνωρίζω ότι ήδη έχει καταδικαστεί για δεύτερη φορά από τους δικαστές για τη θρησκεία του, την οποία προσπαθεί στα κρυφά να κηρύξει και με πολύ φόβο. Αν αυτός πάλι συλληφθεί να επιμένει στα ίδια ακόμη είτε εμφανιστούμε εμείς να τον πλησιάζουμε αυτός από τη μια αμέσως θα υποβληθεί σε φρικτό θάνατο, ενώ εμείς από την άλλη θα κηρυχτούμε ένοχοι για τις φοβερές τιμωρίες που προβλέπουν οι νόμοι.

11 Και εκεί που ζητούμε να βρούμε μια κρυμμένη θεότητα στους ουρανοὺς θα πέσουμε στη φανερὴ καταδίκη του θανάτου που στερεί τη ζωὴ με την ακατάβλητη οργή». Σε αυτόν η συνετὴ Κικιλία εἶπε: «Αν βέβαια υπήρχε μια ζωὴ, αὐτὴ του παρόντος αἰῶνος, δικαίως θα αγκιστρωθῶ σε αὐτὰ που κρατᾶμε στο χέρι και θα θεωρούσαμε την ἀπώλειά τους ζημιά. Επειδὴ ὅμως εἴμαστε πεπεισμένοι ὅτι υπάρχει μια καλύτερη ζωὴ ἀπὸ αὐτὴ και πιο μόνιμη και ἡ ὁποία ποτὲ δεν πρόκειται να πάρει τέλος, γιατί θεωροῦμε δυστυχία την κατάργηση ετούτης ἐδῶ της προσωρινῆς ζωῆς ἀφοῦ μέσα ἀπὸ αὐτὴν την κατάργηση εἶναι δυνατόν να αγνοήσουμε εὐκόλα την προσωρινὴ και να πετύχουμε υψηλότερη και καλύτερη;¹ Και ὁ Τιβούρτιος νόμισε ἀκούγοντας αὐτὰ ὅτι ἀκουγε παράξενα πράγματα καθὼς ἦταν εντελῶς ἀμύητος σε τέτοια μεγάλα μυστήρια. Ἡ καλλιπάρθενος Κικιλία με τη μελιστάλαχτη διδασκαλία της ἐξήγησε με λεπτομέρειες τὸ καθετί, ἀναπτύσσοντάς το σε ἑκταση. Με τα λόγια της του υπέδειξε μιλώντας ἀληθινὰ τὸ πόσο φθαρτὴ εἶναι ἡ πρόσκαιρη ζωὴ ἐνῶ ἡ μέλλουσα εἶναι ἀφθαρτη. Τὸ πόσες ὠδίνες ἔχει ὁ παρὼν βίος και πόσο ἀνώδυνος εἶναι ὁ τρόπος ζωῆς ὁ μελλοντικός, τὸ ὅτι ὁ συνετὸς χαρακτήρας των ἀνθρώπων εἶναι ὀλιγόχρονος, ἐνῶ ἡ ἀνάσταση εἶναι αἰώνια και ἀθάνατη, την ἀπέραντη και αὐτόματη καταδίκη των πονηρῶν ἀνθρώπων και την αἰώνια ὑπαρξὴ των ἀγαθῶν ἀνθρώπων που παραμένει για ἀτελείωτους αἰῶνες. Επιπλέον μίλησε θεολογικά και σχετικὰ με τα ὅσα ἀφοροῦν την τρισυπόστατη θεότητα και θεολογία με τον πιο σοφὸ τρόπο.

¹ Clarke, M., *World noted women Types womanly Attibutes of all lands and ages*, σελ 95

12 Και με τα κατάλληλα παραδείγματα, στο μέτρο του δυνατού τα επιβεβαίωσε. Και με ακρίβεια έδωσε σγουριά με αναντίρρητες αποδείξεις στις σκέψεις του που δίσταζαν με αμφίβολες ιδέες. Και τον παρότρυνε να συμφωνήσει με την ομολογία της αληθινής θεογνωσίας ομολογώντας ξεκάθαρα το μέγα μυστήριο της σωτηρίας, το οποίο έλεγε ότι πρέπει να θεωρούμε πως δεν διδάσκεται με ανθρώπινη διδασκαλία αλλά κηρύσσεται με αγγελική μήση. Μαζί με αυτά μίλησε ευλαβικά και για τη θαυμαστή οικονομία του Λόγου που έγινε Θεάνθρωπος. Και εξιστόρησε ξεκάθαρα καθένα από τα παράδοξά του θαύματα και ό,τι είχε σχέση με το τίμιο Πάθος εκείνου που δεν πάσχει, υπενθυμίζοντας και το σταυρικό θάνατο που έγινε για τη σωτηρία του κόσμου. Επιπλέον, εύκρινά του δίδαξε για την τριήμερη μετά την ταφή ανάσταση και την ανάληψη του Χριστού πάλι στους ουρανούς και την μετέπειτα επιφοίτηση του Αγίου Πνεύματος, και τον έπεισε να συγκαταταθεί με την αληθινή λατρεία ετοιμάζοντάς τον να συνταχθεί με το Χριστό. Και εκείνος με πολλές παρακλήσεις και δάκρυα προς τον αδερφό του, τον υποχρέωσε να πορευθεί προς τον εκλεκτό του υπηρέτη του Θεού, τον οποίο ο θειότατος εκείνος άνθρωπος όταν τον είδε και έμαθε καλά το κάθε τί που είχε σχέση με αυτόν έστειλε ευχαριστήρια φωνή προς το σωτήρα Χριστό για τη φροντίδα που είχε δείξει σε εκείνον. Και εκείνον τον κατήχησε ικανοποιητικά και του έδωσε συμβουλές και τον διδάσκει με εύκρίνεια τα σωτήρια διδάγματα και τέλος τον έκανε παιδί του φωτός μέσα από το λουτρό της πηλιγγενεσίας και το λουτρό της αναγέννησης. (Έτσι εκείνος) αξιώθηκε να δεχτεί μεγάλη χάρη και θαυμαστά παράδοξα οράματα, ώστε να μπορεί να δει και τις οπτασίες των θείων αγγέλων και να έχει την απολαβή μεγάλων χαρισμάτων και τις αιώνιες δωρεές. Επειδή όμως δεν μπορώ να διηγηθώ με λεπτομέρειες το μέγεθος της χάρης των αξιοθαύμαστων θαυμάτων εκ μέρους του Θεού και για το πλήθος τους και για την ενέργειά τους που είναι πέρα από κάθε λόγο, ας στρέψω την εξιστόρηση στους αθλητικούς αγώνες και του ιδίου και όσων αγωνίστηκαν μαζί του.

Η εποχή των διωγμών-Η δράση των δύο αδερφών-Η παραπομπή τους στον έπαρχο

13 Εκείνο τον καιρό που η λατρεία των ειδώλων επικρατούσε εξαιτίας των ασεβών αυτοκρατόρων, υπήρχε κάποιος ονόματι Αλμάκιος, ο οποίος κρατούσε το αξίωμα του επάρχου της Ρώμης τυραννικά και ο οποίος είχε τόση εχθρική προδιάθεση, Page | - 101 - αυστηρότητα και απέχθεια έναντι των χριστιανών, ώστε όχι μόνο μεθόδευε τον αμείλικτο θάνατο τους με φρικτά όργανα βασανιστηρίων και αβάστακτες τιμωρίες από πολυποίκιλα μηχανήματα, ώστε να ξεσπά η αγόρταγη λύσσα της μανίας, αλλά ούτε έδειχνε διαθετειμένος να σταματήσει την ωμότητα της θηριώδους απανθρωπίας του και μετά το θάνατο. Γιατί έδινε εντολή τα σώματα των μαρτύρων να πετιούνται άταφα για τροφή των σκυλιών, των πουλιών και των θηρίων¹ τα οποία σώματα οι νεοσύλλεκτοι στρατιώτες του Χριστού Βαλλεριανός και Τιβούρτιος αφού τα έφαχναν με επιμονή με σεβασμό τα συγκέντρωναν και τα παρέδιναν με την πρέπουσα τιμή και αφού τους έκαναν την πρέπουσα τελετή τα κήδευαν με σεντόνια και αρώματα περνώντας το χρόνο τους με ελεημοσύνες και προσευχές και εφαρμόζοντας όλες τις υπόλοιπες εντολές του Θεού². Καθώς λοιπόν αυτοί ασχολιούνταν με αυτά τα πράγματα με τρόπο που αρέσει στο Θεό εκείνοι που ζουν μέσα στην κακία και πονηριά δεν άντεχαν να βλέπουν για πολύ τα καλά έργα που έκαναν οι αγαθοί άνδρες (διότι η θεοσέβεια είναι αντικείμενο αποστροφής για τον αμαρτωλό) τους διαβάλλουν στον Αλμάκιο, τον προστάτη της ασέβειας προβάλλοντας ως κατηγορία εναντίον τους τη θεοσέβειά τους.

¹ Μπουρδάρα, Κ., *Το δίκαιο στα αγιολογικά κείμενα*, σελ 125.

² Μπουρδάρα, Κ., *Το δίκαιο στα αγιολογικά κείμενα*, σελ 133.

14 Αυτούς τους κάλεσε αμέσως εκείνους μπροστά του¹ και κάνοντας ύπουλα χρήση μιλίχιων λόγων τους μίλησε περίπου ως εξής: «Φίλοι, η ευγενική μοίρα που σας έτυχε και που πιστοποιεί την ελεύθερη διαγωγή των τρόπων σας σάς έχει αναδείξει ως λαμπρότατους και ενδόξους πολίτες. Εσείς όμως με ποιο τρόπο παραπλανηθήκατε και έχετε ξεπέσει άδοξα στην ευτελή δουλοπρέπεια και την άδοξη δυστυχία φροντίζοντας να μετατρέψετε τον εαυτό σας σε άτομα ταπεινά εκεί που γεννηθήκατε περήφανοι με το να σκορπίζετε μάταια τον πλούτο που βρίσκετε σε κάποια πρόσωπα που τα βαραίνουν κατηγορίες, ενώ από την άλλη θάβετε με μεγάλη τιμή εκείνους που έχουν συλληφθεί για παρανομίες και έχουν τιμωρηθεί ως εγκληματίες από τους νόμους; Από αυτά προκύπτει ότι εγώ μπορώ να σχηματίσω την απόψη πως εσείς είστε συμμύστες/συμμετέχοντες αυτών των ανθρώπων καθώς με τη συνομοτική σας συμφωνία τολμάτε παράνομα να τους επιβραβεύετε με την απαγορευμένη ταφή. Αλλά τώρα δώστε προσοχή σε μένα που σας δίνω καλές συμβουλές και, αφού τιμήσετε τους αυτοκράτορες όπως είναι ο νόμος, εξευμενίστε τους θεούς με θυσίες» Σε αυτόν αποκρίθηκε ο Τιβούρτιος: «Για μας δεν έχει καμιά σημασία η ευγένεια, ο πλούτος, η λαμπρότητα, η δόξα και πράγματα που παρέρχονται γρήγορα. Αυτό όμως είναι το πράγμα που εμείς ποθούμε υπερβολικά δίνοντας τεράστια σημασία. Δηλαδή το να αξιωθούμε να περιληφθούμε στην ομάδα των δούλων εκείνων των ανδρών, των οποίων εσύ μας αποκάλεσες συμμύστες και κοινωνούς/συναδέλφους/όμοιους κατηγορώντας μας. Αυτοί οι άνθρωποι με σύνεση περιφρόνησαν ό,τι εμφανίζεται να υπάρχει αλλά στην πραγματικότητα δεν υπάρχει και υιοθέτησαν αυτά που δεν φαίνονται αλλά όμως υπάρχουν στην πραγματικότητα»². Και ο έπαρχος είπε: Εξήγησέ μας αυτά για τα οποία μόλις τώρα μίλησες. Ποια είναι αυτά που φαινομενικά υπάρχουν και δεν υπάρχουν και ποια είναι αυτά που δεν φαίνονται αλλά υπάρχουν».

¹ Μπουρδάρα, Κ., *Το δίκαιο στα αγιολογικά κείμενα*, σελ 67

² Ηλιάδη, Α., *Μαρτυρολογία και Συναξάρια απ'τα πρωτο χριστιανικά χρόνια έως τον 6^ο αι μ.Χ*
σελ 14

15 Και ο Τιβούρτιος είπε: «Το καθετί στον παρόντα κόσμο είναι ευχάριστο και απολαυστικό. Ιδίως αυτά που μέσα από την προσκόλληση στην απόλαυση και στα πάθη και κάθε άλλο είδους ευχαρίστηση παρασύρουν τις ψυχές των πιο αφελών προς την απώλεια. Αυτά από τη φύση τους εμφανίζονται να υπάρχουν για λίγο αλλά γρήγορα πετούν μακριά και εξαφανίζονται. Όσα από την άλλη βρίσκονται στις ελπίδες για τη μελλοντική ζωή για τους δίκαιους είναι αγαθά ενώ για τους άδικους είναι τιμωρίες. Και βέβαια δεν είναι ορατά όμως υπάρχουν». Και ο έπαρχος: «Δεν πιστεύω ότι εσύ σκέφτηκες και είπες τέτοιες κουβέντες με το μυαλό το δικό σου». Και ο Τιβούρτιος απάντησε: «Σωστά το αντιλήφτηκες. Γιατί δεν είμαι σε θέση να σκεφτώ τέτοια πράγματα με το δικό μου μυαλό αλλά τα σκέφτηκα χάρις στην έμπνευση του θείου πνεύματος που το δέχτηκα ως νέο απόκτημα μέσα μου». Και ο έπαρχος «Αραγε γνωρίζεις ο ίδιος για ποιό πράγμα μιλάς;» Και ο Τιβούρτιος «Όχι μόνο τα γνωρίζω, αλλά τα έμαθα αφού τα δίδαξαν με ακρίβεια και αφού βεβαιώθηκα πιστεύω ότι όλα όσα έχω πει θα παραμείνουν και ποτέ δεν πρόκειται να καταρριφθούν/καταργηθούν με κάποιο τρόπο». Και ο έπαρχος: «Και εγώ γιατί δεν μπορώ να αντιληφθώ το νόημα των όσων λες;» Και ο Τιβούρτιος: «Γιατί ψυχικός άνθρωπος δηλαδή κτηνώδης δεν μπορεί να δεχτεί τα πράγματα που σχετίζονται με το πνεύμα. Ο άνθρωπος που έχει το πνεύμα όλα τα καταλαβαίνει, όμως κανείς από εκείνους που δεν έχουν το πνεύμα δεν είναι σε θέση να τον καταλάβει».

16 Με αυτά τα λόγια ο έπαρχος γέλασε και αφού ο παράλογος κατηγορήσε τον άκρως λογικό για παραλογισμό, δίνει εντολή να φύγει και στην θέση του να παρουσιαστεί ο Βαλλεριανός¹, στον οποίο αφού εμφανίστηκε, μίλησε κάπως έτσι: «Επειδή ο αδελφός σου αποκαλύφθηκε ότι στο μυαλό του δεν έχει υγιές φρόνημα σύμφωνα με τις απαντήσεις του σε όσα τον ρώτησα, καλώ τώρα, όπως είναι φυσικό, εσένα, καθώς επειδή, όπως νομίζω, εσύ είσαι πολύ πιο συνετός από εκείνον και θα μπορέσεις να δώσεις πιο συνετές απαντήσεις». Σε αυτόν ο Βαλλεριανός αποκρίθηκε: «Η ακοή σου έχει κυριευθεί ήδη από τις απάτες των δαιμόνων και βρίσκεται σε μεγάλη πλάνη και για αυτό δεν μπορείς να δεχτείς τον πραγματικό σκοπό/νόημα των λόγων μας». Και σε αυτόν ο έπαρχος είπε «Κανείς δεν πλανάται όπως πλανάσθε εσείς. Χωρίς λογική εγκαταλείψατε τις αναγκαίες τελετές και τους χρησμούς και διαλέξατε να ακολουθήσετε το κακό διώχνοντας μακριά σας αυτά που είναι ευχάριστα και προξενούν ευτυχία και τα οποία έχουν δωρηθεί από τους Θεούς στο ανθρώπινο γένος για την απόλαυση της ηδονής και τη δημιουργία της ζωής και αποδέχεσθε όσα βλάπτουν και εξαφανίζουν το καθετί, και όσα απομακρύνουν τη σωτήρια ευτυχία».

Η παραβολή του Βαλλεριανού

Και σε αυτά τα λόγια ο Βαλλεριανός αποκρίθηκε χρησιμοποιώντας ένα παράδειγμα σε μορφή παραβολής. «Είδα εγώ κάποτε σε καιρό χειμώνα να περνούν από κάποιους τόπους πεδινούς κάποιοι άνθρωποι που έπαιζαν και γελούσαν και που η μόνη τους απασχόληση ήταν τα μεθύσια, τα γλέντια και ήταν κακομαθημένοι με κάθε είδους ανάπαυση και απόλαυση. Στους ίδιους πεδινούς τόπους είδα και γεωργούς και καλλιεργητές να εργάζονται με μόχθο και με κάθε επιμέλεια και να ταλαιπωρούνται από τους πολλούς κόπους, τις προσπάθειες και την κούραση αλλά να επιτελούν με επιμέλεια το καθετί που ταιριάζει/αρμόζει στη γεωργία.

¹ Μπουρδάρα, Κ., *Το δίκαιο στα αγιολογικά κείμενα* σελ 71

17 Αυτούς τους γεωργούς εκείνοι οι κακομαθημένοι άνθρωποι τους έβριζαν αποκαλώντας τους ελεεινούς και ταλαιπώρους γιατί είχαν αποδεχτεί εκείνη την εξαντλητική και βαριά εργασία. Και επιπλέον τους συμβούλευαν να αποχωρήσουν από αυτή την πολύμοχθη ταλαιπωρία και να προτιμήσουν ζωή ξεκούραστη και χωρίς μόχθο και να περάσουν τη ζωή τους μιμούμενους εκείνους στη μαλθακότητα και τη σπατάλη και τον τρόπο ζωής. Και λέγοντας τέτοια ξεσπούσαν σε ακατάσχετο γέλιο εμπαίζοντας οι ανόητοι την επιμέλεια των μυαλωμένων που ταίριαζε στην επιστήμη τους. Επειδή όμως ήταν καιρός εν πάσει περιπτώσει να διαδεχτεί γαλήνια άνοιξη τις χειμερινές εκείνες ημέρες και έφτασε η περίοδος κατά την οποία και η πολυποίκιλη πανδαισία των ανθισμένων λιβαδιών απέπνεε γλυκιά ευωδία και τα χωράφια στις αγροτικές περιοχές άσπριζαν και στολίζονταν για το θερισμό και οι αμπελώνες φορτωμένοι με ώριμο καρπό προσκαλούσαν τους γεωργούς για τον τρύγο και τα κλαδιά των υπόλοιπων πολυειδών καρποφόρων δέντρων προσέφεραν στους καλλιεργητές ωραίο και μελιστάλαχτο καρπό, τότε ακριβώς εκείνοι που νόμιζαν ότι οι ίδιοι είναι σοφοί και φρόνιμοι και προτίμησαν την απραξία από την εργασία και ενώ εκείνοι που τους θεωρούσαν ανόητους απολάμβαναν όλα τα παραπάνω και έτρωγαν με χαρά τους καρπούς των δικών τους κόπων και μάζευαν με αγαλλίαση τις σοδειές τους, (οι πραγματικοί ανόητοι) κλαίγοντας για τη δική τους νωθρότητα έλεγαν μεταξύ τους: «Τι ανόητη απόφαση! Τι λάθος είναι αυτό στο οποίο πέσαμε με άθλιο τρόπο! Γιατί ετούτους που για λίγο καιρό κόπιασαν και τώρα ευχαριστούνται απολαμβάνοντας άνετα τους κόπους τους και τους καρπούς τους, εμείς στην ανοησία μας τους περιγελούσαμε και κοροϊδεύαμε τη ζωή τους ως ταλαιπωρία και μάταια τους θεωρούσαμε ταλαιπώρους, αυτοί τώρα αποδεικνύονται από τα ίδια τα πράγματα άνθρωποι με γνώση και σύνεση ενώ εμείς πιαστήκαμε να είμαστε ανόητοι και παράφρονες ξοδεύοντες τις ημέρες της ζωής μας χωρίς να έχουμε τη θέληση να ξεσηκώσουμε τον εαυτό μας για δουλειά ή για να θελήσουμε να δώσουμε χέρι βοήθειας στους εργαζόμενους».

18 Σε αυτό ο έπαρχος αποκρίθηκε: «Μέσα από τα λόγια που είπες σε βλέπω να μιλάς με σύνεση. Όμως δε φαίνεται να μου δίνεις κατάλληλη απόκριση στην ερώτησή μου». Και ο Βαλλεριανός: «Είπες ότι είμαστε ανόητοι και ασύνετοι γιατί μοιράζουμε τα υπάρχοντά μας σε αυτούς που έχουν ανάγκη, βοηθάμε τα ορφανά και τις χήρες και προσφέρουμε τα αναγκαία σε όλους όσους τα χρειάζονται και για το ότι θάβουμε τα παρατημένα σώματα των νεκρών και καταθέτουμε με κάθε φροντίδα και τιμή τα μαρτυρικά λείψανα. Για αυτά τα πράγματα μας έκρινες ως ανθρώπους τυχάρπαστους γιατί τάχα δε διασκεδάσαμε μαζί με αυτούς που διασκεδάζουν και ούτε ανεχόμαστε να ζούμε αδιάφορα μαζί με αυτούς που ζουν αδιάφορα και ούτε είχαμε θέληση να προσβάλλουμε με λόγια και ανελεύθερες πράξεις την ευγένεια που μας διακατέχει. Αλλά θα έρθει ο καιρός όταν με χαρά θα αποκομίζουμε χιλιάδες φορές πολλαπλασίους τους καρπούς αυτής της προσωρινής μας θλίψεως, όταν εμείς θα ευφραινόμαστε ενώ θα θρηνούν εκείνοι που τώρα εξαπατώνται με μάταιες χαρές. Ο παρών καιρός είναι καιρός εργασίας και σποράς και ο μελλοντικός της ανταποδόσεως και της απολαύσεως. Αυτοί που τώρα έσπειραν στη ζωή με δάκρυα καθώς ψάλλει ο Δαβίδ ο θεοκίνητος μελωδός στη μελλοντική ζωή και μακαρία θα θερίσει αιώνια χαρά και ευχαρίστηση».

Ο άγωνας λόγου επάρχου και Βαλλεριανού-και η απόφαση να καταδικαστούν

Ο έπαρχος είπε: «Σύμφωνα με το νόημα των λόγων σου και εγώ και οι αυτοκράτορες και οι βασιλιάδες θα έχουμε αιώνιο θρήνο και εσείς μόνοι και οι απόγονοί σας θα έχετε αιώνια χαρά και αγαλλίαση.» Και ο Βαλλεριανός: «Ποιοι είστε εσείς και ποιοι οι βασιλιάδες σας που νομίζετε πλανώμενοι ότι είστε ανεύθυνοι για ό,τι κάνετε; Μην εξαπατάς μάταια τον εαυτό σου παραμένοντας αμέριμος, αλλά γνώριζε καλά ότι αυτό που έχει γραφεί για εσάς θα πραγματοποιηθεί ξεκάθαρα. Και ωστόσο θα πεθάνετε σαν όλους τους ανθρώπους θα πέσετε νεκροί το ίδιο όπως και οι άρχοντες. Όταν θα τελειώσει ο χρόνος της ζωής σας θα κληθείτε να δώσετε τέτοια απολογία στο Θεό όσο μεγαλείο εξουσίας σας παραχώρησε να αποκτήσετε».

19 Σε αυτά ο έπαρχος επειδή δεν ήταν σε θέση να απαντήσει είπε: «Γιατί χρονοτριβούμε με την ανταλλαγή περίπλοκων λόγων και καθυστερούμε να ασχοληθούμε με το τι είναι σημαντικό και αναγκαίο. Για τώρα σας προτείνονται δύο προτάσεις και πρέπει να διαλέξετε οπωσδήποτε τη μία. Ή θα πρέπει να προσφέρετε θυμίαμα στους θεούς για θυσία και να επιστρέψετε στο σπίτι¹ σας χωρίς καμιά βλάβη ή αν αρνηθείτε να το κάνετε θα βρείτε πικρό θάνατο με πολυποίκιλα βασανιστήρια». Σε αυτόν αποκρίθηκαν οι μάρτυρες: «Σε μας είναι συνήθεια όχι σε θεούς αλλά σε Θεό κάθε μέρα και ώρα να προσφέρουμε καθαρές θυσίες». Και ο έπαρχος είπε: «Ποιος είναι ο Θεός εκείνος στον οποίο εσείς λέτε ότι προσφέρετε τις θυσίες σας;» Και οι μάρτυρες αποκρίθηκαν: «Καθώς ένας είναι και μόνος ο αληθινός Θεός, πως εσύ ο ίδιος μας ρωτάς σε ποιον και τι είδους Θεό προσφέρουμε θυσία;» Και ο έπαρχος είπε: «Αυτόν που λέτε ότι είναι ο μόνος Θεός ζητώ να μάθω ποιος είναι με το όνομά του». Ο Βαλλεριανός είπε: «Και αν ζητάς το όνομα του Θεού δεν θα μπορέσεις με κανένα τρόπο να το βρεις όπως δε θα μπορείς να χρησιμοποιήσεις φτερά για να πετάξεις». Και ο έπαρχος είπε: «Ούτε η προσηγορία του ένδοξου Δία δεν είναι όνομα Θεού;» Και ο Βαλλεριανός είπε: «Αυτόν που όλοι οι δικοί σας σοφοί περιγράφουν ως φθορέα και μοιχό και ιερόσυλο και η ίδια η πείρα και η αλήθεια των πραγμάτων το επιβεβαιώνει. Πώς δεν ντρέπεσαι να τον ονομάζεις με θράσος θεό γιατί θεός θα μπορούσε κυριολεκτικά να ονομαστεί μόνο εκείνος που στα αλήθεια είναι πάνω από κάθε αμαρτία και γεμάτος με δύναμη».

¹ Clarke, M., *World noted women Types womanly Attibutes of all lands and ages*, σελ 97:

20 Και ο έπαρχος είπε: «Το λοιπόν όλος ο κόσμος πλανάται. Μόνο εσύ με τον αδερφό σου γνωρίζετε τον αληθινό Θεό;» Ο Βαλλερριανός είπε: «Αμέτρητο πλήθος του χριστιανισμού δέχτηκε τη θεϊκή θρησκεία και μάλλον εσείς που λατρεύετε τα είδωλα και τα δαιμόνια είστε ελάχιστοι και σαν κάτι κομμάτια ξύλου που ξέμειναν από ένα ναυάγιο κατευθύνεστε σε τίποτα άλλο εκτός από το να γίνετε τροφή της φωτιάς». Με αυτά τα λόγια ο δούλος του θυμού εξοργίστηκε και έδωσε εντολή να χτυπήσουν το μάρτυρα με ρόπαλα. Και εκείνος ενώ δεχόταν σφόδρα χτυπήματα άρχισε να λέει με μεγάλη χαρά «Να ο καιρός που επιθυμούσα για τον οποίο διψούσα πολύ. Να η ημέρα τώρα την οποία από παλιά ποθούσα να δω. Να η ώρα της σωτηρίας που είναι πιο ευχάριστη από κάθε γιορτή». Και ενώ ο γενναίος μάρτυρας δεχόταν τα χτύπηματα ο κήρυκας φώναζε δυνατά. «Μη βλασφημάς τους θεούς και τις θεές.» Και εκείνος με πιο δυνατή φωνή έλεγε στον κόσμο που στέκονταν τριγύρω από αυτόν: «Πολίτες Ρωμαίοι προσέχετε μήπως κάποιος σας κλονίσει από την αληθινή ομολογία του Χριστού του Θεού του αληθινού σωτήρα του κόσμου. Αλλά σταθείτε με γενναιότητα στους πέτρινους και ξύλινους και ασημένιους και χάλκινους Θεούς του, τους οποίους ο έπαρχος σέβεται μέσα στην πλάνη του, ρίξτε τους στη φωτιά και λιώστε τους. Διότι όλοι αυτοί που πιστεύουν σε εκείνους θα γίνουν εύκολη τροφή της αιώνιας φωτιάς.» Τότε ο έπαρχος δεχόμενος πίεση από το συγκάθεδρό του που λεγόταν Ταρκίνιος, να εκδώσει το γρηγορότερο δυνατόν θανατική ποινή εναντίον τους¹ με το αιτιολογικό ότι δήθεν ότι αυτοί ήταν αίτιοι δημόσιας στάσεως ούτως ώστε και τα χρήματα σε αυτούς που είχαν μείνει να τα αρπάξει πριν μοιραστούν όλα αυτά στους φτωχούς² εκδίδει εναντίον των αγίων μια τέτοια θανατική απόφαση αναθέτοντας λοιπόν στο Μάξιμο τον κεντυρίωνα³ τη μεταγωγή τους ώστε να τους μεταφέρει μπροστά στην ειδωλική εικόνα του Διός⁴ στην οποία αν δεν θελήσουν να προσφέρουν θυσία να εκτελέσει τη θανατική ποινή.

¹ Μπουρδάρα, Κ., *Το δίκαιο στα αγιολογικά κείμενα*, σελ 65

² Τα αίτια των διωγμών ήταν κυρίως οικονομικά. Οπότε οι περιουσίες των χριστιανών θεωρούνταν υψίστης σημασίας ευεργετικές για το κράτος.

³ Berger, A., *Encyclopedic Dictionary of Roman Law*, σελ 419: βλ. λήμμα. cubicularius και *Humanistica Lovaniensia Journal of neo- latin Studies* σελ 180 cubicularius: classical word found as early as Cicero

⁴ Βλέπε γενικά Benko Stephen, *Pagan Rome and the Early Christian*, First Mindland Book Edition, U.S.A., 1986

Εκγχριστιανισμός του Μαξίμου-Θάνατος των αγίων και θάνατος του Μαξίμου

21 Και έτσι παίρνοντας μαζί τους αγίους ο προαναφερθείς Μάξιμος μαζί με τους δήμιους που είχε στις διαταγές του και ενώ τους καθοδηγούσε στον προκαθορισμένο τόπο, κινούμενος από κάποια συμπάθεια στην ψυχή του προς αυτούς καθώς επρόκειτο να εκτελεστούν, τους λυπόταν τάχα θρηνώντας το άνθος της νεότητας που είχαν την περήφανη ευγένειά τους, την αφθονία του πλούτου και την υπερβολική λαμπρότητα του βίου τους. Ενώ ταυτόχρονα θαύμαζε τη μεγάλη τους προθυμία για το θάνατο δείχνοντας ότι θεωρεί πολύ σημαντικό πράγμα να μάθει τη δόξα της ανταμοιβής τους. Οι μάρτυρες αφού δέχτηκαν από αυτόν συμφωνία απαράβατη εμπιστοσύνης του εξήγησαν εκθέτοντάς του συνοπτικά όλο το μυστήριο της θείας οικονομίας παρουσιάζοντας την κατάληψη των δύο ζωών και το πόσο μεγάλη διαφορά υπάρχει μεταξύ παρούσας και μέλλουσας ζωής και επιπλέον (του παρουσίασαν) τη βεβαιότητα που είχαν, τις μελλοντικές ελπίδες και την επίτευξη της αιώνιας ευτυχίας. Όταν λοιπόν έφτασαν στο σπίτι του Μαξίμου οι μάρτυρες όχι μόνο τον ίδιον το Μάξιμο αλλά και όλους που βρίσκονταν εκεί τους κατήχησαν και τους είπαν να πιστέψουν με προθυμία στον Κύριου ημών Ιησού Χριστό. Αυτό το έμαθε η Κικιλία η τρισένδοξη παρθένα και πήγε σε εκείνους τη νύχτα μαζί με τους ιερείς. Και αυτή τη νύχτα αμέσως όλοι δέχτηκαν την κατήχηση και βαπτίστηκαν στο παντοδύναμο όνομα της υπερθέου τριάδος.

22 Και λοιπόν αφού έγινε μεγάλη χαρά για τη σωτήρια αναγέννηση αυτών η γλυκομίλητη Κικιλία τους είπε προτρεπτικούς και παραινετικούς λόγους εμπυχώνοντας το νεοφώτιστο και νεοσύλλεκτο στρατό του Κυρίου και εξάπτοντας την προθυμία τους για τον αγώνα που τους περίμενε και το στόχο του βραβείου της ουράνιας πρόσκλησης. Σύρθηκαν οι μάρτυρες και οδηγήθηκαν με μεγάλη προθυμία στον τόπο της εκτελέσεως που λεγόταν Πάγος¹ και απείχε ίσα στα τέσσερα σημεία από τη μεγαλούπολη τη Ρώμη εκεί όπου ο δρόμος περνούσε δίπλα από την πύλη του ναού των ειδώλων. Και υπήρχε δημόσια εκτεθειμένο ένα παράνομο πρόσταγμα που όριζε πως κάθε άνθρωπος που περνούσε από εκείνη την πύλη αν δεν πρόσφερε λιβάνι στο είδωλο του Δία να παραδίδεται σε τιμωρίες που επέφεραν θάνατο². Είχαν λοιπόν οι άγιοι να βαδίζουν μαζί τους τους στρατιώτες που τους οδηγούσαν και οι οποίοι είχαν μείνει αντί για δήμιοι αιχμάλωτοι του Χριστού. Μαζί τους λοιπόν έφτασαν στον τόπο και αφού προσέφεραν με την προσευχή τους και με μεγάλες ευχαριστίες τις αναίμακτες συνηθισμένες θυσίες προς το Θεό έσκυψαν τους αυχένες τους και δέχτηκαν το θάνατο από το ξίφος³ μέσω του οποίου εγκατέλειψαν το προσωρινό και το φθαρτό σκήνος και πέτυχαν τα αιώνια βραβεία της αφθαρσίας. Ο μακαριώτατος Μάξιμος αξιώθηκε να δει τις μακάριες ψυχές σαν λαμπροφορεμένες από νυφικό δωμάτιο να παραλαμβάνονται ακριβώς την ώρα της εκτέλεσής τους στις αγκάλες των αγγέλων να αναλαμβάνονται στον ουρανό με την ορμή της μεγάλης ταχύτητας που είχαν οι άγγελοι που λειτουργούσαν ως φτερά ανύψωσης.

¹ Πάγον: Richardson, L., *A new topographical Dictionary of Ancient Rome*, σελ 279 και Donald, G., *Spectacles of Death in Ancient Rome* σελ 167 και Arnold, T. *History of Rome*, υποσ. 25 σελ 79

² Μπουρδάρα, *Το δίκαιο στα αγιολογικά κείμενα*, σελ 42

³ Μπουρδάρα, *Το δίκαιο στα αγιολογικά κείμενα*, σελ 87

23 Ο Μάξιμος πληροφορούσε αυτά τα πράγματα με δάκρυα και όρκους φρικτούς όλο το λαό που είχε τότε μαζευτεί για να δει και αμέσως ένα μεγάλο πλήθος πίστεψε και προσηλυτίστηκε στο Χριστό. Αυτοί εγκαταλείποντας τη γεμάτη πλάνη λατρεία την αντάλλαξαν με την αληθινή θρησκεία του Θεού και με τη θέλησή τους προσέφεραν τον εαυτό τους στον υπερασπιστή της ευσέβειας τον πάπα Ουρβανό ζητώντας να πάρουν από τα χέρια του το σωτήριο λουτρό της αναγεννήσεως. Όταν έφτασε αυτή η φήμη στα αυτιά του έπαρχου και μάλιστα τα όσα αφορούσαν το Μάξιμο το διοικητή των δημίων, ο οποίος εγκατέλειψε τη πλάνη και προσήλθε στο Χριστό με όλο του τον οίκο έδωσε εντολή να δαρθεί αλύπητα με μολύβδινα σφυριά ούτως ώστε να χάσει τη ζωή του βιαίως.

Page | - 111 -

Η δράση της αγ. Κικιλίας και η παραπομπή της στον έπαρχο

Αφού έγινε πράξη αυτή η αποτρόπαια εντολή η φιλόχριστος και φιλομάρτυς Κικιλία πήρε το μαρτυρικό σώμα του καρτερικού Μαξίμου¹ και το εναπόθεσε σε μία λάρνακα² μαζί με τους μάρτυρες που είχαν εκτελεστεί προηγουμένως, το Βαλλεριανό και τον Τιβούρτιο. Σε αυτή τη λάρνακα έδωσε εντολή σε ένα λιθοξόο να σκαλώσει με το χέρι του ένα φοίνικα⁴ που να σημαίνει την πίστη του που άνθισε σαν φοίνικας.³

¹ Ηλιάδη, Α., *Μαρτυρολόγια και Συναξάρια απ'τα πρωτο χριστιανικά χρόνια έως τον 6^ο αιμ.Χ.*, σελ 14

² Μπουρδάρα, Κ., *Το δίκαιο στα αγιολογικά κείμενα*, σελ 134

³ Ferguson, G. *Signs and Symbols in Christian Art with 350 illustrations complete and unabridged*, σελ 36

24 Μετά από αυτήν την παράνομη πράξη εις βάρος του μάρτυρα Μαξίμου ο ανοσιώτατος έπαρχος κυριεύτηκε από ακόμη μεγαλύτερη μανία και οπλίστηκε εναντίον της σεβάσμιας Κικιλίας και φέροντάς την αυτή μπροστά στο δικαστήριο απαιτούσε να πάρει όλα τα υπάρχοντα και την περιουσία των μακαρίων μαρτύρων Βαλλεριανού και Τιβουρτίου, νομίζοντας ότι είχε πετύχει μια πολύ βολική πρόφαση επειδή θεωρείται σύζυγος του Βαλλεριανού. Και όταν διαπίστωσε έχοντας πληροφορηθεί ότι καθετί που επέμενε από την περιουσία τους είχε μοιραστεί από εκείνη στους φτωχούς και έχασε κάθε ελπίδα για κέρδος από την αρπαγή στρέφεται σε άλλη δόλια εγκληματική πράξη. Και δίνει εντολή στους υφισταμένους υπηρέτες να την εξαναγκάσουν να προσφέρει θυμίαμα ως θυσία στο βωμό του Δία. Και εκείνη με μεγάλο θάρρος αποκρίθηκε σε εκείνους που την πίεζαν για αυτό το σκοπό λέγοντάς τους τα εξής: «Άνδρες εσείς που είσαστε υφισταμένοι του άρχοντός σας, σπεύδτε να εκτελέσετε το καθετί που θα τον εξυπηρετήσει. Από την άλλη για μένα μεγαλύτερη δόξα και αντικείμενο μεγάλου πόθου είναι το να υποφέρω όλα τα δεινά που με βρίσκουν για χάρη της αγάπης και της πίστης μου του δεσπότη μου και συζύγου μου Χριστού. Ποτέ δεν επέλεξα να προτιμήσω τα ευχάριστα της παρούσης και περαστικής απόλαυσης αντί για την ομολογία σε εκείνον. Και όσο αφορά εμένα δε δειλιάζω καθόλου και δε φοβάμαι καθώς είμαι προετοιμασμένη να υποφέρω οτιδήποτε για χάρη του με προθυμία. Νιώθω αγωνία όμως και πόνο πολύ για τη νεότητά σας που αναγκάζετε να υπηρετείτε τις παράνομες εντολές του πονηρότατου άρχοντα. Πράξεις τις οποίες ακολουθεί ο αναπόδραστος κίνδυνος της ψυχής μέσα στην αμυαλιά σας».

Η αγ. Κικιλία εκχριστιανίζει παραπάνω από 400.

25 Ενώ η μεγάλη Κικιλία έλεγε δημόσια αυτά τα πράγματα μπορούσε κανείς να δει όσους άκουγαν να έχουν στραφεί σε θρήνους και δάκρυα και να την παρακαλούν και μάταια να τη συμβουλεύουν να μη δεχτεί καθόλου να παραδώσει στην καταστροφή τη νεότητά της. Ούτε να οδηγήσει στο θάνατο με την ηθελημένη απόφασή της την ευπρέπεια/την ωραιότητα του σωματικού κάλλους. Σε αυτούς η Κικιλία αποκρίθηκε με μεγάλη σύνεση: «Άνδρες, αυτό που εσείς μέσα στην άγνοιά σας φαντάζεστε δεν είναι απώλεια της νεότητας αλλά μάλλον μια καλή ανταλλαγή. Δίνω πηλό και στη θέση του παίρνω χρυσάφι, απορρίπτω τη φθορά και κερδίζω την αφθαρσία, προσφέρω σπίτι προσωρινό και κληρονομώ διαμονή αιώνια, αφήνω αυτά που χάνονται και βρίσκω αυτά που παραμένουν, προσπερνά τα προσωρινά και παραλαμβάνω τα αιώνια. Διότι αυτή είναι η πιο μεγάλη και επικερδής από όλες τις ανταλλαγές, να αγοράσω ασάλευτη βασιλεία στον ουρανό με ελάχιστο αίμα». Μετά την ολοκλήρωση αυτών και ακόμη περισσότερα από αυτά, τα πλήθη μαζεύτηκαν και η καλλιπάρθενος Κικιλία ανέβηκε σε ψηλή πέτρα που έτυχε να βρίσκεται εκεί ούτως ώστε να ακούγεται δυνατά από όλους σαν από κάποιο προφανές σημείο και ενώ όλοι υπόσχονταν να υπακούσουν στα θεόπνευστά της λόγια και ομολογούσαν ότι πιστεύουν ειλικρινά στον Κύριο Ιησού ημών Χριστό, εκείνη χάρηκε υπερβολικά με αυτά και έστειλε κάποιους από αυτούς στον άδικο δικαστή για να ζητήσουν μικρή διωρία ώστε να μην επισπεύσει την ολοκλήρωση του αγώνα της, μέχρι εκείνη να τους προετοιμάσει όλους να γίνουν συμμετοχοί στη θεία υιοθεσία μέσω του σωτηρίου βαπτίσματος. Αυτά αφού έγιναν με αυτόν τον τρόπο και ολοκληρώθηκαν σύμφωνα με το σχέδιο της αγίας προσκλήθηκε ο αγιώτατος πάπας Ουρβανός και πήγε στο σπίτι της όπου βρίσκοντας μαζεμένους αυτούς που πίστεψαν, κατήχησε και εβάπτισε περισσότερους από 400 άνδρες και γυναίκες από κάθε γένος και αξίωμα, κάθε ηλικία και κοινωνική τάξη.

26 Ανάμεσα σε αυτούς ακτινοβολούσε λάμποντας ένας άντρας που λεγόταν Γορδιανός και ο οποίος με τη συναίνεση και προσευχή του μεγάλου πάπα, έδωσε το όνομά του στο σπίτι της πάντοτε νέας Κικιλίας μετατρέποντάς το σε καθολική εκκλησία όπου από τότε και κάθε μέρα αυξανόταν με μεγάλο κέρδος το ποίμνιό της κληρονομιάς του Χριστού ελαττώνονταν με ανείπωτη ζημιά η αγέλη του δόλιου διαβόλου. Καθώς μάλιστα ο μακαρίτης πάπας κρυφά παρουσιαζόταν εκεί σύμφωνα με κάποια ανώτερη οικονομία για χάρη της σωτηρίας αυτών που προσέρχονται στην πίστη και για την καθοδήγηση προς την αλήθεια αυτών που επέστρεφαν από την πλάνη. Όσο αυτά συνέβαιναν με αυτόν τον τρόπο ο πατέρας του φθόνου δεν ανεχόταν καθόλου να βλέπει για τόσο καιρό την αλλαγή των ανθρώπων προς το καλύτερο.

Page | - 114 -

Ο αγώνας λόγου μεταξύ της Αγ. Κικιλίας και του επάρχου

Και ξεκινά λοιπόν όπως συνήθιζε μέσω των υπασπιστών του να διαστρέφει τους ευθείς δρόμους του Κυρίου. Διότι ο παρανομώτατος έπαρχος πολεμώντας με όλη του τη θέληση την ευσέβεια δίνει εντολή να παρουσιαστεί στο δικαστικό βήμα η καλλιπάρθεος Κικιλία. Και όταν αυτή στάθηκε με ακλόνητο φρόνημα (στο βήμα), ο αλιτήριος την ανέκρινε λέγοντας της: «Για πες μου γυναίκα ποιο είναι το όνομά σου και ποια η κοινωνική σου κατάσταση;»¹ Και σε αυτόν η μάρτυρας αποκρίθηκε: «Το όνομά μου είναι Κικιλία. Όσο για την κοινωνική μου κατάσταση ανήκω σε ένα ένδοξο ευγενικό γένος». Ο έπαρχος είπε: «Εγώ σε ρωτώ πιο πολύ για τη θρησκεία παρά για την οικογένειά σου». Και η αγία λέει: «Η ερώτησή σου ξεκινά από ανόητες προϋποθέσεις, οι οποίες υπολαμβάνουν ότι σε μια πρόταση μπορείς να ρωτήσεις δύο ερωτήσεις». Και ο έπαρχος: «Από πού έχεις τόσο θάρρος γνώμης;» Και η μάρτυρας: «Από αγαθή συνείδηση και ειλικρινή πίστη». Και ο έπαρχος: «Αγνοείς τι εξουσίες έχω;»

¹ Μπουρδάρα, Κ., *Το δίκαιο στα αγιολογικά κείμενα*, σελ. 73

27 Και η μάρτυρας: «Θαρρώ πως μάλλον εσύ ο ίδιος αγνοείς ποιες εξουσίες έχεις γιατί αν θέλεις να μάθεις από μένα εγώ θα σου αποκαλύψω την αλήθεια με αληθινές κουβέντες». Και ο έπαρχος: «Πες μας αν γνωρίζεις κάτι σχετικό με αυτό.» Και η μάρτυρας: «Κάθε ανθρώπινη εξουσία μοιάζει με ασκή γεμάτο αέρα, το οποίο αν τρυπηθεί ή με μια μικρή βελόνα όλος ο αέρας που βρίσκεται μέσα του θα ξεφύγει αδειάζοντάς το και ο όγκος του πριν πει κανείς έστω και μια λέξη θα εκμηδενιστεί». Και ο έπαρχος είπε: « Ξεκίνησες από ύβρη, προσβολή και καταλήγεις σε ύβρη.» Και η μάρτυρας: «Υβρις δε λέγονται τα λόγια που λέγονται με πνεύμα αλήθειας χωρίς λάθος. Για αυτό ή δώσε αποδείξεις με δικανικό τρόπο για την ύβρη ή υπόβαλε τον εαυτό σου σε τιμωρία να μην επιβάλεις ποτέ άδικη καταδίκη σε αθώους ανθρώπους». Και ο έπαρχος είπε: «Αγνοείς την εντολή των αήτητων αυτοκρατόρων η οποία έχει δημοσιοποιηθεί σε όλη την οικουμένη και η οποία διατάζει εκείνοι που δεν απαρνούνται τη χριστιανική ευσέβεια να καταδικάζονται σε πικρό θάνατο με πολυποίκιλα βασανιστήρια». Η μάρτυρας είπε: «Και οι βασιλείς και οι άρχοντες τους που σαν και εσένα έχουν φρόνημα προσκολλημένο στα μάτια βρίσκονται σε μία και την αυτή πλάνη, καθώς δε μπόρεσαν να καταλάβουν ότι είναι άθεσμος και παράλογος ο νόμος που καταναγκάζει να προσκυνούνται ως Θεοί αυτοί που στερούνται κάθε αίσθηση και πνοή και να απορρίπτεται ο πραγματικά υπαρκτός και μόνος ζωντανός Θεός, τον οποίο εμείς γνωρίζοντας με ειλικρινή καρδιά και επικαλούμενοι το θαυμαστό του όνομα δεν μπορούμε με κανένα τρόπο να τον αρνηθούμε. Γιατί για εμάς είναι προτιμώτερο να πεθάνουμε ένδοξα για την πίστη σε αυτόν ή να ζούμε δυστυχώντας έχοντας αρνηθεί το Χριστό που προσφέρει ζωή σε κάθε σάρκα».

28 Ο έπαρχος είπε: «Από αυτά τα δύο που σου προτείνονται δέξου να κάνεις το ένα. Δηλαδή ή να συμφωνήσεις να προσφέρεις μπροστά σε όλους θυσία στους θεούς ή αν ντρέπεσαι να το κάνεις αυτό φανερά αρνήσου μόνο στα λόγια ότι είσαι χριστιανή και αμέσως θα σου δοθεί συγχώρεση για κάθε πταισμα/κατηγορία»¹. Και η αγία γελώντας δυνατά εις βάρος της ανοησίας του λέει: «Τι ανόητη προτροπή και ντροπιαστική συμβουλή ενός αξιοκατάκριτου δικαστή με την οποία με προσκαλεί να αρνηθώ το Θεό και υπόσχεται να με ανακηρύξει αθώα σαν και εκείνον που προτρέπει κάποιον να κινηθεί προς άδικο φόνο και διαβεβαιώνει μάταια ότι θα τον απαλλάξει από την κατηγορία του φόνου. Όμως εάν θέλεις να με κατηγορήσεις γιατί με προτρέπεις να αρνηθώ το Θεό; Εάν από την άλλη θέλεις να με απελευθερώσεις ως αθώα γιατί δε θέλεις να συζητήσεις με λογικούς όρους;» Και ο έπαρχος αποκρίθηκε: «Παρευρίσκονται οι κατήγοροι οι οποίοι πρόκειται να καταθέσουν μαρτυρία εις βάρος σου ότι είσαι χριστιανή. Εάν όμως εσύ η ίδια αρνηθείς (το Θεό) γρήγορα θα δώσεις τέλος στους κατηγορούς σου. Αν όμως δε θελήσεις από τη δικιά σου αμυαλιά θα διαπράξεις αυτό το οποίο θα σε υποβάλει η δικαστική απόφαση.» Η μάρτυρας αποκρίθηκε: «Οι κατηγορίες τους είναι για μένα έπαινος ενώ η ποινή που θα υποβάλλεις είναι τιμητική αναγόρευση και νίκη. Το λοιπόν μην πιστέψεις ότι θα με ταλαιπωρήσεις σαν κάποια που δεν ξέρει τι της γίνεται αλλά συνετίσου και μην με προτρέπεις με αναίδεια να αρνηθώ το Χριστό». Ο έπαρχος είπε: «Ω δυστυχισμένο κοριτσάκι! Δεν ξέρεις την εξουσία που μου έχουν δώσει οι αυτοκράτορες να καταδικάζω σε θάνατο και να επιτρέπω να ζουν άνθρωποι. Γι' αυτό μου απαντάς με τέτοια υπεροψία». Η μάρτυρας αποκρίθηκε: «Άλλος είναι ο λόγος που κάποιος μπορεί να πει κάποιον αλαζονικό και άλλος θαρραλέο. Και εγώ μίλησα έχοντας θάρρος όχι αλαζονεία. Διότι εμείς απορρίπτουμε το πάθος της αλαζονείας και το απεχθανόμαστε ως ανάρμοστο. Εσύ από την άλλη αν δεν αποφεύγεις να μάθεις την αλήθεια θα σου αποδείξω και πάλι ότι μίλησες λανθασμένα.» Και ο έπαρχος: «Ποιο είναι το ψέμα/λάθος που προέκυψε από τα λόγια μου.»

¹ Μπουρδάρα, Κ., *Το δίκαιο στα αγιολογικά κείμενα*, σελ 78

29 Και η μάρτυρας: «Σε αυτά που μόλις είπες και ισχυρίστηκες μέσα από αυτά ότι έχεις πάρει από τους αυτοκράτορες εξουσία θανάτου και ζωής διότι μπορείς να θανατώσεις τους πάντες όχι όμως και να τους δώσεις ζωή, διότι αυτό είναι αποκλειστικά το έργο μόνο του Θεού, ο οποίος εξουσιάζει το θάνατο και τη ζωή. Και εσύ βέβαια ο ίδιος πολύ εύκολα μπορείς να αφαιρέσεις τη ζωή από τους ζωντανούς αλλά να προσφέρεις ζωή στους νεκρούς ποτέ δε θα μπορούσες. Γιατί αυτό όπως ξέρεις είναι αδύνατο όχι μόνο για σένα αλλά και για τους ίδιους τους αυτοκράτορες που σου έδωσαν ετούτη την εξουσία. Και μάλλον θα έπρεπε να πω πιο κοντά στην αλήθεια ότι οι βασιλείς σου σε μετέτρεψαν σε υπηρέτη του θανάτου και όχι κυρίαρχο της ζωής και αν προσπαθήσεις να πεις κάτι παραπάνω από αυτά θα αποκαλυφθείς ότι ψεύδεσαι λέγοντας ανυπόστατα πράγματα.» Και ο έπαρχος είπε: «Άσε τα πολλά λόγια εριστική γυνάικα και άφησε κατά μέρος λοιπόν την περιττή αυτή τόλμη και παρρησία και πειθαρχώντας στις προσταγές των αυτοκρατόρων πλησίασε με προθυμία και θυσίασε στους αθάνατους θεούς.» Και η μάρτυρας είπε: «Απορώ πως έχεις επιβάλει εκούσια τυφλότητα στα μάτια σου και έχεις την αναίδεια να ονομάζεις θεούς αυτούς που εμφανίζονται μπροστά στα μάτια όλων, όσων βλέπουν ξεκάθαρα, κατασκευασμένοι από πέτρα, χαλκό, μόλυβδο και κάθε είδους άψυχη ύλη.» Και ο έπαρχος είπε: «Τις προσβολές σου που με αναίδεια ξεστομίσεις φιλοσοφώντας τις παραβλέπω, όμως τον εκμηδενισμό τω θεών με κανένα τρόπο δεν μπορώ να ανεχτώ».

30 Και η αγία του λέει: «Όσα ειπώθηκαν από το στόμα σου φανερά σε όλους φάνηκαν γεμάτα από γελοιότητα και άξια κοροϊδίας και από όλα τα άλλα το πιο αξιοκαταφρόνητο είναι ότι αναγνωρίζεις ως Θεό την πέτρα που όλοι βλέπουν και δίνεις εντολή να την λατρέψουν με θυσίες, πράγματα για τα οποία αν επιτρέπεις θα σου δώσω την άποψη ώστε να αντιληφθείς καθαρά με την ίδια σου την εμπειρία πράγματα που δεν θέλεις να παραδεχτείς μέσω της όρασής σου. Διότι είναι ντροπή και πραγματικά άπρεπο να είσαι το αντικείμενο του χλευασμού όλου του πλήθους. Γιατί όλοι γνωρίζουν ότι ο Θεός κατοικεί στους ουρανούς και αυτά εδώ τα αντιλαμβάνονται καθαρά ότι είναι μορφές δαιμόνων που έχουν κατασκευαστεί με άψυχες πέτρες και με άλλες ύλες και τα οποία αν θα προσπαθήσεις να τα βάλεις στη δοκιμασία της φωτιάς θα μάθεις καθαρά το ότι είναι αναισθητα, ασθενή ή μάλλον αδύναμα ή δεν νιώθουν πόνο καθώς δεν μπορούν ούτε να βοηθήσουν τον εαυτό τους ούτε να προσφέρουν βοήθεια σε άλλους.»

Ο έπαρχος καταδικάζει την Αγ. Κικιλία σε θάνατο –Πρώτο Θαύμα της Αγίας

31 Με αυτά τα θεόπνευστα λόγια ο δούλος της μανίας εξοργίστηκε υπερβόλικά και έδωσε εντολή η καλλιπάρθενος μάρτυρας να μεταφερθεί στο σπίτι της και εκεί αφού κλειστεί σε ένα λουτρό στο οποίο θα αναβόταν πολύ δυνατή φωτιά να φυλάσσεται αυστηρά μέχρις ότου από την εντατική φλόγα της φωτιάς ξεψυχήσει¹. Έμεινε η καλλίνικος παρθενομάρτυρας όλοι τη διάρκεια ενός μερονυκτίου μέσα στο λουτρό το οποίο έκαιγε από τη φωτιά που τρέφονταν από πολλά ξύλα επί τούτου χωρίς να πάθει κανένα κακό. Διότι παρέμεινε αβλαβής καθώς τη φύλαγε η θεία χάρη σε σημείο που όχι μόνο δεν ένιωσε κάποια δυσφορία ή ενόχληση αλλά δεν εμφανίστηκε στο σώμα της ίχνος ιδρώτα.

¹ Δανιήλ 7: Οί τρεις παίδες έν καμίνω

Δεύτερο θαύμα της Αγίας και το τέλος της

32 Όταν έμαθε αυτά ο εχθρός του Θεού ο έπαρχος δε θέλησει να κατανοήσει την ανίκητη δύναμη του παντοδύναμου Θεού που μπορεί τα πάντα αλλά τυφλωμένος ολοκληρωτικά από το δαίμονα που τον είχε κυριεύσει, έδωσε εντολή στο ίδιο το Page | - 119 - λουτρό¹ να κοπεί το καλλίνικο κεφάλι της² παρθένου μάρτυρος με ξίφος. Όμως ο ανελέητος σπεκουλάτωρ που στάθηκε για αυτό τη χτύπησε τρεις φορές (με το ξίφος), αφού δε μπόρεσε να κόψει (το κεφάλι) την άφησε ακόμη να ζει στάζοντας πλήθος αίματος για τρεις ημέρες³. Και τα πλήθη που πίστεψαν με το κήρυγμά της πήγαιναν και το σκούπιζαν με καθαρά σεντόνια και με πίστη το έπαιρναν και το φύλαγαν κοντά τους ως αγιασμό. Και κατά τη διάρκεια των τριών ημερών κατά τις οποίες η μάρτυρας επέζησε μετά τη σφαγή της καθώς το είχε ζητήσει και παραχωρήθηκε από τον Κύριο προφήτευσε την ανέλπιστη ζωή με όσα είπε στον πάπα δεν σταμάτησε να υποστηρίζει και να νουθετεί όσους ανέθρεψε και όσους δίδαξε οδηγώντας τους στην ευσέβεια. Σε αυτούς μάλιστα μοίρασε και όλα τα περυσιακά της στοιχεία και όλους αυτούς τους εμπιστεύτηκε στον μακαρίτη πάπα Ουρβανό στον οποίο παρέδωσε το σπίτι της δίνοντας του εντολή να το ματατρέψει και να το αφιερώσει ως κατοικία του θεού και τόπο σύναξης των πιστών που μαζεύονται στο σωτήριο όνομα του Χριστού ούτως ώστε να γίνει για πάντα ιερή εκκλησία. Αφού διευθέτησε με ευσεβή τρόπο όλα αυτά και τα τακτοποίησε όπως είναι δίκαιο προς το τέλος της τρίτης ημέρας στάθηκε σε στάση προσευχής προς την ανατολή και για πολύ ώρα προσεύχονταν στο Θεό και τον παρακαλούσε για όλα τα πράγματα που είναι συμφέροντα για τον κόσμο ζητώντας επί μακρόν ολοκληρωτική εξάλειψη της ειδωλολατρείας, ανύψωση της αληθινής θεογνωσίας και πρόοδο της αλάθητης πίστης υποσχόμενη συγχώρεση των παισμάτων για όσους γιορτάζουν την ημέρα της κοιμήσεώς τους και άφθονη παροχή κάθε είδους αγαθών.

¹ Clarke, M., *World noted women Types womanly Attibutes of all lands and ages*, σελ 104-105 και Kane, *The troyes Memoire Translated with an introduction, The making of medieval Tapestry* σελ 19

² Kane, *The troyes Memoire Translated with an introduction, The making of medieval Tapestry* σελ 19

³ Για την κλίση του σώματός της: Clarke, M., *World noted women Types womanly Attibutes of all lands and ages*, σελ 106

32 Και όσο ακόμη αυτή η προσευχή ήταν στο στόμα της με μεγάλη χαρά και πολλή ευχαρίστηση απώθησε στα χέρια του ζωντανού Θεού με μεγάλη χαρά στη ψυχή της¹ ενώ ο μήνας Νοέμβριος ήταν 22^η ημέρα², της οποίας το καρτερικό σκήνωμα το φρόντισαν τα ιερά χέρια του τρισμακάριστου πάπα Ουρβανού με την τιμή που του έπρεπε και αφού κηδεύτηκε και θάφτηκε με αξιοπρέπεια ανάμεσα σε άλλα μαρτυρικά πτώματα εκεί που οι ομολογητές αγωνίστηκαν στο παρελθόν και οι ιεράρχες του Κυρίου ήταν θαμμένοι. Και ο μακαριώτατος πάπας Ουρβανός πραγματοποίησε όσα είχε διατάξει η αγία μάρτυρας μετατρέποντας και καθιερώνοντας το σπίτι της σε κατοικία Θεού³ όπου συνέχεια μυστικά εκτελούνται τα θεία μυστήρια και όπου πηγάζουν θεραπείες κάθε είδους ασθενειών για τη θεραπεία ψυχών και σωμάτων και προς αιώνιο μνημόσυνο της αιμνήστου παρθενομάρτυρος εις δόξα Χριστού που δοξάζεται μέσα από τους αγίους του με τους οποίους μακάριος να μας επιτρέψει να βρούμε και εμείς μερίδιο και κλήρο χάρις στην ανείπωτη φιλανθρωπία του στη μέλλουσα ζωή.

¹ Rosemary, E., *The encyclopedia of Saints*, σελ 72

² Smith, Wace, *A Dictionary of Christian Biography Literature Sects and Doctrine*, σελ 1102 και Lightfoot, J., B., *The apostolic fathers II,1* σελ 522 και Kane, T., *The troyes Memoire Translated with an introduction, The making of medieval Tapestry*, σελ 110

³ Η Αγία Κικιλία βρισκόταν στην Κατακόμβη του Καλλίστου. Το 817 βρέθηκε ο τάφος από το πάπα Πασχάλη Α – το 1599 ανοίχθηκε αποκαλύπτοντας το σκήνωμά της.

Συντομογραφίες

BHG *Bibliotheca hagiographica graeca*, ed. F. Halkin, Brussels 1984

PG *Patrologiae cursus completes, series Graeca*, ed. J.-P. Migne,
Παρίσι, 1885

TLG Thesaurus Linguae Graecae, Digitized Library of Greek Texts
(in CD form), property of the University of California at Irvine

Βιβλιογραφία

Κύρια Βιβλιογραφία

- Αγαπίου Μοναχού *Βίος και Πολιτεία της Αγίας Μάρτυρος και παρθένου Κικιλίας Βιβλίον Καλούμενον Εκλόγιον τουτέστιν οι ωραιότεροι βίοι των αγίων* Page | - 122 - εκ του Μεταφραστού Συμεώνος, Εκλεγμένοι και εις κοινήν μεταφρασθέντες διάλεκτον παρά Αγαπίου Μοναχού του Κρητός εκ του Ρωσσικού Ιερού Κοινοβίου του Αθωνος, Αθήνα 1869
- Battsista De Rossi, Giovanni, *La Roma Sotterranea Christiana*, Tomo II, Rome 1867
- Benko Stephen, *Pagan Rome and the Early Christian*, First Midland Book Edition, USA 1986
- Berger Adolf, *Encyclopedic Dictionary of Roman Law*, The lawbook exchange LTD, 2004
- Clarke Mary Cowden, *World noted women Types womanly Attributes of all lands and ages*, New York D Appleton and Company, New York 1808
- Correale Robert M and Mary Hamel, *Golden Legend IV Sources and Analogues of the Canterbury Tales I*, Cambridge 2002
- Cross, F.,L., *Ado Martyrology, of the Oxford Dictionary of the Christian Church*, EA Livingstone, Oxford University Press, 2005
- Delehaye Hippolyte, *Subsidia Hagiographica n° 13B Les Passions de Martyrs et les genres Litterares Bollandiste Deuxieme Edition revue et Corrige*e Bruxelles Societe des Bollandistes 24, Boulevard Saint Michel 1966
- Donald Kyle, G., *Spectacles of Death in Ancient Rome* London 1998
- Donovan Leslie, A., *Women Saints Lives in old English Prose* The library of Medieval Women, Cambridge 1999
- Drinkwater John F., *A chronology of the roman empire*, edited by Timothy Venning, Great Britain 2011
- Ehrhard Albert, *Uberlieferung und bestand der hagiographischen und humiletischen literature der griechischen kirche*, Osnabruk 1967
- *Encyclopedia Britannica or a dictionary of Arts, Sciences and Miscellaneous Literature*, 3rd Edition, Vol IV, Edinburgh 1797

- Ferguson George, *Signs and Symbols in Christian Art with 350 illustrations complete and unabridged*, Oxford, Oxford University Press, 1961.
- Ηλιάδη Αμαλία, *Μαρτυρολόγια και Συναζάρια απ'τα πρωτο χριστιανικά χρόνια έως τον 6^ο αιμ.Χ. Η πρώιμη Βυζαντινή περίοδος μέσα από τους βίους των αγίων. Τα αγιολογικά κείμενα της πρώιμης βυζαντινής περιόδου ως ιστορικές πηγές* *Επισημάνσεις και παρατηρήσεις*, Τρίκαλα 2003
- Halkin Francois, *Auctarium Bibliothecae Hagiographicae Graecae* [Subsidia Hagiographica n° 47] Bruxelles, Bollandiste Societe des Bollandistes 1969
- Halkin Francois, *Subsidia hagiographica d' hagiologie byzantine*, B-1040 Bruxelles Societes des Bollandistes 1987
- *Humanistica Lovaniensia Journal of neo- latin Studies Vol. 1979*, Leuven University Press
- *Θρησκευτική και Ηθική Εγκυκλοπαίδεια*, εκδ. Αθ. Μαρτίνοσ, Αθήνα 1962-1968
- Kane Tina, *The troyes Memoire Translated with an introduction, The making of medieval Tapestry*, Great Britain, 2010
- *Η Καινή Διαθήκη (Πρωτότυπο κείμενο με μετάφραση)*, *Ελληνική Βιβλική Εταιρεία*, Αθήνα 2010
- Korn, Frank J. A., *Catholic's guide to Rome discovering the soul of the eternal city*, New Jersey USA 1999
- Lavrentino Francisco, *Sancta Caecilia Drama Sacrum Latine Redditum Romae* Typis Buagu, 1709
- Lightfoot J. B., *The apostolic fathers II,1 O George Olms, Nachruck der 2 Auflage* London 1889
- Μακράκης Αποστ., *Αί τρεῖς φιλοσοφικαὶ πραγματεῖαι, Α'Η ἀναίρεσις τοῦ σκεπτικισμοῦ, Βό ἀληθεῖς Ἰησοῦς Χριστός, Γ ἡ ἐπιστήμη τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ ἀνθρώπου ἢ ὁ Θεὸς τῶν χριστιανῶν*, μεταφρασθεῖσα ἐκ τοῦ γαλλικοῦ ὑπὸ Ἀντωνίου Λεκάτσα τόμος Α, Αθήνα 1867
- Μπουρδάρα Καλλιόπη, *Το δίκαιο στα αγιολογικά κείμενα*, εκδόσεις Αντ. Σακκουλα, Αθήνα 1987
- Paranikas W., Christ M. Lipsiae, *Anthologia Graeca Garminum Christianorum* In aedibus GG Trubneri MDCCCXXI

- Propylaeum, *Acta Sanctorum Noverbis, Sinaxarium Ecclesiae Constantinopolitanae, e codice sirmodiano, adjectis sinaxariis selectis*, Bruxells Apud Socios Bollandianos 1954
- Richardson L., *A new topographical Dictionary of Ancient Rome*, Rome 1992
- Rosemary Ellen Guiley, *The encyclopedia of Saints*, New York 2001
- *Scriptorum veterum nova Collectio e Vaticanus Codicibus*, edita Ab A.M tomus IX, Romae 1837
- Smith Wiliam, Wace Henry, *A Dictionary of Christian Biography Literature Sects and Doctrine*, Volume IV N-Z, Part 3, T-Z Elibron Classics
- The Churchman [A magazine in defence of the church and constitution], Volume 5, from July to Decemer, London 1841
- *The lives of Saints*, collected from Authentich Records of Church History with a full account of the other festivals thought the year Volume II, London 1729
- The Oxford Dictionary of Byzantium
- Thomas Arnold, *History of Rome*, Vol I, Fourth Edition, London 1845
- [Transactions of the American philosophical society], held at Philadelphia for promoting useful knowledge, New Series-Volume 43, Part 2, 1953
- Venantius Fortunatus, *A basket of chestnuts: From the miscellanea of Venantius, Fortunatus*, Cherry Valley Editions, 1981
- Wace H.D.D και William C Piercy, *A dictionary of early Christian biography and literature to the end of the sixth Century with an account of the principal sects and heresies*, Hendrickson Publishers, USA 1990
- Weyer Davis, Savis Caecilia, *Felix a philosophical argument Early Medieval Art 300-1150 Sources and Documents*

Βιβλιογραφία από παράλληλα κείμενα

- *Άπαντα Γρηγορίου Νανζιανζηνού*, εκδ. Ωφέλιμου βιβλίου, Αθήνα 1973
- Δάλλκος Κωνσταντίνος, *Λόγοι αντιρρητικοί κατά εικονομάχων και στίχοι τίνες ιαμβικοί Θεόδωρος Στουδίτης*, Ίνδικτος, Αθήνα 1998
- Dubner Friedrich, *Πλουτάρχου αποσπάσματα και ψευδεπίγραφα-Plutarchi fragmenta et spuria*, , Parissis Firmin Didot, Paris 1855
- Χρήστου Παναγιώτης Κ., *Ευσεβίου Καισαρείας άπαντα τα έργα υπό Εύσεβίου Επισκόπου Καισαρείας Θεσσαλονίκη*, πατερικαί εκδ. «Γρηγόριος ο Παλαμάς», 1977-1982
- Χρήστου Παναγιώτης Κ., Φραντζόλας Κωνσταντίνος Γ., *Άπαντα τα έργα υπό Ιωάννη Δαμασκηνό*, πατερικαί εκδ. «Γρηγόριος Παλαμάς», Θεσσαλονίκη 1976
- *Ιωάννης Χρυσόστομος, Άπαντα τα έργα*, πατερικαί εκδ. “Γρηγόριος ο Παλαμάς” Έλληνες Πατέρες της Εκκλησίας. 1979
- Κοκκινάκης Αθηνάγορας, *Άπαντα τα έργα υπό Γρηγορίου Νύσση*, πατερικαί εκδ. “Γρηγόριος ο Παλαμάς”, Θεσσαλονίκη 1979
- Μεγάλου Βασιλείου, *Άπαντα τὰ έργα* πατερικαί εκδ. “Γρηγόριος ο Παλαμάς” Έλληνες Πατέρες της Εκκλησίας. Θεσσαλονίκη 1972
- Migne, J.P., *Patrologia Graeca*, τόμος 35 *Γρηγορίου Νανζιανζηνού, Εγκώμιον εις Μέγαν Άθανάσιον*,
- *Rhetorica Anonyma Progymnasmata 1.631.8* υπό Θεώ Αΐλιου 1st cent Patillon Michel 1932 Bolognesi Giancarlo Paris Les Belles Lettres Collection des Universites de France 0184-7155, Paris 1997
- Van der Horst Peter Willem, *Aelius Aristides and the New Testament*, Brill Archive 1980
- Φιλολογική Ομάδα Κάκτον, *Άπαντα Βιβλιοθήκης Ιστορικής υπό Διοδώρου Σικελιώτη*, Αρχαία Ελληνική Γραμματεία Οί Έλληνες Κάκτος τ.401-420 Αθήνα 1997-1998
- Φωτιάδης, Ευάγγελος Π., *Δειπνοσοφισταί: Αρχαίον κείμενον υπό Αθηναίου Ναυκρατίτη*, I.N Ζαχαρόπουλος 6 Βιβλίον Α-Β, Αθήνα
- Winkelmann, F., *Vita Constantini, Eusebius Werke, Die griechischen christlichen Schriftsteller Band 1.1: Uber das Leben des Kaisers Konstantin*, (pag 3-151) Akademie-Verlag, Berlin 1975

Ο βίος της Αγίας Κικιλίας. Εισαγωγή, Κριτική έκδοση, σχόλια (Codex Athonensis Μονής Δοχειαρίου 5
{Λάμπρος 2679} fol. 369-390)

- Woodward G.R., Mattingly H., *Barlaam and Joasaph* Cambridge
Massachusetts, USA 1997

Βιβλιογραφία Ιστοσελίδων Ημερομηνία Επισκεψιμότητας Ιούλιος 2012

- <http://churchsynaxarion.blogspot.gr/2009/05/3-1-2.html>
- http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%A0%CE%AC%CF%80%CE%B1%CF%82_%CE%A0%CE%B1%CF%83%CF%87%CE%AC%CE%BB%CE%B7%CF%82_%CE%91%CE%84 Page | - 127 -
- http://www.synodinresistance.org/Theology_el/3d5011SCaeciliaAK311.pdf
- <http://www.saint.gr/3059/saint.aspx>
- http://enoriaagiougeorgiou.blogspot.gr/2011/11/blog-post_9266.html
- <http://eisdoxantheou-gk.blogspot.gr/2011/11/22.html>
- <http://orthodoxigynaika.blogspot.gr/2011/11/22.html>
- <http://ahdoni.blogspot.gr/2010/11/22.html>
- <http://ceciliajuravle9.blogspot.gr/2011/11/blog-post.html>
- <http://xristianos.gr/forum/viewtopic.php?t=3218>
- <http://www.palo.gr/cluster/articles/ekklhsiaastika-nea/667/?clid=3584441>
- <https://sites.google.com/site/wwwsynaxaristis/22%CE%BD%CE%BF%CE%B5%CE%BC%CE%B2%CF%81%CE%B9%CE%BF%CF%85>
- <http://koinoniaagion.blogspot.gr/2009/11/22.html>
- <http://www.gonia.gr/gonia.php?article=430>
- <https://hristospanagial.wordpress.com/2011/11/21/22-%CE%BD%CE%BF%CE%B5%CE%BC%CE%B2%CF%81%CE%AF%CE%BF%CF%85-%CF%83%CF%85%CE%BD%CE%B1%CE%BE%CE%B1%CF%81%CE%B9%CF%83%CF%84%CE%AE%CF%82-%CF%86%CE%B9%CE%BB%CE%AE%CE%BC%CF%89%CE%BD%CE%B1-%CE%B1%CF%80%CE%BF/>
- <http://www.orthodoxhpieth.eu/viewtopic.php?f=16&t=97>
- <http://vatopaidi.wordpress.com/tag/%CE%B5%CF%83%CF%80%CE%B5%CF%81%CE%B9%CE%BD%CF%8C%CF%82/>
- <http://www.scribd.com/doc/44661916/%CE%9A%CE%B1%CF%84%CE%AC-%CF%80%CE%BB%CE%AC%CF%84%CE%BF%CF%82-%CE%92%CE%AF%CE%BF%CF%82-%CF%84%CE%B7%CF%82-%CE%91%CE%B3%CE%AF%CE%B1%CF%82->

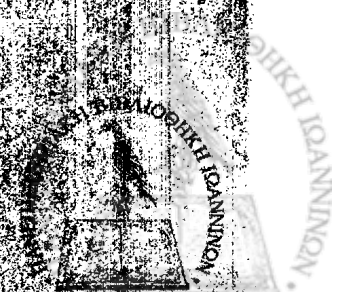

%CE%9A%CE%B9%CE%BA%CE%B9%CE%BB%CE%AF%CE%B1%CF
%82

- http://www.ecclesia.gr/greek/synaxaire/search.asp?to_search=%E4%E9%EF%EA%EB%E7%F4%E9%E1%ED%EF%FD
- <http://www.canticanova.com/articles/misc/art771.htm>
- http://es.wikipedia.org/wiki/Cecilia_de_Roma
- http://ec.aciprensa.com/newwiki/index.php?title=Santa_Cecilia&oldid=19310
- <http://www.newadevnt.org/cathen/03471b.html>

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

ου προσεληθη τω παριχθισι
 ην ταυ την ημεραν ο παριχθισ
 ουκ εδωκεν αυτου ειναι μετα
 αυτου ουκ εδωκεν αυτου ειναι
 μετ αυτου ουκ εδωκεν αυτου
 ειναι μετ αυτου ουκ εδωκεν
 αυτου ειναι μετ αυτου ουκ
 εδωκεν αυτου ειναι μετ αυτου
 ουκ εδωκεν αυτου ειναι μετ

αυτου ουκ εδωκεν αυτου ειναι
 μετ αυτου ουκ εδωκεν αυτου
 ειναι μετ αυτου ουκ εδωκεν
 αυτου ειναι μετ αυτου ουκ
 εδωκεν αυτου ειναι μετ αυτου
 ουκ εδωκεν αυτου ειναι μετ
 αυτου ουκ εδωκεν αυτου ειναι

Ημεραν ουκ εδωκεν αυτου
 ειναι μετ αυτου ουκ εδωκεν
 αυτου ειναι μετ αυτου ουκ
 εδωκεν αυτου ειναι μετ αυτου
 ουκ εδωκεν αυτου ειναι μετ
 αυτου ουκ εδωκεν αυτου ειναι

ουκ εδωκεν αυτου ειναι μετ
 αυτου ουκ εδωκεν αυτου ειναι
 μετ αυτου ουκ εδωκεν αυτου
 ειναι μετ αυτου ουκ εδωκεν
 αυτου ειναι μετ αυτου ουκ
 εδωκεν αυτου ειναι μετ αυτου

πῆρι πολλοὺ ποιούμενοι
ἐπιποτόθυμοι· οἷο τάκα
· ἡρώλια· ἐννοητέα· ἀφί
· ρειδύσμα· καταφύττω
· τὸ γὰρ ἀφί· ἡρώλια·
· ἐγκαταστήσει· ἡρώλια·
· ἐγκαταστήσει· ἡρώλια·
· ἐγκαταστήσει· ἡρώλια·
· ἐγκαταστήσει· ἡρώλια·
· ἐγκαταστήσει· ἡρώλια·
· ἐγκαταστήσει· ἡρώλια·

αφ· τὰ ἐξ ἑωυτῶν
· τὸ πῆρι τοῦ θυμοῦ· οἷο
· ἡρώλια· ἐννοητέα· ἀφί
· ρειδύσμα· καταφύττω
· τὸ γὰρ ἀφί· ἡρώλια·
· ἐγκαταστήσει· ἡρώλια·
· ἐγκαταστήσει· ἡρώλια·
· ἐγκαταστήσει· ἡρώλια·
· ἐγκαταστήσει· ἡρώλια·
· ἐγκαταστήσει· ἡρώλια·

ἡρώλια· ἐννοητέα· ἀφί
· ρειδύσμα· καταφύττω
· τὸ γὰρ ἀφί· ἡρώλια·
· ἐγκαταστήσει· ἡρώλια·
· ἐγκαταστήσει· ἡρώλια·
· ἐγκαταστήσει· ἡρώλια·
· ἐγκαταστήσει· ἡρώλια·
· ἐγκαταστήσει· ἡρώλια·

ἡρώλια· ἐννοητέα· ἀφί
· ρειδύσμα· καταφύττω
· τὸ γὰρ ἀφί· ἡρώλια·
· ἐγκαταστήσει· ἡρώλια·
· ἐγκαταστήσει· ἡρώλια·
· ἐγκαταστήσει· ἡρώλια·
· ἐγκαταστήσει· ἡρώλια·
· ἐγκαταστήσει· ἡρώλια·

ο η παρημιμ παρ φωνη
ε ι τ α ρ α σ λ ρ ω μ ι α τ ο
δ η ζ ο ι α σ μ α φ θ ο τ η τ ε
Π ρ ε σ τ α ι τ α μ η κ α λ ο ν α
μ ε ρ ο σ α π τ κ ρ ι μ α σ τ α ο
κ ω φ θ ο ς . β β . τ ι ο ν τ ο
ε ι τ ρ ο φ α ο π ο ι κ ι ο μ μ ρ ρ
χ ρ ο μ ο τ ρ ι μ ω τ ε . τ ρ ι
τ α λ η α ι ε ι α λ ω ι α η λ ι α ι α
μ ε α δ ω ι ο μ ο ρ η . ο τ α ρ α ρ
τ α σ δ α μ ρ η μ η ρ ε η τ υ π α
ρ ο η τ η τ ο τ τ ρ ι μ ο μ η ρ α μ
α η κ η τ α σ τ ο τ ρ α ι ε
τ ι σ α σ τ α η μ α ρ ε δ α μ υ
μ η μ λ ι ω μ η ρ η μ π ρ ο σ μ η
κ ε ι η τ ο ι ο τ β η ι η ε τ σ α μ
ε π ο ρ ε τ η μ α π ρ ε τ α ι ο τ α
τ α σ ο σ ι α μ η β ε κ ε τ ο σ
η τ ο ν ο τ ο ι ε ι μ τ α ρ α μ ο
μ ε ρ ο ι ο ς . β β . ε ι α τ α μ η ρ
π ο ρ ο λ ο μ ο κ ρ ι μ . π ι κ ε ο
τ ο τ β λ ο σ τ ο ς ο ο σ ο α τ ρ
μ η λ α σ τ α . π ρ ο σ ο μ η ρ τ ε
Κ ρ ι μ η τ ο ο ι μ α ρ τ η ι ο ς . η μ
ε τ ο σ β ρ η γ ο χ ι θ ο σ ο . α η

τ ο κ α λ ο κ ι α η ρ η μ η ρ α ρ
δ ο ι μ η τ ι ο σ λ α φ α ρ ο α
α ι τ α ι ο ρ ο μ α . ο δ κ ω φ θ ο ς
Π ρ ο σ α μ ο ρ ο σ ε κ ε ι μ ο σ . ο η
ρ η μ η ρ ε β β τ α ο ι μ η ρ
θ η σ ι α σ τ ο δ ο δ ο ρ α . ο η μ ρ
Τ ρ ε σ α ι τ κ ρ ι μ η μ τ ο . ε
ρ ο ε ο υ τ ο ς μ ο μ ο υ θ υ α η
θ η μ ο υ . τ α ο α ι τ ο ε η μ α ο
β ρ ε τ ο τ α σ . τ η μ ι ε τ ο ι ο
θ η τ η μ η ρ π ρ ο ς β ρ ο μ η ρ .
β β τ α ο ε ε ι η τ ρ . α ι τ α μ η ρ
Λ α φ τ ο μ ο ρ η μ τ ο η . ο η
μ α ρ ι ζ η τ ο μ α τ η μ τ ο α η
Β α β β η μ ο ρ ο β β η . θ υ ο μ η ρ α
ζ η τ ο η . ο υ δ α μ ο κ ε ρ η ι η
α ι μ η τ η . ο ε π ρ ο υ δ ε
π ο τ η ι η π ρ ο σ τ ο π ρ ο σ η γ
χ ρ η τ α ο . ο η τ ρ ε ι α τ ε .
Θ η λ ι τ ο υ τ η ρ ι ο ς ε υ δ ι ο σ
π ρ ο τ η ο ρ ι ο . ο ρ ο μ ο β β η τ η
Κ ε ο υ α μ β ρ ι ο μ ο ς β β η .
ο η ε ι η τ ρ ο β α ς β ο μ β α
μ ο η χ ρ η τ κ α ι υ β η λ α ρ η κ η
θ η μ ο ς ο β ο ι . π ο η τ η τ ο

ε ρ φ ο ρ τ α ι . ε ι α η η π ρ ε ι
ρ ω ε τ η μ π α ρ μ α τ η ρ ι α
λ η θ η ι α π ρ ο μ α ρ τ η ρ ε ι .
τ α ο α ι τ ο ς θ η ρ ο μ ο ς ε ι η
α η α ι δ υ ο μ η ρ ο σ ο υ κ α ι α
μ η . θ β η ρ β κ ε ι μ ο σ α μ ο
μ ο σ κ ρ ι ο ς κ λ η θ η τ η κ ο ι ο
λ η θ ο ς . ο τ α μ ο σ ο α μ η τ
α ο τ α ρ τ η ρ ο σ . ε τ α ο
δ η μ α ρ τ ο σ θ η μ α ρ τ ο σ
Θ β ο σ η ρ ο ε ι η . ο υ κ ο ι ω
ο κ ο σ η μ ο σ α σ τ ο π α ρ α η γ
λ η ι ο σ ο μ τ α ο τ ο α β β η η
μ ο μ ο ι θ η α η θ η η μ ο ς η
Β α β β η ρ ι ο ρ ο β β η . α η μ η
θ η μ η τ ο μ η λ η ο σ τ ο ν η
π ρ α μ η τ η ο υ τ η μ θ β η μ
θ η μ ο κ ε ι α μ ο β β η τ ο . η η
μ η μ ο ρ η μ ε ι ο ο λ η ρ ο η
α η η η μ ο ι τ ο ι ο ε ι δ η μ ο ι
ε λ α μ η ρ ο σ μ α ρ τ ο ρ η τ ε
α ι τ η ρ η κ α τ η σ τ α ρ α τ ο ρ α μ
θ η μ ο σ ο υ η μ η τ ο ς β λ α κ η
τ α ρ β β β η τ ο ς . ζ ε ο υ δ η
β β η μ η π ρ ο χ ο ρ ο μ η τ ο ς .

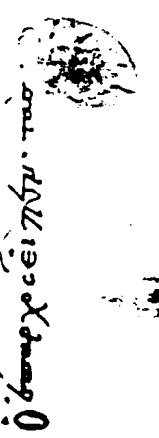
π η μ η μ ο υ τ α ρ ο ε ι η τ ο κ α μ
μ η μ η ρ η μ ο σ θ ο . θ η τ ο σ τ ο ι ο ς
η ρ ο ι ο ρ η μ α σ η μ τ ο τ η σ ο ρ η κ
α η δ η α ι τ α δ ο μ η μ ο ρ ο ρ η μ ο ς η
π ρ ο σ φ α ρ ε ρ ο π α ρ ο ι ο τ ο
μ α ρ τ η ρ α τ η τ η ε σ θ α ι .
β κ ε ι μ ο σ θ ο σ θ ο δ ρ ο σ
ρ α υ λ η ζ ο μ η ρ ο σ μ η μ η ρ ο
β η χ α ρ ε ι α σ . η ρ ζ α τ ο β β η
ε δ ο κ α ι ρ ο σ ο ρ η τ η η η η η
Ι . ε σ θ η μ ο μ ο υ . ι δ ο υ η μ η λ η
μ η ρ α η η ι δ η μ η μ η α ι η ρ
π ρ ο σ τ α μ . ι δ ο υ σ τ α σ ο ρ α
λ η σ ο σ θ ο ρ τ η σ θ η μ ο ι χ α ρ η
α β β α ι . τ η σ ο ρ η μ ο ρ η
Π ο υ β η ρ η μ ο σ ο υ μ α ρ τ η ρ ο σ . ο
κ ρ η η λ ρ η σ η ρ β ο ι α ο . θ η ο σ
ε τ ο σ α μ η δ η μ ο ι θ η η η η
σ θ η μ η μ η μ . β κ ε ι μ ο σ δ η μ ο
ε γ ο φ α μ β β η ρ η μ π ρ ο σ τ ο ρ
π ρ η β η κ ο κ ο τ α μ ο μ η μ η
Α μ η ρ ε σ τ η μ η τ α ρ ο μ α ρ ο μ
ο ρ α τ ο μ η τ ο σ η μ α ς β κ
τ η ε α η λ η θ η ο σ ο μ ο χ η μ ο σ
χ η τ ο υ θ η η σ ε τ ο υ κ ο κ η μ

δρῆσιν. οἰτιμῶς χρι
στιαμ σβιλταμαρτυ
ρῶν μ. δασηώ αυτή τα
χῶσ ἀρμ ῶσ. διασῆς
τάλοσ τοῖσ σσῖτ κατῆ
ροροισ. ῶ δ μ μων κη
θεινο ἀρμ η σσῶτα. τη
σῆ αἰοιαι τοῦσ αμαρ
νη. ὁ πατρ ηλῆσ αβ ασθ
ποσ πῶς. ημαρτα
Α πεκαρ ῆςτο. ητιοι κη
λατη γρῆαι. δηοι ῶ δ β
μια μ η ῶ βαι. ηδὲ πα
ρῶ σῶμοι προ σβ μ β η
ωμασ. αφαρ κησ και
μικη. ηλιτο μωσὶ τη μ
ησα σσῶσ ο σση τα η δ
ει μ μ ῶ μ η ζ. ἤμω σ
μῆσ μ σβ αση μ. ὡσ τῶ
μ η προ τῆσ σ κῶσ δὲ
μησ μ τον χῆ μ οη ποσ τε
πασθαι. ὁ δσση ῶ δ η πῆ.
Ω τῆσ κη πποσ κ ῶ κ ο ρ ῶ
ημοιοσ τη μ ποσ ῶ τα η
αἶτο λῶσ κη μ μ ο δ η δ

μῶρ η μ ῶ ε ο σ ῆ μ ῶ σ τ ὁ
σ β η μ τ ὶ μ ῶ λ ῶ β ο ρ η μ ῆ ῆ
ὁ τί μ η τ ὶ σ α τ ῶ σ ῶ ἡ σ ῶ
ρῆ φ α μ ῶ σ μ α ἡ σ τ ο κ ῶ ρ ῆ ῆ
Η μ α ρ τ ῆ σ α π ὁ κ ῶ ρ ῆ μ α σ τ ὶ
α ῆ λ ῶ τ ῶ σ τ ὶ ε ῆ τ ο ἰ ῆ
ρ ῶ τ ὶ σ ρ ῆ φ α ρ η μ. ῶ ῶ
μ ο τ ῶ θ η ρ ῆ μ κ ο τ ὶ μ ῶ
π ῶ ρ η τ ὶ σ ρ ῆ φ ρ κ ῆ μ
ἤ μ ῆ ἡ σ ὡ ρ η φ α ρ ὁ μ
μ α β ο ἡ φ η λ ῶ σ. λ α ἡ γ ῆ
μ ῆ ὶ σ τ ὶ τ ὶ σ ὡ ρ η φ η
ρ ῆ σ ὡ ἡ σ. ὡ ἰ α τ ὶ σ
η ῶ τ ὶ σ μ η τ ῆ μ ω δ η τ ῆ
τ ὶ μ η ρ ῶ ἡ π ὶ ρ α τ ὶ μ β α
σ ῶ δ η ἰ τ ὶ σ α μ ῆ τ ῆ μ α
φ ῶ ρ η μ ῶ κ ῆ τ ὶ θ η. ῶ
τ ῆ μ ῆ τ ὶ δ ἰ α γ ὡ τ ὶ θ ὶ
μ ῆ σ μ η τ ὶ σ ῶ τ ὶ σ ῶ
η ρ ῶ μ ο ἰ π ῆ ῆ δ ὲ κ ῆ
τ ὶ σ ῆ ρ ῶ σ ὶ σ α μ κ ο λ ο ν
η σ σ. λ α ἡ μ ῆ μ ῆ τ ὶ σ
τ ῆ ρ ὶ η γ κ ο σ ῆ ρ η μ ῆ ρ ῶ σ.
δ ῶ μ ῆ ε δ ὲ μ β ῆ ρ η μ ο ἰ π ῆ
μ α ρ τ ὶ σ μ ῆ ρ ῆ μ ῶ β ῆ σ ῶ β ὶ α

μ ῆ τ ὶ π ῶ ρ ῶ τ α λ τ α π ῆ ῶ
Ε ἰ π ῆ ρ ῶ τ ῆ ρ ῶ β ῆ ἰ ο σ. α
σ ῶ τ α τ ὶ β ο ρ α τ ῆ σ ῶ δ ῶ
τ ὶ δ ὲ μ β ῆ ρ ο. ὁ δ σ ῶ ρ ῆ
Μ ῆ τ ὶ μ β ῆ ρ ῶ β ῆ ρ η μ ο ρ
γ ῶ α ρ η μ. ὁ ῆ ἡ τ ὶ σ β ο υ λ ο
π ὶ ρ ῆ τ ῆ π ὶ ρ ῆ τ ῆ κ η μ τ ὶ
τ ὶ μ τ ὶ μ ῆ ρ ῶ ῶ π ὶ ρ η σ τ ῶ
Σ π ῆ ἰ φ α ρ ῆ σ α σ α τ ὶ σ
τ ὶ μ α ἡ τ ο κ ρ α τ ὶ ρ ῶ μ η ρ
τ ῆ μ α σ. τ ὶ σ ῶ ἡ μ ο σ
τ ὶ σ ῶ ρ ῶ τ ὶ σ ῶ τ ὶ μ τ ὶ σ
α ἰ θ α μ α τ ὶ σ ῶ τ ὶ σ.
Η μ ῆ τ ὶ σ Ε ἰ π ῆ. δ ἡ α τ ὶ σ
τ ὶ σ π ῆ ρ ο σ η μ κ ο ἰ σ τ ὶ μ
τ ὶ σ ὁ φ ὲ σ α μ ῶ σ σ ο υ π ῆ
ρ ῶ μ α ρ ῶ μ. ὶ σ ὶ α τ ὶ σ λ α
μ ῆ μ α ν α ἰ δ ῆ. τ ὶ σ τ ὶ ρ ὲ
τ ὶ μ β ῆ φ ῶ μ ῶ μ ῆ τ ῆ τ ὶ
τ ὶ μ τ ῆ ρ ῶ κ ὲ ο ρ ῶ δ ῶ α μ ε
μ ὶ μ η ρ ο κ ε ἰ μ β ῆ ρ ῶ σ. ῶ
γ ῶ τ ὶ σ χ α ρ ῶ τ ὶ μ β ῆ ρ ῶ
δ ῶ τ ῆ ρ ῶ ἰ π ῆ κ η τ ῆ σ κ α
σ ῶ μ β ῆ ρ ῶ σ α ἰ τ ῆ μ ῶ λ η.
Ὁ δ σ ῶ ρ ῆ ε ἰ π ῆ. τ ὶ σ

† ΒΙΟΙ ΝΙΠΤΟΜΕΝ
 ΡΙΟΔΟΙ ΜΟΡΤΥΡΙΟΝ Σ
 ΘΑΥΜΑΔΑ ΤΕΤΑΛΙΟΙ
 ΙΡΟΜΑΡΚΗ ΜΕΝ ΠΥΡΗ
 ΡΩΜΗΣ ΜΑΝΤΟΤΟΥ
 ΑΓΟΥΑΤ ΚΕ ΠΑΝΕΥΡΗ
 ΜΟΥ ΠΕΤΡΟΥ
 ΤΑΙΝΤΟΝ ΣΜΕΝ ΠΕ
 ΤΑΙΝΤΟΝ ΣΜΕΝ ΠΕ
 ΑΜΤΑΙΝΤΟΝ ΣΜΕΝ ΠΕ
 ΛΙΠΤΟΝ ΣΜΕΝ ΠΕ
 ΑΚΑΒΑΤΟΝ ΣΜΕΝ ΠΕ
 ΡΙΤΟΝ ΣΜΕΝ ΠΕ
 ΜΕΤΗΝ ΣΜΕΝ ΠΕ
 ΕΡΜΑΝΤΟΝ ΣΜΕΝ ΠΕ
 ΤΑΙΝΤΟΝ ΣΜΕΝ ΠΕ
 ΚΑΙ ΔΑΡΤΟΝ ΣΜΕΝ ΠΕ
 ΜΕΤΗΝ ΣΜΕΝ ΠΕ
 ΕΡΜΑΝΤΟΝ ΣΜΕΝ ΠΕ
 ΤΑΙΝΤΟΝ ΣΜΕΝ ΠΕ

† ΑΝΗΤΙΔΥΤΩ ΚΕ
 † ΒΙΟΙ ΝΙΠΤΟΜΕΝ
 ΡΙΟΔΟΙ ΜΟΡΤΥΡΙΟΝ Σ
 ΘΑΥΜΑΔΑ ΤΕΤΑΛΙΟΙ
 ΙΡΟΜΑΡΚΗ ΜΕΝ ΠΥΡΗ
 ΡΩΜΗΣ ΜΑΝΤΟΤΟΥ
 ΑΓΟΥΑΤ ΚΕ ΠΑΝΕΥΡΗ
 ΜΟΥ ΠΕΤΡΟΥ
 ΤΑΙΝΤΟΝ ΣΜΕΝ ΠΕ
 ΤΑΙΝΤΟΝ ΣΜΕΝ ΠΕ
 ΑΜΤΑΙΝΤΟΝ ΣΜΕΝ ΠΕ
 ΛΙΠΤΟΝ ΣΜΕΝ ΠΕ
 ΑΚΑΒΑΤΟΝ ΣΜΕΝ ΠΕ
 ΡΙΤΟΝ ΣΜΕΝ ΠΕ
 ΜΕΤΗΝ ΣΜΕΝ ΠΕ
 ΕΡΜΑΝΤΟΝ ΣΜΕΝ ΠΕ
 ΤΑΙΝΤΟΝ ΣΜΕΝ ΠΕ
 ΚΑΙ ΔΑΡΤΟΝ ΣΜΕΝ ΠΕ
 ΜΕΤΗΝ ΣΜΕΝ ΠΕ
 ΕΡΜΑΝΤΟΝ ΣΜΕΝ ΠΕ
 ΤΑΙΝΤΟΝ ΣΜΕΝ ΠΕ

